

**የክርስቶስ
የባሕርይ አምላክነት**

From the Library of

**ፍሥሐ አጥላው ወሊድ ዮሃንስ
FESSEHA ATLAW WOLDE YOHANNES**

በዲያቶን እሸቱ ታደሰ ወንድም አገኘሁ

ገጠነ ፡፡፡ ታተመ

መብት በሕግ የተጠበቀ ነው

All Rights Reserved

መታሰቢያነቱ

የሕይወት ዘመኑን በሙሉ ለቤተክርስቲያን አገልግሎት በመስጠት ምእመናንን በመምከርና በግስተግር አገልግሎት ላይ ሳለ በሕመም ምክንያት ለተለየ መምህራችን ለአቶ ገርግ ከበደ ይሁንልኝ።

ምስጋና

ይህ መጽሐፍ ለጎትመት እስከ በቃ ድረስ መንፈሳዊም ሆነ ቁሳዊ ድጋፋቸውንና ምክራቸውን በመለገሥ ላልተለዩኝ መንፈሳዊያን ወገኖቼ፡- የለተግደውን ሥራ በጥራት ላከናወኑልኝ የኢትዮጵያ መጻሕፍት ድርጅት የኮምፕዩተር ሠራተኞች፤ በተለይም ደግሞ ረቂቁን ጽሑፍ ያለመሰልቸት በግንባብ በግረምና በግስተካከል ለረዱኝ መምህራን ቤተክርስቲያን ለሊተገሩያን ይጌይስ ካግሁን፤ ለዲያቆን ከፍያለው ታደሰ እና ለሊቀ ጳጉዓን ሙሉጌታ ሥዩም የላቀ መንፈሳዊ ምስጋናዬን አቀርባለሁ።

አዘጋጁ

መቅደም	፩
መግቢያ	፩
ምዕራፍ አንድ	

የክርስቶስ አምላክነት በምስጢር ሥላሴ	፲፩
ምስጢር ሥላሴ	፲፩
ሀ. በታላቅ አምላክነት	፲፩
ለ. የእግዚአብሔር ልጅ በመሆኑ አምላክነት	፲፩
ሐ. ከአብ ጋር አንድ በመሆኑ አምላክነት	፲፩
መ. ቅዱስ መንፈሱን በመላኩ አምላክነት	፲፩

ምዕራፍ ሁለት

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አምላክ ስለ መሆኑ	
የመጽሐፍ ቅዱስ ማሰረጃ	፱፻
ሀ. ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አምላክነት	፱፻
ለ. አንድ አምላክ ብቻ ስለ መኖሩ	፱፻
ሐ. ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አንዱ አምላክ ስለ መሆኑ	፱፻

ምዕራፍ ሦስት

የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ መለኮታዊ ባሕርይ (ጠባይዓቱ)	፱፻
ሀ. በፈጣሪነቱ የባሕርይ አምላክነት	፱፻
ለ. ከሰማይ በመውረዱ (በሰው ባሕርይ በመገለጡ) አምላክነት	፱፻
ሐ. ጌታ በመሆኑ አምላክነት	፱፻
መ. ሕይወትን የሚሰጥ በመሆኑ አምላክነት	፱፻
ሠ. በዘመን የማይወሰን በመሆኑ አምላክነት	፱፻
ረ. በሁሉ ቦታ የሚገኝ በመሆኑ አምላክነት	፱፻

ሰ. ቀዳማዊና ደኃራዊ በመሆኑ አምላክነት	፱፻
ሸ. (የሚመለከት) የሚታመንበት በመሆኑ አምላክነት	፱፻
ቀ. የሚሰገድለትና ጸሎትን የሚቀበል በመሆኑ	

አምላክነት	፱፻
በ. ክብር ዘለዓለማዊ በመሆኑ አምላክነት	፱፻
ተ. ደግ- መልካምና ቅዱስ በመሆኑ አምላክነት	፱፻
ቶ. ኃጢአትን ይቅር የሚል በመሆኑ አምላክነት	፱፻
ነ. ፈራጅ በመሆኑ አምላክነት	፱፻
ኘ. ልብንና ኩላሊትን የሚመረምር በመሆኑ አምላክነት	፱፻
ጎ. አዳኝና ነፃ አውጭ በመሆኑ አምላክነት	፱፻

ምዕራፍ አራት

የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ፍጹምና መለኮታዊ ሥልጣን	፱፻
ሀ. በተፈጥሮ ላይ ባለው ሥልጣን አምላክነት	፱፻
ለ. በመላእክት ላይ ባለው ሥልጣን አምላክነት	፱፻
ሐ. የመንግሥተ ሰማይ ባለቤት በመሆኑ አምላክነት	፱፻
መ. በአጋንንት ላይ ባለው ሥልጣን አምላክነት	፱፻
ሠ. በሕግ ላይ ባለው ሥልጣን አምላክነት	፱፻
ረ. በሞትና በሕይወት ላይ ባለው ሥልጣን አምላክነት	፱፻
ሰ. በራሱ ላይ ስላለው ሥልጣን አምላክነት	፱፻
ሸ. ከተአምራቱ የተነሣ አምላክነት	፱፻
መደምደሚያ	፱፻

መቅደም

በሰሙ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ አግን።

ዘመናችን ከየትኛውም ጊዜ በተለየ ሁኔታ በእምነት ስም የተቋቋመ ድርጅቶች ከተን ወደተን የበዙበትና እንደአሸን የግፈሉበት መሆኑን በግልጽና በግልጽ ግልጽ በጀርሃችን እየለግን በእርግጠኝነት የምናውቀው ነው። ሁሉም ድርጅቶች የተሰጣቸውን የአምነት መልክ የያዘ ስያሜ ተገን አድርገው የመሥራቻቸውን የረቀቀ ሥውር ዓላማ ለመፈጸም ወደአሁኑሪችን አፍሪካ መትመም ከጀመሩ ዘመናት ተቆጥረዋል። በዚህ ዘመናቸውም አብዛኛውን አፍሪካ የዓላማቸው ተገዥና የሃላባቸው ግንዛቤረቂያ አድርገውታል።

በአፍሪካ ቀንድ የምትገኘዋን የሦስት ሺህ ዓመታት የሃይማኖት ባለታሪክ ሀገራችን ኢትዮጵያንም በየዘመኑ ከመፈታተን ያረፉበት ጊዜ ባይኖርም ባለቡት ፍጥነትና በተላሉ የፈለጉትን ለግድረግ አልተቻላቸውም። ሃይማኖትን ከትምህርትና ከመንፈሳዊነት፣ ብህትነትና ምዝክሩን ከቅድስና ጋር አንድ አድርገው የተገኙት ተደምት የቤተክርስቲያናችን አበው ይህን የመናፍቃን ስልታዊ ዘመቻ ባፍ በመጣፍ እያሉ ከንቱ እያደረጉት መናፍቀውን የክርስቲና ታሪካችን መዝገቡታል።

ይሁን እንጂ የእነዚህ በእምነት ስም በየገጽ ጎድጓዳው የግጥሞች የመናፍቃን ድርጅቶች ዓላማ የኢትዮጵያውያንን የሃይማኖት መሠረት በግናጋት ሕዝቡ የራሴ የግለሰብ እምነትና ሥርዓትን መንፈሳዊ ውርሱንና የክርስቲና ባህሉን እንዲያጣ ግድረግ በመሆኑ ለዚህ ዓላማቸው ይረዳል የግለሰብ ግንኙነትንም ዘዴ ከመጠቀም ወደኋላ አላሉም። እነሆም በሀገራችን የወቅቱን አመቺነት በመጠቀም የኑፋቂ

መርዛቸውን በየገጽገጽ፣ በየመንደሩ፣ በየድንኳኑ፣ በየሥፍራው ሁሉ በመርጫት ብዙ ምእመናንን እያስከፋና እያጠራጠሩ ይገኛሉ።

የትምህርታቸው መሠረትም ምሥጢረ ሥላሴን ግፋለስና ከሦስቱ ቅዱስ አንዱ ቅዱስ የሆነውን ወልድን - እግዚአብሔር ቃል ኢየሱስ ክርስቶስን ግስካድ፣ አምላክነቱንም እንዲጠራጠሩ ግድረግ ነው። በአንዱም ሆነ በሌላው መንገድ የአብዛኛዎቹ የመናፍቃን ድርጅቶች ትምህርትና ለዚሁ ግስፋረያ የግሪክ-ሮማውያን በራሪ ወረቀቶችና መጽሐፋት ሁሉ የክርስቶስን የባሕርይ አምላክነት የግሪክ ምድብ ናቸው።

ታዲያ ይህን የመናፍቃን ክዶ የግስካድና ተጠራጥሮ የግጠራጠር የኑፋቂ ዘመቻ ለመገታት የክርስቶስን የባሕርይ አምላክነት በጉባኤ በግስተግር ተገቢውን ጥረት ከግድረግ ጋር አርቶታክላውያን ምእመናን በእጃቸው ይዘው እያዘቡ፡- ቤተክርስቲያናቸውም ስለባሕርይ አምላክ ስለክርስቶስ የምታስተምረውን እንዲያውቁና ራሳቸውን ከዚህ የኑፋቂ ግዕበል እንዲከላከሉ ግድረግ አግራጭ የግደገኝለት መፍትሔ ስለሆነ «የክርስቶስ የባሕርይ አምላክነት» በግል ርእስ ይህችን ትንሽ መጽሐፍ ላቀርብ የግሪክነት ሁሉ እንደግጥሞቻቸው በግመን ነው።

አዘጋጁ

መግቢያ

በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ አሜን።

የኦርቶዶክሳዊት ተዋሕዶ ሃይማኖታችን የእምነት መሠረት የሆነው ዶግማ (ትምህርት ሃይማኖት) በአምሥቱ አእማደ ምሥጢር የተገለጠ ነው። አእማደ ምሥጢርም ምሥጢረ ሥላሴ (የእግዚአብሔር አንድነት ሦስትነት)፡- ምሥጢረ ሥጋዬ (ከሦስቱ አካላት አንዱ ወልድ በተለየ አካሉ በቃልነቱ ከዊን ሥጋን ተዋሕዶ ዓለምን ለማዳን ሰው የሆነበት)፡- ምሥጢረ ጥምቀት (በማየገበና በመንፈስ ቅዱስ ተጠምቆ ከኃጢአት ሥርየትን እና የሥላሴ ልጅነትን ማግኘት)፡- ምሥጢረ ቁርባን (በእለተ ዓርብ በመልዕልተ መስቀል የተቆረሰውንና የፈሰሰውን የክርስቶስን ሥጋና ደም ተመግቦ የዘለዓለም ሕይወትን ማግኘት)፡- ምሥጢረ ትንሣኤ መታን (በዓለም ፍጻሜ ክርስቶስ በግርማ መለኮቱ በክበበ ትስብእት በይባቤ መለክት ለፍርድ በሚመጣ ጊዜ ኃጥአንና ጻድቃን በግራና ቀኙ ቆመው ፍርድን ለመቀበል በትንሣኤ ዘላለማዊና በትንሣኤ ዘላለሙ የሚነሡበት) ምሥጢራት ናቸው።

ከዚህ በላይ በተጠቀሰው የኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን ትምህርት ሃይማኖት፤ የመዳን ትምህርት መሠረት የሆነውና ማንኛውም ክርስቲያን በአንክሮ በተዘከሮ ሊማረውና ሊያውቀው የሚገባው፤ በአንድነት ከሚመለከው ከሥላሴ አካላት አንዱ ወልድ፤ ቃለ አብ ቃለመንፈስ ቅዱስ፤ ኢየሱስ ክርስቶስ ሥጋን የተዋሐደ መለኮት፡- አምላክ ወልደ አምላክ የመሆኑ ምሥጢር ነው። በቤተክርስቲያን ታሪክ ይህን የክርስቶስን አምላክነት የሚቃወሙ መናፍቃንና ሐሳውያን መምህራን በየጊዜው ቢነሡም አባቶቻችን በቂ ትምህርት በመስጠትና በመመለስ፤ ከክህደት ያልተመለሱትንም በማውገዝ ከቤተክርስቲያን አንድነት እየለዩአቸው ትምህርት ሃይማኖታችንን ጠብቀው ለእኛ ዘመን ማድረሳቸውን ትውልድ በክብር መዝግቦ ይዘከረዋል።

የመጀመሪያው መናፍቅና ሐሳዊ መምህር «ወልድ ፍጡር በመለኮቱ» በማለት የክህደት ትምህርቱን ለማስተማር በአራተኛው መቶ ክፍለ ዘመን የተነሣው አርዮስ ነው። እርሱም በ፪፻፳፭ ዓ.ም በኒቅያ በተደረገው የ፪፻፲፭ቱ አበው ጉባኤ ተወግዞ የተለየ መናፍቅ መሆኑን የቤተክርስቲያን ታሪክ ያስረዳል። ይህ የአርዮስ ትምህርትም ተወገዘ፡- ቤተክርስቲያንም የክርስቶስን አምላክነት በጸሎተ ሃይማኖት «ዓለም ሳይፈጠር ከአብ ጋራ የነበረ አንድ የአብ ልጅ በሚሆን በአንድ ጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ እናምናለን፡- ከብርሃን የተገኘ ብርሃን ከእውነተኛ አምላክ የተገኘ አምላክ የተወለደ እንጂ ያልተፈጠረ በባሕርይ ከአብ ጋራ የሚተካከል - ሁሉ በእርሱ የሆነ፡- በሰማይም በምድርም ካለው ያለ እርሱ ቃልነት ምንም ምን የሆነ የለም» በማለት ትናገረዋለች። ይሁን እንጂ የአርዮሳውያን የክህደትና የኑፋቂ ቅሪት ዛሬም ቢሆን በዓለም ላይ እየተስፋፋ ነው።

በዓለማችን ላይ የተነሡ ብዙ ከሐድያን፡- ፈላስፎች እና ሳይንቲስቶች የክርስቶስን አምላክነት ተቃውመዋል። የይሐዋ ምስክሮች ኑፋቂም የክርስቶስን አምላክነት በመካድ ላይ የተመሠረተ አርዮሳዊ ክህደት ነው። ሌሎችም መናፍቃን ስለ ክርስቶስ የሚያስተምሩት የተምታታና የተወናበደ ትምህርት ብዙዎችን ስለ አምላክነቱ እንዲጠራጠሩና ጨርሰውም እንዲከዱ አድርጎ ከሕይወት ጎዳና ለይቷቸዋል። እነዚህ መናፍቃን በየሥፍራው የሚያሰራጩአቸው የተለያዩ በራሪ ጽሑፎችና የሚያሳትሟቸው መጻሕፍት ለዚህ የክህደትና የኑፋቂ ትምህርታቸው መስፋፋት ዓይነተኛ መሣሪያዎቻቸው ናቸው። ቀደምት የቤተክርስቲያናችን ቅዱሳን አበው በእነዚህ የክህደት ትምህርቶች የተነሣ ለተፈጠሩት የእምነት ችግሮች መፍትሔ ለመስጠትና እውነተኛውን ትምህርት ለማረጋገጥ የአርዮሳውያንን እንቅስቃሴ ሲቃወሙ ቆይተዋል። ከእነዚህ አበው መካከል - ቅዱስ አለእስክንድሮስ፤ ቅዱስ አትናቴዎስ ሐዋርያዊ፤ ታላቁ ቅዱስ ባስልዮስ፤ ቅዱስ ጎርጎርዮስ ዘኑሲስ፤ ቅዱስ ጎርጎርዮስ ዘእንዚናዙ፤ ቅዱስ ቄርሎስ ዘእስክንድርያና የመሳሰሉት ዋና ዋናዎቹ ናቸው።

ከዚያ ዘመን ጀምሮ ቤተክርስቲያን በየጊዜው በተነሡ ሊቃውንቷ አማካኝነት ይህን የክህደት ትምህርት በመቃወም የክርስቶስን አምላክነት

ስታስተምር ኑራላች፡- በግስታግርም ላይ ትገኛለች። በዚህ መጽሐፍ መጽሐፍ ቅዱስን ስለ ክርስቶስ አምላክነት በመመርመር ስለአምላክነቱ በቂ ግረጋገጫ በግቅረብ አምላክነቱን ለሚከፋ ሁሉ መልስ ለመስጠት ተሞክሯል።

ይህ መጽሐፍ ብዕሪ ወቅዱስ አቡነ ሸናፋ የግብፅ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን ፓትርያርክ ባዘጋጁት መጽሐፍ ላይ የተመሠረተ ነው። መጽሐፉን በእንግሊዝ ሀገር የሚኖር አንድ የቤተክርስቲያኖችን ቴስ ልኮልኝ ደጋግሜ ካነበቡት በኋላ ተስፋፍተው ቢዘጋጅና ቢታተም በዚህ ዘመን በሀገራችን እንደ እንጉዳይ በመፍላት ላይ ላሉትና ምእመናንን በእጅጉ በግስቸገር ላይ ለሚገኙት መናፍቃን በሚገባ ምላሽ ሊሰጥ የሚችል መሆኑን በመረዳት የቅዱስነታቸውን ጽሑፍ መነሻ በማድረግ በቤተክርስቲያኖችን ብሂልና ቋንቋ ይህን መጽሐፍ አዘጋጅቼ ለግቅረብ ወሰንኩ።

በዚሁ መሠረትም ቅዱስ አባታችን አቡነ ሸናፋ ባስቀመጡት መሠረተ ሃሳብ ላይ በመመርኮዝ የቤተክርስቲያኖችንን ሊቃውንት የትርጓሜ መጻሕፍት በሚገባ በመመልከት የመጽሐፍ ቅዱስን ጥቅሶች ለማብራራትና ለማስፋፋት የተቻለኝን ያህል ጥንቃቄ አድርጌአለሁ። በዚህ የተነሣም አብዛኛዎቹ ጥቅሶች በትርጓሜው ግብራሪያ የተደገፉ በመሆኑ አንባቢያን በቀላሉ ሊረዱቸው ይችላሉ የግል እምነት አለኝ። በሀገራችን በጊዜው ካለብን የመናፍቃን ወረራ አንጻር ይህን የመሰሉትን መጻሕፍት በማዘጋጀት ለምእመናን ግቅረብ እጅግ አስረዳኝ ነው። ስለሆነም የቤተክርስቲያኖችን ምእመናን ይህን መጽሐፍ በእንክር በማንበብ ከመናፍቃን የሐሰት ትምህርት ራሳቸውን እንዲጠብቁ በግስብ ለገትመት እንዲበቃ አድርጌአለሁ።

ድጋጌዎንም ክርስቶስ በቸርነቱ በሃይማኖት አጽንቶ እንዲጠብቀን የተቀደሰ ፈቃዱ ይሁን። አሜን!!

አዘጋጁ ዲያቆን እሸቱ ታደሰ ወንድም አገኘሁ።

ምዕራፍ አንድ

የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ አምላክነት በምስጢረ ሥላሴ

ምስጢረ ሥላሴ

ምስጢረ ሥላሴ ፈጣሪ አንድ ሕያው አምላክ ሲሆን ሦስት አካላት ነው፡- ሦስትም አካላት ሲሆን አንድ ሕያው አምላክ ነው ብሎ ግመን ነው።

እግዚአብሔር አንድ ሕያው አምላክ ሲሆን ሦስትነት አለው፤ ሦስትነትም ሳለው አንድ ሕያው አምላክ ነው። የእግዚአብሔር ሦስትነቱም በስም፤ በአካል፤ በግብር ነው። የስም ሦስትነቱ አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ ደባላል። ግቲ.፩፩+፲፱። የአካል ሦስትነቱም እንደ ሚቀጥለው ነው፤ ለአብ ልዩ ፍጹም አካል፤ ፍጹም ገጽ፤ ፍጹም መልክዕ አለው፤ ለወልድም ልዩ ፍጹም አካል፤ ፍጹም ገጽ ፍጹም መልክዕ አለው፤ ለመንፈስ ቅዱስም ልዩ ፍጹም አካል፤ ፍጹም ገጽ፤ ፍጹም መልክዕ አለው። የግብር ሦስትነቱም የሚከተለው ነው፤ ግብር የተባለው መውለድ፤ ግምረጽ፤ መወለድ፤ መሥረጽ ነው። የአብ ግብሩ መውለድ ግምረጽ ነው። ወልድን ወልደል መንፈስ ቅዱስን አሥርጿል። የወልድ ግብሩ መወለድ ነው ከአብ ተወልደል። የመንፈስ ቅዱስ ግብሩ መሥረጽ ነው፤ ከአብ ውርጿል።

ሦስቱ አካላት በዚህ ግብራቸው አብ ወላጁ አሥራጺ፤ ወልድ ተወላጁ፤ መንፈስ ቅዱስ ሠራጺ ደባላሉ። አብ ወልድን ወለደው ግለትም ከአካሉ ከባሕርዩ አስገኘው ግለት ነው። ወልድ ከአብ ተወለደ ግለት አብን አሁሉ አብን መስሎ ከአብ ተገኘ ግለት ነው። አብ መንፈስ

ቅዱስን አሠረደው ግለትም ከአካሉ ከባሕርይ አስገኘው ግለት ነው። መንፈስ ቅዱስ ከአብ ሠረደ ግለትም አብን አህሉ አብን መስሉ ከአብ ተገኘ ግለት ነው። ዮሐ.፲፭፡፳፮። እግዚአብሔር በስም በአካል በግብር ሦስት ስለሆነ ሥላሴ ይባላል። ሥላሴ ግለትም ሦስትነት ግለት ነው።

የእግዚአብሔር አንድነት በባሕርይ በሕልውና ነው። አንድ አምላክ የሆኑት ሦስቱ አካላት አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ ሦስት ኩነታት አሏቸው። ኩነታት ግለት ሁኔታዎች ግለት ነው። በስሙ እግዚአብሔር ዋሕድ በመለኮት ዘይሢላስ በአካላት ወኩነታት ግለት በአካላትና በኩነታት ሦስት በሚሆን በመለኮት አንድ በሚሆን በእግዚአብሔር ስም እንዳሉ ሠለስቱ ምእት በፍትሐ ነገሥት። ቅዱስ ያዕቆብ ዘአበረጃም «በአምላክነት አንድ ነው በኩነታትም ሦስት ይሆናል (ይባላል)፤ አንድ አምላክ የሚሆን አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ በሦስት ኩነታት ያለ አምላክ እንደሆነ አምናለሁ» ብሏል።

ኩነታት የተባሉትም ልብነት፣ ቃልነት፣ እስትንፋስነት፣ ሕይወትነት ናቸው። ባሕርይ የሚባሉም እነዚህ ሦስቱ ኩነታት ግለትም ልብነት፣ ቃልነት፣ እስትንፋስነት (ሕይወትነት) ናቸው። የአብ ኩነቱ ልብነት ነው፤ የወልድ የመንፈስ ቅዱስ ልባቸው እርሱ ነው። የወልድ ኩነቱ ቃልነት ነው፤ ለአብ ለመንፈስ ቅዱስ ቃላቸው እርሱ ነው፤ የመንፈስ ቅዱስ ኩነቱ ሕይወትነት (እስትንፋስነት) ነው፤ የአብ የወልድ ሕይወታቸው እርሱ ነው። በሃይማኖት አብው «ወልድ ለአብና ለመንፈስ ቅዱስ ቃላቸው ነው፤ መንፈስ ቅዱስም ለአብና ለወልድ እስትንፋሳቸው ነው፤ አብም ለወልድና ለመንፈስ ቅዱስ ልባቸው ነው።» እንዳሉ ሠለስቱ ምእት።

እነዚህ ሦስቱ ኩነታት በሕልውና ተዋሕደው በአንድነት ይኖራሉ። ይኸውም እንደሚከተለው ነው። አብ ልባቸው ስለሆነ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ሕልው ሆኖ ይኖራል፤ ከቃሉ ከወልድ ከሕይወቱ ከመንፈስ ቅዱስ አይለይም። የሰው ነፍስ ልብነቷ ከቃልነቷ ከሕይወትነቷ ሊለይ እንደማይችል። ወልድ ቃላቸው ስለሆነ በአብ በመንፈስ ቅዱስ ሕልው ሆኖ ይኖራል የነፍስ ቃልነቷ ከልብነቷና ከሕይወትነቷ ሊለይ እንደማይችል። መንፈስ ቅዱስም ሕይወታቸው ስለሆነ በአብና በወልድ ሕልው ሆኖ ይኖራል የነፍስ ሕይወትነቷ ከልብነቷና ከቃልነቷ ሊለይ እንደማይችል። ሕልውና ግለት አኗኗር ግለት ሲሆን በምስጢር

ትርጉሙም የሦስቱ ኩነታት-የልብ የቃል የሕይወት አንዱ በአንዱ ሕልው ሆኖ መኖር መገኘት መገናዘብ ግለት ነው። ከዚህ በላይ እንደ ተገለጠው ሥላሴ (ሦስቱ አካላት) በልብነት፣ በቃልነት፣ በሕይወትነት በመገናዘብ በአንድ ልብ በአብ ያውቃሉ፤ በአንድ ቃል በወልድ ይናገራሉ፤ በአንድ ሕይወት በመንፈስ ቅዱስ ሕያዋን ሆነው ይኖራሉ። በሕልውና መገናዘባቸውንም ከሦስቱ አካላት አንዱ ወልድ «በእኔ እመኑ፤ እኔ በአብ እንዳለሁ፤ አብም በእኔ እንዳለ» ሲል ለሐዋርያት አስተምርክል። ዮሐ.፲፱፡፲፩። ከሐዋርያት አንዱ ቅዱስ ዮሐንስም «አስቀድሞ ቃል ነበር፤ ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበር፤ ያም ቃል እግዚአብሔር ነበር» ሲል ገልጾልናል። ዮሐ.፩፡፩።

ሥላሴ በሦስትነት ስማቸው - አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ በመባል ወይም በሦስትነት ግብራቸው ወላዲ አሥራጺ፤ ተወላዲ፤ ሠራጺ በመባል አይወራረሱም። አብ-አብ ወይም ወላዲ አሥራጺ ቢባል እንጂ ወልድ መንፈስ ቅዱስ ወይም ተወላዲ ሠራጺ አይባልም፤ ወልድም-ወልድ ወይም ተወላዲ ቢባል እንጂ አብ መንፈስ ቅዱስ ወይም ወላዲ አሥራጺ ሠራጺ አይባልም፤ መንፈስ ቅዱስም መንፈስ ቅዱስ ወይም ሠራጺ ቢባል እንጂ አብ ወልድ ወይም ወላዲ አስራጺ ተወላዲ አይባልም።

እነዚህ ሦስቱ አካላት አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ በአንድነት ስማቸው እግዚአብሔር፤ አምላክ፤ መለኮት በመባል ሦስቱም ይጠሩበታል። አብ እግዚአብሔር፤ ወልድ እግዚአብሔር፤ መንፈስ ቅዱስ እግዚአብሔር፤ አብ አምላክ፤ ወልድ አምላክ፤ መንፈስ ቅዱስ አምላክ፤ አብ መለኮት፤ ወልድ መለኮት፤ መንፈስ ቅዱስ መለኮት ይባላሉ። እንዲሁም ስለ ተባሉ አንድ እግዚአብሔር፤ አንድ መለኮት፤ አንድ አምላክ ይባላሉ እንጂ ሦስት አማልክት አይባሉም። አንድ አምላክ በመሆናቸው በአንድ ሕልውና ይኖራሉ፤ አንድ ፈቃድ ይፈቅዳሉ፤ አንድ ሃሳብ ያሰባሉ፤ በአንድነት አንድ ሥራ ይሠራሉ፤ በአንድነት ይመለከታሉ።

የዚህ ጽሑፍ ዓላማ ምስጢረ ሥላሴን ግስተማር ስላይደለ ለመግቢያ ያህል ስለ ምስጢረ ሥላሴ ያቀረብነው በዚሁ ይበቃናል። በመቀጠልም ከሥላሴ አንዱ የሆነው ወልድ ዋሕድ፤ ወይም እግዚአብሔር ቃል ኢየሱስ ክርስቶስ የባሕርይ አምላክ መሆኑን እናስረዳለን።

ሀ. በቃልነቱ አምላክ ነው

በጽሑፍ ቅዱስ ውስጥ በሦስት ዋና ዋና ሥፍራዎች መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «ቃል» ተብሏል። እነዚህም የሚከተሉት ናቸው።

ሀ. «እስቀድሞ ቃል ነበረ፤ ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ፤ ቃልም እግዚአብሔር ነበረ» ዮሐ.፩+፩። በዚህ ምንባብ የተነገረው የክርስቶስ አምላክነት ግልጽ መሆኑ እንዲታወቅ የሚከተለውንም ሐረግ እንመልከት፡-

«ሁሉ በእርሱ ሆነ፤ ከሆነው አንዳች እንኳ ያለ እርሱ አልሆነም... ቃልም ሥጋ ሆነ» ዮሐ.፩+፩፤ ፲፪። እግዚአብሔር ነበር የተባለ ቃል ሥጋን ተዋሕዶ ክርስቶስ ተባለ። ክርስቶስ ግለትም ሥጋ የሆነ ቃልነበው የሆነ አምላክ ግለት ነው።

ይህም በመሆኑ ክርስቶስ መጀመሪያ የነበረው እግዚአብሔር መሆኑን ግልጽ ያደርገዋል።

ለ. «በሰማይ የሚመሰክሩ ሦስት ናቸው። እነዚህም አብ፤ ቃልም፤ መንፈስ ቅዱስም ናቸው። እነዚህ ሦስቱም እንድ ናቸው» ጴዮሐ.፩+፯። ይህን ጥቅስ በ፲፰፻፹፱ ዓ.ም በታተመው የአግርኛ ጽሑፍ ቅዱስ ላይ ወይም (King Jems) በተሰኘው የእንግሊዝኛ ጽሑፍ ብቻ ያገኙታል። በሌሎች ጽሑፍት እንዳይኖር በመናፍቃን ተቋንጽሏል። በዚህ ምንባብ ቃል የተባለ ወልድ ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋር በመለኮት፤ በባሕርይ ትክክል ሆኖ ዓለምን ፈጥሮ የሚገዛ አምላክ-እግዚአብሔር መሆኑን እንረዳለን። በዚህ ጥቅስ ውስጥ የተጠቀሰው «ቃል» በወንጌል «ወልድ» በሚል ተተክቶ እናገኛለን። ግቲ.፩፩+፲፱። ወልድ የተባለው ትንቢት የተነገረለት፤ ሱባኤ የተቆጠረለት፤ በወሰነው ጊዜ በፈቃዱ ሰው የሆነው አምላክ እርሱም ክርስቶስ መሆኑ ግልጽ ነው። ስለዚህ ቃል የተባለ ወልድ ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋር እንድ ሆኖ የሚመለከ እግዚአብሔር ነው።

ሐ. «በደም የተረጋጨ ልብስ ተጎናጽፏል፤ ሰሙም የእግዚአብሔር ቃል ተብሏል።... በልብሱና በተጭኑ የተጻፈበት የነገሥታት ንጉሥና የጌቶች ጌታ የሚል ስም አለው» ደም የተረጋጨ የተባለ ልብስ ትስብእትን ተዋሕዷል፤ ሰሙንም አካላዊ ቃል ይሉታል... በልብሱም የተሰፈረውን

የሚገልጥ የተገለጠውን የሚሰውር ንጉሠ ነገሥት እግዚአ አጋእዝት የሚል ስም አለው። ራእ.፲፱+፲፫-፲፮።

ቃል በግሪክ ሉጎስ ግለት ነው። ሉጎስ ደግሞ ሃሳብን በተረዳ ነገር መግለጥ የሚል ትርጉምን በውስጡ የያዘ ነው። ስለዚህም እግዚአብሔር ቃል የእግዚአብሔር አብና የእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ የፈቃዳቸው መገለጫ የሃሳባቸው መታወቂያ አንደበታቸው ነው። የእግዚአብሔር ሃሳብና ፈቃድ ከእግዚአብሔር የተለየ አይደለም፤ በእግዚአብሔር ሕልውሆኖ የሚኖር ነው። እንጂ። እንዲሁ ሁሉ የእግዚአብሔር ቃልም ከእግዚአብሔር የተለየ አይደለም። በእግዚአብሔር ዘንድ ያለ እግዚአብሔር ነው እንጂ። በዮሐንስ ፩+፩ እንዲሁም በ፩ዮሐ.፩+፯ የተጠቀሰው የሚያስረዳውም ይህንን ነው። ሥጋን ተዋሕዶ ሰው የሆነ ቃል እግዚአብሔር ከሆነና ለዘለዓለም የነበረ ያለና የሚኖር ከሆነ የእግዚአብሔር ቃል የተባለ ክርስቶስም ለዘለዓለም የሚኖር ያለና የነበረ እግዚአብሔር ነው። ለማንም ሰው ቢሆን ለዘለዓለም የሚኖር ሥላሴ ያለቃሉ የነበረበት ጊዜ ነበረ በኋላም ቃልን ፈጥሮ ዓለምን ፈጠረበት ግለት የሥላሴን አነዋወር አለማወቅ፤ ሥጢረ ሥላሴንም አለመረዳት ነውና እንዲህ ብለን ከማመን መራቅ ይገባናል። ሥላሴ በገልጽና እንድ ናቸው እንጂ መቀዳደም በእነርሱ ዘንድ የለም። በባሕርይ በሕልውና አንድ የሚሆኑ ሦስቱ አካላት ከዘመን በፊት የነበሩ ዘመን የማይቆጠሩባቸው ዘለዓለማዊ ናቸው። እካላዊ ቃልም በባሕርይ ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ትክክል ስለሆነ በአንድነት (በእግዚአብሔርነት) ከዘለዓለም ጀምሮ ሲመለከ የኖረና የሚኖር ፈጣሪ ነው። ለዚህ ነው «እስቀድሞ ቃል ነበረ ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ ቃልም እግዚአብሔር ነበረ» የተባለው። ዮሐ.፩+፩።

ከሦስቱ አካላትም አንዱ ወልድ (እግዚአብሔር ቃል) የሥላሴ ጥበብና ዕውቀት መገለጫ ሆነ። እርሱ የእግዚአብሔርን ምሥጢራዊ ሕልውና ገለጠው። ችርነቱም ታወቀበት። ስለ እርሱም ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንዲህ ሲል ተናገሯል፤ «የእግዚአብሔርን ምሥጢር እርሱም ክርስቶስን እንዲያውቁ የተሰወረ የጥበብና የዕውቀት መዝገብ ሁሉ በእርሱ ነውና» ቆላ.፲+፫። ከዚህም በላይ ቅዱስ ጳውሎስ «የእግዚአብሔር ኃይልና የእግዚአብሔር ጥበብ የሆነው ክርስቶስ ነው» በማለት ገልጾታል። ፩ቆር.፩+፩።

እርሱ የእግዚአብሔር መገለጫ በመሆኑ በባሕርይ የማይታየውን የግንም ከተ ያላየውን እርሱን እኛ ቃል ሥጋን በተዋሐደ ጊዜ አየነው ዐወቅነው። ክርስቶስ ማለትም ሥጋን የተዋሐደ ቃል ሥጋው ቃል ማለት ነውና ቅዱስ ዮሐንስ «መቼም ቢሆን እግዚአብሔርን ያየው አንድ ሰንኳ የለም፤ በአባቱ ዕቅድ (ዕሪና) ያለ አንዱ ልጁ (የባሕርይ ልጁ ወልድ) ተረከው (በተዋሐደው ሥጋ ገለጠው) በማለት ተናግሮአል። ዮሐ.፩፡፲፭። ይህም ክርስቶስ ሥጋን ተዋሕዶ ከሰው ገሊና በላይ ረቂቅና ምጡቅ የሆነውን የሥላሴ ምሥጢርና ጥበብ ገለጠልን - ቸርነቱንም በእርሱ አየን ማለት ነው። ይህን የሚያስረዳን ቅዱስ ጳውሎስ «የእግዚአብሔር ምሥጢር ያለጥርጥር ታላቅ ነው... በሥጋ የተገለጠ፤ ለመላእክት የታየ፤ ለአሕዛብ የተሰበከ፤ በዓለም የታመነ፤ በክብር ያረገ» በማለት የተናገረለት ነው። ፩ጢሞ.፫፡፲፮። ይህ የተነገረው ታላቁን ምሥጢር ስለ ገለጠ - ሥጋን ተዋሕዶ ሰው ስለሆነ ቃል ስለ ክርስቶስ ነው።

በተጨማሪም «እርሱ የማይታይ አምላክ መገለጫ ነው» በማለት ቅዱስ ጳውሎስ የተናገረው ቃል እርሱ የተባለ ክርስቶስ ረቂቁን የእግዚአብሔር ጥበብ የገለጠልንና የማይታየውን እግዚአብሔርን ያየንበት «እኔን ያየ አብን አየ» በማለት የገለጠልን መሆኑን ሲያስረዳ ነው። ቆላ.፩፡፲፭። ዮሐ.፲፬፡፱። ቅዱስ ጳውሎስ ቀጥሎ «...በሰማይና በምድር ያሉት ሁሉ በእርሱ ተፈጥረዋልና፤... ሁሉ በእርሱና ለእርሱ ተፈጥረዋል፤ እርሱም ከሁሉ በፊት ነው» በማለት እግዚአብሔር ፍጥረትን ሁሉ የፈጠረበት ቃሉ - እርሱም እግዚአብሔርን በመልክ የሚመስለው በባሕርይ የሚተካከለው በፍጥረት ሁሉ ላይ በተዋሕዶ አንድ አካል አንድ ባሕርይ በመሆን የሠለጠነ ፈጣሪ መሆኑን አብራርቶ ተናግሮአል። ቆላ.፩፡፲፮-፲፯።

በሌላ ሥፍራ ደግሞ «እርሱ በእግዚአብሔር መልክ ሲኖር ላለ ከእግዚአብሔር ጋር መተካከልን እንደ ዲያብሎስ ቀምቶ እንደ አዳም ተመኝቶ ያገኘው አይደለም፤ ራሱን አዋርዶ አርአያ ገብርን ቢነሣ ነው እንጂ። ያውም ለመስቀል ሞት እስከመታዘዝ ድረስ ደርሶ እሺ በጆ ብሎ ነው» ፊልጵ.፪፡፩-፭። አንድም እርሱ እግዚአብሔርነት የሌለው ሆኖ እግዚአብሔር የሆነ አይደለም የሌለውንስ አርአያ ገብርን ነሣ እንጂ፤ ሥጋ ተለውጦ አምላክ የሆነም አይደለም ቃል ክብሩን ዝቅአድርጎ ሥጋን ቢዋሐድ ነው እንጂ በማለት ሥጋን የተዋሐደው አንድ አካል አንድ

ባሕርይ ቃል እግዚአብሔር መሆኑን ቅዱስ ጳውሎስ አስረድቷል። (የጳውሎስ ትርጓሜ ተመልከት)

በመቀጠል ደግሞ ለዕብራውያን በጻፈው መልእክት «እግዚአብሔር ከጥንት ጀምሮ በብዙ አነጋገር በብዙም ክፍል በነቢያት አድሮ ለአባቶቻችን ተናገረ። በኋላ ዘመን ግን ለሁሉ ገዥ ባደረገው ሁሉን በፈጠረበት በልጁ ነገረን። ይኸውም የክብሩ ብርሃን የጌትነቱ መገለጫ ነው። ሁሉን በሚይዝ በቃሉ ኃይል እርሱ በራሱ ኃጢአታችንን የሚያንጸበትን ሥራ ሠራ፤ በሰማያት በጌትነቱ ሥልጣንም ተቀመጠ» ብሏል። ዕብ.፩፡፩-፫።

ይህም አምስት ሺህ አምስት መቶ የባርነት ዘመን እስኪፈጸም እግዚአብሔር በነቢያት አድሮ በብዙ ምሳሌና በብዙ ኅብረ ትንቢት ተናገረ-ይኸውም በዘመነ አበው «የምድር አሕዛብ ሁሉ በዘርህ ይባረካሉ» ዘፍ.፲፭፡፲፩፤ በዘመነ ነገሥት «ከሆድህ ፍሬ በዙፋንህ ላይ አስቀምጣለሁ» መዝ.፩፻፴፩፡፲፩፤ በዘመነ ካህናት «ኢየሩሳሌም (መቅደስ) እስከ አለቃው እስከ መሲሕ (ክርስቶስ) ድረስ ትሠራለች» ዳን.፱፡፳፭፤ አምስት ሺህ አምስት መቶ ዘመን ከተፈጸመ በኋላ ግን በልጁ ሕልው ሆኖ ማለት ሁሉን ገንዘብ ባደረገለት በልጁ ሕልው ሆኖ ነገረን - የባሕርይ ልጁ ሥጋ ሆኗልና መንግሥተ ሰማያትን ያወርሰን ዘንድ ሁሉን በፈጠረበት በልጁ ሕልው ሆኖ ነገረን አለ። ጥንት ያለው የጸጋ ልጅነታችንን አጥተንበት በፍጻሜ ተይዘንበት የነበረውን ዘመን ሲሆን በዚህ ዘመን መጨረሻ (በኋላ) ያለው ደግሞ ያጣነውን ልጅነት በጥምቀት ዳግመኛ ያገኘንበትንና የዕጻ ደብዳቤአችን የባርነት ውላችን ተደምስሶ ከፍጻሜ የዳንንበትን ዘመን ነው።

የፀሐይ ብርሃን ከዓይን ጋር ተዋሕዶ ከበቡን እንደሚያስታውቅ ሁሉ ቃል አብ ኢየሱስ ክርስቶስም ሥጋን ተዋሕዶ «እኔን ያየ አብን አየ፤ እኔና አብ አንድ ነን፤ እኔ በአብ አብም በእኔ አለ» እያለ የባሕርይ አባቱን እግዚአብሔር አብን አስታውቋልና ክርስቶስን የእግዚአብሔር የጌትነቱ መታወቂያ አለው። እርሱም ከባሕርይ አባቱ ከአብ ከባሕርይ ሕይወቱም ከመንፈስ ቅዱስ ጋር በባሕርይ የሚተካከል፤ በኃያል ቃልነቱ- በቃልነቱ ከዊን ሁሉን ፈጥሮ የሚገዛ በተለየ አካሉ ሥጋን ተዋሕዶ ከኃጢአታችን ያንዳን ዘንድ በሚያንዳን ገንዘብ የሚያንጸበትን ሥራ የሠራ የባሕርይ አምላክ ነው። የእርሱ ግን ከብሉዩ ሊቀ ካህናት የማንጸት ሥራ የተለየ

ነው፤ የብሉይ ሊቀ ካህናት - የሚያገኝው እርሱ፤ የሚገኙት ሕዝቡ፤ የሚያገኝበት የልዩ ልዩ እንስሳት ደም ነው። እርሱ ሥግው ቃል ክርስቶስ ግን የሚያገኝ እርሱ ራሳችን፤ የምንገዳ እኛ ሕዋሳቱ፤ የሚያገኝበት ደሙ ነውና፤ እንጭነቱ ከአባቱ ያገኘዋል ከእናቱ አያገኘውም፤ ሙንጫነቱ ከአባቱም ከእናቱም አያገኘውም፤ ከአባቱ እንዳያገኘው ለቃል ደም የለውምና። ከእናቱም እንዳያገኘው የፅፋትበእሲ ደም አያገኝምና እርሱ ግን ሥጋን ተዋሕዶ ለና ሙሥዋፅት ሆኖ ሰው ሆኗልና በእራሱ ደም ያገኝ እርሱ በልዕልና፤ ከብር ባለው ዕሪና ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋር በአንድነት የሚመለከ አምላክ ነው። በሰማያት ግለቱ በቦታ የሚወሰን ሆኖ ሳይሆን ከብሩንና ልዕልናውን ከፍተረት ሁሉ በላይ የሠለጠነ ጌትነቱን ለመናገር ነው።

ለ. የእግዚአብሔር ልጅ በመሆኑ አምላክ ነው

ይህን ርእስ የተመለከተ ሰው አንድ ጥያቄ ሊያነሣ ይችላል፤ የሰው ልጆችስ የእግዚአብሔር ልጆች ተብለው የለምን - የእግዚአብሔር ልጆች አይደሉምን? ሊል ይችላል። አዎን፤ የሰው ልጆችም የእግዚአብሔር ልጆች ተብለዋል። ቢሆንም ከክርስቶስ የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጅነት ጋር የሚወዳደርም የሚነፃፀርም አይደለም። ከዚህ ቀጥለን የሰዎችን የእግዚአብሔር ልጅነት እንመለከታለን። በዘፍተረት - «የእግዚአብሔር ልጆችም የሰውን ሴቶች ልጆች ሙልካቸው እንደሆኑ አዩ» ይላል። ዘፍ.፩+፩። በዚህ ምንባብ የእግዚአብሔር ልጆች የተባሉት የሴት ልጆችና ልጆች ሄኖስ ናቸው። ይህም በእግዚአብሔር ስም መጠራት የተጀመረበት ጊዜ ነው። ዘፍ.፩+፩። የሰዎች ልጆች የተባሉት ግን የታዩን ሴቶች ልጆች ናቸው።

እግዚአብሔርም በነቢዩ በኢሳይያስ «ልጆችን ወልድሁ፤ አላደግሁም፤ እነርሱ ግን አመፁብኝ» ሲል የተናገረው ስለ ሰዎች ነው። ኢሳ.፩+፩። በሌላም ቦታ «አቤቱ አንተ አባታችን ነህ ስምህም ታዲያችን ነው» ተብሎ ደግሞ ተጽፏል። ኢሳ.፩፫+፲፮። እንዲሁም ደግሞ «አሁን ግን አቤቱ አንተ አባታችን ነህ፤ እኛ ጥቃ ነን፤ አንተም ሠራአችን ነህ፤ እኛም ሁላችን የእጅህ ሥራ ነን» ተብሏል። ኢሳ.፩፮+፩። ይህ ሁሉ እንግዲህ የእግዚአብሔር ልጆች ስለ ተባሉት ሰዎች የተነገረ ነው። ቀደም ብሎ በዘጸአት እግዚአብሔር ራሱ

«እሥራኤል የበዙር ልጅ ነው» ብሎአል፤ ዘጸ.፩+፩። በምሳሌ ደግሞ «ልጅ ሆይ ልብህን ሰጠኝ» ይላል። ምሳ.፩፫+፩። በሐዲስ ኪዳንም በብዙ ሁኔታዎች እግዚአብሔር «አባታችን ሆይ» ተብሎአል። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ባስተግረው ደሎትም «በሰማይ የምትኖር አባታችን ሆይ» እንለዋለን ግቴ.፩+፱። «የሰማይ አባታችሁ» የሚለው ሐረግ በሐዲስ ኪዳን ውስጥ በተደጋጋሚ ተጠቅሷል። እንዲሁ ሁሉ «በሰውር የሚያይህ አባትህ» የሚለውን ሐረግም ብዙ ጊዜ ሲነገር እናገኘዋለን።

በእነዚህ ሁሉ የመጽሐፍ ቅዱስ ምንባባት መሠረት ሰው የእግዚአብሔር ልጅ እየተባለ ቢነገርለትም ልጅነቱ በሃይማኖት ወይም በፍትር የሆነ የጸጋ ልጅነት እንጂ በምንም መንገድ የባሕርይ ልጅነት ግልት ግን አይደለም። እምነትን በተመለከተ ቅዱስ መጽሐፍ በክርስቶስ ስለ ግማን ሲናገር፤ «ላተቀበሉት ሁሉ ግን በሰሙ ለሚያምኑት ለእነርሱ የእግዚአብሔር ልጆች ይሆኑ ዘንድ ሥልጣንን ሰጣቸው» ብሏል። የሐ.፩+፲፪። በዚህ ምንባብ መሠረት የእግዚአብሔር ልጆች የተባሉት ምእመናን ናቸው። ይህን ሲገልጥ ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስ በመጀመሪያ መልእክቱ «የእግዚአብሔር ልጆች ተብለን ልንጠራ አብ እንዴት ያለውን ፍትር እንደ ሰጠን እዩ» ብሏል። ጆዮሐ.፫+፩። ስለዚህ ከሃይማኖት ቀጥሎ የእግዚአብሔር ልጆች ተብለን እንድንጠራ የሚያስችለን እርሱ ለእኛ ያለው ፍትር ነው፤ ልጆቹ ተብለን እስከንጠራ ድረስ ወደናልና።

ስለዚህ የጸጋ ልጅነት ሲናገር ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ በሮማ መልእክቱ «ነገር ግን የመንፈስ በዙራት ያለን ራሳችን ደግሞ የሰውነታችን ቢላ የሆነውን ልጅነት እየተጠባበቅን ራሳችን በውስጣችን እንታትታለን» ብሏል። ይህም ቀድሞ በጋጢኦት ምክንያት የታጣው የጸጋ ልጅነት ነው። ሮሜ.፮+፩። ልጅ ሳይሆን ልጅ መባል የተሰጠው ሁሉ የጸጋ ወይም የመንፈስ ቅዱስ የጸጋ ልጅ መሆኑ የታወቀ ነው።

ምንም እንኳን የእግዚአብሔር ልጆች በጥባልም ገና ደግሞ ባርች (አገልጋዮች) ነን። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ይህን አስመልክቶ ሲያስተምር «የታዘዛችሁትን ሁሉ ባደረጋችሁት ጊዜ የግንጠትም ባሪያዎች ነን፤ ለናደርገው የሚገባንን አድርገናል በሉ» ብሎአል። ሉቃ.፲፮+፲፮። ቅዱሳን ሁሉ ደግሞ ባርች ተብለዋል። በዘመኑ በሚገባ የተጋደለውንና በትፋፋቱ ለመንግሥተ ሰማይ የበቃውን ሰው ጌታችን

ኢየሱስ ክርስቶስ «መልካም እንተ በጎ ታግኝ ባሪያ በጥቂት ታምነኛል- በብዙ እሾምኻለሁ ወደጌታህ ደስታ ግባ» ይለዋል። ማቴ. ፳፭፥ ፩። የእግዚአብሔር ልጆች ብንባል እንኳ የሰው ልጆች ሁላችን ፍጡራን ነንና ልጅነታችን የጸጋ እንጂ የባሕርይ ሊሆን ከተወተ አይችልም። በመጀመሪያው ላይ ያነግነውን ጥያቄ ስንመልስም ሰዎች የእግዚአብሔር የጸጋ ልጆች ናቸው እንላለን።

የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር አብ ልጅ መባል በሰው ልጆች እንደሆነው በጸጋ የተገኘ ሳይሆን ከባሕርይ የተገኘ አምላካዊ ልጅነት ነው። የአምላክነቱ የባሕርይ ገንዘብ ነው። ይህ ልጅነት የባሕርይ በመሆኑ በመጽሐፍ ብዙ ጊዜ ወልድ ሌላ ጊዜ ደግሞ አንድ ልጅ እየተባለ ተጠርቷል። ይህም ልጅነት እንደ ግንኙነትም ሰው ልጅነት ያለ አለመሆኑን ያረጋግጣል። በዚሁ ላይ በመመርኮዝ የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጅ የሆነው ኢየሱስ ክርስቶስ አምላክ መሆኑን እንደሚከተለው እናብራራለን።

ወልድ በባሕር የርዳናስ በተጠመቀ ጊዜ አብ ስለ ባሕርይ ልጅ የመሰከረውን ብንመለከት «በእርሱ ደስ የሚለኝ የምደው ልጄ ይህ ነው» ሲል ተሰምቷል። ማቴ. ፫፥ ፲፮። ሉቃ. ፫፥ ፳፪። ይህ የእግዚአብሔር አብ ምስክርነት በተለምዶታዊ ምልክቶች የታጀበ ነበር። በዚያን ጊዜ ክርስቶስ ሲጠመቅ ሰማያት ተከፈቱ፤ መንፈስ ቅዱስም በርግብ አምላል ወርዶ በወልድ ራስ ላይ ረበበ፤ ከሰማይም ድምፅ ተሰማ - ያ ድምፅ የአብ የምስክርነት ድምፅ ነበር።

እነዚህ ምልክቶች መደረጋቸው የክርስቶስ የእግዚአብሔር አብ ልጅነት እንደ ግንኙነትም ሰው ልጅነት ያለ አለመሆኑን የሚያስረዳ ነው። የክርስቶስ መጠመቅ የእርሱ የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጅ መሆን የተመሠከረበት ከመሆኑም በላይ ምሥጢረ ሥላሴ በሐዲስ ኪዳን ለመጀመሪያ ጊዜ ይፋ የሆነበት ዐቢይ በዓል ነው።

ከዚህም ሌላ በደብረታቦር እግዚአብሔር ምሥጢረ መለኮቱን በገለጠ ጊዜ አብ ስለ ወልድ ምስክርነቱን የሰጠ መሆኑ ተመዝግቧል። በዚህ ታሪክ እንደ ተነገረው የክርስቶስ «ፈቱም ተለወጠ፤ ልብሱም እንፀባረቀ፤ አጣቢም በምድር ላይ እንደዚያ ሊያነጣው እስከግደችል በጣም ነጭ ሆነ... ደመናም መጥቶ ጋረዳቸው፤ ከደመናውም፤

የምደው ልጄ እርሱ ነው፤ እርሱን ስሙት የሚል ድምፅ መጣ» ይላል። ማር. ፱፥ ፮-፯። በዚህ ንባብ «የምደው ልጄ እርሱ ነው፤ እርሱን ስሙት» ሲል የተናገረው እግዚአብሔር አብ ነው። ክርስቶስ የአብ የባሕርይ ልጅ ባይሆን ኖሮ ይህን የመሰለው ድንቅ ተአምርና የአብ ምስክርነትም ባላስፈለገው ነበር። የዚያ የክብር ብርሃን መለኮት መገለጥስ ለምን ያስፈልግ ነበር? ከደመና የመጣው ድምፅና ደመናውስ? የሚያንፀባርቀው ብርሃንስ አስፈላጊነቱ ምንድን ነው? ከዚህም ሌላ «እርሱን ስሙት» የሚለው ሐረግ ራሱ እርሱ በሥጋ የተገለጠ አምላክ ነውና ለእርሱ እንድንታዘዝ የሚያስገነዝብ ነው። የክርስቶስ የእግዚአብሔር አብ ልጅነት እንግዲህ ከሰው ሁሉ የእግዚአብሔር ልጅነት የተለየ የባሕርይ ልጅነት መሆኑን በእነዚህ ድንቅ ተአምራትና የእግዚአብሔር አብ ምስክርነት ልንረዳው እንችላለን።

እግዚአብሔር አብ ስለ ወልድ መመስከር የጀመረው ቀደም ብሎ በብሉይ ኪዳንም መሆኑን ቅዱስ መጽሐፍ ይነግረናል። ገና ወልድ በሥጋ ከመገለጡ አስቀድሞ በቃልነቱ ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ዕሩይ ሆኖ ላለ እግዚአብሔር አብ ስለ እግዚአብሔር ወልድ «አንተ ልጄ ነህ- እኔ ዛሬ ወለድሁህ» በማለት በነቢዩ ዳዊት አማካኝነት የተናገረውን መዝ. ፪፥ ፯-፱፤ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ደግሞ ክርስቶስ ከመላእክት በላይና እነርሱም የሚገዙለት መሆናቸውን በገለጸበት አንቀጽ «ከመላእክትስ- አንተ ልጄ ነህ እኔ ዛሬ ወለድሁህ ያለው ከቶ ለማን ነው?» በማለት በነቢዩ የተነገረው ስለ ክርስቶስ መሆኑን አብራርቶአል። ዕብ. ፩፥ ፭።

ለቅዱስ ወንጌል መጻፍ የክርስቶስ የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጅ መሆን ዋነኛ ምክንያት ነው። ለምሳሌ በማርቆስ ወንጌል «የእግዚአብሔር ልጅ የኢየሱስ ክርስቶስ ወንጌል መጀመሪያ» ሲል መጻፉም ለዚሁ ነው። ማር. ፩፥ ፩። ወንጌላውያን ሁሉ እርሱ ክርስቶስ የተናገራቸውን ቃላትና ያደረጋቸውን ተአምራት ሁሉ በመዘርዘር የጻፉበት ምክንያት እርሱ በሥጋ የተገለጠ አምላክና የአብ የባሕርይ ልጅ በመሆኑ ይኸው ይታወቅና ሰዎችም አምነውበት ይድኑ ዘንድ ነው። ሐዋርያውና ወንጌላዊው ቅዱስ ዮሐንስ በጻፈው ቅዱስ ወንጌል መጨረሻ «ኢየሱስ በዚህ መጽሐፍ ያልተጻፉ ሌላ ብዙ ምልክቶች በደቀ መዛሙርቱ ፊት አደረገ፤ ነገር ግን ኢየሱስ እርሱ ክርስቶስ

የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ ታምኑ ዘንድ፤ አምናችሁም በስሙ ሕይወት ይሆንላችሁ ዘንድ ይህ ተጽፏል። ሲል የተናገረው ቃል በራሱ የክርስቶስ ልጅነት የባሕርይ መሆኑንና ክርስቶስም አምላክ መሆኑን የሚያስረዳ ነው። ከፍጡራን ወገን ታምናበት ሕይወትን የሰጠ የለም፤ «እርሱ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ ታምኑ ዘንድ» የሚለውም እርሱ ሥጋን ተዋሕዶ በው የሆነ አምላክና የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጅ መሆኑን ታምኑ ዘንድ። ግለሰብ ነው። የሐ:፩፡፱-፴፩።

ክርስቶስ የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጅነት የቤተክርስቲያን መሠረት ነው። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሰዎች ግን እንደሚሉት ደቀ መዛሙርቱን ጠይቀዋቸው ሐዋርያው ቅዱስ ዴፕሮስ በግቴ.፲፯፡፲፫-፲፭ «አንተ ክርስቶስ የሕያው እግዚአብሔር ልጅ ነህ» ብሎ መልስ በሰጠ ጊዜ መድኃኒታችን ቅዱስ ዴፕሮስን «አንተ በፅዕ ነህ የኖሮ ልጅ ስምዎን ሆይ ይህን ሥጋና ደም አልገለጠልህም የሰማይ አባቴ እንጂ» ካለው በኋላ «በዚህ ዓለት (መሠረት) ላይ ቤተክርስቲያንን አወራድሁት፤ የነገሩ ደጃች አይታዩትም» በማለት የእርሱን የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጅነት በሥጋዊ በደማዊ ዕውቀት ግዕዝ የማይታዩና በእግዚአብሔር የሚገኝ ሰማያዊ ዕውቀት የሚያስረዳው መሆኑን እንዲሁም ደግሞ «የሰማይ አባቴ እንጂ» ብሎ ሰማያዊ እንጂ ምድራዊ አለመሆኑን ገልጦአል። ከዚህም በላይ የቤተክርስቲያን መሠረቶች እርሱ፤ መሠረቷ ደግሞ በሐዋርያት (በደቀመዛሙርቱ) አምናትና ትምህርት ላይ መሆኑን፤ እርሱ የመሠረታችን ቤተክርስቲያን የነገሩ ደጃች ሠራዊተ አጋንንት የማይቸሏት መሆኑን በሚገባ አስረድቷል። ከፍጡራን የሰው ዘሮች ከሰማያዊ አባት የተወለደ ፡ ቤተክርስቲያንን መሠረት። ለግለሰብ የሚቻለው ግን አልፈው ግንም። ክርስቶስ አምላክና የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጅ ባይሆን ኖሮ ከላይ የጠቀስነው ከሰማይ አባት ኃይ ያለው ግንኙነት። እርሱን የእግዚአብሔር ልጅ ብሎ በማወቅ መሠረት ላይ ቤተክርስቲያንን ግንቦ ትርጉምና ተቅም የሌለው ነገር ይህን ነበር። ስለዚህ ክርስቶስ በእውነት የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጅና እርሱም አምላክ ነው።

ክርስቶስ የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጅ መሆኑ በመስቀል ተሰቅሎ እንደሞተ ሰተረደበት ፍርድም ምክንያት ነበር። በቅዱስ ወንጌል ተጽዕኖ እንደምናገኘው ምንም እንኳን ብዙ የሐሰት ምስክሮች

ቢመስክሩበትም ምስክርነታቸው የተምታታና ያልተጣጣሙ በመሆኑ ምክንያት ሊቀ ካህናት በክርስቶስ ለመኖረድ የሚያበቃ አንዳችም ምክንያት አላገኘበትም ነበር። በዚህም የተነሳ በፊት ቀኙ «አንተ የእግዚአብሔር ልጅ ክርስቶስ የሆነክ እንደሆነ እንድትነግረን በሕያው እግዚአብሔር አምላክህ» አለው። ግቴ.፩፯፡፭፫። የክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅነት የባሕርይ ባይሆን ኖሮ ሊቀ ካህናት በዚያ ታላቅ ጉባኤ ፊት የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን በጠየቀው ጊዜ «አምላክህ» በማለት ነገሩን አክብሮ ባልወተወተውም ነበር። በዚህ የሊቀ ካህናት ጥያቄ መሠረትም ክርስቶስ አምላክነቱን በሚገልጡ ሁለት ተወሳኪ ነጥቦች ፡ በጋይል ቀኝ መተመሙንና፤ በሰማይ ደመናም የሚመጣ መሆኑን አውስቶ አምናታዊ መልስ በሰጠው ጊዜ ሊቀ ካህናት ለብሉን ቀዶ «ተላደሮአል፤ ከእንግዲህ ወዲህ ምስክሮች ስለምን ያስፈልጉናል? እነሆ በደቡብ አሁን ሰምታችኋል» አለ። ግቴ.፩፯፡፭፫-፭፮። ከዚህም የተነሳ በመስቀል ላይ ተሰቅሎ በሞት እንዲቀጣ ፈረዱበት።

ክርስቶስ የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጅ መሆኑ ለሰይጣን ፈተናም ምክንያት ሆኗል። ለዚህ ምስክር የሚሆነው ጌታ በገዳመቀርንተስ በነበረ ጊዜ ሰይጣን «የእግዚአብሔር ልጅ ከሆንክ» በማለት ያቀረበው ፈተና ነው። በዚህ ታሪክ እንደ ተጠቀሰው ሰይጣን «የእግዚአብሔር ልጅ ከሆንክ እነዚህን ድንጋጾች እንጂ ለእንዲሁ በል» ብላ ፈተናውን አቅርቧል። ግቴ.፩፯፡፫። ይህ የሰይጣን ፈተና በውስጡ ተንኮል የተሞላ ፈተና ነበር። እርሱ ሰይጣን በየርዳኛስ አብ «የምወደው ለጂ ይህ ነው» ብላ ሰምተ ነበርና የእግዚአብሔርን ልጅ ከሆነ ብሎ ጥያቄውን አቀረበ። ዓላግውም፡ እንደ ጥያቄው ድንጋጩን ዳቦ ቢያደርግለት የሰይጣን ትእዛዝ ነው ለግሰኝት፤ ባያደርገው ደክማ አሰጥባለሁ ብሎ ነበር። ከዚህ ሌላ ግን ሰይጣን የእርሱ ልጅነት ድንጋጩን ወደዳቦ ለመለወጥ የሚያስችል መለኮታዊና የባሕርይ እንጂ በሰው ሁሉ እንዳለው የጸጋ ልጅነት አለመሆኑን በሚያውቅ ክርስቶስ በዚያ ጽኑ ሊያስተምር የወደደውን ትምህርተ ትሕትና ሊያደናጅ ነበር። ሰይጣን ክርስቶስ በመስቀል ላይ ሳለ ሰለጦች አድር ደግሞ «የእግዚአብሔር ልጅ ከሆንክ ከመስቀል ውረድ» በማለት ተመሳሳይ ጥያቄ ጠይቋል። ግቴ.፩፯፡፱። ከሰው ወገንም የእግዚአብሔር ልጅ ተብሎ በሰይጣን የተፈተነ የለም። ስለዚህ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅነት እንደ

ግንኛውም ሰው የጸጋ ልጅነት ሳይሆን ታላቅ ኃይልና መለኮታዊ ሥልጣን ያለው የባሕርይ ልጅነት መሆኑ በሁሉ ዘንድ መታወቅ አለበት።

ይህ የክርስቶስ የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጅነት በመልአኩ በቅዱስ ገብርኤል አግካብነት ለተነገረው ብሥራት ለሐዲስ ዜግ የሥራችም ምክንያት ነበር። በቅዱስ ወንጌል እንደ ተመዘገበው መልአኩ ድንግል ግርያምን «መንፈስ ቅዱስ በአንቺ ላይ ይመጣል፤ የልዑል ኃይልም ይጸልልሃል፤ ስለዚህ ደግሞ ከአንቺ የሚወለደው ቅዱስ የእግዚአብሔር ልጅ ይባላል» ቢል የተናገረው ለዚህ በቂ ጥበረጃ ነው። ሉቃ.፩፥፴፭። ክርስቶስ የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጅ ባይሆን ኖሮ የመንፈስ ቅዱስ መምጣትና የልዑል ኃይል መጽላል ባላሰረ ለገም ነበር። መልአኩ ለየሴፍ እንደ ነገረው «ከእርሷ የተፀነሰው ከመንፈስ ቅዱስ ነውና» ባልተባለም ነበር። ግቴ.፩፥፳። ከለዎች ወገን ግንም ከመንፈስ ቅዱስ ግብር የተነሣ የተፀነሰም የተወለደም የለም። ከዚህም በተጨማሪ መልአኩ ለቅድስት ድንግል ግርያም «...እርሱም ታላቅ ይሆናል፤ የልዑል ልጅም ይባላል፤ ጌታ አምላክም የአባቱን የዳዊትን ዙፋን ይሰጠዋል፤ በያዕቆብ ቤትም ላይ ለዘለዓለም ይነግሳል ለመንግሥቱም ፍጻሜ የለውም» ቢል እንደ ነገራት ተጽፏል። ሉቃ.፩፥፴፪-፴፫። ከዐው ወገን ለዘለዓለም የነገሠና የሚነግሥ፤ ለመንግሥቱም ፍጻሜ የሌለው ግንም የለም፤ ይህ የእግዚአብሔር ብቻ የባሕርይ ገንዘብ ነውና። ከላይ በተጠቀሱት ምንባቦች እንዳየነው በተነገራት ብሥራት መሠረት ድንግል ግርያም በድንግልና የወለደችው የእግዚአብሔር ልጅ የተባለው መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለዘለዓለም የሚነግሥ፤ መንግሥቱም ፍጻሜ የሌለው የልዑል ልጅ መባሉ አምላክ ነቱን የሚገልጥና ልጅነቱም የባሕርይ መሆኑን የሚያረጋግጥ ነው። በነቢዩ ዳንኤል «የሰው ልጅ የሚመስል ከሰማይ ዳመናት ጋር መጣ... ወገናችና አሕዛብ በልዩ ልዩ ጳጳሪም የሚናገሩ ሁሉ ይገዙለት ዘንድ ግዛትና ክብር መንግሥትም ተሰጠው፤ ግዛቱም የማያልፍ የዘለዓለም ግዛት ነው፤ መንግሥቱም የማይጠፋ ነው» በማለት የተነገረው ትንቢት በመልአኩ ብሥራት ስለ ተወለደውና የእግዚአብሔር የባሕርይ ልጅ ስለሆነው ኢየሱስ ክርስቶስ የሚያስረዳ ነው። ዳን.፯፥፲፫-፲፭።

የክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅነት ከባሕርይ አምላክነቱ ጋራ ያለውን ግንኙነት ከነቢዩ ኢሳይያስ ትንቢት በግልጽ መረዳት ይቻላል፤

«ሕገ ተወልዶልናል፤ ወንድ ልጅም ተሰጥቶልናል፤ አለቅነትም በሚንቃው ላይ ይሆናል፤ ስሙም ድንቅ፤ መካር ኃያል አምላክ የዘለዓለም አባት የሰላም አለቃ ተብሎ ይጠራል» ይላል። ኢሳ.፱፥፮። በዚህም ገባብ ውስጥ «ልጅ» የሚለውንና «ኃያል አምላክ» የሚለውን ቃላት እናነጻጽን። ልጅ ካልነው እንደምን ኃያል አምላክ እንለዋለን? ኃያል አምላክ ካልነው እንደምን ልጅ እንለዋለን? ልጅ ቢሆን ኃያል አምላክ መባሉ እንግዲህ የእግዚአብሔር የባሕርይ ልጅነቱንና አምላክነቱን የሚገልጥ ግስረጃ ነው። በምሳሌ ተጽፎ የምናገኘውም የክርስቶስን አምላክነት የእግዚአብሔር የባሕርይ ልጅ ከመሆኑ ጋራ አስተባብሮ የሚገልጥ ነው። «ወደ ሰማይ የወጣ ከሰማይስ የወረደ ግንዛቤ ነፋሳትን ሁሉ የሚሰበሰባቸው ገዢ ውጋዎችንም እንደ መገናፀፊያ የሚጠቀሙት፤ የምድር ዳርቻዎችን ሁሉ የመሠረተ እርሱ ስሙ ግንዛቤ የልጁን ስም ግንዛቤ ግን ያውቀዋል?» ይላል። ምሳ.፱፥፮። ይህም ሁሉን ማድረግ ስለሚቻለው ልዑል እግዚአብሔርና ስለ ባሕርይ ልጁ የተነገረ መሆኑ ግልጽ ነው። ይህም በራሱ ክርስቶስ የእግዚአብሔር የባሕርይ ልጅ መሆኑንና ግንም በሥጋዊ ዕውቀት ሊያውቀው የማይቻለው አምላክነቱን የሚያስረዳ ነው።

በባሕር ላይ እየተራመደ ሲሄድ አይቶ ቅዱስ ዲፕሮስ እርሱም እንዲሄድ ይፈቅድለት ዘንድ ጌታን በጠየቀው ጊዜና መራመድ ከጀመረ በኋላ መስጠም ሲጀምር ጌታ እጁን ይዞ እንደ አዳነው የተመለከቱትና «በዚያ በታንኳይቱ ውስጥ የነበሩት በእውነት የእግዚአብሔር ልጅ ነህ ብለው ሰገዱለት» ይላል። ግቴ.፲፱፥፳፭-፴፫። የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጅና አምላክ ባይሆን ኖሮ ባሕር አይታዘዝለትም ነበር። ቅዱሳን በባሕር ላይ ቢሄዱ ባሕርም ቢታዘዝላቸው እግዚአብሔርን ኃይል አድርገው እርሱን ለምነው እንጂ ከባሕርያቸው በተገኘ ኃይል አይደለም። ይህን የመሰለውን ድንቅ ተአምር በፈቃዱ ማድረግ የሚቻለው እግዚአብሔር ብቻ ነውና። ልጅነቱ የጸጋ ቢሆን ኖሮ እንደ ወደደ ተነሥቶ በባሕር ላይ እየተራመደ መጓዝ አይቻለውም ነበርና፤ ለምና ከተፈቀደለት በኋላ በውኃው ላይ መራመድ የጀመረው ዲፕሮስ እንኳ በጸጋ የእግዚአብሔር ልጅ ሳለ በተጠራጠረ ጊዜ መስጠም ጀመረ። ለሰው የሚቻል አይደለምና። በእርግጥ አምላክ መሆኑ የተገለጠበት

ተአምር ስለሆነ ነው ደቀመዛሙርቱ የእግዚአብሔር ልጅ ነህ ብለው የሰገዱለት።

ሐዋርያው ቅዱስ ናትናኤልም ክርስቶስ ድንቅና ልዑል አምላክ - የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን መመስከሩ በቅዱስ መጽሐፍ ተመዝግቦ ልናል። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ናትናኤልን «ፋልጶሽ ሳይጠፋህ ከዘለለ በታች ሳለህ አየሁህ» ባለው ጊዜ ናትናኤልም ክርስቶስ የግይታየውን የግየት ያለፈውንና የሆነውን ሁሉ የግወቅ ኃይል ያለው አምላክ መሆኑን በተረዳ ጊዜ «መምህር ሆይ አንተ የእግዚአብሔር ልጅ ነህ» አለው። የሐ.፩+፱፱-፶፮ ናትናኤል ይህን መናገሩ ከእርሱ የተሰወረ ነገር አልመናሩንና መለኮታዊ ባሕርዩን ከመረዳት የተነሣ የእግዚአብሔር የባሕርይ ልጅ መሆኑን ለመመስከር እንጂ ስለ ጸጋ ልጅነት አይደለም። ይህን ምስክርነቱን ተቀብሎ የናትናኤልን እምነት ሲያረጋግጥለት «ከበለሰ በታች አየሁህ ስላልሁ አመንክን? ከዚህ የሚበልጥ ነገር ታያለህ አለው» ቀጠለናም «እውነት እውነት እላችኋለሁ በግይ ሲከፈት የእግዚአብሔርም መላእክት በሰው ልጅ ላይ ሲወጠና ሲወርዱ ታያላችሁ አለው» የሚል ተመዝግቦአል። የሐ.፩+፶፩-፶፪ ይህ እንግዲህ የክርስቶስ ልጅነት የባሕርይ መሆኑን የሚያረጋግጥ ማስረጃ ነው።

በማቴዎስ ወንጌል ታሪኩ የተጻፈለት የመቶ አለቃም ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ያመነው ከተአምራቱ በኋላ ነው። «የመቶ አለቃውም ከእርሱም ጋር ኢየሱስን የሚጠብቁ መናፍቆችና የሆነውን ነገር አይተው ይህ በእውነት የእግዚአብሔር ልጅ ነበረ ብለው እጅግ ፈሩ» ይላል። ማቴ.፳፯+፶፱ ማር.፲፩+፱፭-፱፪። ለመፍራታቸውና ለማመናቸው ለምስክርነታቸውም ምክንያት የሆነው የምድራቱ መናወጥና ከስድስት እስከ ዘጠኝ ሰዓት ድረስ ዉለማ መሆኑ ነው። በዚህም ተፈጥሮን የሚያናውጥና ፍጥረትን የሚገዛ የባሕርይ ልጅነት ያለው መሆኑን እናውቃለን።

መጥምቀ መለኮት ቅዱስ የሐንሰም በክርስቶስ ጥምቀት የተነሣ በተደረጉት ተአምራት እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ከመረዳት አልፎ መስክርአልም። እርሱም «እኔም አለውቀውም ነበር፤ ዳሩ ግን በውኃ አጠምቅ ዘንድ የላከኝ እርሱ መንፈስ ሲወርድበትና ሲኖርበት የምታየው በመንፈስ ቅዱስ የሚያጠምቅ እርሱ ነው አለኝ። እኔም አይቻለሁ፤ እርሱም የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ እመስክራለሁ» ብሎ

ተናግሮአል። የሐ.፩+፱፫-፱፪ ይህ የመጥምቀ የሐንሰ ምስክርነትም የክርስቶስን እምላክነት የሚያስረዳና ከተአምራት በኋላ የተነገረ ነው። በመቀጠልም መጥምቀ የሐንሰ «አንድ ሰው ከእኔ በኋላ ይመጣል፤ ከእኔም በፊት ነበርና ከእኔ ይልቅ የከበረ ሆኖአል ብዬ ስለ እርሱ ያልሁት ይህ ነው» በግልት ሕያወ ባሕርይ፤ እምላክ ወልደ እምላክ መሆኑን መስክርለታል። የሐ.፩+፱፭ ይህን የተናገረው ክርስቶስ በእርሱ ስድስት ወራት ዘግይቶ የተወለደ በመሆኑ ነው፤ ከእኔ በፊት ነበረ ያለው እምላክነቱን ዘመናገር ነው።

በወንጌል ታሪኩ ለተጻፈው ከልጅነቱ ጀምሮ ዕውር ለነበረው ሰው ግይት በበራለት ጊዜም የክርስቶስ የእግዚአብሔር የባሕርይ ልጅ መሆኑን ተረጋግጦአል። ተአምር ከአደረገ በኋላ ሲወለድ ጀምሮ ዕውር የሆነውን ሰው አገኘው፤ ክርስቶስም «አንተ በእግዚአብሔር ልጅ ታምናለህን? አለው። እርሱም መልሶ ረታ ሆይ በእርሱ አምን ዘንድ ማነው? አለው። ኢየሱስም፤ አይተከዋል፤ ከአንተም ጋር የሚነጋገረው እርሱ ነው አለው። እርሱም ጌታ ሆይ አምናለሁ አለ፤ ስንደለትም»። የሐ.፱+፱፩-፱፭ ይህ የጌታና የዓይነውሩ የቃላት ምልልስ ስለ ጸጋ ልጅነት የተደረገ አይደለም። ቢሆንግ ፍር ዕውሩ ሰው «ጌታ ሆይ አምንበት ዘንድ ማነው?» ብሎ ባልጠየቀም ነበርና። ወይም ደግሞ እኛም የሰው ልጆች ሁሉ የእግዚአብሔር ልጆች እንባላለን፤ እኔም የእግዚአብሔር ልጅ ነኝ በግልት ስለ ጸጋ ልጅነቱ በተከራከረው ነበር እንጂ አምንበት ዘንድ ግንው ባላለውም ፡ ባልሰንደለትም ነበር። በዚህ ተአምር የተገለጠው ተጨማሪ ነገር ክርስቶስ ስለ እራሱ የእግዚአብሔር ልጅ መሆን መናገሩና ሰው ሁሉ በእግዚአብሔር ልጅ በክርስቶስ ማመን የሚገባው መሆኑን ማስተማሩና ጥሪ ማስተላለፉ ነው።

የክርስቶስን የእግዚአብሔር ልጅ መሆን ለማወቅና ለማመን ስለ እርሱ የተነገረውን ቃል ትርጉምና ትምህርት መስማትና መማር ያስፈልጋል። ይህም ኢትዮጵያዊው ጃንደረባ ስለ ክርስቶስ የተነገረውን የኢሳይያስ የትንቢት መጽሐፍ ሲያነባ ባለ ከፊልጶስ ጋር በተገናኘ ጊዜ በግልጽ ታይቷል። ጃንደረባው የሚያነበውን የመጽሐፍ ክፍል አልተረዳም ነበርና ፊልጶስ መጽሐፉን ተርጉሞ ስለ ክርስቶስ የተነገረ መሆኑን አስተማረው። ኢትዮጵያዊው ጃንደረባም ከትምህርቱ በኋላ ፊልጶስን እንዲያጠምቀው ጠየቀው። ፊልጶስም መልሶ «በፍጹም ልብህ

ብታምን ተፈትዷል አለው። እርሱም መልሶ ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ አምናለሁ አለ። የሐዋ.፩፡፩፮-፩፮፻፲፱ ማንኛውም ሰው የጸጋ ልጅነት ምንም ገለጣና ትምህርት አያስፈልግም ምሥጢር እይደለሁና። የክርስቶስ ልጅነት ግን ሰማያዊና መለኮታዊ ምሥጢር በመሆኑ በሚገባ በመግር ስለ እርሱ የተነገሩትን ቃላት ትርጓሜ ግወትን ይጠይቃል።

ክርስቶስ ስለ ራሱ «እኔ ትንሣኤና ሕይወት ነኝ፤ የሚያምንብኝም ቢሆን እንኳ ሕያው ይሆናል» በማለት ለግርታ ባስተግራት ጊዜ «እርሷም አምን ጌታ ሆይ አንተ ወደ ዓለም የሚመጣው ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደ ሆነህ እኔ አምናለሁ» በማለት መልሳለታለች። የሐ.፲፩፡፩፭-፩፮ ግርታ በዚህ ንግግር በተለይም «ወደዓለም የሚመጣው» በሚለው ሐረግ የእርሱ ልጅነት በዚህ ዓለም እንዳለው ያል ሳይሆን የተለየ እንደሆነ ከመግለጧም በላይ እርሱ ክርስቶስ ወደዚህ ዓለም የመጣ እንጂ ከዚህ ዓለም አለመሆኑን በሚገባ አሳይታለች። በዚህም ልጅነቱ ሰማያዊና የባሕርይ ልጅነት መሆኑን መስክራለች።

ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ራሱ ከአንድ ጊዜ በላይ በመናገር ገልጦታል። ቀደም ብለን በጠቀስነው ለዕውሩ ከተናገረው የሐ.፱፡፩፭-፩፮ ሐላ በትያጥርን ላለችው ቤተክርስቲያን መልእክ «እንደ አባት ክብሩ የሆኑ ዓይኖች ያሉት! በእኔም የጠረ የጋልናክ የሚመስሉ አግሮች ያሉት የእግዚአብሔር ልጅ እንዲህ ይላል» በማለት ተናግሮአል። «ሐ.፲፡፲፭» በተጨማሪም ልደተመላጣርቱ «ሂፋና አሕዛብን ሁሉ በኢብ በወልድ በመገረስ ቅዱስም ስም እያጠመቃችኋቸው ደቀ መዛሙርቱ አድርጓቸው» በማለት ባዘዘበት ታላ ወልድ ግለት ልጅ መሆኑ ይህም ክርስቶስ እንደሆነ የታወቀ ነው። ግቴ.፩፭፡፲፱። በዚህ ምንባብ ውስጥ «ስም» የሚለው ቃል በገጠላ መጠቀሱ ወይም መነገሩ ሦስቱ ስሞች የአንድ አምላክ መሆናቸውን ሥላሴ በሰም ሦስት በመለኮት-በአምላክነት አንድ መሆናቸውን የሚያመለክት ቢሆን ወልድ የአብ ልጅ መሆኑ ደግሞ እርሱ የባሕርይ አምላክ መሆኑን የሚያስረዳ ነው። ወልድ የተባለው የአብ የባሕርይ ልጅ ስለሆነ ነው።

በቅዱስ መጽሐፍ ውስጥ «ወልድ» እየተባለ የተነገረው ለክርስቶስ ብቻ ነው። ወልድ ግለት ልጅ ግለት ነውና፤ እግዚአብሔር ልጅ የሆነው

ደግሞ ክርስቶስ ነውና ወልድ የሚለው መጠሪያ ክርስቶስን ብቻ የሚገልጥ ነው። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ እራሱ ሲናገር «እንግዲህ ልጄ አርነት ቢያወጣችሁ በእውነት አርነት ትወጣላችሁ» ብሎአል። የሐ.፩፡፩፮። ይህን የተናገረው እርሱ ከጋጢአታቸው ነፃ ሊያወጣቸው መምጣቱን በሰበከ ጊዜ ነው! እኔ ነፃ ካወጣኋችሁ ነፃ ናችሁ ሲል ነው።

ወንጌላዊው ቅዱስ ዮሐንስም «ልጄ ያለው ሕይወት አለው! የእግዚአብሔር ልጅ የሌለው ሕይወት የለውም» ብሏል። ሸዮሐ.፩፡፲፱። በዚህ ምንባብ ውስጥ «ልጄ» እና «የእግዚአብሔር ልጅ» በማለት ስለ አንዱ አካል ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ተናግሯል። በሌላ ሥፍራም ደግሞ «እኛም አይተናል አባትም ልጁን የዓለም መድኃኒት ሊሆን እንደ ላከው እንመስክራለን» በማለት አስተምሯል። ሸዮሐ.፩፡፲፱። በእነዚህ ምንባባት «ልጄ» «የእግዚአብሔር ልጅ» የተባለው ክርስቶስ ነው። እነዚህ ሁሉ ግስረጃዎች ቀደም ብለን እንደ ተመለከትነው የክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ከባሕርይ የተገኘ እንጂ የጸጋ ልጅነት አለመሆኑን በሚገባ ያወቅንባቸው ናቸው! በመሆኑም ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ በመሆኑ አምላክ ነው።

ይህንን የክርስቶስን የባሕርይ ልጅነት ከሌላው የሰው ልጆች የጸጋ ልጅነት ለመለየት ይመስላል በቅዱስ መጽሐፍ ውስጥ የእግዚአብሔር አንድ ልጅ እየተባለ የተገለጠው። እርሱ በሕልውና፤ በባሕርይ፤ በመለኮት እግዚአብሔር የሆነ ብቸኛ የእግዚአብሔር ልጅ ነው። ከዚህ ቀጥሎ በምንመለከታቸው የመጽሐፍ ክፍሎች ክርስቶስ «አንድ ልጅ» ተብሎአል።

«መቼም ቢሆን እግዚአብሔርን ያየው አንድ ስንኳ የለም! በአባቱ እቅፍ ያለ አንድ ልጄ እርሱ ተረከው» የሐ.፩፡፲፭! ይህም እግዚአብሔርን በባሕርይ ያየው የለም፤ በአባቱ ዕሪና ያለ ልጄ ወልድ በባሕርይ አይተ ነገረን እንጂ። በሌላም አንፃር ክርስቶስ እግዚአብሔርን ገለጠው፤

እኛም ሥጋን በተዋሐደው ወልድ አግኝንንት እግዚአብሔርን ዐወቅነው እንጂ በመለኮታዊ ባሕርይስ እግዚአብሔርን ግንም አላየውም ግለት ነው።

«በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘለዓለም ሕይወት እንዲናረው እንጂ እንዳይጠፋ እግዚአብሔር አንድ ልጁን አስዚሰጥ ድረስ ዓለሙን

አንዲሁ ወደላኛ » የሐ.።፫፡፲፯። እግዚአብሔር ዓለሙን ያዳነው የባሕርይ ልጁ ሥጋን ተዋሕዶ ሰው በመሆን በመስቀል ላይ በከፈለው ቤዛነት ነው ማለት ነው። ለሰው ያለውንም ፍጹም ፍቅር በልጁ ሞትና እኛን ወደሕይወት በመመለሱ ገልጦልናል ማለት ነው።

«በእርሱ የሚያምን አይፈረድበትም፤ በማያምን ግን በአንዱ በእግዚአብሔር ልጅ ስም ስላላመነ አሁን ተፈርዶበታል» የሐ.።፫፡፲፰። በዚህ ምንባብ መሠረት በእግዚአብሔር አንድ ልጅ ማመን ከፍርድ የሚያድን የዘላለምንም ሕይወት የሚያሰጥ ከሆነ ይህ የእግዚአብሔር አንድ ልጅ የተባለ ክርስቶስ አምላክ ነው።

«በእዚህ የእግዚአብሔር ፍቅር በእኛ ዘንድ ተገለጠ፤ በእርሱ በኩል በሕይወት እንኖር ዘንድ እግዚአብሔር አንድ ልጁን ወደዓለም ልኮታልና» ያዮሐ.፩፡፱። እርሱ የተላከው የእግዚአብሔር አንድ ልጅ አምላክ ካልሆነ በእርሱ አምነን በሕይወት ልንኖር አንችልም፤ እግዚአብሔር አምላክ የሕይወት ምንጭ ነውና።

«ቃልም ሥጋ ሆነ፤ ጸጋንና እውነትንም ተመልቶ በእኛ አደረገ አንድ ልጅም ከአባቱ ዛጅ እንዳለው ክብር የሆነውን ክብር አየን» የሐ.፩፡፲፱። ወንጌላዊው የሚነግረን ክርስቶስ የእግዚአብሔር አንድ ልጅ በመሆኑ መለኮታዊ ክብርን የተሞላ፤ ክብርን የሚያድል፤ በባሕርይ የከበረ መሆኑን ነው። ሥጋን ተዋሕዶ ሰው በመሆኑ መለኮታዊ ክብሩ ያልተለወጠ የባሕርይ አምላክ መሆኑን ነው።

እንግዲህ የእግዚአብሔር ልጅ እየተባለ የሚጠራው ሰው የሆነው ቃል ኢየሱስ ክርስቶስ የባሕርይ ልጅ መሆኑንና ከዚህ የተነሳም የእግዚአብሔር አንድ ልጅ መባሉ አምላክ ስለሆነ መሆኑን በሚገባ አረጋግጠናል። ስለዚህ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በእርግጥ የእግዚአብሔር የባሕርይ ልጅ ወይም ተቀዳሚ ተከታይ የሌለው የእግዚአብሔር አንድያ ልጅ በመሆኑ ፍጹም አምላክ ወልደ አምላክ ነው።

ሐ. ከአብ ጋር አንድ በመሆኑ አምላክ ነው

የእግዚአብሔር አብና የወልድ አንድነት ለወልድ አምላክነት ማረጋገጫ ነው። የዚህ አንድነት ዋነኛ ክፍል በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ትምህርት ተገልጦአል። ከእነዚህ የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ አምላክነት መግለጫዎች በተወሰኑት ምክንያት አይሁድ ሊገድሉት ይች

እንደ ነበር በመጽሐፍ ቅዱስ ተመዝግቧል። በዚህ ክፍል የምናተኩረው የአብና የወልድ አንድነት በተገለጠባቸው ምንባባት ላይ ነው።

የአብንና የወልድን አንድነት መግለጫዎች ወደመመርመር ስንገባ የምንጀምረው ወልድ የእግዚአብሔር አብ መገለጫው ከመሆኑ ነው። እግዚአብሔር አብን የሚገልጠው (የገልጸው) ወልድ ከሆነ ግንም ያላየውን ግንም ያላወቀውን እግዚአብሔር አብን ለማሳወቅ ሥልጣን ያለው ከአምላክ በተር ግንም የለም። ስለዚህም ይህ ነጥብ የወልድን አምላክነት የሚያስረዳ ነው። ምክንያቱም እግዚአብሔር ሐብና የባሕርይ መገለጫ በሕልውና አንድ ናቸውና፤ «ክርስቶስም ደግሞ የእግዚአብሔር ኃይልና የእግዚአብሔር ጥበብ ነው» ተብሎአል። ይህም ክርስቶስ ኃይል እግዚአብሔር ነው መባሉ የእግዚአብሔርም ኃይል የተገለጠበት ስለሆነ ኃያል እግዚአብሔር ስለሆነ፤ ክርስቶስ ጥበብ እግዚአብሔር መባሉ ጥበቡ ልላ ተገለጠበት በጥበቡ እግዚአብሔር ስለሆነ፤ እግዚአብሔርነቱን ለመግለጥ የተሞኘው ምንነት ከሰው ጥበብ ይበልጣልና፤ ክርስቶስ ጥበብ እግዚአብሔር ነው ላለው፤ እግዚአብሔርነቱን ለመግለጥ የደከመው ድካም ከሰው ኃይል ይጸናልና፤ ክርስቶስ ኃይል እግዚአብሔር ነው ላለው፤ በማለት ቅዱስ ጳውሎስ የተናገረውን አበው ተርጉመው አብ በወልድ የታወቀ መሆኑን፤ ይህም በአምላክነት በሕልውና አንድ በመሆናቸው እንደሆነ አስተምረውናል። ፩ቶሮ.፩፡፩፩-፩፩። (ንባቡንና ትርጓሜውን ተመልከት)።

መድኃኒቶችን ኢየሱስ ክርስቶስም «እኔና አብ አንድ ነን» ብሎአል። የአብን አምላክነት የሚጠራጠር፤ የሚከድም የለምና ወልድ ከአብ ጋር አንድ ከሆነ አምላክነቱ የሚያጠያይቅ አይደለም። የሐ.፲፡፱። በወንጌል እንደ ተጻፈው አይሁድ ይህን ሲናገር በሰሙ ጊዜ አምላክነቱን እንደ ገለጠ ዐውቀው ሊወግሩት ድንጋይ አነሡ፤ ለምን ሊወግሩት እንደፈለጉ በጠየቃቸው ጊዜም «ስለ ሰድብ አንተም ሰው ስትሆን ራስህን አምላክ ስለ ማድረግህ ነው ብለው መለሱት» የሐ.፲፡፱። አምላክነቱን ቢገልጥላቸው ተቃወሙት ድንጋይም አነሡበት፤ ይኸ ውም ከአብ ጋር አንድ በመሆኑ ነው። ከዚህ ሌላም መድኃኒቶችን ስለ ደቀመዛሙርቱ ከአብ ጋር በተነጋገረው ረጅም ንግግር፤ «ቅዱስ አባት ሆይ እነዚህን የሰጠኸኝን እንደ እኛ አንድ እንዲሆኑ በስምህ ጠብቃ ቸው» በማለት ከአብ ጋር ያላውን አንድነት በድጋሚ ገልጦታል።

ፍላጊ፡፲፮፡፲፩፡ በዚህ ምንጣብ «እንደ እኛ አንድ እንዲሆን» ያለው እኛ በባሕርይ አንድ እንደሆንን እነርሱም በእኛ አንድ እንዲሆኑ ለግለት ሲሆን ክርስቶስ በአምላክነት ከአብ ጋር ትክክል መሆኑን ያስረዳበት ነው።

በሌላ ምንጣብ ደግሞ ክርስቶስ «እኔ በአብ እንዳለሁ አብም በእኔ እንዳለ እመኑኝ» በግለት አብ በወልድ ወልድም በአብ ሕልው ሆነው የሚኖሩ በሕልውና አንድ መሆናቸውን ተናግረዋል። ፍላጊ፡፲፮፡፲፩፡ በመቀጠልም መድኃኒታችን ይህንኑ ሃሳብ በሌላ አነጋገር ደግሞ ታል፤ «አንተ አባት ሆይ በእኔ እንዳለህ እኔም በአንተ» ብሎአል። ፍላጊ፡፲፮፡፳፩፡ ይህ ምንጣብ አባት የተባለው አብ እኔ እያለ በሚናገረው ወልድ ሕልው ሆኖ የሚኖር መሆኑን ያስረዳል። ይህም ግለት ወልድ ከአብ ጋር በባሕርይ በሕልውና አንድ የሆነ በሥጋ የተገለጠ አምላክ ነው ግለት ነው። ይህን ሲያብራራ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «በእርሱ የመለኮት መላት ሁሉ በሰውነት ተገልጦ ይኖራልና» ሲል ክርስቶስ ሰው የሆነ አምላክ ፤ ሥጋ የሆነ ቃል መሆኑን ተናግረዋል። ፍላጊ፡፲፱፡፱፡ ፀሐይን ከብርሃን፤ ብርሃንንም ከፀሐይ ወይም መቀትን ከእሳት፤ እሳትንም ከመቀት መለየት እንደማይቻል፤ አንዱም በአንዱ እንዳለና እንደሚታወቅ እንዲሁ ሁሉ አብን ከወልድ ሕልውና ወልድንም ከአብ ሕልውና ለይቶ አብ ያለወልድ ያለመንፈስ ቅዱስ፡- ወልድም ያለአብ ያለመንፈስ ቅዱስ፡መንፈስ ቅዱስም ያለ አብ ያለወልድ የኖረበት ጊዜ አለ ለግለት ፈጽሞ አይቻልም። አብና ወልድ መንፈስ ቅዱስም በአንዲት ሕልውና በአንዲት ፈቃድ ጸንተው ይኖራሉ እንጂ።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከአብ ጋር በተነጋገረ ጊዜ ከባሕርይ አባቱ ከአብ ጋር ያለውን የማይከፈል፤ የማይለይ ፍጹም አንድነት «የእኔም የሆነ ሁሉ የአንተ ነው፤ የአንተም የሆነ ሁሉ የእኔ ነው» በግለት ገልጦታል። ፍላጊ፡፲፮፡፲፩፡ በዚህ ወንጌል በምዕራፍ ፲፮፡፲፩ ተደም ብሎ «ለአብ ያለው ሁሉ የእኔ ነው» በግለት ተናግሮ ነበር። ይህን የመሰለውን ቃል በምንም ዓይነት ሰው ሊናገረው አይችልም። ይህ ክርስቶስ ከአብ ጋር ያለውን ፍጹም አንድነትና የባሕርይ አምላክነቱን የሚያስረዳ ነው። አይሁድም ከዚህ በመነሣት ነበር ራሱን ከእግዚአብሔር ጋር እኩል አድርጓል በሚል ሊወግሩት የፈለጉት። ፍላጊ፡፲፮፡፳፩፡ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም «እርሱ በእግዚአብሔር መልክ ሲኖር ከእግዚአብሔር መተካከልን መቀጣት እንደሚገባ ነገር አልቆጠረውም» በግለት

ክርስቶስ ከአብ ጋር እኩል ሆኖ መገኘትን የማይገባውን የባሕርይ አምላክነት ገንዘብ እንደ ግድረግ አልቆጠረውም ሲል የገለጠው ሲሆን ትርጓሜውም ይህንኑ ሲያብራራ ፡- እግዚአብሔርነት የሌለው ሆኖ እግዚአብሔር መሆንን ፈልጎ እግዚአብሔር የሆነ አይደለም፤ የባሕርይ አምላክ ሲሆን የባርያውን የአዳምን ባሕርይ ተዋሐደ እንጂ ብሎታል።

ከአብ ጋር ያለውን አንድነት ሲናገር መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «እኔ የአባቱን ሥራ ባላደርግ አትመኑኝ፤ ባደርገው ግን እኔን ስንኳ በታምኑ አብ በእኔ እንደሆነ እኔም በአብ እንደ ሆንሁ ታውቁና ታስተውሉ ዘንድ ሥራውን እመኑ» ብሎአል። ፍላጊ፡፲፱፡፱፡ ክርስቶስ የአብን ሥራ መሥራቱ በራሱ የአምላክነቱ ግረጋገጫ ነው። አብው የእርሱን አነጋገር «የአባቱን ሥራ ካልሠራሁ ልትቀበሉኝ አይገባም የአባቱን ሥራ ግን ከሠራሁ ሰውነቱን (የነሣሁትን ሥጋ) አይታችሁ ባታምኑ ሥራዬን አይታችሁ ይህን ሥራ አምላክ ሰው ሆኖ ሲሠራው እንጂ በፍጡር ባሕርይ የሚሠራ አይደለም (ዕሩት ብእሲ አይሠራውም) ብላችሁ እመኑ» ሲል ነው ብለው ተርጉመውታል። (ትርጓሜ ተመልከት)። ይህን የገለጠ በአብራራበት ቃሉ ጌታችን «አብ መቀትን እንደሚያስነሣ ሕይወትም እንደሚሰጣቸው እንዲሁ ወልድ ደግሞ ለሚወዳቸው ሕይወትን ይሰጣቸዋል» በግለት ከአብ ጋር በአንዲት ባሕርይ በአንዲት ሕልውና በአንዲት ፈቃድ የሚሠራ መሆኑን ተናግሯል። ፍላጊ፡፲፮፡፳፩፡ ከዚህም በተጨማሪ ክርስቶስ «ለምቶ ሁሉ አብን እንደሚያከብሩት ወልድን ያከብሩት ዘንድ ፍርድን ሁሉ ለወልድ ሰጠው... ወልድን የማያከብር አብን አያከብርም» በግለት እርሱ በከብርም ከአብ ጋር ትክክል መሆኑን ገልጧል፤ ይህም ሰው ሁሉ አብን ወላጁ ወልድን ተወላጁ መንፈስ ቅዱስን ሠራጺ በግለት ያከብሩት ዘንድ... ወልድን የማያከብረው ወይም ተወላጁ እንደሆነ የማያምን አብን አያከብረውም ወይም ወላጁ አይለውም ፡- አባት የሌለው ልጅ፤ ልጅ ሳይወልድ አባት መሆን የለቃና ግለቱ ነው። ፍላጊ፡፲፮፡፳፩፡ በዚህ መሠረት ወልድ በከብር ከአብ ጋር ትክክል መሆኑ የወልድን አምላክነት የሚያረጋግጥ ነው።

በሌላ ምንጣብም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «በእግዚአብሔር እመኑ በእኔም ደግሞ እመኑ» በግለት እርሱ እንደ አብ ሁሉ ፡- ሊታመንበት የሚገባው መሆኑን ገልጦአል። ይህም የሚያምኑት አምላክ በመሆኑ፤

ከአብ ጋራ በባሕርይ አንድና እኩል መሆኑን የሚያስረዳ ነው።
የሐ.፲፱፥፩። ራሳን ሐዋርያ አብን አሳየንና ይበቃናል በማለት
በጠየቀው ጊዜ «ይህን ያህል ዘመን ከእናንተ ጋር ስኖር
አታውቀኝም?...እኔን ያየ አብን እየ እንደተሰ አንተ አብን አሳየን
ትላለህ? እኔ በአብ እንዳለሁ አብም በእኔ እንዳለ አታምንም?» ቢል
የተናገረውና ቀደም ብሎም «እኔንስ ብታውቁኝ አባቱን ደግሞ
ባወቃችሁት ነበር ከአሁንም ጀምራችሁ ታውቁታላችሁ፤
አይታችሁትማል» በማለት ለደቅመዛሙርቱ የተናገረው ቃል እርሱ
በሕልውና በአነዋጩ ክላብ ሠራ አንድ መሆኑን የሚያስረዳ ነው።
የሐ.፲፱፥፯-፲፱ በዚሁ መሠረትም ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንዳለ
አብን በወልድ ሕልው ሆኖ ሲሠራ አይተነዋል ዐውቀነዋል፡- «እርሱ
ወልድ የአብ የከብሩ መንፀባረቅና የባሕርይ ምላሴ ነውና፤ በመልክ
በሚመስለው በባሕርይ በሚተካከለው የጌትነቱ መታወቂያ በሚሆን
በልጁ ሕልው ሆኖ ነገረን ÷ በርሃነ ፀሐይ ከዓይን ጋራ ተዋሕዶ ከበቡን
እንዲያስታውቅ ወልድም ሥጋን ተዋሕዶ «እኔን ያየ አብን እየ፡- እኔና
አብ አንድንን፤ እኔ በአብ እንዳለሁ አብም በእኔ አለ» እያለ አባቱን
አስታውቆናልና ዐውቀነዋል። ዕብ.፩፥፫።

የመድኃኒታችንን የኢየሱስ ክርስቶስንና የአብን መለኮታዊ
(የባሕርይ) አንድነት የሚያረጋግጠው ሌላኛው ነጥብ ጌታችን ኢየሱስ
ክርስቶስ በልዕልና በአብ ቀኝ መቀመጡ ነው። የመለኮት ቃል የሆነው
ቅዱስ መጽሐፍ በተለያዩ ሥፍራ ይህን እውነታ መዘግየታል። ጌታችን
ራሱ በተከሰሰ ጊዜ በፍርድ ለደባባይ ከሊቀ ካህናቱ ፊት ቆሞ «ከእን
ግዲህ ወዲህ የሰው ልጅ በኃይል ቀኝ ሲቀመጥ በሰማይም ደመና ሲመጣ
ታያላችሁ» ብሎ የተናገረው ቃል እንዲያስረዳ ነው። ማቴ.፳፯፥፳፪
ይህም ከእንግዲህ ወዲህ ወልደ ዕጻለ እመሕያው ክርስቶስን በአብ
ዕሪና፤ ዓለምን በማላለፍ፤ ኃይል ባለው ዕሪና፤ በባሕርይ ከብሩ መጥቶ
ታዩታላችሁ ማለት ነው። በደብረታቦር ÷ በዕርጉክበዳግም ምፅዓት
የተጠቀሰው ደመና የሚያመለክተው የባሕርይ ክብሩን ነውና። እንግዲህ
በዚህ የኃይል ቀኝ በተባለ ዕሩይነት (ትክክልነት) የተቀመጠ መሆኑን
መናገሩ አምላክነቱን ማስረዳቱ እንደሆነ ልንገነዘብ ያስፈልጋል።

በሰማዕቲነቱ ጊዜ ቅዱስ እስጢፋኖስም «እነሆ ሰማያት ተከፍተው
የሰው ልጅም በእግዚአብሔር ቀኝ ቆሞ አያለሁ።» ያለው፤ የሐዋ.፯፥፶፪።

በል ዕርጉክ ሲናገር ቅዱስ ግርፍስ «ጌታ ኢየሱስም ከእነርሱ ጋር
ከተናገረ በኋላ ወደሰማይ ዐረገ በእግዚአብሔርም ቀኝ ተቀመጠ»
በማለት በወንጌሉ የመዘገበው፤ ግር.፲፯፥፲፭። ሐዋርያው ቅዱስ
ጳውሎስም «ኃጢአታችንን በራሱ ካነሳ በኋላ በሰማያት በግርግጡ ቀኝ
ተቀመጠ» ቢል የተናገረው ቃል፤ ዕብ.፩፥፫። ሁሉም በእግዚአብሔር
ቀኝ ፡- ኃይል ባለው ቀኝ፡- በግርግጡ ቀኝ እያሉ ያወሱት የእርሱን
በልዕልና (ከብር ባለው ዕሪና) አንድነትና እኩልነት ከአብና ከመንፈስ
ቅዱስ ጋራ ትክክል የሆነ አምላክነቱን መናገር ነው።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የመላእክት ፈጣሪና የበላይ መሆኑን
በማስረዳት በአምላክነቱ ፈጽመው እንዲያምኑ ዕብራውያንን
ባስተማረበት አንቀጽ «ነገር ገን ከመላእክት ጠላቶችህን የእግርህ
መረገጫ እስካደርግሃህ ድረስ በቀኝ ተቀመጥ ከቶ ለግን ተብሎአል?»
በማለት በመዝሙር ፩፻፱፥፩ «ጌታ ጌታዬን ጠላቶችህን ለእግርህ
መቀመጫ እስካደርግሃህ ድረስ በቀኝ ተቀመጥ አለው» ያለውን ጠቅሶ
የተናገረው ቃል ራሱ ጠላቶችህን በእጅህ ጭብጥ በእግርህ ርገጥ አድርጌ
እስካስገዛሃህ ድረስ በዕሪናዬ ኑር በማለት እግዚአብሔር አብ
ለእግዚአብሔር ወልድ የተናገረው በመሆኑ የሚያመለክተው የወልድን
አምላክነት ነው።

ለእግዚአብሔር ቀኝና ገራ ያለው አይደለም፤ እርሱ በሁሉ ሥፍራ
የሙሉ ነው እንጂ። ከእርሱ በቀር ሌላ ይቀመጥበት ዘንድ ባቀኝ ወይም
በገራው መንበር ያለው አይደለም ከእርሱ ሌላ አምላክ የለምና ÷ አንድ
የባሕርይ አምላክ እርሱ ብቻ ነውና። ታዲያ በእግዚአብሔር ቀኝ
መቀመጥ ምን ማለት ነው? ቀደም ብለን እየጠቀስነው እንደነበረ ሁሉ
በትምህርተ መለኮት «ቀኝ» ማለት ትክክል የሆነ ከብር፤ ኃይል፤ ጽንሰ-
ግርግ፤ ቅድስና ማለት ነው። የሥላሴ ክብራቸው፤ ኃይላቸው፤
ጽንዓቸው፤ ግርግቸው፤ ቅድስናቸው አንድና ትክክል ነውና፤
በመካከላቸው መላለጥ መቀዳደም የለምና።

ከዚህ በላይ በተመለከትናቸው ምንባባት አንድ ጊዜ «የሰው ልጅ
በኃይል ቀኝ ተቀምጧል» ሌላ ጊዜ ደግሞ «በግርግጡ ቀኝ ተቀመጠ»
እየተባለ የተነገረው ÷ ቀደም በአብና በመንፈስ ቅዱስ ዕሪና የነበረ ልዑል
መለኮት (ወልድ) በኋለኛው ዘመን በፈቃዱ ራሱን ትሔት አድርጎ ሰው
ሆኖ ÷ በእናንተው ፊት የሰውን ደካማ ባሕርይ ገንዘብ በማድረግ

ተገልጽ፤ በጥረት ተመትቶ ተተናቀበትም፤ ተገርርና ተቸገዝሮም የግዳግ ሥራውን ፈጽሞ ባረገ ጊዜ ወደ ኃይሉ ቀኝ ተመልሷልና ከአንገሩ በድካም የግዳግ መሆኑን ለማመልከት ነው። ለግሙሽ በሚመጣ ጊዜም በደመና ሆኖ በታላቅ ክብር በቅዱሳን መላእክትም ታደቦ ይመጣል፤ ለግሙሽ ለመጣው እንደ ቀድሞ በትሕትና ሳይሆን በኃይልና በታላቅ ገርግ ነውና። ግቴ.፩፡፩፤ ግቴ.፩፡፩። ስለዚህ በአብ ቀኝ የተቀመጠው ወልድ ኢየሱስ ክርስቶስ በባሕርይ አምላክነቱ ከአብ ጋራ ትክክል በሚሆን ክብርና ኃይል በአንድ ሥልጣንና ሕልውና የሚመለከት እግዚአብሔር ነው።

መ. ቅዱስ መንፈሱን በመላኩ አምላክ ነው።

እግዚአብሔር መንፈስ ነው። የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ቃል ራሱ ይህን ግልጽ ያደርገዋል። እርሱ «እግዚአብሔር መንፈስ ነው፤ የሚሰግዱለትም በመንፈሱና በእውነት ሊሰግዱለት ያስፈልጋቸዋል» ብሏል። ዮሐ.፩፡፩፡፩። እግዚአብሔር ረቂቅ ስለሆነ የሚሰግዱለትም በአብራክ ነፍስ ሆነው በንጽሐጣቸው ደስግዱለት ዘንድ ይገባል ግለት ነው። እንዲሁም ደግሞ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «ጌታ እግዚአብሔር ግን መንፈስ ነው ፤ የጌታም መንፈስ ባለበት በዚያ እርነት አለ» ብሏል። ይህም ረቂቅ እግዚአብሔር በረቂቅ ኃይልና ዕውቀት ነ፤ የሚያወጣ በመሆኑ እግዚአብሔር ባለበት መንፈሳዊ ነፃነት አለ፤ በሌላም በኩል እግዚአብሔር ረቂቅ ነውና ከረቂቅ እግዚአብሔር የሚገኝ ዕውቀት ካለ ዘንድ ከመንፈሳዊ ድንቁርና ነ፤ መሆን በዚያ አለ ግለት ነው። ፪፡፩፡፩፤ (ገባብና ትርጓሜው)።

ቅዱስ መንፈሱን የሚሰጥ ደግሞ እግዚአብሔር ነው። ስለዚህ ነገር ሲናገር ነቢዩ ኢየሱያ «እኔም አምላካችሁ እግዚአብሔር እንደሆንኩ ተ ከእኔም በቀር ሌላ አምላክ እንደሌለ ታውቃላችሁ፤ ከዚህ በኋላ እንዲህ ይሆናል፤ መንፈሴን በሥጋ ለባሽሁሉ ላይ አፈሳለሁ፤ ወንዶችና ሴቶች ልጆቻችሁም ትንቢት ይናገራሉ፤ ሽግግራዎቻችሁም ሕልም ያልግሉ» ብሏል። ኢዮ.፩፡፩፡፩። በሕዝቅኤልም እግዚአብሔር «መንፈሴንም በውስጣችሁ አናራለሁ» ያለ ሲሆን ሕዝ.፱፡፩፤ ሕዝ.፳፡፩፤ ደግሞ «የእግዚአብሔር ሕዝብ ሁሉ ነቢያት ቢሆኑ እግዚአብሔርም በእነርሱ ላይ መንፈሱን ቢያወርድ» የሚለው

ዘጉ.፲፩፡፩፤ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም «መንፈስ ቅዱስን በእናንተ እንዲኖር የሰጠውን እግዚአብሔርን ነው እንጂ» በማለት የተናገረው ፩ተሰ.፩፡፩፤ እግዚአብሔር ቅዱስ መንፈሱን ወደዓለም የላከው መሆኑን የሚገልጥ ነው። ይኸውም ከአብራክ መንፈስ ቅዱስ በመወለድ በትብቃ ሚርን የምንተበለውን ሀብተ መንፈስ ቅዱስን ግለቱ ነው፤ እርሱም የእግዚአብሔር የጸጋ ልጅነትን የምናገኝበት ነው። ይህን መንፈስ ቅዱስ የሰጠ እግዚአብሔር ነው ሲልም የሚልክ አብን ግለቱ ነው። (የጳውሎስ ትርጓሜ ተመልከት)።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔርን መንፈስ ለሐዋርያት እንደ ላከው ቅዱስ ሉቃስ በሐዋርያት ሥራ.፩፡፩፤ «ለዚህም ነገር እኛ ሁላችን ምስክሮች ነን፤ ስለዚህ በእግዚአብሔር ቀኝ ከፍ ከፍ ብሎና የመንፈስ ቅዱስን የተሰፋ ቃል ከአብ ተቀብሎ ይህን እናንተ አሁን የምታዩትንና የምትሰሙትን አፈሰሰው» በማለት ቅዱስ ዲጥርስ ለክርስቶስ ስጥቶ የተናገረውን መዝገብ ቃል። ጌታም አስቀድሞ በየሐዘን ወንጌል እንደ ተጻፈው «ዳሩ ግን እኔ ከአብ ዘንድ የምልክላችሁ አጽናኝ እርሱም ከአብ የሚወጣ የእውነት መንፈስ በመጣ ጊዜ እርሱ ስለ እኔ ይመስክራል» በማለት የተናገረው ቃል እርሱ ክርስቶስ ቅዱስ መንፈሱን እንደሚልክ የሚያስረዳ ነው። ዮሐ.፲፮፡፩። በሌላ ምንባብ ደግሞ እርሱ ክርስቶስ መንፈስ ቅዱስን ለማሳደር ሥልጣን ያለው መሆኑን በተዘጋ ደጅ ለደቀመዛሙርቱ ተገልጦ «ሰላም ለእናንተ ይሁን፤ አብ እንደ ላከኝ እኔ ደግሞ እልክችኋለሁ ብሎ እፍ አለባቸውና መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ» የሚለው ታሪክ ያረጋግጣልናል። ይህም መንፈስ ቅዱስን በሐዋርያቱ እንደ አሳደረባቸው ተ ሥልጣን ከሆነትን እንዳሰጣቸው የሚገልጥ ነው። ዮሐ.፩፡፩፤ ከዚህ በላይ በየተራ የተመለከትናቸው የመጽሐፍ ቅዱስ ማሰረጃዎች ክርስቶስ መንፈስ ቅዱስን የሚልክ መሆኑን የሚያረጋግጡ ናቸው።

ከእግዚአብሔር አምላክ በቀር ጸጋ መንፈስ ቅዱስን የሚያድል ፤ ቅዱስ መንፈሱንም ልኮ በሰዎች የሚያሳድር፤ የመንፈስ ቅዱስንም ሥራ (በመንፈሱ እየመራ) የሚያሠራ ግንዛቤ መድኃኒታችን ደግሞ እነዚህን ሁሉ አደረገ ስለዚህ አምላክ ነው። በዚህ ነጥብ እንገር ክርስቶስ የተባለው ወልድ መንፈስ ቅዱስን መላኩ ከመንፈስ ቅዱስ የሚበልጥ ክብር ወይም ሥልጣን ሰላለው ነውን የሚል ጥያቄ ይነፃ ይሆናል። በወልድና በመን

ፈላጊ ቅዱስ ዘንድ በክብርና በሥልጣን መበላለጥም መቀዳደምም መተናኘትም የለም፤ በባሕርይ አንድ ናቸውና። በፈቃድም አንድ ስለሆኑ አንዲት ፈቃዳቸውን ለመፈጸም ነው፤ ወልድ ዓለምን ለማዳን በተለየ አካሉ ሥጋን ተዋሕዶ ሰው ሆኖአልና መንፈስ ቅዱስም በተለየ አካሉ በሐዋርያት በመምህራን አድርጎ ሥራ ለግሠራት ተላከ፤ እንጂ ከእርሱ ሕልውና የተለየ የአብን ወይም የወልድን ፈቃድ ለመፈጸም አይደለም፤ ሦስቱ በግብር፤ በስም፤ በአካል ሦስት ሲሆኑ በባሕርይ፤ በሕልውና፤ በፈቃድ አንድ ናቸውና የራሱን የአብንና የወልድን አንዲት ፈቃድ ለመፈጸም ነው።

ክርስቶስ ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ያለውን የባሕርይ አንድነት በተመለከተ ለደቀመዛሙርቱ ሲነግራቸው፤ «ነገር ግን እርሱ የእውነት መንፈስ በመጣ ጊዜ ወደ እውነት ሁሉ ይመራችኋል። የሚሰማውን ሁሉ ይናገራል እንጂ ከፊሉ አይናገርምና የሚመጣውንም ይነግራችኋል። እርሱ ያከብርኛል፤ ለእኔ ካለኝ ወስዶ ይነግራችኋል፤ ለአብ ያለው ሁሉ የእኔ ነው፤ ስለዚህ ለእኔ ካለኝ ወስዶ ይነግራችኋል አልሁ።» በሏቸዋል። ዮሐ. 1፮፥1፫-1፭። ይህም መንፈስ ቅዱስ በመጣ ጊዜ ወደ ትሩፋት ሥጋ ወደ ትሩፋት ነፍስ መርቶ ያደርሳችኋል፤ ከራሱ አንቅቶ አያስተምርምና ከእኔ በሕልውና የሰማውን ያስተምራል እንጂ ተከታይም ከእርሱ ብቻ አንቅቶ አይናገርም ከአብ ከእኔም በሕልውና የሰማውንም ያስተምራል እንጂ፤ ያለፈውን ብቻ አይነግራችሁኛል። የሚመጣውንም እንጂ ጌትነትን መምህርነትን፤ ቃልነትን፤ ትንቢትን፤ ዘመንን ከእኔ ገንዘብ ያደርጋልና እርሱ እኔን ይገልጣል። የአባቴ ሁሉ ገንዘብ ገንዘቤ ነውና ስለዚህ ከእኔ ገንዘብ አድርጎ ሁሉን ይነግራችኋል ግለት ነው። ይህ ንባብና ትርጓሜም ወልደ ኢግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስና መንፈስ ቅዱስ ያላቸውን ፍጹም የባሕርይ አንድነት የሚገልጽ ነው። ቀደም ብሎ ከአብ ጋር ያለውን የባሕርይ አንድነት የተመለከትን ሲሆን በዚህም ንባብ ያረጋገጥነው ደግሞ ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ያለው የባሕርይ አንድነት ክርስቶስ ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ትክክል በሚሆን የባሕርይ ጌትነትና ሕልውና አምላክ መሆኑን ያለጥርጥር የሚያስረዳ ነው።

በምሥጢረ ሥላሴ እንደምናውቀው ሁሉ በአንዲት ሥልጣንና መንግሥት ዓለምን ከሚገዙት ከሦስቱ አካላት አንዱ ወልድ በተለየ አካሉ በቃልነት ከዊን ሥጋን ተዋሕዶ ሰው በመሆን ክርስቶስ ተባለ። ክርስቶስ የተባለ በቅድምና በአብና በመንፈስ ቅዱስ ዕሪና ያለ በፈቃዱ

በአባቴ ፈቃድ በመንፈስ ቅዱስም ፈቃድ ለድንገተኛ ዓለም ሰው የሆነ አካላዊ ቃል ነው። ቃልም የኢግዚአብሔር አብ መገለጫውና መታወቂያው ነው፤ ሐዋርያው «የኢግዚአብሔር የተሰወረ የጥበብና የዕውቀት መዝገብ ሁሉ በእርሱ ስለሆነ» እንዳለው። ቆላ. ፪፥1። አብ ለወልድና ለመንፈስ ቅዱስ ለባቸው፤ ወልድ ለአብና ለመንፈስ ቅዱስ ቃላቸው፤ መንፈስ ቅዱስም ለአብና ለወልድ እስትንፋሳቸው ነው። አብ በራሱ ለብነት ያስባል፤ በወልድ ቃልነት ይናገራል፤ በመንፈስ ቅዱስ እስትንፋሱነት ሕያው ሆኖ ይኖራል፤ ወልድ በአብ ለብነት ያስባል በራሱ ቃልነት ይናገራል፤ በመንፈስ ቅዱስ እስትንፋሱነት ሕያው ሆኖ ይኖራል። መንፈስ ቅዱስም በአብ ለብነት ያስባል በወልድ ቃልነት ይናገራል፤ በራሱ እስትንፋሱነት ሕያው ሆኖ ይኖራል። አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ በባሕርይ፤ በፈቃድ፤ በሕልውና፤ በሥልጣን፤ በአገዛዝ ይህን በመሰለው ሁሉ አንድ በመሆናቸው ለአብ ያለው የወልድና የመንፈስ ቅዱስም ነው፤ ለወልድ ያለው የአብና የመንፈስ ቅዱስ ነው፤ ለመንፈስ ቅዱስም ያለው የአብና የወልድ ነው። ለዚህ ነው ከላይ እንደተጠቀሰው መድኃኔዓለም ክርስቶስ «ለአብ ያለው ሁሉ የእኔ ነው፤ መንፈስ ቅዱስም ለእኔ ካለኝ ወስዶ ይነግራችኋል» ያለው። ይህንም ንባብ ስናስተውለው ለአብ ያለው፤ መንፈስ ቅዱስም ከወልድ ወስዶ የሚናገረው የወልድም የሆነው ነገር አንድ የሦስቱም የባሕርይ ገንዘባቸው ነው። ስለዚህ ሦስቱም ያላቸውን ፍጹም የባሕርይ አንድነት እናረጋግጣለን።

ከዚህ ጋር ክርስቶስ የተጸነሰው በግብረ መንፈስ ቅዱስ መሆኑ ራሱ ደግሞ ክርስቶስ ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ያለውን የባሕርይ አንድነትና አምላክነትን የሚያስረዳ ነው። ወንጌላዊው ቅዱስ ግቴዎስ የክርስቶስን የትውልድ ሐረግ ሲጽፍ «የኢየሱስ ክርስቶስ ልደት እንዲህ ነበረ፤ እናቱ ግርያም ለዮሴፍ በታወች ጊዜ ሳይገናኙ ከመንፈስ ቅዱስ ፀንሳ ተገኘች» ብሏል። ግቴ. ፩፥1፭። ይህም አባባል መልእክት ቅዱስ ዮሴፍን «የዳዊት ልጅ ዮሴፍ ሆይ ከእርሷ የተፀነሰው ከመንፈስ ቅዱስ ነውና እርሷም ግርያምን ለመውሰድ አትፍራ» ሲል የተናገረው ከላይ የተባለውን የበለጠ የሚያረጋግጥ ነው። ግቴ. ፩፥፩። ቅዱስ ሉቃስም ደግሞ መልእክት «መንፈስ ቅዱስ በአንቺ ላይ ይመጣል የልዑል ኃይል ይደራል ለሻል፤ ስለዚህ ደግሞ ከአንቺ የሚወለደው ቅዱስ የኢግዚአብሔር ልጅ ይባላል» በግለት ለድንገል የነገራትን መዝግቦታል። ሉቃ. ፩፥፴፩።

ከዚህ በላይ የተጠቀሱትን ምንጣባት ስንመረምራቸው የክርስቶስ ፅንሰ በመንፈስ ቅዱስ ግብር መሆኑን የሚያስረዳና ፅንሰቱ ከአዳማዊው ሰው የተለየ ተለምዶታዊ በመሆኑ እምላክነቱን የሚገልጡ ሆነው እናገኛቸዋለን። በመጀመሪያው ጥቅስ እንበል ዘርዕ፤ እንበል፡ካቢ ያለግንኙነት ይኸውም ሳይገናኙ በመንፈስ ቅዱስ ፅንሰ ተገኘች። ያለው - ያለ ሩካቤ እርሱ ሴት እንደ ሆነች ሳያውቃት እርሷ ወንድ እንደሆነ ሳታውቀው - አንድም ድንጋሌ ሥጋ ድንጋሌ ነፍስ ሳላት ከባሕርይዋ በግብረ መንፈስ ቅዱስ ፅንሰ ተገኘች፤ ከመንፈስ ቅዱስም ፅንሰ ተገኘች ቢል - በመንፈስ ቅዱስ መከራል ኖርበት አይደለም እንዳት ቢል ነው እንጂ ፤ መንፈስ ቅዱስ የማርያምን ሥጋ ቃለአብን ለመፅሐፍ በምትችልበት ገንዘብ የበቃች የተዘጋጀች አደረጋት ቢል ነው። አንድም መንፈስ ቅዱስ ከሦስቱ ግብራት አንዱት እንርሱም ሩካቤ፤ ዘርዕና ሰሰሎተ ድንግልና (የድንግልና መገሰስ) ናቸው፡- ከእነዚህ ከሦስቱም ግብራት መብቂታል ማለትም ይሆናል፤ ልደቱን በዘር ያሳደረገው ያለዘር ያደረገው ቀዳማዊ ልደቱን ለመግለጥ ነው፤ አምስት ሺህ አምስት መቶ ዘመን ቢፈጸም ከእመቤታችን ያለአባት መወለዱ ቀድሞ ዓለም ከአብ ያለእናት እንደ ተወለደ ያስረዳልና። ዳግመኛም በሩካቤ ተወልዶ ቢሆን ዕሩቅ ብእሲ ነው ባሉት ነበርና፤ በሦስተኛ ደረጃ ልደቱን ተፈትቶ ካላት ያሳደረገው ተፈትቶ ከሌላት ያደረገው ድንግል ትፅንሳለች ወንድ ልጅም ትወልዳለች የተባለውን ትንቢት ለመፈጸም፤ አዳም ከጎቱም ምድር እንደ ተገኘ ጌታም በጎቱም ማገፀን ለመገኘቱ ምሳሌ ነውና። ከእነዚህ ከሦስቱም ግብራት በሚከለክል በመንፈስ ቅዱስ ፅንሰ ተገኘች ማለት ነው።

ከእርስዋ የሚወለደው ከመንፈስ ቅዱስ በግብረ መንፈስ ቅዱስ ነውና ያለውም - ያንቺግ ፅንሰ እንደ ሌሎች ሴቶች ፅንሰ አይደለም መንፈስ ቅዱስ ያድርብሻል እንጂ፤ ኃይለ ልዑል ወልድ ሥጋሽን ይነግል - አንድም መንፈስ ቅዱስ ያድርብሻል ኃይለ ልዑል ወልድ ከሦስቱ ግብራት ይከለክልሻል ፤ እነዚህም በሰው ዘር ሁሉ ያሉ ሩካቤ፤ ዘርዕና ሰሰሎተ ድንግልና ናቸው። ከእንቺ የሚወለደውም ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ ተብለው ከሚመሰገኑ ከሦስቱ ቅዱስ አንዱ ቅዱስ ነው ፤ የልዑል እግዚአብሔር የባሕርይ ልጅ ይባላል ቢል ነው በማለት በሉቃስ ፩፣ ፴፭ ለተጻፈው ከሰወው ፍች ጋር እንደ አድርጎ ተርጉሞታል።

በዚህም ወልደ እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ በመንፈስ ቅዱስ ግብር በመፅሐፍ እምላክነቱን እንረዳለን። የባሕርይ አምላክ የሆነ ኢየሱስ ክርስቶስም የባሕርይ አምላክ ከሆነ ከመንፈስ ቅዱስ ጋር እንድ በሚሆን ሕልውና እምላክ ነው።

ይህ በግብረ መንፈስ ቅዱስ የተፅሰው፤ ኃይለ ልዑል ወልድ ከሦስቱ ቅዱስ አንዱ ቅዱስ መሆኑና የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑም በእምላክነት ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ትክክል መሆኑን የሚያረጋግጥ ነው።

እግዚአብሔር መንፈስ ነው፤ ክርስቶስ ደግሞ የእግዚአብሔር እስት ገፋስ ከሆነ ከመንፈስ ቅዱስ ግብር የተፅሰ ነው፤ ስለዚህም የክርስቶስ ባሕርይ ከእግዚአብሔር ባሕርይ የተገኘ ከመሆኑም በላይ እርሱ ክርስቶስ ከአብ አካል ዘላም አካል ባሕርይ ዘላም ባሕርይ የተወለደ የባሕርይ አምላክ ነው።

በአጠቃላይም ወልደአብ ኢየሱስ ክርስቶስ ከሦስቱ ቅዱስ አንዱ ቅዱስ ነው፤ እግዚአብሔርም ቅዱስ ነውና። ቅዱስ የሆነው እግዚአብሔር ወልድ ከእርሷ ሥጋን ሥጥ ሰው ሊሆን በማገፀንዋ ባደረ ጊዜ ድንግል ማርያም «ሰውም ቅዱስ ነው» በማለት የጸለየችው ጸሎት የክርስቶስን አምላክነት የሚያረጋግጥ ነው። ጌታ መንፈስ ቅዱስን የሚያድል፤ መንፈስ ቅዱስንም የሚልክ፤ ከመንፈስ ቅዱስ ግብር የተሃግ የተፅሰና የተወለደ ኢየሱስ ክርስቶስ ከባሕርይ አባቱ ከአብና ከባሕርይ ሕይወቱ ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ትክክል በሚሆን እንድንት የባሕርይ አምላክ ነው።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አምላክ ሰለሙሆኑ

የመጽሐፍ ቅዱስ ማሰረጃ

ሀ. ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አምላክ ነው

፩. ሮጤ.፱+፭። ቅዱስ ጳውሎስ ስለ አይሁድ ሲናገር «ከእነርሱም ክርስቶስ በሥጋ መጣ፤ እርሱም ከሁሉ በላይ ሆኖ ለዘላለም የተባረከ አምላክ ነው» ብሏል።

«ከሁሉ በላይ የሚለው ሐረግ እንደ አጃዛቢ አማልክት ሥልጣን ወሰንና ገደብ ያለው ሳይሆን በሁሉ ላይ ባለሥልጣን የሆነ ፡ ሁሉን ማድረግ የሚችለው መሆኑን ያሰረዳል። «ለዘላለም» የሚለው ደግሞ ለአምላክነቱ የጊዜ (ዘመን) ገደብ ወይም መጨረሻ የሌለው ደቅራዊ መሆኑን የሚያመልክት ነው።

፪. የሐ.፩+፩። «ቅማስም ጌታዬ አምላኬ ፈጣሪዬ ብሎ መለሰለት»። ቅማስን ምስክርነትና ጌታዬ አምላኬ ማለቱንም ተቀበለው እንጂ አልነቀረቡትም። በዚህም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አምላክ መሆኑ ታወቀ። ይልቅስ የነቀረበት ካላየሁ አላምንም ብሎ መጠራጠሩን ነው። ዛሬም ቢሆን ክርስቶስ አምላክ መሆኑን የሚጠራጠሩ ሁሉ ከዚህ ነቀፋ ሊያመልጡ አይችሉም፤ እርሱ ያመናችሁ እንጂ ያላመናችሁ አትሁኑ ይላችዋል።

፫. የሐ.፩+፩። «አስቀድሞ ቃል ነበረ፤ ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ፤ ቃልም እግዚአብሔር ነበረ።... ቃልም ሥጋ ሆነ» እንግዲህ ሥጋ የሆነ ቃል ፡ ሰው የሆነ አምላክ ኢየሱስ ክርስቶስ መሆኑ የታወቀ ነው። ስለዚህም ቃል የተባለ ፡ ሥጋን የተዋሐደ ኢየሱስ ክርስቶስ

እግዚአብሔር መሆኑ በዚህ ይረጋገጣል፤ «ቃልም እግዚአብሔር ነበረ» ተብሏል።

፬. ግሪ.፩+፩፤ ሊሳ.፯+፱። «እነሆ ድንጋል ትፀንሳለች፤ ወንድ ልጅም ትወልዳለች፤ ሰውንም አግኝቷል ብላ ተጠራዋለች፤ ትርጓ ግድም «እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ነው» ግለት ነው። «እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ነው» የሚለው ብቻ እንኳን በድንጋልና ተፀንሶ በድንጋልና ለተወለደው አግኝቷል። አምላክ ለመሆኑ በቂ ማሰረጃ ነው። ይህም በሚተላለው የነቢዩ ኢሳይያስ እነጋገር የበለጠ ግልጽ ይሆናል።

፭. ሊሳ.፱+፯፤ «ሕፃን ተወልዶልናልና ወንድ ልጅም ተሰጥቶና ልና፤ አለቅነትም በሚንታው ላይ ይሆናል፤ ሰውም ድንቅ፤ መካር፤ ኃያል አምላክ፤ የዘላለም አባት የሰላም አሊቃ ተብሎ ይጠራል።» በዚህ የኢሳይያስ መጽሐፍ ደግሞ «እኔ እግዚአብሔር ነኝ፤ ከእኔም ሌላ ግንም የለም፤ ከእኔም በቀር አምላክ የለም» ይላል። ሊሳ.፱፩+፭-፮። ሕፃን የተባለ፤ ተሰጠን የተባለው ወንድ ልጅ፤ እርሱ ኃያል አምላክ ነው፤ የዘላለም አባት ነው የተባለለት እርሱ ከእኔ በቀር ሌላ አምላክ የለም። በግልት ተናገረ። በሊሳ.፱፩+፩፩-፩፱ የተጻፈው ደህንነት የሚያስረዳ ነው፤ «ከእኔም በቀር ሌላ አምላክ የለም፤ እኔ ጻድቅ አምላክና መድኃኒት ነኝ፤ ከእኔም በቀር ግንም የለም» እናንተ የምድር ጻርቻ ሁሉ እኔ አምላክ ነኝና ከእኔ በቀር ሌላ የለምና ወደእኔ ዘወር በሉ ትድኑ ግላችሁ።

፮. ዕብ.፩+፯-፩። ቅዱስ ጳውሎስ መድኃኒታችንና አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከሙላክነትም፤ እንኳ በላይ መሆኑን ሲናገር፤ «ቅል ሙላክነት፤ ሙላክነት፤ መናፍሰት አገልጋዮቻችንም፤ የእሳት ነበልባል የሚያደርግ» ብሎለታል። እርሱ የሙላክነት ፈጣሪና ጌታቸው ነውና በቃልነቱ የእሳት ነበልባል አደረጋቸው ሲል ነው። በመቀጠልም «ስለ ልጄ ግን አምላክ ሆይ ዙፋንህ እስከ ዘላለም ድረስ ይኖራል» ለግለት ሙላክነት መናፍሰት አገልጋዮቻችንም የእሳት ነበልባል ማድረግ የሚችለው የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጅ እግዚአብሔር ወልድ ዙፋኑ እስከ ዘላለም ድረስ የሚኖር አምላክ መሆኑን በግልጽ አስረጃፋ ተናግሮለታል። በዳዊት መዝሙርም ይህን ቅዱስ ጳውሎስ የጠቀሰውን ጥቅስ እናገኛለን። መዝ.፱፩+፮።

፩. ፩፻፱፻፲፯. «እግዚአብሔርን የመምሰል ምሥጢር ያለጥር ጥር ታላቅ ነው፤ በሥጋ የተገለጠ፤ ለመላእክት የታየ፤ በአሕዛብ የተሰበከ፤ በዓለም የታመነ፤ በክብር ያረገ» በዚህ ጥቅስ ክርስቶስ በሥጋ የተገለጠ አምላክ መሆኑ ግልጽ ነው። ምክንያቱም በዕው ኅሊና ሊመረመር የማይቻለው የመለኮት ባሕርይ የሥጋን ባሕርይ ገዝብ አድርጎ ሰው ሆኖ የማይሞተው መዋቲ በሆነ ሥጋ ተገለጠ ብሎ እግዚአብሔር ሰው ሆኖ እው እግዚአብሔር ሆነ እንዳለው፤ ከዚህም ጋር አባቶች እግዚአብሔር ዓለምን ከፈጠረበት ጥበቡ ሰው የሆነበት ጥበቡ ይበልጣል ያሉትን እርሱ ደግሞ ይህን የማመን ምሥጢር ታላቅ ነው በማለት አረጋግጦታል፤ ከሰው አእምሮ በላይ ነውና። ይህ ታላቅና ረቂቅ ምሥጢር በሥጋ በተገለጠ ጊዜ ለመላእክት ታየ ፤ ከመቃብር ሲወጣ ፤ ወደሰማይ ሊያርግ መላእክት እዩት ፤ በአልልታም አጀቡት ፤ ትንሣኤውንም ሰበኩለት፤ እርሱው ደግሞ በደቀ መዛሙርቱ ሐዋርያት አማካኝነት መምለክቱን ጣቦት ለነበሩ አሕዛብ በወንጌል ተሰበከ፤ የማዳን ሥራውንም ሲፈጽም በክብር ወረገ። ሥጋን የተዋሐደው ተዳግሮ ቃል ፤ ሰው የሆነው አምላክ ክርስቶስ ለመሆኑ በግንም ዘንድ የታወቀ የተረዳ ነው። ታዲያ እንዴት ፈጣሪ አይደለም ተብሎ አምላክነቱ ይካዳል? ከዚህ ጋር ተመሳሳይ የሆነ የሚከተለውን ጥቅስ እንይ፡-

፪. ቆላ.፪+፱፤ «በእርሱ የመለኮት መላት ሁሉ በሰውነት ተገልጦ ይኖራል» በማለት ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ምንም እንኳ ደካማ የሆነውን የሰውን ሥጋ ቢዋሐድም መለኮታዊ ሥልጣኔ ፤ አምላክነቱ ደግሞ ምሉዕ እንደሆነና ይልቁንም አምላክ መሆኑ ምሥጢር በነጣው ሥጋ አማካኝነት የበለጠ መታወቁን በግስረዳት ስለ ክርስቶስ አምላክ መሆን መስክሯል። ይህ ግለትም ለአላዋቂዎች እንደሚመስላቸው ቃል ሥጋን በመዋሐዱ ፤ መለኮት ሰው በመሆኑ አምላክነቱ የተለወጠ አይደለም፤ ከባሕርይ ሥልጣኑም አልተዋረደም። ሰው ሲሆን አምላክ ነው፤ በምድር ላይ ሐተዋሐደው ሥጋ ሰው ሆኖ አማኝኤል ሲባል፤ ለብላስገል ሲገባሉበት፤ በምድር ላይ ሲመላለስ፤ በእርያም ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ትክክል ሆኖ የሚመለከት የሚለመን፤ በመላእክት የሚመሰገን ነው።

«የመለኮት መላት ሁሉ» የሚለው ሐረግ ሥጋን ተዋሐዶ ሰው በመሆኑ ከመለኮታዊ ባሕርይ አንድም የተቀነሰ ሳይኖር ፍጹም አምላክ መሆኑን የሚያስረዳ ነው። ሥጋን ተዋሐዶ ሰው መሆኑ ፍጹምነቱን እልቀነሰውም። እርሱ ፍጹም ባሕርይ እግዚአብሔር ነው እንጂ።

፬. የሐዋ.፩+፩፩፤ «በገዛ ደሙ የዋጁትን የእግዚአብሔርን ቤተክርስቲያን ትጠብቋት ዘንድ መንፈስ ቅዱስ እናንተን ጳጳሳት አድርጎ ለሾመባት ለመንጋው ሁሉና ለራሳችሁ ተጠንቀቁ» በዚህም ገባብ ቤተክርስቲያን በእግዚአብሔር ደም የተዋጀች መሆኑን እንረዳለን። ነገር ግን እግዚአብሔር በባሕርይ ደምና ሥጋ የሌለው ረቂቅ ባሕርይና መንፈስ መሆኑ የታወቀ ነው። በመጽሐፍም «እግዚአብሔር መንፈስ ነው» ተብሏል። የሐ.፩+፩፱ መንፈስ ረቂቅ ነው ፤ የማይታይ፤ የማይጨበጥ፤ የማይዳሰስ። እግዚአብሔር ረቂቅ መንፈስ ከሆነ ከየት የመጣውን ደም አፍሰሶ ነው ቤተክርስቲያንን የዋጁትን ቤተክርስቲያንን የዋጁት ከሥላሴ አንዱ የሆነው አካላዊ ቃል እግዚአብሔር ወልድ በተዋሐደው ሥጋ እንደሆነ የታወቀ ነው። በእግዚአብሔር ዘንድ የነበረ እግዚአብሔር የሆነ ቃል ሥጋን ተዋሐዶ ሰው በመሆን ደሙን አፍሰሶ ሥጋውን ቆርሶ አዳም በበደለ እርሱ ክሶ ቤተክርስቲያንን ዋጁት። ደሙን ያፈሰሰው አምላክ ፤ በሥጋ የተገለጠው አምላክ፤ የሞተሉን አምላክ ክርስቶስ መሆኑ የታወቀ ነው። እርሱ በደሙ ቤተክርስቲያንን የዋጀ እግዚአብሔር ነው።

፯. ፩የሐ.፩+፩-፩፩፤ «የእግዚአብሔርም ልጅ እንደ መጣ፤ እውነተኛም የሆነውን እናውቅ ዘንድ ልቡናን እንደ ሰጠን እናውቃለን፤ እውነተኛም በሆነው በእርሱ አለን። እርሱም ልጁ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። እርሱ እውነተኛ አምላክና የዘለዓለም ሕይወት ነው።» በዚህ ምንግብ በእውነት የእግዚአብሔር የባሕርይ ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስ እውነተኛ አምላክና በአፈሰሰልን ደም በቆረሰልንም ሥጋ ፤ ይህን የበላ የዘለዓለም ሕይወት አለው ብሎ ባተናገረው በሥጋውና ደሙ ለዘለዓለም ሕያዋን የምንሆን መሆኑን እንረዳለን። ለዘለዓለም ሕይወትን መስጠት የሚቻለው ዘለዓለማዊው አምላክ ብቻ ነው፤ ለዘለዓለምም ሕያዋን የምንሆንበት አምላክ፤ ሥጋውን ደሙን ምግብ አድርጎ የሰጠ የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር ነው።

ለ. አንድ አምላክ ብቻ አለ

፩. ይህ ከአሠርቱ ትእዛዛት በመጀመሪያው ላይ በግልጽ የተነገረ ነው። «እግዚአብሔር አምላክህ እኔ ነኝ። ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ» ዘ።፩፡፫። ዘ።፩፡፮።

፪. በአራት ዘዳግም የምናነባቸው የተለያዩ ጥቅሶችም የእግዚአብሔርን አንድ ብቻ መሆን ያስረዳሉ፤ «እሥራኤል ሆይ ሰማ፤ አምላካችን እግዚአብሔር አንድ እግዚአብሔር ነው» ዘ።፯፡፱። እንዲሁም ደግሞ «እግዚአብሔርም አምላክ ነው ፥ ከእርሱም ሌላ አምላክ የለም» ዘ።፱፡፱።

፫. አምላካችን አንድ እግዚአብሔር ብቻ መሆኑን ነቢዩ ኢሳይያስም በመደጋገም ተናግሯል።

ሀ. «ከእኔ በፊት አምላክ አልተሠራም፤ ከእኔም በኋላ አይሆንም፤ እኔ እኔ እግዚአብሔር ነኝ፤ ከእኔ ሌላ የሚያድን የለም» ኢሳ.፱፡፲-፲፩።

ለ. «እኔ ፊትኛ ነኝ፤ እኔም ኋለኛ ነኝ፤ ከእኔ ሌላ አምላክ የለም» ኢሳ.፱፡፯።

ሐ. «እኔ እግዚአብሔር ነኝ፤ ከእኔም ሌላ ማንም የለም፤ ከእኔም በቀር አምላክ የለም» ኢሳ.፱፡፭-፮።

መ. «ከእኔም በቀር ሌላ አምላክ የለም» እኔ ጻድቅ አምላክና መድኃኒት ነኝ ከእኔም በቀር ማንም የለም» ኢሳ.፱፡፩-፩፻፱።

ሠ. «እኔ አምላክ ነኝና ሌላም የለምና፤ የቀድሞውን የጥንቱን ነገር አስቡ፤ እኔ እግዚአብሔር ነኝ፤ አንድ እኔም ያለ ማንም የለም» ኢሳ.፱፡፱።

፬. ነቢዩ ሆሴዕም እግዚአብሔር አምላክ አንድ መሆኑን ተናግሯል። «እኔ ግን ከግብፅም ድረ ጀምሮ አምላክህ እግዚአብሔር ነኝ» ከእኔም በቀር ሌላ አምላክ አታውቅም ከእኔም በቀር ሌላ መድኃኒት የለም» ሆሴ.፲፫፡፩።

፭. በሐዲስ ኪዳንም ተመሳሳይ ምስክር የሚሆኑ ብዙ ጥቅሶችን በመጥቀስ የእግዚአብሔርን አንድነት ማስረዳት ይቻላል።

ሀ. «የተገረዘን፤ ያልተገረዘንም የሚያጸድቅ አምላክ አንድ ስለሆነ» ሮሜ.፲፡፱።

ለ. «ከአንዱም በቀር ማንም አምላክ እንደሌለን እናውቃለን» ፩ቆሮ.፩፡፱።

ሐ. «እግዚአብሔር አንድ እንደሆነ አንተ ታምናለህ መልካምም ታደርጋለህ» ያዕ.፪፡፲፱።

ከዚህ በላይ የጠቀስናቸው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ሁሉ የምናመልከው አምላክ (እግዚአብሔር) አንድ እግዚአብሔር መሆኑን የሚያስረዱ ናቸው።

ሐ. ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አምላክ ነው።

ሐዲሳትና ብሉያት የእግዚአብሔርን አንድነት መስከረዋል፤ በእነዚህ መጻሕፍት ክርስቶስ አምላክ መሆኑ ተረጋግጧል። ያ መጻሕፍት የመሠከሩለት አምላክ ክርስቶስ እግዚአብሔር ነው። በኢሳይያስ «ከእኔ በቀር ሌላ አምላክ የለም» ተብሎ የተነገረው በድንግልና ተፅንሎ በድንግልና ይወለዳል ፥ በመሆኑም ድንቅ መካር ጋያል አምላክ የዘለለም ለባት ይባላል ፥ የተባለለት ክርስቶስ መሆኑ ግልጽ ነው። ክርስቶስ አምላክ ነው አምላካችን አንድ ነው፤ አንዱ አምላካችን ክርስቶስ እግዚአብሔር ነው።

«እኔ እግዚአብሔር እና ሌላው አምላክ አንድ ነን» ይህም የእግዚአብሔርን አንድነት የሚያረጋግጥ ሌላ ጥንቁቅ ምስክር ነው።

From the Library of
FESSEHA ATLAH WOLDE YOHANNES

የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ መለኮታዊ ባሕርይ (ጠባይዓቱ)

ሀ. በፈጣሪነቱ የባሕርይ አምላክ ነው

የእግዚአብሔር ፈጣሪነት ለማንም ቢሆን ገልጽ ነው። ይህንን እውነታም የፍጥረታት ታሪክ ያስረዳናል። በቅዱስ ሙጽሐፍም «በመጀመሪያ እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን ፈጠረ» የሚለው ሐረግ የሚያረጋግጠው ይኸንን ነው። በመጀመሪያው ምዕራፍም ፍጥረታት እንዴት ባለ ሁኔታ እንደ ተፈጠሩ ተብራርቶ እናገኛለን።

በኢሳይያስ ሙጽሐፍ ደግሞ እግዚአብሔር ፦ «ሁሉን የፈጠርኩ፤ ሰማያትን ለብቻዬ የዘረጋሁ፤ ምድርንም ያጸናሁ እግዚአብሔር እኔ ነኝ» በማለት የተናፃፈውን እናገኛለን። ኢሳ.፳፱፥፳፱። ጴጌላ ከፍልም ደግሞ «ብርሃንን ሠራሁ፤ ጨለማንም ፈጠርሁ፤ ደኅንነትን እሠራለሁ፤ መፃትንም አመጣለሁ፤ እነዚህን ሁሉ ያደረግሁ እግዚአብሔር እኔ ነኝ» ብሎ ፈጣሪነቱን ነግሮናል። ኢሳ.፶፭፥፯።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ፈጣሪ መሆኑን የሚያስረዱ ሌሎች መረጃዎችን ደግሞ እናገኛለን። ሐዋርያውና ወንጌላዊው ቅዱስ ዮሐንስ «ሁሉ በእርሱ ሆነ፤ ከሆነውም አንዳች ስንኳ ያለእርሱ አልሆነም» ሲል ምስክርነቱን ሰጧል። ዮሐ.፩፥፲፩። በዚህ ምንግብ እንደምንረዳው ቅዱስ ዮሐንስ የተናገረው የመድኃኒታችንን የኢየሱስ ክርስቶስን ፈጣሪነት ብቻ ሳይሆን ያለእርሱ የተፈጠረ ፍጥረት ያለመኖሩን ጥምር ነው። ምክንያቱም በሐላፊ በእርምጥ የተፈጠረውን ለእኛ፤ የነቢብ የነቢሩን ለወልድ የየተወ፣ የሚተረጉሙና የወልድን ፈጣሪነት ለመተናነስ የሚሞክሩ ፦ ግለትም በእርሱ የተፈጠረ፤ በእርሱም ያልተፈጠረ ፍጥረት ያለ

ለማስመልላት የሚሆኑትን ለማሳረር፤ «ወኩሉ በቱ ኮነ፤ ወዘእንበሌሁሰ አልበ ዘኮነ ወኢምንትኒ እምዘኮነ ፦ ሁሉ በእርሱ ሕልውና በእርሱ ቃልነት ተፈጠረ፤ ከተፈጠረው ፍጥረት ግን ያለእርሱ ቃልነት ምንም የተፈጠረ የለም» በማለት ገልጦ ተናገረ። በዚህም ብቻ ሳያበቃ በተጨማሪ ደግሞ፤ «በዓለም ነበር፤ ዓለሙም በእድሱ ሆነ፤ እርሱ እንደ እንግዳ ደራሽ ፦ እንደ ውኃ ፈሳሽ በዓለሙ ያልነበረ ሆኖ ሳይሆን በዓለሙ የነበረ ዓለምንም የሠራ። የፈጠረ እርሱ ነው» በማለት በተጨማሪ ተናግሮለታል። ዮሐ.፩፥፲፱።

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም፤ እግዚአብሔር አብ «ዓለማችን በፈጠረበት በልጁ» ሲል የወልድን ፈጣሪነት ተናግሯል። ዮሐ.፩፥፲፪። የእብና የመንፈስ ቅዱስ ቃላቸው የሆነ ወልድ እግዚአብሔር ዓለምን በፈጠረ ጊዜ የተናገረበት ቃል ፦ ፈጣሪ መሆኑን ነው የተናገረው። በሐላፊ ሥፍራ ለቆላስዶስ ሰዎች በጻፈው መልእክቱ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «የሚታዩትና የማይታዩትም ዙፋናት ቢሆኑ፤ ወይም ጌትነት፤ ወይም አለቅነት ወይም ሥልጣናት በሰማይና በምድር ያሉት ሁሉ በእርሱ ተፈጥረዋልና፤ ሁሉ በእርሱና ለእርሱ ተፈጥረዋል» ሲል የክርስቶስን ፈጣሪነት ጨምሮ ያስረዳል። ዮሐ.፩፥፲፱። እነዚህ ሁሉ በእርሱ ቃልነት በእርሱ ሕልውና ተፈጥረዋልና። በወንጌልም «ሁሉ በእርሱ ሆነ፤ ከሆነውም አንዳች ስንኳ ያለእርሱ አልሆነም» በማለት በመጀመሪያ የነበረው ቃል፤ በእግዚአብሔር ዘንድ የነበረው ቃል፤ በባሕርይ እግዚአብሔር የሆነው ቃል ዓለምን የፈጠረ መሆኑን «ዓለሙም በእርሱ ሆነ» ብሎ ያብራራል። ዮሐ.፩፥፲፫፤ ፲፱። ከዚህም በላይ ቅዱስ ጳውሎስ «ነገር ሁሉ በእርሱ በኩል የሆነ ፦ እኛም በእርሱ በኩል የሆንን» በማለት ሁሉን ማድረግ የሚችለው ፈጣሪ መሆኑን ለቆርንቶስ ክርስቲያኖች አስተምሯል። ሸቆሮ.፭፥፯። በዚህም ኢየሱስ ክርስቶስን ከፍ ብሎ «አንድ አምላክ አብ አለን» ካለ በኋላ «አንድ ጌታ» ብሎ መናገሩ በተለየ አካሉ አንድም በባሕርይ በሕልውና ከአብ ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ትክክል የሆነ፤ ሁሉ እርሱን ለማገልገል በእርሱ የተፈጠረ እኛም በእርሱ በማመን ጸንተን የምንኖርበት አምላክ፤ ፈጣሪ መሆኑን አረጋግጦአል። ይህ አንድ ጌታ ተብሎ የተገለጠ ፈጣሪ በነቢዩ ሚልክያስ ፦ «ለሁላችን አንድ አባት ያለን አይደለምን? አንድ አምላክስ የፈጠረን አይደለምን?» ተብሎ የተነገረለት አምላክ ነው። ሚል.፯፥፲፱።

በቅዱስ መጽሐፍ ውስጥ የተመዘገቡት በጌታችን በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ የተፈጸሙ ተአምራትም ፈጣሪነቱን የሚያስረዱ ናቸው።

ሀ. አምስቱን እንደራና ሁለቱን ዓዛ አበርክቶ አምስት ሺህ ሕዝብ የመገበበት አንዱ ነው። ሉቃ. ፱፡፲-፲፮። በዚህ ተአምር አምስትሺውን ሕዝቡ ሊመግቡ የሚችሉ ምግብ ቀድሞ አልነበረም፤ እርሱ ክርስቶስ ያልነበረውን ወደመኖር አምጥቶ፤ ትንሹን ብዙ አድርጎ አበርክቶ ሕዝቡን መገባ። ሁሉም ተመግበው የተረፈው አሥራ ሁለት መስብ መሆኑ እዲስ ነገር ነው። ይኸውም ተአምራታዊ ሥራ መሠራቱን ያመለክታል። የተረፈው ሁሉ ከየት ተገኘ? በክርስቶስ አምላክነት የተገኘ አዲስ ነገር ነው። ይህ ክርስቶስ አምላክነት የተገለጠበት ዐቢይ ተአምር በአራቱም ወንጌላውያን ተመዝግቦ ይገኛል። ከዚህ ጋር ተመሳሳይ የሆነው ደግሞ በግቴ. ፲፭፡፱፻-፱፻፱ የተመዘገበው ነው።

ለ. ባቃና ዘገላ ውኃውን ወደወይን የለወጠበት ተአምር ሌላኛው ነው። ዮሐ. ፪፡፩-፲፩። በግንኙነት መንገድ ቢሆን በፍጥረታዊው ሰው ገሊፍና እቅም ውኃን ወደ ወይን ጠጅ መለወጥ የሚታሰብ አይደለም፤ ሁለቱም ፈጽሞ የተለያዩ ሲሆኑ የውኃ ይዘት እክስጂንና ሃይድሮጂን ብቻ ሲሆን በወይኑ ደግሞ አልኮል አለበት። ይህ በሰው ዘንድ ሊደረግ የማይችል ነገር ግን ሰው በሆነው ቃል በክርስቶስ ተደረገ፤ ውኃውን ወይን አደረገው። ይህ ፈጽሞ የአምላክ ሥራ ነው። ይህን ድንቅ ተአምር ታላቅ የሚያደርገው አንዳች ነገር ሳያደርግ፤ ቡራኪም ሳያደርግ፤ ውኃው ወይን እንዲሆንም ምንም ሳይናገር በፈቃዱ ብቻ የተፈጸመ በመሆኑ ነው። የተናገረው ነገር ቢኖር፤ «በጋኖቼ ውኃ መሉአቸው።... «አሁን ቀድታችሁ ለአሳዳሪው ስጡት» የሚሉትን ቃላት ብቻ ነው። መሉ አላቸው፤ እነርሱም ውኃውን ሞሉ። ቅዱ አላቸው። ያን ጊዜ ደግሞ የወይን ጠጅ ቀዱ። ከእርሱ ቃል እንኳ ሳይወጣው ውኃውን በፈቃዱ ወደወይን ለወጠው። በፈቃዱም እዲስ ጠባይና ይዘት ያለውን ፍጥረት የወይን ጠጅ አስገኘ። ይህን ግድገማ ለፍጡር የሚችል አይደለም ራሳቸው ብቻ ሊያደርገው የሚችል ነው።

ሐ. ምስተኛው ደግሞ ሲፈጠር ጀምሮ ዕውር ለነበረው ሰው ዓይን የፈጠረበት ተአምር ነው። ዮሐ. ፱፡፩-፲፮። በዚህ የመጽሐፍ ክፍል እንደተመዘገበው ቀድሞ በሰውየው አካል ላይ ምልክት እንኳ ያልነበረቸውን ዓይኖች ወደመኖር አመጣቸው። የቀደመው ሰው አዳም ከመሬት አረር እንደ ተፈጠረ ሁሉ የዚህን ሰው ዓይኖች ከመሬት ጭቃ ሠራቸው። በሚያቱ ዓይኖች ቢጪምሩት ዓይን የሚያጠፋው ጭቃ ዓይን ባልነበረበት ሬት ላይ ተቀብቶ ዓይን ሆነ። ጭቃ ቢያጥቡት እንዲግግሩ እንዲለቅ የታወቀ ሳለ ይህ ሰው ጌታ የቀባውን ጭቃ በሰላሆም መጠመቂያ በታጠበ ጊዜ ግየት የሚቻለው ዓይኖች ሆኑ። ይህን የወንጌል ክፍል መለስ ብለን ብንመረምር የምንረዳው ምሥጢር አለ፤ ደቀመዛሙርቱ ጌታችን፤ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስን ተ «ይህ ሰው ዕውር ሆኖ የተወለደው በግን ኃጢአት ምክንያት ነው? በራሱ ኃጢአት ወይስ በወላጆቹ ኃጢአት ነው?» ብለው በጠየቁት ጊዜ ጌታችን የመለሰው መልስ «የእግዚአብሔር ሥራ በእርሱ እንዲገለጥ ነው እንጂ እርሱ ወይም ወላጆቹ ኃጢአት አልሠሩም» የሚል ነበር። ዕውሩን ከአረር ጭቃ የቀባው፤ በሰላሆምም መታጠቢያ እንዲጠመቅ ያዘዘው ዓይን የፈጠረበት ጌታችን «የእግዚአብሔር ሥራ በእርሱ እንዲገለጥ ነው» ግለቱ የራሱን እግዚአብሔርነት፤ አጽዕኔ ዓልግት መሆኑን፤ ከሃሊነቱን፤ ጌትነቱን፤ በተአምራቱ መግባቱን፤ ዓይን ነሥተ፤ ዓይን ለሌለው ዓይን ሰጥቶ መመገቡ ይታወቅ ዘንድ ነው። በእርግጥም ይህን ሥጋዊ ደግሞ ሰው ሊሠራው አይችልምና የእግዚአብሔር ወልድ አምላክነት ይገለጥ ዘንድ ሰውየው ዕውር ሆኖ ተወለደ። ዕውር ሆኖ የተወለደው ሰው በእግዚአብሔር ጥበብና ሥልጣን ዓይኖች መሆኑ የኢየሱስ ክርስቶስን አምላክነት የሚገልጥ ነው። ከዚህ ድንቅ ተአምር የተነሣ አይሁድ «ዕውር ሆኖ የተወለደውን ዓይኖች ግንም እንደ ከፈተ ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ አልተሰጠም» በማለት አደነቁ። ዮሐ. ፱፡፱፻፱ ወትሮም የእግዚአብሔር ሥራ ድንቅ ነውና። እንግዲህ በመጽሐፍ «መጀመሪያ ቃል ነበረ፤ ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ፤ ቃልም እግዚአብሔር ነበረ፤ ...ሁሉ በእርሱ ሆነ፤ ከሆነ ውም አንዳች ስንኳ ያለእርሱ አልሆነም»...ቃልም ሥጋ ሆነ። የተባለው ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ መሆኑ የታወቀ ሲሆን እርሱ ለዕውሩ ዓይንን መፍጠሩ አምላክነቱን የሚያስረዳ ሆኖ እናገኘዋለን።

ለ. (በሰው ባሕርይ በመገለጡ) ከሰማይ በመውረዱ

እምላክ ነው

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ «ከሰማይ የወረደ እንጂ እኔ ነኝ» በማለት ተናግሮአል። «የእግዚአብሔር እንጂ ራሱ ከሰማይ የሚወርድ ለዓለምም ሕይወትን የሚሰጥ ነውና» እርሱ ኢየሱስ ክርስቶስ ሕይወትን የሚሰጥ ነው። ዮሐ.፩፥፱፩። ዮሐ.፩፥፱፫። ከሰማይ የወረደ የሕይወት እንጂ የሆነበትን ምክንያት ሲገልጥም «የላከኝን ፈቃድ ለማድረግ ከሰማይ ወርጻለሁና» በማለት በተለየ ግብሩ ተፈናቂ ተላላክ መሆኑን ተልእኮውም የሰውን ሥጋ ነጥብ ሰው በመሆን በመብል ሕይወትን ላጣው አዳም የሕይወት መብል ሆኖ ሕይወትን ሊያድሰው መሆኑን ገልጦአል። ዮሐ.፩፥፱፭። ከዚህም ሌላ «ከአብ ወጥኛ ወደ ዓለም መጥቻለሁ፤ ደግሞ ዓለምን እተወዋለሁ፤ ወደ አብም እሄዳለሁ» በማለት ከፍጥረት ዓለም አስቀድሞ በአብና በመንፈስ ቅዱስ ዕሪና የነበረ፤ በኋለኛው ዘመን ዓለምን ለማዳን ሰው የሆነ፤ በመስቀሉ ላይ በዘረለው ቤዛነት የማዳን ሥራውን ፈጽሞ ወደቀደመ ክብሩ ያረገ መሆኑን ተናግሯል። ዮሐ.፩፥፳፭። ከአብ ዘንድ ማለት በመለኮታዊ ልዕልና ከባሕርይ አባቱ ከአብ ከባሕርይ ሕይወቱ ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ትክክል ሆኖ የሚመለከ ፈጣሪ ሲሆን በትሕትና አዳምን ፍለጋ ሰው መሆኑን ለደቀመዛሙርቱ እማስረዳት በወደደ ጊዜም «እናንተ ስለ ወደዳችሁኝ ከእግዚአብሔርም ዘንድ እኔ እንደ ወጣሁ ስለመናችሁ አብ እርሱ ራሱ ይወዳችኋልና» ከእግዚአብሔር አብ እካል ዘእምእካል ባሕርይ ዘእምባሕርይ ተወልጄ ወደዚህ ዓለም መምጣቴን እምናችሁ ስለ ወደዳችሁኝ የባሕርይ አባቱ እግዚአብሔር አብ ይወዳችኋል ብሏል። ዮሐ.፩፥፳፮። በዚህ በዮሐንስ ወንጌል ምዕራፍ ስምንት ላይ ከእይሁድ ጋር በተከራከረ ጊዜ «እግዚአብሔርስ አባታችሁ ቢሆን እኔን በወደ ዳችሁኝ ነበር፤ ሕጌንም በጠበቃችሁ ነበር፤ እኔ ከእግዚአብሔር አብ እካል ዘእምእካል ባሕርይ ዘእምባሕርይ ተወልጄ መጥቻለሁና» በማለት ይህንኑ ቃል መልሶ ተናግሮታል። ዮሐ.፭፥፱፪።

ስለሆነም መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከሰማይ (ከልዑል መንበሩ) በፈቃዱ ወደምድር የወረደ ሰማያዊ እንጂ ከምድር የተገኘ ምድራዊ አይደለም፤ መንበሩም ሰማያዊ ነው። ሥጋን ተዋሕዶ በሰዎች

ዘንድ በሰው እካል መገለጡና በምድር መመላለሱ ገን በትሕትና ራሱን ዝቅ አድርጎ በፈቃዱ የሰውን ባሕርይ ገንዘብ በማድረግ ነው። ይህም ማለት መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔርነት የሌለው ሆኖ እግዚአብሔር የሆነ አይደለም፤ እግዚአብሔር ሲሆን የሌለውን የሰውን ባሕርይ ገንዘብ አድርጎ አርአያ ገብሮን ነግ እንጂ፤ አንድም ቃል ተለውጦ ሥጋ የሆነ አይደለም መለኮታዊ ባሕርዩን ባለው አጽንቶ አርአያ ገብሮን ነግ የባርያውን መልክ የሰውን ባሕርይ ተዋሕዶ ሰው ሆነ፤ ሰው የሆነበትን ሥራ ሠራ ይኸውም ቤዛነት አርአያነት ነው ማለት ነው። ሬል፩.፩፥፯። ሰው የሆነው እርሱ ፋሰትሕትና ራሱን የገለጠው እርሱ ወደቀደመው ክብሩ ዐርጎአል። ከምድር መፈጠር በፊት የነበረ የምድር ፈጣሪዋ እርሱ ነው፤ ከዘለዓለም ጀምሮ ጥንት በሌለው ዘመን ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋር በተካከለ መለኮታዊ ሥልጣን ሕልው ሁኖ የነበረ ዘለዓለማዊ ነው።

ቀደም ብሎም በዘመን ሥጋዊው እርሱ ከሰማይ የወረደና ወደመጣበት ወደሰማይ የሚወጣ መሆኑን ለኒቆላዎስ ሲያስተምር «ከሰማይ ከወረደው በቀር ወደሰማይ የወጣ ማንም የለም» እርሱም በሰማይ የሚኖረው የሰው ልጅ ነው» ብሎታል። ዮሐ.፫፥፲፫። ወደሰማይ የወጣ የለም ወደሰማይ የወጣው ከሰማይ የወረደው ሥግው ቃል ኢየሱስ ክርስቶስ ነው፤ የወጣውም የወረደውም አንድ እካል አንድ ባሕርይ ኢየሱስ ክርስቶስ ነውና። እርሱም በአጭር ቁመት በጠባብ ደረት ተወስኖ ሰው የሆነ አካላዊ ቃል ነው፤ ከእርሱ በቀርም ሰማያዊ ሀብትን ሰማያዊ ዕውቀትን ገንዘብ ያደረገ የለም፤ እርሱም ክርስቶስ ነው። በዚህ ምንባብ እንደ ተገለጠው ሰማይ የተባለው የሥላሴ መንበር ተጽሑ አርያም ነው። ሕሰማይ የወረደው ሲልም ተበላብሶ በመንፈስ ቅዱስ ዕሪና ሆኖ የሚመለከ፤ በእርሱ ፈቃድ፤ በአባቱ ፈቃድ፤ በመንፈስ ቅዱስ ፈቃድ ዓለምን ለማዳን ሰው የሆነው ከሦስቱ እካላት አንዱ ወልድን ነው። ከእርሱ በቀርም ወደክብሩ ዙፋን ወደ ጽርሐ አርያም የወጣ የለም። ሰማይ የእግዚአብሔር ዙፋን መሆኑን ጌታችን በተራራ ሰብከቱ ተናግሮታል። ማቴ.፭፥፱፪። «በሰማይ ያለው የሰው ልጅ» የሚለው ሐረግም ክርስቶስ ሰው ሲሆን እምላክ፤ እምላክ ሲሆን ሰው የሆነ ሥግው ቃል መሆኑን የሚያስረዳ ነው። መለኮት ሥጋን በተዋሕደና ሰው በሆነ ጊዜ ከነግው የሰው ባሕርይ የተነሣ ምድራዊ ሆነ፤ ሥጋ ቃልን በተዋሕደ

ጊዜ ከተዋሐደው የመለኮት በሕርይ የተነሣ ሰማያዊ ሆነ። ስለዚህ አንድ አካል አንድ ባሕርይ ሊኖሩ ስርዓቱን በሰማይ ያለ የሰው ልጅ» አለው። እርሱ በምድር በሥጋ በተመላለሰ ጊዜ በሰማይ ደግሞ ከሕብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ትክክል ሆኖ እምላክ ነው። ሰው መሆኑ እምላክነቱን አልለወጠውም፤ ሰው ሆኖ የተዋሐደውን ሥጋ እምላክ አደረገው እንጂ።

ሰው የሆነበትን ሥራ ፈጽሞ ወደ ሰማይ ማረጋገጥ አስቷል። ለደቀመዛሙር ተብሎ የተባለው ወደ ዓለም መጥቻለሁ፤ ደግሞ ዓለምን እተወዋለሁ፤ ወደ አብም እሄዳለሁ። በግለት የነገራቸው ቃል መፈጸሙን ያስረዳል። ዮሐ. 1፤ 3።

ክርስቶስ በሰማይ የሚኖር ከመሆኑም ባሻገር ሥልጣኑም ሰማያዊ መሆኑን ቅዱስ መጽሐፍ በሰጠው ያስረዳል። እምላክ ያህልም ቅዱስ እስጢፋኖስ በድንጋይ በተወገረ ጊዜ «ጌታዬ ኢየሱስ ክርስቶስ ሆይ ነፍሴን ተቀበል» ብሎ በጸለየ ጊዜ መድኃኒታችን ነፍሱን ተቀበሎታል። የሐዋ. 1፤ 9። ከጌታችን ጋር አጭር የተሰቀለው ወንበድ ጎስሐ በግብይ ደግሞ ጌታችንን በገነት ከእኔ ጋር ቅህናለህ ብሎታል። ሱቃ. 9፤ 9። በእነዚህ ሁለት ጥቅሶች ጌታችን በሞተ ሥጋ ከዚህ ዓለም የሚለዩትን ነፍሳት ተቀበሎ ለገነት የሚያበቃ መሆኑን ነው የምናስተውለው። ይህን ለሚደረግ የሚቻለው ከእግዚአብሔር በቀር ማንዉ? ማንም የለም። ክርስቶስም ይህን በግድረት እግዚአብሔር ነው።

ለሐዋርያት የሰማይን በር የሚከፍቱበትን ቀልፍ የሰጣቸው ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ለሐዋርያት አለቃ ለቅዱስ ዲዮኖስም «የመንግሥተ ሰማይንም መክፈቻ እሰጥዎለሁ» ብሎታል። ማቴ. 1፤ 1። በሌላ ሥፍራ ደግሞ ሐዋርያትን «እውነት እውነት እላችኋለሁ በምድር የቃታሥሩት ሁሉ በሰማይ የታሠረ ይሆናል፤ በምድርም የምትረቱት ሁሉ በሰማይ የተፈታ ይሆናል» ብሏቸዋል። ማቴ. 1፤ 3። የመንግሥተ ሰማይን መክፈቻ ግለት ከመንግሥተ ሰማይ የሚያወጡበት ተከላካሪ መንግሥተ ሰማይን በአፍክ የሚያስቀሩበት፤ ወደ መንግሥተ ሰማይ የሚያስገቡበት ሥልጣን መንፈሳዊ ተሥልጣኝ ከሆነ ነው። የኪዳን ሹመት ነውም ይለዋል። በዚህ ሥልጣን በምድር የተፈታ በሰማይም የተፈታ ይሆን ዘንድ፤ በምድር የታሠረ በሰማይም የታሠረ ይሆን ዘንድ ተሰጣቸው። በዚህ ሥልጣን በምድር አንድ ያደረጉት በሰማይትም አንድ

ይሆን ዘንድ በምድር ከክርስቶስ የሚገኝ አንድነት የለዩት በሰማይም ከቅዱሳን ጌድታን አንድነት የተለየ ይሆን ዘንድ ተሰጣቸው።

የመንግሥተ ሰማይ ጌታ ፡ በመንግሥተ ሰማይት ርስትነት ላይ ግዝዝ የሚቻለው፤ ወደመንግሥተ ሰማይት የሚያስገባውን መክፈቻ ፡ መንፈሳዊ ሥልጣን ለመስጠት፤ በምድርም በሰማይም የግሠርና የመፍታትን ሥልጣን ለሰው ለመስጠት የሚቻለው ከሰማያዊው ከእግዚአብሔር በቀር ከምድራዊው ወንጌ ግን አለ? ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ይህን ለእግዚአብሔር ብቻ የሚቻለውን ሰጦታ ለሐዋርያት ሰጠ፤ እርሱ ሰው የሆነ እግዚአብሔር ቃል ነውና።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሰማያዊውን ሠራዊተ መላእክት በመፍራትና በመንቀጥቀጥ የሚሰጣቸውን ሰማያዊ ንጉሥ ነው። ይህንንም ለማስረዳት በመጽሐፍ ቀዳሚያዊና በምድር ከምድርም በታች ያሉት ሁሉ በኢየሱስ ስም ይንበረከኩ ዘንድ ነው። ያላል። ፈልጁ። 1፤ 1። ራእይ። 1፤ 6። ይህም በሰማይ ተሰማይ መላእክት፤ በምድር ፡ የአዳም ልጆች ሁሉ በቀላላትም ያሉ ፍጥረታት ሁሉ ለክርስቶስ ይሰጣል ፡ በፈቱም ይንበረከኩ ዘንድ ግለት ነው። ይህን አባባል ቀደም ብሎ በትንቢተ ነቢያት ፡ «ጉልበት ሁሉ ለእኔ ይንበረከካል ምላስም ሁሉ በእኔ ይምላል» በግለት አናገር ነበርና እርሱ በሥጋ ተገልጦ ፈጸመው። ኢሳ. 55፤ 5። እንደዚህም ንባብ ፡ የሰማያዊውን ሠራዊተ መላእክትና የምድራዊውን ደቂቅ አዳም ለክርስቶስ መስገድና መንበረከኩ የአምላክነቱ ምስክር ነው። ከክብሩ የተነሣ የሰማይ መላእክት የሚሰጣቸው የሚንበረከኩለት ፍጡር የለምና መለኮት ከተዋሐደው ሥጋ በቀር፤ እርሱም ክርስቶስ የተባለ ሥጋው ቃል ነው። ለክርስቶስ ሰማያዊውን መላእክት ከምድራዊውን ጋር አንድ ሆነው የሚሰጣቸው ከሆነ፤ ረቂቃን ሠራዊተ መላእክት የሚንበረከኩለት ከሆነ ፤ ይህ ለፈጣሪ እግዚአብሔር የሚቀርብ ሰማይት ነውና እርሱ እግዚአብሔር መሆኑ በዚህ ቃል ተገልጿል።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከሰማያዊት በላይ ሥልጣን ያለውና ሰማያትንም አንድ ወደደ ማድረግ የሚቻለው ነው። ይህን ለማስረዳት ሐዋርያው ቅዱስ አውሎስ «እርሱ (ክርስቶስ) ቅዱስና ያለተንኮል ነውርም ያልለበት ከኃጢአተኞችም የተለየ ከሰማያትም ከፍ ከፍ ያለ... ለአለላምም የሚኖር የማይለወጥ ከሆነት ያለው ነው» ብሏል።

ዕብረት፣ ጽሁፍ፣ ሐረፍ እውነተኛ ምግባር ትራፋት የሚሠራ ከጋጠላት ሁሉ ፈጽሞ የተለየ ንጹሐባከር ይገኛል። እንደ ሰውነቱም እንደ አምላክነቱም ከጋጠላት ሁሉ ፈጽሞ የተለየ፤ እንደ ሰውነቱ በንጽሐ ጠበቂ ያንቀሳ፤ እንደ አምላክነቱም እስሙ ንጹሐት ጠባይ ያቀጥላል። እንደ አምላክነቱም ለእግዚአብሔር ሕንጻብ ነውር ይላልና። ከሰማያት በላይ ከፍ ከፍ ያለ ግለሰብ ውሳኔ መንግሥት ገብተ የተቀመጠ በልዕልና በክብር የሚኖር ግለሰብ ነው። እንግዲህ ከፍ ብለን እንደተመለከትነው ከሰማይ የወረደውና ሥጋን ተዋሕዶ ሰው የሆነው አካላዊ ቃል - ሰው የሆነበትን ዓላማ ፈጽሞ ወደመጣበት ሰማያዊ ክብሩ ያረገው ክርስቶስ ከሰማይ የወረደ ሰማያዊ በመሆኑ እግዚአብሔር መሆኑን መገንዘብና ግስተዋል አለብን።

ሐ. ጌታ በመሆኑ አምላክ ነው

እግዚአብሔርን ጌታ አንለዋለን? ክርስቶስንም ጌታ አንለዋለን? ይህም ክርስቶስ ጌታ እግዚአብሔር ስለሆነ ነው። ይህን የሚያረጋግጡ ልን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች ብዙ ናቸው፤ የሚከተሉትን እንመርምር።

ሀ. «ጌታ» እግዚአብሔር ከሚጠራባቸው ስሞች አንዱ ነው። በነቢዩ በኢሳይያስ መጽሐፈ ትንቢት እግዚአብሔር አምላክ ራሱ «እኔ እኔ እግዚአብሔር ነኝ፤ ከእኔ ሌላም የሚያድን የለም»። «እኔ እግዚአብሔር ነኝ፤ ከእኔም ሌላ ግንም የለም፤ ከእኔ በቀር አምላክ የለም»። «እኔ እግዚአብሔር አይደለሁምን? ከእኔ በቀር አምላክ የለም»። ሲል በተደጋጋሚ ተናግሯል። ሊሳ. ፵፫፡፲፩። ሊሳ. ፵፭፡፩። ሊሳ. ፵፭፡፩።

ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም በዘዳግም ፯፡፲፩ የተጻፈውን በመተቀስ «ለጌታ ለአምላክህ ሰገድ፤ እርሱንም ብቻ አምልክ ተብሎ ተጽፏል» ሲል ተናግሯል። ሉቃ. ፩፡፩። ማቴ. ፩፡፲፡፡ በሌላ ሥፍራም ደግሞ «ጌታ አምላክህን አትፈታትነው» ሲል ሰይጣንን አሳፍሮታል። ማቴ. ፩፡፩። ሉቃ. ፩፡፲፩። ስለዚህ ጌታ የተባለ እግዚአብሔር ነው። እግዚአብሔርም በባሕርይ ጌታ ነው። ጌታን የእግዚአብሔር የባሕርይ ገንዘብ ነውና ለዚህም ነው በዘዳግም «እንግዲህ አምላካችሁ እግዚአብሔር የአግልክት አምላክ፤ የጌታችንም ጌታ፤ ታላቅ አምላክ ኃያልም፤ የሚያስፈራም፤ በፍርድ የግያደላ፤ መግለጽ የግድቀበል ነውና እናንተ የልባችሁን ዘለቤት ግረዙ፤ ከእንግዲህ ወዲያም ልብ

ደንገና አትሁኑ» በግለት ነቢዩ ሙሴ እሥራኤልን የመከረው። ዘጸ. ፲፡፲፩-፲፩። ከዚህም ሌላ በነቢዩ በሆሴዕም «እኔ ግን ከግብፅ ምድር ደምፈ አምላክህ እግዚአብሔር ነኝ ትክክልም በቀር ሌላ አምላክ አታውቅም» ብሏል። ሆሴ. ፲፫፡፩።

ከሁሉ በላይ የፈጣሪነትን ስሙ እግዚአብሔር መሆኑን የሚያስረዳው ራሱ እግዚአብሔር በኢሳይያስ የተናገረው ቃል ነው። «እኔ እግዚአብሔር ነኝ፤ ሰሜ ይህ ነው። ከብረን ለሌላ ምስጋናዬንም ለተቀረፁ ምስሎች አልሰጥም» ብሏል። ኢሳ. ፵፫፡፩።

ለ. ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በብዙ ሥፍራዎች «ጌታ» ተብሏል፤ ይህም አምላክነቱ የተገለጠበት ነው። ከእነዚህ መካከል ጌታችን ፈሪሳውያንን የጠየቃቸውና እጅሱም ለመመለስ የተጨነቀበት ጥያቄ አንዱ ነው። እነርሱ ክርስቶስ የላዊት ልጅ ነው ባሉ ጊዜ «ጌታ ጌታዬን ጠላቶችህን ለእግርህ መቀመጫ እስካደርግልህ ድረስ በቀኝ ተቀመጥ አልው ብሎ ላዊት እንዴት በመንፈስ ተናገረ?» ብሎ ጠየቃቸው። ለዚህ ጥያቄ ምንም ቃል ሊመልሱለት አልቻሉም ነበር። ማቴ. ፩፡፩። ማቴ. ፩፡፩። ይህ የተነገረው ስለ ክርስቶስ ቢሆንም በእነርሱ ዘንድ ሰውር ነበርና ስላልተገለጠላቸው መልስ ለመመልስ አልቻሉም። «ጌታ ጌታዬን» ሲል ጌታዬ አብ ጌታዬ ወልድን በቀኝ ተቀመጥ አለው፤ ይህም ለሥላሴ ቀኝ ግራ ኖሮባቸው አይደለም በአምላክነት ሦስቱም አካላት ትክክል መሆናቸውን፤ የግድበላለጡ የግድቀዳደሙ መሆናቸውን ለመናገር ነው። «በቀኝ ተቀመጥ አለው» ግለሰብ ደግሞ ሥጋ ከቃል ተዋሕዶ በመገበረ ሥላሴ ተቀምጧልና ስለዚህ ነው። ይህም እንግዲህ ጌታ የተባለ ወልድ ኢየሱስ ክርስቶስ ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋራ ትክክል የሚሆን እግዚአብሔርነቱን የሚያስረዳ ነው።

በቤተክርስቲያን በሚደረግ የእንድንት ጸሎትም ሆነ በግል የጸሎት ጊዜ «ጌታ» የሚለው መጠሪያ ለመድኃኒታችን ለኢየሱስ ክርስቶስ ይቀጽልለታል። ጸሎት የአምልኮት መግለጫ ሥርዓት በመሆኑ ጌታ በመባል በጸሎት የሚወሰው እግዚአብሔር አምላክ ብቻ ነው። ይህን አስመልክቶ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «በሰማያት ያለውን የአባቲን ፈቃድ የሚያደርግ እንጂ ጌታ ሆይ ጌታ ሆይ የሚለኝ ሁሉ መንግሥት ሰማይ የሚገባ አይደለም» ሲል በተራራው ስብከት አስተምሯል።

ግቴ.፩+፩፩። በዚህም መልካም ምግባር ያልታዘለበት የአንደበት ጸሎት የግደጠትም መሆኑን ግልጽ አድርጎታል። በተጨማሪም «ሰለምን ጌታ ሆይ ጌታ ሆይ ትሉኝላችሁ? የምለውንም አታደርጉም» ቢል የተናገረው ተመሳሳይ መልእክት የሚያስተላልፍ ቃል ነው። ሉቃ.፩+፱፩። በዚህ ምንጭ መሠረት መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሊያጸድቅ ከሚችል ምግባር ጋራ ጌታ ተብሎ በጌትነቱ ሊመለከት የሚገባው መሆኑን አያስተውላለን።

በሌላ አንጻር በንመለከተው ደግሞ «ጌታ» የሚለው መጠሪያ በዕለት ምዕዓት ለፍርድ የሚመጣውን ክርስቶስን የሚያመለክት ሆኖ እናገኘዋለን። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም «በዚያ ቀን ብዙዎች «ጌታ ሆይ ትሉኝ ጌታ ሆይ ትሉኝ» በሰምህ ትንጹት አልተናገርንም? በሰምህስ አጋንንትን አላወጣንም? በሰምህስ ብዙ ተአምራት አላደረግንም? ይሉኛል! የዚያን ጊዜም ዘቶ አላውቃችሁም! እናንተ ፍጹሞች ከእኔ ራሱ ብዬ አመለከርባቸዋለሁ» ብሎ የተናገረው ቃሉ ይህን የሚያጠፍ ክርላን ነው። ግቴ.፩+፳፪-፳፫። የሰዎች ጥያቄና ክርስቶስም የሰጠው መልስ የእርሱን ፈራጅነትና አምላክነት የሚያስረዳ ነው። በዚያ የፍርድ ቀን ሰዎች ክርስቶስን ጌታ ማለታቸው አምላክነቱን የሚያስረዳ ነው። የሕይወታቸውን የመጨረሻ ግብ ተናገረውን መድረክ የጪወሰነው እርሱ ነውና። እርሱም በፍርድ ቀን በአምላክነቱ የክብር ዙፋን የሚቀመጥ መሆኑን ሲናገር ጸጸድቃንም ይሉታል። ጌታ ሆይ ተርብህ አይተን መቼ አበላንህ? ወይስ ተጠምተህ! ወይስ እንግዳ ሆነህ! ወይስ ታርዘህ ወይስ ልመሆወ ወይስ ታሥረህ አይተን መቼ ጠየቅንህ? በማለት የሚመልሱለት መሆኑን ከገለጠ በኋላ ግቴ.፳፭+፴፮። በተመሳሳይ ሁኔታ ጋጢአተኞች መልሰው «ጌታ ሆይ መቼ ተርብህ ወይስ ተጠምተህ ወይስ እንግዳ ሆነህ ወይስ ታርዘህ ወይስ ታሥረህ አይተን አልጠየቅንህም?» ይሉታል። ሌላ መድኃኒታችን ፊላ ተናገሯል። ግቴ.፳፭+፱፩። ይህ እንግዲህ የሚያረጋግጠው ፍጥረት ሁሉ ይግባኝ የሌለውን የመጨረሻ ፍርድ የሚቀበሉት ከእርሱ መሆኑን ነው። የመጨረሻው ቀን ሁሉ ክርስቶስን በዙፋኑ ላይ በመለኮታዊ ክብሩ ተቀምጦ እያዩ በመፍራትና በመንቀጥቀጥ ለገርማ መንግሥቱ የሚገባውን ክብርም እየሰጠ ፈጣሪነቱን እግዚአብሔርነቱን የሚመሠክሩበት አስፈሪ ሰዓት ተዘጋጅቶ ነው። ግቴ.፳፭+፴፩። በሩ ከተዘጋ በኋላ

በበሩ ውጭ ቆመው «ጌታ ሆይ! ጌታ ሆይ- ከፈትልን» ለሚሉት ጋጥአን የሰጠው መልስም ተናገሩን በጌትነቱ ፈራጅ መሆን የሚያረጋግጥ ነው። ሉቃ.፲፫+፳፭። ይህም የሚሆነው ጌታ የተባለ አምጺኤ ዓለማት እግዚአብሔር የምሕረት ደጃን በዘጋ ጊዜ ነው። የሰው የንስሐ ዘመኑን በሳጠረ ጊዜ ተዕግሥቱን በፈጸመ ጊዜ ነው።

«ጌታ» የሚለው ስያሜ ክርስቶስን በአምላክነቱ እምነት የሚያመልኩት ሁሉ በሚያስጠነቅቅ በሚያስፈራ ጊዜ ለመድኃኒታችን የሰጠት መጠሪያ ሆኖም እናገኘዋለን። በእነዚህ የክርስቶስን አምላክነት በሚያውቁ አስተዋዮች ዘንድ የምትቅጽቁ የሚጠልጡበት ሰዓት ትኩረት የሚለጣት ናት። ለምሳሌም ያህል ሊቀ ዲያቆናት ቅዱስ እስጢፋኖስ በድንጋይ ተወግዮ ከመምቱ ጥቂት ቀደም ብሎ «ጌታ ኢየሱስ ሆይ ነፍሴን ተቀበላት» በማለት የነፍሱን ጌታ እንደ ተግዕነ ተመዝግቧል። የሐዋ.፯+፶፱። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመለኮታዊ ክብሩ በአባ በመንፈስ ቅዱስ ዕሪና ተቀምጦ በየወጊዜ ነፍሱን አደራ ሰጠው እርሱ በአብ ቀኝ የተቀመጠው ወልድ-ኢየሱስ ክርስቶስ ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋራ ትክክል በምትሆን አንዲት መለኮታዊት ሥልጣን በነፍሳት ላይ መፍረድ የሚችለው፤ ለወደደው ምሕረትን የሚሰጥ አምላክ ነውና። ይህም ክርስቶስ ጌትነት የባሕርይ ገንዘቡ የሆነ የባሕርይ አምላክ መሆኑን የሚያረጋግጥ ማስረጃ ነው።

በሰማያዊት መንግሥቱ በክብሩ ዙፋን ተቀምጦ ለጋጢአተኞች የገንገመ እሳትን ፍርድ ቀን ለጸድቃን ደግሞ የመንግሥተ ሰማያትን ቀስፋና ሕይወት የሚሰጥ ሰማያዊ ጉሥ መሆኑን በመስቀል ላይ ሳለ ያስተዋለው ፈያታዊ ዘየማን በዚያች በጭንቀት ጣር በተያዘባት ሰዓት የሰጠው ምስክርነት የሚያስፈጻው ይኸን ከፍ ብለን የጠቀሰነውን የክርስቶስን የባሕርይ ጌትነትና አምላክነት ነው። «አቤቱ ጌታ ሆይ በመንግሥትህ በመጣህ ጊዜ አስበኝ» ብሎ መናገሩ አምላካዊት በምትሆን የግታልፍ ዘላለማዊት መንግሥትህ ለመኖር እንድችል ለፍርድ በተገለጸህ ጊዜ ማረኝ ይቅር በእኝ ማለት ነው። ሉቃ.፳፫+፱፩። ይህ ወንዝደ በመስቀል ላይ ከጌታ ጋር ተሰቅሎ ሳለ ያሰማውን የንስሐ ጥሪ ክርስቶስም አልነቀ ፈበትም! ይልቅም «ጌታ» መባሉን ተቀብሎ «ሃረ ከእኔ ጋር በገንት ትኛራለህ» በማለት በገንትና በመንግሥተ ሰማያዊ የሚያገዝ የባሕርይ

አምላክ መሆኑን ገልጾልታል። ወንበደውም የክርስቶስን የባሕርይ ጌትነት ÷ አምላክነትን ግመኑ ለገነት አብቅቶታል።

ከዚህም ሌላ ክርስቶስ ፈጣሪ ÷ የባሕርይ አምላክ ስለሆነ ጌታ መባል የሚገባው መሆኑን ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «ነገር ሁሉ በእርሱ የሆነ፤ እኛም በእርሱ የሆንን ለንድ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ አለን» በግለት ተናገሯል። ፩ቆሮ.፩፥፲፭።

ሐዋርያው ቅዱስ ተግለጾ ስለ ክርስቶስ በእርግጥ ከመታን መነሣት እምነትን በገለጠ ጊዜ «ጌታዬ አምላኬ» ብሎታል። የሐ.፩፥፩፮። ይህ የክርስቶስ አምላክነት በግልጽ የተነገረበት የእምነት ቃል ነው። ይህን የእምነት ቃል ክርስቶስ አልተቃወመውም። የቅዱስ ተግለጾን ምስክርነትና እምነት ተቀብሎ ቀድሞ ስለ መጠራጠሩ ግን «ስለ አየህ አምነኻል ሳያዩ የሚያምኑ ብዙዓን ናቸው» ብሎታል። የሐ.፩፥፩፱።

ቅዱስ ጳውሎስና ሌላስ በታሠሩበት እሥር ቤት ውስጥ ታላቅ መናወጥ ሰህንና የእሥረኞች ሁሉ እሥር በተፈታ ጊዜ ደንግሎ የነበረው የወገኑ ጠባቂ እሥረኞች ሁሉ በዚያ መናፈቻውን በነገሩት በቅዱስ ጳውሎስና በሌላስ እግር ሥር ተደፍቶ እድን ዘንድ ምን ግድረግ ይገባኛል? ብሎ በጠየቀ ጊዜ ÷ «በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ እመን አንተና ቤተሰቦችህም ትድናላችሁ» አሉት። የሐዋ.፲፮፥፩፭-፴፱። ጌታ የተባለው ኢየሱስ ክርስቶስ ጌትነቱ የባሕርይ ባይሆንና እርሱም አምላክ ባይሆን ኖሮ የግዳን ኃይል ባልነበረውም ÷ በእርሱም አምና መጻን ባልተቻለም ነበር። ነገር ግን እርሱ አምላክና የባሕርይ ጌታ በመሆኑ ለመነበትን ሁሉ የሚያድን ነውና ወደ ዓለምም መምጣቱ ዓለም ሁሉ በእርሱ አምና እንዲድንነውና ይህን ጠንቅቀው የሚያውቁት ሐዋርያው ጳውሎስና ሌላስ በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ እመን አንተና ቤተሰቦችህም ትድናላችሁ አሉት። አምነው ሊድኑበት የሚገባ ጌታ ደግሞ እግዚአብሔር ብቻ ነው። ስለዚህ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ለመነበትን ሁሉ ከዘለዓለም ምት፤ ከነገሥት ፍርድ የሚያድን የባሕርይ አምላክ እግዚአብሔር መሆኑን ከዚህ ምንባብ እንረዳለን።

«ጌታ» የሚለው ስያሜ ዘለዓለማዊ ክብሩን ለመግለጥ ለክርስቶስ ተሰጥቶም እናገኘዋለን። ሐዋርያው ቅዱስ ኢፕሮስ «ነገር ግን በጌታ ጉንና በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋና ዕውቀት እደጉ» ለእርሱ

አሁንም እስከ ዘለዓለም ቀን ድረስ ክብር ይሁን» በግለት የተናገረው ይህን የሚያስረዳ ነው። ፪ኢፕ.፫፥፲፭። በዚህ ምንባብ ውስጥ የክርስቶስን የባሕርይ ጌትነትና ዘለዓለማዊ አምላክነት እንንዘባለን። በጸጋ ጌትነትና በባሕርይ ጌትነት መካከል ከፍተኛ ልዩነት ከመኖሩም በላይ «ጌታችንና መድኃኒታችን» የሚለው ቅጽል ለአምላክ ብቻ የሚሰጥ ነው፤ በተለይም ደግሞ እስከ ዘለዓለም ቀን ድረስ ክብር ሊሰጠው የሚገባ ጌታና መድኃኒት እግዚአብሔር አምላክ ብቻ ነው። ስለዚህም ጌታና መድኃኒት

እስከ ዘለዓለም ክብር ለእርሱ ይሁን የተባለው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር ነው። እንደ ቅዱስ ኢፕሮስ ሁሉ ቅዱስ ያዕቆብም ሲመክር «ወንድሞች ሆይ በክብር ጌታ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ግመንን ለሰው ፊት በማድላት አትያዙ» ባለበት ምንባብ «ጌታችን» «የክብር ጌታ» የሚሉት ቃላት ለእግዚአብሔር ብቻ የሚቀጸሉ ናቸው። ያዕቆ.፪፥፩። «የክብር ጌታ» የሚለው ሐረግ የአምላክነት ግስረጃ ነው ምክንያቱም የክብር ጌታ እግዚአብሔር ነውና። «ክብር ለእርሱ ይሁን» ከሚለው ይልቅ «የክብር ጌታ» የሚለው ጠንካራ ነው፤ እርሱ እግዚአብሔር ክብር በእጁ ያለ ÷ ለሚገባው ክብርን የሚሰጥ፤ ከግደገባው ክብርን የሚነሣ የክብር ጌታ መሆኑን ያመለክታልና ነው። ሁለቱም ሐረጎች ግን በሥጋ ለተገለጠው የባሕርይ አምላክ ለሥግው ቃል ኢየሱስ ክርስቶስ የተነገሩ ናቸው።

«የክብር ጌታ» የሚለውን አገላለጽ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ የዚህ ዓለም ምድራውያንና ሥጋውያን ገዥዎች ስለማያውቁት የእግዚአብሔር ገብብ በተናገረ ጊዜም ተወስኗል። «ዐውቀውስ ቢሆን የክብርን ጌታ ባልሰቀሉትም ነበር» በግለት ተናገሯል። ፩ቆሮ.፪፥፭። የአይሁድ ገዥዎች በቅናት ተነሥተውበት በእንጨት መስቀል ላይ ጥንክረው የሰቀሉት ÷ በትሕትና ክብሩን ዝቅ አድርጎ በሥጋ የተገለጠውን የባሕርይ አምላክ ÷ የክብር ጌታ እግዚአብሔር ወልድ ኢየሱስ ክርስቶስን ነው። አምላክነቱን ዐውቀው፤ አመጣውን ተረድተው ቢሆን ኖሮ ለመስቀል ጥንክር ባሳበቁት ነበር ÷ ረቂቁ የእግዚአብሔር ጥበብ ከሥጋውያኑ የተለወረ ነውና ካለግወት የተነሣ የክብርን ጌታ ሰቅለውታል።

የክብር ጌታ ብቻ ባይሆን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «የጌቶች ጌታ» መባሉንም ቅዱስ መጽሐፍ ያስተምረናል። «የጌቶች ጌታ» የሚለው ቅጽል ለእግዚአብሔር ብቻ የሚሰጥ ነው። በዚያግም የምናገኘው ምንባብ

ይህን ያረጋግጥልናል፤ «እንግዲህ አምላካችሁ እግዚአብሔር
የሌግልክት አምላክ፤ የጌቶች ጌታ፤ ታላቅ አምላክ፤ ኃያልም፤
የሚያስረራም ነውና» ዘጸ.፲፡፲፮። በዚህ ምንባብ እንዳየነው
ለልግዚአብሔር አምላክ የተነገረው «የጌቶች ጌታ» የሚለው ቅጽል
ለጌቶችን ለኢየሱስ ክርስቶስም ከአንድ ጊዜ በላይ ተቀጽሎ
እናገኘዋለን። «በልብሱና በቀጭኑም የተጻፈበት የነገሥታት ንጉሥና
የጌቶች ጌታ የሚል ስም አለው» በማለት ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስ
በራሱ ያየውን ጽድቃል። ራእ.፲፱፡፲፮ በሌላ ምንባብም «እነዚህ በጉን
ደወጋሉ፤ በጉም የጌቶች ጌታና የነገሥታት ንጉሥ ስለሆነ እነርሱን ድል
ይነሣል፤ ከእርሱም ጋር ያሉ የተጠሩና የተመረጡ የታመኑም ዳግም
ድል ይነሣሉ» ይላል። ራእ.፲፯፡፲፱። ከእግዚአብሔር በቀር የነገሥታት
ንጉሥ የጌቶች ጌታ ማለት የጌቶችን ኢየሱስ ክርስቶስ በዚህ ምንባብ
የነገሥታት ንጉሥ የጌቶች ጌታ መባል እርሱ የባሕርይ አምላክ
(እግዚአብሔር) ስለሆነ ነው።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «የሰንበት ጌታም» ተብሏል።
ፋፋዊያን ስለ መልካም ሥራ በጠየቁት ጊዜ አምላክነቱን በሚያስረዳ
ቃል መልሰዋል። «ነገር ግን እላችኋለሁ፤ ከመቅደስ የሚበልጥ ከዚህ
አለ...ምሕረትን እወዳለሁ መስዋዕትንም አይደለም»...ካለ በኋላ
...«የሰው ልጅ የሰንበት ጌታ ነውና» ሲል መልሱን አጠቃልሏል።
ማቴ.፲፯፡፩-፮። የሰው ልጅ የተባለው ቀደም ብለን በሌላ ርእስ
እንዳየነው ሥጋን ተዋሕዶ ሰው የሆነ አካላዊ ቃል ኢየሱስ ክርስቶስ
ነው። በማንም ዘንድ ቢሆን ሰንበት የጌታ ቀን መሆኗ፤ ሰንበትን
ማክበርም ከእግዚአብሔር የተሰጠ ሕግ መሆኑ የታወቀ ነው። ዘጸ.፩፡፯-
፲፩። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ደግሞ እርሱ የሰንበት ጌታ መሆኑን
ተናገረው ሰንበትንም ሕግ አድርጎ የሰጠ እርሱ መሆኑን አስረዳ። በዘዳግም
ያነበብነው ሰንበትን ሕግ አድርጎ የሰጠ እግዚአብሔር መሆኑን ነው።
ኢየሱስ ክርስቶስም ደግሞ የሰንበት ጌታ ከሆነ እግዚአብሔር ነው ማለት
አይደለምን? እንዲህ ለመናገር የሚቻለው እግዚአብሔር ብቻ ነውና።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የነቢያት ትንቢት ፍጻሜ የለበው
ምላሌ ትርጉም መሆኑን እናውቃለን። በዚህ መሠረት በነቢዩ ኤርምያስ
«እነሆ ለዳዊት ጻድቅ ቁጥቆጥጥ የማስነሣበት ዘመን ይመጣል ይላል
እግዚአብሔር፤ እርሱም እንደ ንጉሥ ይነግሣል ይከናወናል»

በምድርም ፍርድንና ጽድቅን ያደርጋል። በዘመነው ይሁዳ ይድናል፤
እሥራኤልም ተዘልሎ ይቀመጣል፤ የሚጠራበትም ስም እግዚአብሔር
ጽድቃችን ተብሎ ነው። በማለት የተነገረው በመድኃኒታችን ሰው ሆኖ
በዓለም መገለጥ ተፈጽሟል። ኤር.፩፡፭-፮። እንደተነገረው ሁሉ
እራሱ በመስቀል ላይ ባፈሰሰው ደሙ ጋጢአታችንን ኢጥዮ ጻድቃችን
አደረገን፤ በመሆኑም ለእኛ ክርስቶስ ጽድቃችን ነው።

ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ባደረጋቸው ብዙ
ተአምራቱ የተነሣም «ጌታ» ተብሎአል። ቅዱስ ጴጥሮስ በውኃ ላይ
መራመድ አቅጥቶ በሰጠው ጊዜ «ጌታ ሆይ አድነኝ!» ብሎ ሚገልጽ
ማቴ.፲፯፡፱-፳፩። «በታንኳይቱ ውስጥ የነበሩትም በእውነት
የእግዚአብሔር ልጅ ነው ብለው ሰገዱ» ማቴ.፲፯፡፳፫። የሚያድን ጌታ
ነውና ጌታ ሆይ አድነኝ ብሎ ለመነው፤ ጉልበት ሁሉ ሊልግድለት የሚገባ
አምላክ በመሆኑ ቢሥጋው ቢያምኑበትም የባሕርይ አምላክ፤ ብለው
ሰገዷለት። የእግዚአብሔር ልጅ ነህ ማለታቸው ለአምላክነቱ እግዚ
አብሔርነቱ ምስክር ነው።

ቅድስት ኤልሳቤጥ በድንግል ማርያም በተገነጠች ጊዜ ድንግል የፀገ
ሰቸውን ክርስቶስን «ጌታ» ብላ ጠርታዋለች። «በኤልሳቤጥም መንፈስ
ቅዱስ ሞላባት...በታላቅ ድምፅም ሕዝብ - የጌታዬ እናት ወደ እኔ ትመነካ
ዘንድ እንዴት ይሆንልኛል?» አለች። ሉቃ.፩፡፱፫-፱፭። በቅድስት
ኤልሳቤጥ ያደረገው መንፈስ ቅዱስ በድንግል ማገፀን ያደረገው ጸንሰ ጌታ
መሆኑን እንድትመሰክር አደረጋት። ይህም ይህ ፅንሰ ሰው ለመሆኑ
በድንግል ማርያም ያደረ የባሕርይ አምላክ የመሆኑ ማረጋገጫ ነው።

ቅዱስ ጴጥሮስ ለሐዋርያነት ከመጠራቱ አስቀድሞ በባሕር ዳር
ከእነርሱ ዘንድ ተገኝቶ መረባቸውን እንዲጥሉ አዝዞአቸው ጠቡ ዓሳ
ካጠመዱ በኋላ «በኢየሱስ ጉልበት ላይ ወድቆ ጌታ ሆይ እኔ
ጋጢአተኛ ነኝና ከእኔ ተለይ» ብሎታል። ሉቃ.፩፡፯። ያንን ያህል
ብዙ ዓሳ ያጠመዱበትን ተአምራት ካየ በኋላ ጌታ ሆይ አለው
ሰገደለትም። የፈቀደውን የሚሠራ የወደደውንም የሚያደርግ
እግዚአብሔር አምላክ ነው። መድኃኒታችንም ይህን በማድረግ ጌታ ሆይ
ተባለ። ስምዖን ጴጥሮስ «እኔ ጋጢአተኛ ነኝና ከእኔ ተለይ» ሲል
የተገነጠው ራሱ ክርስቶስ በባሕርይ ቅዱስና ልዩ ቁጥጥጥ ጋጢአትም በእርሱ
ዘንድ የተጠላ መሆኑን የሚያስረዳ ነው። ከትንሣኤ በኋላም ጌታ በሰጠው

ትእዛዝ መሠረት ብዙ ዓጣቢ መብት ተአምራትም ተመላሳይ ሁኔታን እንመለከታለን። በዚያ ወቅት ቅዱስ ዮሐንስ ቅዱስ ኢፕሮስን ጭቃ አኮነው ብሎታል። እንዲሁም ደግሞ «ከደቀመዛሙርቱ አንድ ስንኳ አንተ ግንህ ብሎ ሊመረምረው የደረሰ አልነበረም! ጌታ መሆኑን ዐውቀው ነበርና» ዮሐ.፳፩፥፯-፲፪።

ከትንሣኤው በኋላ እጅግ ብዙ ጊዜ «ጌታ» የሚለው ቃል ተደጋግሞ ለመድኃኒታችን ለኢየሱስ ክርስቶስ ተስተክሏል። ለምሳሌ! «መገደላዊት ግርያም መጥታ ጌታን እንዳየች ለደቀመዛሙርቱ ነክረች» ዮሐ.፳፥፲፭። «ደቀ መዛሙርቱም ጌታን ባጽ ጊዜ ደስ አላቸው» ዮሐ.፳፥፳። «ሌሎችም ደቀመዛሙርት (ተግባስ) ጌታን አይተነዋል አሉት» ዮሐ.፳፥፳፭። ደቀመዛሙርቱም «ጌታ በእውነት ተነሥቷል ለሰዎቻችን ታደቀታል» እያሉ ተናገሩ! ሉቃ.፳፯፥፴፬። ኢፕሮስ ሦስት ጊዜ እየደጋገመ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን «አዎን ጌታ ሆይ እንድንወድህ አንተ ታውቃለህ» ብሎታል። ዮሐ.፳፯፥፲፭-፲፮። እነዚህ ጥቅሶች የሚያስረዱት በፈቃዱ ሰው ሆኖ! በሰዎች ላይ የሠለጠነውን ጥቅ ለግጥፋት በመስቀል ላይ ለባዛ ዓለም የሞተው! የተቀበረውና መገንዘፍቱን መታብር ከፈቀዱ ላይ ለሰው ታን የተነሣው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለምሳሌ መሆኑን ነው።

ከላይ እንደገለጥነው ከሰው ወገን በሆኑት ሐዋርያት ከተሰጠው ምስክርነት በላይ ልደቱንም ሆነ ትንሣኤውን በአበሠሩ ጊዜ ቅዱሳን መላእክትም ጌታ ብለው ጠርተውታል። በተወለደበት ሌሊት መልአኩ ለእረኞች «እነሆ ለሕዝቡ ሁሉ የሚሆን ቃላት ደስታ የምሥራች እነግራችኋለሁና አትፍሩ! ዛሬ በዳዊት ከተማ መድኃኒት እርሱም ክርስቶስ ጌታ የሆነ ተወልዶላችኋልና» ብሏቸዋል። ሉቃ.፯፥፲-፲፩። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከሙታን በተነሣበት ግለጻም መልአኩ ወደሙታብሩ ሥፍራ ለመጡት ሴቶች «እናንተስ አትፍሩ የተሰቀለውን ክርስቶስን እንድትሹ ዐውቃለሁና! እንደ ተናገረ ተነሥቷልና በዚህ የለም! ጌታ የተኛበትን ሥፍራ ነና እኛ» ብሎአል። ግሪ.፳፭፥፩-፮። እነዚህ ምንግቦች ክርስቶስ ጌታ ስለ መሆኑ የቅዱሳን መላእክትን ምስክርነት የሚያስረዱ ናቸው።

«ጌታ» የሚለው ቅጽል ስለ ልርገቱ በሚናገረው ተአምርም ተወስተክሏል! ወንጌላዊው ቅዱስ ግርባስም ስለ ጌታ ዕርገት ሲጽፍ «ጌታ

ኢየሱስም ከእነርሱ ጋር ከተናገረ በኋላ ወደሰማይ ዐረገ! በእግዚአብሔርም ቀኝ ተቀመጠ። እነርሱም ወጥተው በየሥፍራው ሁሉ ሰበኩ! ጌታም ከእነርሱ ጋር ይሠራ ነበር! በሚከተሉትም ምልክቶች ቃሉን ያጸና ነበር» በግለት ተናገሯል። ግር.፲፯፥፲፱-፳። በዚህ ምንግብ «ጌታ» የሚለው ቃል ክርስቶስ ወደ ሰማይ ባረገ ጊዜና በእብ ቀኝ በተቀመጠ ጊዜ የተነገረ... እርሱ የባሕርይ ጌታ መሆኑን የሚያስረዳ ነው። ሐዋርያቱም «ጌታ» ብለው የጠሩት ስለ ባሕርይ ጌትነት ፥ ስለ አምላክነት ነው እንጂ በልግዳዊ አነጋገር አይደለም። ሐዋርያት ስለ ክርስቶስ በተናገሩባቸው ብዙ ሥፍራዎች ጌታ ብለውታል። ለጁ ከሞት የተነሣችላችን የናይናን ሴት ተአምር በጸፈ ጊዜ ቅዱስ ሉቃስ! «ጌታም ባያት ጊዜ ለዘንቅትና አታልቅሽ አላት» ብሏል። ሉቃ.፯፥፲፪። ደቀመዛሙርቱ አጋንንት በተገዙላቸው ጊዜ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን «ጌታ ሆይ አጋንንት ስንኳን በሰምህ ተገዝተውልናል አሉት» ሉቃ.፲፥፲፯። በደብረ ታቦር ምሥጢረ መለኮት በተገለጠ ጊዜ ከደቀመዛሙርቱ አንዱ የሆነው ቅዱስ ኢፕሮስ «ጌታ ሆይ በዚህ መሆን ለእኛ መልካም ነው» ብሎአል። ግሪ.፲፯፥፲፱። ጌታችን በአይሁድ ጭፍሮች በተያዘበት ሌሊት የኢፕሮስን ከሀደት በጸፈ ጊዜ ሉቃስ «ጌታም ዘወር ብሎ ኢፕሮስን ተመለከተው! ኢፕሮስም ዛሬ ዶሮ ላይሮሽ ሦስት ጊዜ ትከደኛለህ እንዳለው የጌታ ቃል ትዝ አለው» ብሎአል። ሉቃ.፳፯፥፳፭። የዘኪያስን ታሪክ ሲጽፍም ቅዱስ ሉቃስ «ዘኪያስ ገንቆም ጌታን - ጌታ ሆይ ካለኝ ሁሉ እኩሌታውን ለድሆች አሰግለሁ» አለ ብሏል። ሉቃ.፲፱፥፳። በዚህ ወንጌል በሃያ ሁለተኛው ምዕራፍ ከቁጥር ፳፩-፳፩ ባለው ታሪክ ክርስቶስ ሰድስት ጊዜ ጌታ ተብሎአል።

ከቅዱስ ወንጌል ሌላ በሌሎች የሐዲስ ኪዳን መጻሕፍትም «ጌታ» የሚለው ቅጽል መድኃኒታችንን ኢየሱስ ክርስቶስን ለማመልከት ተጽፏል። በሐዋርያት ሥራ እንደተመዘገበው ሳውል በመንበት ተአምር ፡ ሳውል «ጌታ ሆይ ግን ነህ? አለው! እርሱም አንተ የምታሳድደኝ እኔ ኢየሱስ ነኝ...አለው» እርሱም ጌታ ሆይ ምን አደርግ በንድት ወዳለህ አለው» ተብሎ ተጽፏል። ዮሐ.፱፥፮-፯። በዚህ ምንግብ መሠረት ክርስቶስ በታላቅ ብርሃኝ ተገለጦ በለወጠው ጊዜ «ጌታ ሆይ» እንዳለው ሁሉ በወንጌል አገልግሎት ከተሰማራ በኋላም ቅዱስ ጳውሎስ

«ነገር ግን በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋ እንደ እነርሱ ደግሞ እንድን
ዘንድ እናምናለን» ሲል አስተምሯል። «የሐዋ.፲፭፥፲፭» «ጸጋ» የሚለው
ቃል ብዙ ጊዜ ተደጋግሞ አልሠለምናለን። «የጌታ የኢየሱስ ክርስቶስ
ጸጋ... ከእናንተ ጋር ይሁን» ተብሏል። «የሐዋ.፲፭፥፲፭» ይህ ጸጋ የሚለው
ቃል ከጌታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር ደጋግሞ መጠራቱ ጸጋን የሚሰጥ
የጸጋ ሁሉ ባለቤቱ አምላክና ጌታ መሆኑን እንደሚያረጋግጥ ግስተዋል
ይገባል።

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ባለላቦታ ደግሞ «በቃል ቢሆን ወይም
በሥራ የምታደርጉትን ሁሉ በጌታ በኢየሱስ ስም አድርጉት» ብሏል።
«የሐዋ.፲፭፥፲፭» ሥራው ሁሉ በክርስቶስ ስም መሠራቱ ክርስቶስ የባሕርይ
ጌታ ተብሎ ለአምላክነቱም የሰዎችን ሥራ ሁሉ የሚባርክ ፈጣሪ መሆኑን
የሚያስረዳ ነው። ባለላቦታ ደግሞ ቅዱስ ጳውሎስ የክርስቶስን
የባሕርይ ጌትነት፣ ከባሕርይ አባቱ ከአብ ጋር ያለውንም ግንኙነት
ሲያብራራ «በሰማይና በምድር ከምድርም በታች ያሉት ሁሉ በኢየሱስ
ስም ይንበረከቱ ዘንድ» ካለ በኋላ ወዲያው ደግሞ «መላስም ሁሉ
ለእግዚአብሔር አብ ክብር ኢየሱስ ክርስቶስ ጌታ እንደሆነ ይመስክር
ዘንድ ነው» ብሏል። «ተናግሯል» ልዩ.፩፥፲-፲፭ ይህም በሰማያት
ያሉ የመለክት በምድር ያሉ የደቂቀ አዳም፣ በባሕርም የሚኖሩ ነፍሳት
ጉልበት ሁሉ ለጌታ ለኢየሱስ ክርስቶስ ስም ይሰጣሉ ዘንድ፣ አንደበትም
ሁሉ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በአብ ጌትነት ያለ ጌታ እንደሆነ ያምኑ ዘንድ
ነው። ምክንያቱም ክርስቶስ የእግዚአብሔር አብ «የክብሩ ማገልጫና
የባሕርይ ምሳሌ» ነውና። ይህም የጌትነት መታወቂያ የሚሆን ልጅ ነው።
ብርሃነ ፀሐይ ከዓይን ጋራ ተዋሕዶ ከበቡን እንዲያስታውቅ እርሱም
ሥጋን ተዋሕዶ «እኔን ያየ አብን እየ፤ እኔና አብ አንድ ነን፤ እኔ በአብ
እንዳለሁ አብም በእኔ አለ» እያለ በመልክ የሚመስለው በባሕርይ
የሚተካበለው አብን ገልጾታል። «ዕብ.፩፥፲» የሐ.፲፭፥፱።

ጌታ መባል እንደሚገባው መድኃኒታችን ራሱ ከመናገሩም በላይ
ደቀመዛሙርቱ ሁሉ «ጌታ» «ጌታዬ» «ጌታ ሆይ» ባሉት ጊዜ ሁሉ
አልተታወቀውም። ወደ ቤተመቅደስ ለሚያደርገው ጉዞ አህያዋን
ከነውርንጭ ፈቅተው እንዲያመጡለት ደቀመዛሙርቱን ባለከ ጊዜ
ዳለጌታ ያስፈልጉታል በሉ» ብሎአቸዋል። ሉቃ.፲፱፥፴፩።

ባሕርስ ዚዳን መጨረሻም «ጌታ ኢየሱስ» የሚለው ሐረግ
ተመዝግቧል። እርሱ... «አዎ» በተሉ እመጣለሁ» ባለ ጊዜ በተሰሩ
የሚጠብቁት ውሉደ ጥምቀት ሁሉ... «አላችን ጌታ ኢየሱስ ሆይ ና»
የሚሉት መሆኑን ገልጦ ያየውን ራእይ ሲያጠቃልል በሰጠው ቡረኪ
«የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋ ከሁላችሁ ጋር ይሁን፤ አላችን!» ሲል
ተናግሯል። ራእ.፩፥፩። ዳግመኛ ለፍርድና ዓለምን ለማሳለፍ
የሚመጣውን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን እንዲህ እያልን የምንቀበለው
የባሕርይ አምላክ ፥ እግዚአብሔር በመሆኑ ነው። ዓለምን በፈቃዱ
የሚያድን፤ በፈቀደው ጊዜ ዓለምን የሚያሳልፍ ፥ ጌታ ተብሎም
ሊጠራ፤ ሊሰገድለትና ሊመለከት የሚገባው ከእግዚአብሔር በቀር ግንም
የለም። ከዚህ በላይ ባየናቸው ምንባቦች ሁሉ ጌታ እየተባለ ይሐራ
የነበረው ኢየሱስ ክርስቶስ ያደረጋቸው ተአምራት እግዚአብሔር
በአምላክነቱ የሚያደርጋቸው ናቸው፤ እርሱ የቀረበው ምስጋናና
ክብርም ለፈጣሪ ሊቀርብ የሚገባው ነው። ይህ ሁሉ የተደረገበት
ምክንያት ክርስቶስ ፈጣሪነቱንና አምላክነቱን እግዚአብሔር ስለሆነ ነው።

መ. ሕይወትን የሚሰጥ በመሆኑ አምላክ ነው።

ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስ «በእርሱም ሕይወት ነበረች» ብሏል።
ይህም እርሱን ለማመስገን፤ እርሱን ለማስታወቅ በእርሱ ሥልጣን
የተፈጠረ ፍጥረት ሁሉ ሕይወት ነውና፤ የፍጥረት ሁሉ ሕይወት በእጅ
የተያዘ ስለሆነ በእርሱም ሕይወት ነበረች ተባለ። የሐ.፩፥፩። እርሱ በዚህ
ምድርም፤ በሰማይም የዘለዓለም ሕይወትን የሚሰጥ የሕይወት ምንጭ
ነው። ሕይወትን መስጠት ደግሞ የእግዚአብሔር የባሕርይ ገንዘብ ነው።
ክርስቶስ ሕይወትን የሚሰጥ በመሆኑ እግዚአብሔር አምላክ ነው። ይህን
የሚያረጋግጡ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎችን እንመረቻራለን። ክርስቶስ
በዚህ ዓለም ስሉ በሞት የተለዩትን ከሙታን ባስነሣቸው ጊዜ ሁሉ
ሕይወትን መስጠቱ ይታወቃል። እርሷ በቤቱ ውስጥ ሞታ ዘመዶቿ ሁሉ
ያለቅሰላት የነበረችውን የኢያሊርስ ልጅ ትንሣኤ ግር.፩፥፩፤-፱፤
የናይን ሀገር ሰው የነበረችው ሴት የሞተ ልጇ መነሣት፤ እርሱ ሞቶ
የከተማው ብዙ ሕዝብ አብርሆና በሸክም ነበር የመጣው። ሉቃ.፲፥፲፭-
፲፯። ከሞተ አራት ቀናት ያለፈውና በሙታብር ተቀብሮ ይሸት የነበረው
የአልዓዛር ትንሣኤ። የሐ.፲፭፥፩-፱። በእነዚህ ምንባቦች የምናፀ
ተውለው እርሱ ክርስቶስ ሙታንን ሕያዋን ግድረትንና ሁሉም በእርሱ

ትእዛዝ መደረጉን ነው። ይህን ለማድረግ፣ በትእዛዝ ሙሉን ሕያው ማድረግ የሚቻለው ለእግዚአብሔር ብቻ ነውና፤ ክርስቶስ ይህን በማድረጉ አምላክነቱን እንረዳለን። በሠራቸው ተአምራት የተነሣ አምላክ መሆኑን በምናይበት ምዕራፍ ዳግመኛ እንመልከታቸዋለንና ወደ ዝርዝር አንገባም።

መድኃኒታችን ሙሉንን ባለነሣ ጊዜ የተናገራቸውን ቃላት በመመርመር እርሱ ሕይወት ለሌላቸው ሕይወትን የሚሰጥ መሆኑን ማረጋገጥ ይቻላል። «አብ ሙሉንን እንደሚያስነሣ ሕይወትም እንደሚሰጣቸው እንዲሁ ወልድ ደግሞ ለሚወዳቸው ሕይወትን ይሰጣቸዋል» ብሎአል። ዮሐ.፩+፳፩። ይህም ወልድ ከአብ ጋራ በባሕርይ የሚተካከል በአንዲት የባሕርይ ፈቃድ ሙሉንን ማስነሣት ተ ሕይወትን መስጠት የሚቻለው አምላክ መሆኑን የሚገልጥ ነው። ክርስቶስ ስለ እራሱ ሲናገር «እግዚአብሔር (ጥበበት) እንጀራ ከሰማይ የሚወርድ ለዓለምም ሕይወትን የሚሰጥ ነውና» ብሏል። ዮሐ.፩+፴፫። በሌላ ሥፍራ ደግሞ «የሕይወት (ጥበበት) እንጀራ እኔ ነኝ» «ከሰማይ የወረደ ሕያው እንጀራ እኔ ነኝ» ሰው ከዚህ እንጀራ ቢበላ ለዘለዓለም ይኖራል፤ እኔም ስለ ዓለም ሕይወት የምስጠው እንጀራ ሥጋዬ ነው። ሥጋዬን የሚበላ ደሚንም የሚጠጣ የዘለዓለም ሕይወት አለው። እኔም በመጨረሻው ቀን አስነሣለሁ።» ብሎአል። ዮሐ.፩+፴፭-፴፭። በቀደመት ምንባባት ክርስቶስ ሕይወት ሥጋ የሌላቸውን ሕያዋን ተንቀሳቃሾች ያደረገበትን ተመልከትን። ይህ በዮሐንስ ፩+፴፫-፴፭ የተጠቀሰው ደግሞ ሕይወት ነፍስ አጥተው በኃጢአት የተነሣ ምውታን የሆኑትን ሕያዋን ለማድረግ ሰው የሆነው አምላክ ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ በቆረሰው ሥጋው ባረሰሰው ደሙ ምግብነት ሕይወት ነፍስ የሚሰጥ መሆኑን የሚያስረዳ ነው። ብዚህ ሥጋና ደም ምግብነት በመጨረሻው ቀን በክብር ትንሣኤ የዘለዓለም ሕይወት የሚወረስ መሆኑንም ጭምር የሚያስረዳ ነው። ከፍጥረት ወገን ሥጋውን መግባ ደሙን አጠጥቶ የዘለዓለም ሕይወት የሚሰጥ ግን አለ፤ ግንም የለም። ይህን ማድረግ የሚቻለው አምላክ ብቻ ነው። ክርስቶስም አምላክ በመሆኑ ሕይወት ሥጋ ሕይወት ነፍስን ሰጠ። ይህንኑ አባባል ሲያረጋግጥና የዘለዓለምን ሕይወት የሚሰጥ እርሱ መሆኑን ሲናገር «በጎቹ ድምጺን ይሰማሉ፤ እኔም ፀውቃቸዋለሁ፤ ይከተሉኝግል፤ እኔም የዘለዓለምን ሕይወት እሰጣቸዋለሁ፤

ለዘለዓለምም አይጠፋም፤ ከእኚያ ግንም አይነጥቃቸውም» ብሎአል። ዮሐ.፩+፳፯-፳፰። በጎች የተባሉ ቃሉን ሰምተው ተአምራቱን አይተው በአምላክነቱ አምነው ጌታችን ፈጣሪነቱን እያሉ የሚያመልኩት ምእመናን ናቸው። በተጨማሪ እነዚህ የዘለዓለምን ሕይወት የሚያገኙ ጽኑዓን ሃይማኖት ምእመናን ናቸውና ግንም በኑፋቱ ትምህርት ሊያናውጣቸው አይቻለውም። በክርስቶስ አምላክነት ያለሙኑት ግን በአጋንንት ከፋ ምክርና በመናፍቃን የክህደት ትምህርት ሲናጠቡ የሚኖሩ በመሆናቸው የዘለዓለም ሕይወት ፅድል ፈንታ ላይኖራቸው ይቀራሉ። የዘለዓለምን ሕይወት መስጠት የሚቻለው ዘለዓለማዊ የሆነበቻ ነው። ዘለዓለማዊው ደግሞ እግዚአብሔር አምላክ ነው። ክርስቶስ ለበጎቹ ምእመናን የዘለዓለምን ሕይወት እሰጣቸዋለሁ ያለው እርሱ ለዘለዓለም የሚኖር ዘለዓለማዊ አምላክ እግዚአብሔር ስለሆነ ነው። ይህንን ለማስረዳት ቅዱስ ዮሐንስ በጻፈው ወንጌል «በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘለዓለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ እግዚአብሔር አንድ ልጁን እስኪሰጥ ዓለሙን ወድቶአልና...በእርሱ የሚያምን አይፈረድበትም» ብሎአል። እርሱን አምላክ ፈጣሪዬ ብሎ ግመን ከፍርድ የሚያድን የዘለዓለምን ሕይወት የሚያሰጥ ነው። ዮሐ.፫+፲፮-፲፯።

ከግምራዊቱ ሴት ጋር በተነጋገረ ጊዜም እርሷ የሕይወት ውኃ እንዲሰጣት ትጠይቀው በገድ ከአስተማራት በኋላ «እኔ ከምስጠው ውኃ የሚጠጣ ሁሉ ግን ለዘለዓለም አይጠማም እኔ የምስጠው ውኃ በእርሱ ውስጥ ለዘለዓለም ሕይወት የሚፈቅድ የውኃ ምንጭ ይሆናል። አላት።» ዮሐ.፪+፲-፲፱ በዚህ ምንባብ ሁለት ጊዜ «እሰጣለሁ» ሲል ተሰምቷል። እርሱ በእርግጥ የዘለዓለምን ሕይወት የሚሰጥ ዘለዓለማዊ አምላክ ነው። ከእርሱ በፊት፤ ከእርሱም በኋላ ሕይወትን እሰጣለሁ፤ የዘለዓለምን ሕይወት እሰጣለሁ፤ ለፈቀድኩት ሕይወትን እሰጣለሁ፤ የሚያምንበኝ ሁሉ በሕይወት ይኖራል እንጂ አይጠፋም» ብሎ ስለ ራሱ የተናገረ ግንም ፍጡር የለም። እነዚህን ሁሉ ማድረግ የሚቻለው የባሕርይ አምላክ እግዚአብሔር ብቻ ነው። ከክርስቶስ እነዚህን ሁሉ መናገሩ እግዚአብሔር አምላክ ስለሆነ ነው።

ሠ. በዘመን የግድወሰን በመሆኑ አምላክ ነው

በጥላክነት ወንጌል እንደተመዘገበው እግዚአብሔር የተባለ ቃል አዳምን ለግዳን የወሰነው ዘመን በደረሰው ጊዜ ሥጋን ተዋሕዶ ሰው ሆኖአል። የሐ.፩+፩፤ ፲፱ ሥጋን ስለ ተዋሕደ ዘመን የሚቆጠርለትን የሰውን ባሕርይ ገንዘብ አድርጎ ዘመን ተቆጠረለት። በዚህ የተነሣ አምላክነትን ለተጠራጠሩት አይሁድ «አብርሃም ሳይወለድ እኔ አለሁ» በማለት ዘመን በሚቆጠርለት ሥጋ ቢገለጥም ከዘመናት በፊት መሆኑን ተናገረ። የሐ.፩+፱፩፤ ይህ ንግግር በሥጋ ከመወለዱ በፊት በግድወሰኔ ዘመን የነበረ መሆኑን ያመለክታል። የዚህ ቃል መለኪነት አምላክነትን የሚያስረዳ መሆኑን ባወቁት ጊዜ አይሁድ «ሊወግሩት ድንጋይ ግንዛታቸው» የአምላክነት ተግራሪዎች በለሆኑበት የሐ.፩+፱፩፤

ምንም እንኳ መጻሕፍት ክርስቶስ በትውልድ የዳዊት ዘር መሆኑን ቢገልጡም እርሱ ራሱ «እኔ የዳዊት ሥርዓ ዘር ነኝ» በማለት ተናገሯል። ራእ.፩፤፲፱፤ «የዳዊት ሥር» የሚለው ግን ከዳዊት በፊትም የነበረ መሆኑን የሚጠቁም ነው። ከክህናት በግደ አንዱ ለሐዋርያው ቅዱስ ጥሐንስ «እነሆ ከይሁዳ ነገድ የሆነው እንበሳ እርሱም የዳዊት ሥር... ድል ነሥተዋል» በማለት መናገሩ ይህንን የሚያረጋግጥ ነው። ራእ.፩+፩፤ ከዚህም ሌላ ክርስቶስ ከዳዊት፣ ከአብርሃምም በፊት የነበረ መሆኑን ሲገልጥ «ከእጥበያ ኮከብ አስቀድሞ ከሆድ ወለድሁህ» ግለቀ በመዘመረ ዳዊት ተነገሯል። መዘ.፩፻፱+፫፤

ክርስቶስ ከዓለም ሁሉ በፊት ግለትም ከትውልድ ሁሉ በፊት የነበረ መሆኑን ከባሕርይ አባቱ ከእብ ጋራ ሲነጋገር «አሁንም አባት ሆይ ዓለም ሳይፈጠር በአንተ ዘንድ በነበረኝ ክብር አንተ በራስህ ዘንድ አክብረኝ» በማለት ገልጧል። ይህም - ዓለም ሳይፈጠር ከአንተ ከባሕርይ አባቱ ዘንድ ባለ ጌትነት ግለጻኝ አንድም ዓለም ሳይፈጠር ከእኔ ዘንድ ባለ ጌትነትህ ግለጻኝ ግለት ነው። የሐ.፲፯+፩፤ ይህ ንግብም ክርስቶስ ዓለም ከመፈጠሩ በፊት ከእብ ጋር በሚተካከል ጌትነት የነበረ መሆኑን ያስረዳል። በሌላ ሥፍራም መድኃኒታችን «ዓለም ሳይፈጠር ስለ ወደድከኝ» ሲል የተናገረው ከዓለም በፊት በአንዲት ሕልውና ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋራ ትክክል ሆኖ በአምላክነት የነበረ መሆኑን የሚገልጥ ነው።

ሐዋርያው ቅዱስ ዳውሎስም «የግድታይ አምላክ ያዕል» አምላክም መሆኑን ሲናገር «በሰግደና በምድር ደሴት ሁሉ በእርሱ ተፈጥረዋልና ከፍጥረት ሁሉ በፊት በኩር ነው። ሁሉ በእርሱና ለእርሱ ተፈጥረዋል፤ እርሱም ከሁሉ በፊት ነው» ብሏል። እርሱ እግዚአብሔርን በመልክ የሚመስለው በባሕርይ የሚተካከለው የግድመረመር የግድታይ ከፍጥረት አስቀድሞ የነበረ በሰግደም በምድርም ያለው ሁሉ የተፈጠረበት የሚታየውንም የግድታየውንም ፣ መናብርትንም ቢሆን፣ አጋላክትንም ቢሆን፣ መኳንንትንም ቢሆን፣ ቀደምትንም ቢሆን ሁሉን በሥልጣኑ የፈጠረ ሁሉ በእርሱ ቃልነት በእርሱ ሕልውና የሆነ ከሁሉ አስቀድሞ የነበረ ነው። ቆላ.፩+፲፭-፲፮፤ ስለዚህ ሁሉን የፈጠረ ሁሉ በእርሱ ቃልነት የተፈጠሩ እግዚአብሔር ቃል ኢየሱስ ክርስቶስ ከዘመን በፊት የነበረ ዘመኑን አባልፎ ለዘለዓለም የሚኖር አምላክ ነው።

ክርስቶስ ሁሉን ነገር ፈጠረ ግለት እርሱ ከተፈጠረው ሁሉ በፊት ነበር ግለት ነው። ለዚህ ነው ሐዋርያው ቅዱስ ጥሐንስ - «ሁሉ በእርሱ ሆነ ከሆነውም አንዳች ሰንኳ ያቀ እርሱ አልሆነም» «በዓለም ነበር ዓለሙም በእርሱ ሆነ» ያልው። የሐ.፩+፲፫፤ ሆኖ ሁሉ በእርሱ ከሆነ ዓለሙም ሁሉ በእርሱ ከሆነ እርሱ ከዓለም መፈጠር አስቀድሞ የነበረ ነው ግለት ነው።

በነቢዩ ሚካያስ ትንቢት ክርስቶስ ከዘመናት በፊት የነበረ መሆኑን የሚያሳይ ግልጥ ቃል እናገኛለን። ነቢዩም፤ «አንቺ ቤተልሔም እፍራታ ሆይ፤ አንቺ በይሁዳ አእሳፋት መካከል ተሆኒ ዘንድ ታናሽ ነሽ፤ ከአንቺ ግን አወጣጡ ከቀድሞ ጀምሮ ከዘለዓለም የሆነ በእሥራኤል ላይ ነኝ የሚሆን ይወጣልኛል» ብሎአል። ሚካ.፩፤፮፤ በነቢዩ ትንቢት የእግዚአብሔር ብቻ የሆነው ዘለዓለማዊነት ቢጠቀስም ትንቢቱ የተፈጸመው በእፍራታ ቤተልሔም በተወለደው በኢየሱስ ክርስቶስ መሆኑ ዘለዓለማዊነቱ ለክርስቶስ የተነገረ ለመሆኑ ማረጋገጫ ነው። «አወጣጡ ከቀድሞ ጀምሮ ከዘለዓለም የሆነ» ግለትም ክርስቶስ ከዘለዓለማዊው አብ ዘንድ የመጣ የእብ የባሕርይ ልጅ ነው ግለት ነው። ጾክንያቱም እርሱ በአንዲት ሕልውና ከሚኖሩት ከሦስቱ አካላት አንዱ ነውና። እርሱ የእግዚአብሔር አብ ቃል (መገለጫ) ነው። የእግዚአብሔር ቃል ከእግዚአብሔር ዘንድ ሕልው ሆኖ የሚኖር ዘለዓለማዊ ነው። እርሱ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ጥቦብ ነው፤ የእግዚአብሔር ጥቦብም ከዘለዓለም ጀምሮ

በአገዢአብሔር ዘንድ አለ። ዘላለማዊነት የአገዢአብሔር መባደድ እስከ
ሆነ ድረስ ክርስቶስም ዘላለማዊና ከዘመናት በፊት የነበረና ዛሬም ያለ
በመሆኑ እግዚአብሔር ነው።

የክርስቶስን ዘላለማዊነት ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ሲገልጽ
«ኢየሱስ ክርስቶስ ትግንትና ዛሬ እስከ ዘላለም ያው ነው» ብሏል።
ዕብ.፲፫፡፩። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ለደቀመዛሙርቱ «እኔ እስከ
ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁል ጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ» ብሏቸዋል።
ግቴ.፩፭፡፩። በእነዚህ ምንጮች ክርስቶስ ከዘመናት በፊት የነበረና
ዘመናትን አላልፎ ለዘላለም የሚኖር አምላክ መሆኑን እናስተውላለን።
ሰለዚህ ዘላለማዊነት ነቢዩ ዳንኤልም «ሁሉ ይጓዙለት ዘንድ ግዛትና
ክብር መንግሥትም ተሰጠው፤ ግዛትም የግያልፍ የዘላለም ግዛት ነው።
መንግሥትም የማይጠፋ ነው» ብሏል። ዳን.፯፡፲፪።

ፈ. ምሉዕ በኩለኔ (በሁሉ በታ የሚገኝ) በመሆኑ አምላክ ነው

በሁሉ ሥፍራ ለመገኘት ሥልጣንና ችሎታ ያለው እግዚአብሔር
ብቻ ነው። በሁሉ በታ መገኘት የእግዚአብሔር ብቻ የባሕርይ ገንዘብ
ነው። ነቢዩ ቅዱስ ዳዊት - «ከመንፈስህ ወደት እሄዳለሁ ከፈትህስ
ወደት እሸሻለሁ? ወደ ሰማይ ብወጣ አንተ በዚያ ነህ! ወደ ሲኦልም
ብወርድ አንተ በዚያ አለህ! እንደ ገስር የገጋትን ክንፍ ብወሰድ እስከ
ባሕር መጨረሻም ብበርር በዚያ እጅህ ትመራኛለች ተኝህም
ትይዝኛለች» በማለት የዘመረው ይህንን እውነት ለማረጋገጥ ነው።
መዝ.፩፻፴፭፡፯-፲፱። ከፍጥረት ወገን ለሆነ በፍጥረታዊ እካሉ በሁሉ
ሥፍራ መገኘት ፈጽሞ የሚቻለው አይደለም። በሁሉ ሥፍራ መገኘት
የሚቻለው የባሕርይ አምላክ እግዚአብሔር ነው! ይህ ለእርሱ የብቻ
ገንዘብ ነውና። እግዚአብሔር በሥፍራው ሁሉ መገኘት የሚቻለው
በሁሉ ሥፍራ የሞላ ሰላምን «ሰማይ ዙፋኑ ምድርም የእግሩ መሪገጫ
ነው» ተብሎ ተነግሯል። ኢሳ.፶፯፡፩። አምልኮ በሚፈጸምባቸው
ቤተመቅደሶች ሁሉ እየተገኘ በበረከትና በረድኤት ሕዝቡን መጎበኘት
በሁሉ ሥፍራ የሚገኝ በመሆኑ ነው። ጠቢቡ ገንዞ ሰላምን በፈቃድ
እግዚአብሔር የሠራውን ቤተመቅደስ በፈጸመ ጊዜ ሲጸልይና
ትሕትናውን ሲገልጽ «እነሆ ሰማይ ከሰማያትም በላይ ያለው ሰማይ
ይይዝህ ዘንድ አይቸልም! ይልቁንም እኔ የሠራሁት ቤት እንዴት

ያንስ?» በማለት የተናገረው እግዚአብሔር በዓለሙ ሁሉ ምሉዕ ሲሆን
በዚህ ጠባብ ቤት ውስጥ እንዴት ሊወሰን ይችላል? በባሕርይ የማይወሰን
ነውና። እኔ የሠራሁት ቤትም ለአንተ ባሕርይ የሚስማማ አይደለም
ማለቱ ነው። ያን. ፩፡፩። ከእግዚአብሔር በቀር በሁሉ ሥፍራ መገኘት
የሚቻለውና ዘላለማዊ የሆነ ግንም የለም።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም በመዋዕለ ትምህርት እግዚአ
ብሔር ብቻ ሊሰጥ የሚቻለውን ቃል ኪዳን ሲሰጥ! «ሁለት ወይም
ሦስት በስሜ በሚሰበሰቡበት በዚያ በመካከላቸው እሆናለሁ» ብሏል።
ግቴ.፲፭፡፩። ይህም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሰሙ አምነው
የሚሰበሰቡ ክርስቲያኖች ባሉበት ሁሉ የሚገኝ ለመሆኑ የተሰጠ ቃል
ኪዳን ሲሆን በምድር ዳርቻ ሁሉ በሞላቸው ቤተክርስቲያን የተፈጸመ
ነው። በየሰንበቱ ክርስቲያኖች ሁሉ በየቤተክርስቲያናቸው በክርስቶስ
ስም ለጸሎት ለምስጋና መሰብሰባቸውን ስናስብ በእነዚህ ሁሉ
ሥፍራዎች ለመገኘት ቃል የገባው ክርስቶስ በሁሉ ሥፍራ መገኘት
የሚቻለው መሆኑን እናረጋግጣለን።

ክርስቶስ በምድር ላይ በሰሙ በተሰበሰቡት ሁሉ ዘንድ አለ!
በሰማያትም ደግሞ በአብ ዕሪና አለ:: እርሱ ወደሰማይ ዐርጎ በአብ ቀኝ
ተቀምጦ ያየው ቅዱስ እስጢፋኖስ እንደመሰከረው። የሐዋ.፩፡፱።
የሐዋ.፯፡፶፮። እርሱ ክርስቶስ በሞተ ሥጋ ከዚህ ዓለም ከተለፍት ቅዱሳን
ዳድቃን ጋር ደግሞ በገነት አለ! ለፈያታዊ ዘየማን እንደነገረው! «ዛሬ
በገነት ከእኔ ጋራ ትሆናለህ» ሉቃ.፩፫፡፱። ሐዋርያው ቅዱስ
ጳውሎስም «ልሄድ ከክርስቶስም ጋር ልኖር እናፍቃለሁ ከሁሉ ይልቅ
እጅግ የሚሻል ነውና» በማለት የተናገረው ቃል የሚያመለክተው
ክርስቶስ በዚህ ዓለም በሰሙ ከሚሰበሰቡት ክርስቲያኖች ትታማኝ
ምእመናን ጋር ባለ በገነት ደግሞ ገድላቸውን ተጋድለው ፋጫቸውን
በሚገባ ተወጥተው ከዚህ ዓለም ከተለፍት ዳድቃን ጋር መኖሩን ÷
በዚህም በሁሉ ሥፍራ የሚገኝ መሆኑን ነው። ፊል.፩፡፩።

ክርስቶስ በሰማያት! በምድር እንዲሁም በገነት እንደሚኖር መናገሩ
በሐዋርያት አግካኝነት ለቤተክርስቲያን በገባው ቃል ኪዳን መሠረት
ነው። «እነሆ እኔ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ»
ብሎ ነበርና። ግቴ.፩፭፡፩። ይህም ግለት እርሱ በሁሉ ሥፍራ ካሉት
ወገኖቹ ጋር የሚኖር መሆኑን የሚያስረዳ ነው። ይህንን እውነት

ከኒቆሊዋስ ጋር ሲነጋገር «ከሰማይ ከወረደው በቀር ወደ ሰማይ የወጣ የለም፤ እርሱም በሰማይ የሚኖረው የሰው ልጅ ነው» በግለት ገልጦታል። የሐ.፪.፲፱። ይህ አባባል እርሱ ክርስቶስ በምድር ላይ ከኒቆሊዋስ ጋር እየተነጋገረ በሰማይዉ ዙፋኑ ደግሞ ሙናሩን የሚያረጋግጥ ነው። ከሰማይ የወረደ ወደ ሰማይ ደግሞ የወጣ አንድ አካል አንድ ባሕርይ ከሆነ ክርስቶስ በቀር ማንም የለምና።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በምድር ላይ በሰሙ በተሰበሰቡ ሁለት ወይም ሦስት ሰዎች መካከል ብቻ ሳይሆን በእርሱ በሚያምኑና እርሱን በሚያረቅሩ ምእመናን ሁሉ ልቡናም ይኖራል። እርሱ «የሚወደኝ ቃሌን ይጠብቃል፤ አባቴም ይወደዋል፤ እኔም እወደዋለሁ፤ ወደ እርሱም እንመጣለን፤ በእርሱም ዘንድ መኖሪያ እናደርጋለን» ባሉአል። የሐ.፪.፳፫። በዚህ ምንባብ ማንም እግዚአብሔርን ቢወድ የክርስቶስ ማደሪያ መሆኑን እንረዳለን። ክርስቶስም ደግሞ በልቡናው የሚያድርና በሄደበትና ባለበት ሥፍራ ሁሉ ከእርሱ ጋሩ የሚኖር መሆኑን ያስረዳል። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «እኔም አሁን ሕያው ሆኜ አልኖርም፤ ክርስቶስ ግን በእኔ ይኖራል» ያለው ስለዚህ ነው። ፕላ.፪.፳፭።

ኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ቅዱሳንና ጸድታን ባሉበት፤ የዚህ ምድር ደጋጊ ምእመናን ባሉበት ብቻ ሳይሆን ጋጢአተኞች ባሉበት ሁሉ ደግሞ አለ። እርሱ እነርሱን ይወዳቸዋልና ይረዳታቸዋል፤ ይጎበኛቸዋል፤ ወደልቡናቸውም እንዲያስገቡት በልቡናቸው ደጅ ቆሞ ያንኳኳል፤ «እኔ እነሆ በደጅ ቆሜ አንኳኳለሁ፤ ማንም ድምፂን ቢሰማ ደጁንም ቢከፍታልኝ ወደእርሱ እንባለሁ» ከእርሱም ጋር እራት እበላለሁ እርሱም ከእኔ ጋር» ባሏልና። ራእ.፫.፳፭።

በአጠቃላይ እስከ አፁን ከተመለከትነው ማለረጃ ክርስቶስ በሰማይም፤ በምድርም፤ በንጉሥም፤ በአምልኮ ሥፍራዎች (በአብያተ ክርስቲያናት)፤ በምእመናን ጉባኤም፤ በሚያምኑበት ምእመናን ልቡናም ተባለንድ ተመሳሳይ ጊዜ ሊገኝ የሚችለው የጠፋትንም በጎች ወደቢታቸው ለመመለስ በልቡናቸው ደጃፍ ቆሞ በትዕግሥት ሲጠብቃቸው ከጋጢአተኞች ጋርም መሆኑን ተረድቷል። ይህም በሁሉ ሥፍራ መገኘት የሚችለው ተምሱዕ በኩለሄ መሆኑን የሚያስረዳ ነው። እርሱ ካመነበት ሁሉ ጋራ በሄዱበት፤ በተቀመጡበት፤

በሚሠሩበት፤ በተገኙበት ሥፍራ ሁሉ ይገኛል፤ እርሱ ከሕያዋንም ከሙታንም ጋር ይገኛል። ቀደም ብለን እንደተረዳነው ይህ የእግዚአብሔር የባሕርይ ገንዘብ ሲሆን ክርስቶስም ገንዘብ አድርጎት ስለ ተገኘ ክርስቶስ የባሕርይ እምላክ እግዚአብሔር ነው። ስለዚህም ነው ኩሉ እኩዝ ውስተ እዲሁ በዘመ እርአዮ ለጲተርስ (ለጲተርስ እንጂ ለላየው ሁሉ በእጁ የተያዘ ነው) ሲል እባሕርያቶስ በቅዳሴው የተናገረው።

ሰ. ቀዳማዊና ዳጋራዊ በመሆኑ እምላክ ነው

ቀዳማዊ ግለት መጀመሪያ የሌለው መጀመሪያ ግለት ሲሆን ደጋራዊ ግለት ደግሞ ፍጻሜ የሌለው መጨረሻ ግለት ነው። ይህም ከዘመናት በፊት የነበረ ዘመናትን አሳልፎ የሚኖር ዘመን የማይቆጠርለት ዘለዓለማዊ ግለት ነው። ዘለዓለማዊነት የእግዚአብሔር የባሕርይ ገንዘብ ነው። ዘመን የሚቆጠርላቸውን በዘመን የሚወሰኑትን ፍጥረታት ሁሉ የፈጠረ እግዚአብሔር ነው። ከተፈጠሩት ፍጥረታት ወገን ተሰውን ጨምሮ ፡ ማንም ከሁሉ በፊት ቀዳማዊ የሁሉ መጀመሪያ ነኝ ለግለት የሚቻለው የለም። ወደ ዓለም የመጣበት ጊዜ በዘመን ተለክቶ የሚወሰን ነውና። ይህ ቅድምና የእግዚአብሔር ብቻ የባሕርይ ገንዘብ ነው። በነቢዩ ኢሳይያስ አድር «እኔ ፈተኛ ነኝ፤ እኔም ጳለኛ ነኝ፤ ከእኔም ሌላ እምላክ የለም» ኢሳ.፶፭.፩። «እኔ ነኝ፤ እኔ ፈተኛው ነኝ፤ እኔም ጳለኛው ነኝ፤ እጂም ምድርን ሙሥርታለች፤ ቀፕም ሰማያትን ዘርግታለች» ኢሳ.፶፭.፲፪-፲፫። እንዲሁም ደግሞ «ከእኔ በፊት እምላክ አልተሠራም፤ ከእኔም በኋላ አይሆንም» ሲል መናገሩ ይህንኑ ለመግለጥ ነው። ኢሳ.፶፫.፲፱።

ቅዱስ መጽሐፍ ደግሞ ኢየሱስ ክርስቶስም ቀዳማዊና ደጋራዊ መሆኑን ያረጋግጣልናል። በራእይ «እነሆ ከደመና ጋር ይመጣል፤ ዓይንም ሁሉ የወጥቶም ያዩታል፤ የምድርም ወገኖች ሁሉ ስለ እርሱ ዋይ ዋይ ይላሉ፤ አዎን፤ አሚን፤ ያለውና የነበረው የሚመጣውም ውሉንም የሚገዛ ኒታ እምላክ አልፋና የሚጋ እኔ ነኝ» ያለው እርሱ ክርስቶስን የሚመለከት ነው። ራእ.፩.፩-፭። ባለራእዩ ቅዱስ ዮሐንስም «እኔ ወንድማችሁ የሆንኩ ከእናንተም ጋር አብራ መከራውንና መገግሥቱን የኢየሱስ ክርስቶስንም ትዕግሥት የምካፈል የሐንስ ስለ እግዚአብሔር ቃልና ስለ ኢየሱስ ምስክር ፍጥሞ በምትባል ደሴት

ነበርኩ፤ በጌታ ቀን በመገረሰ ነበርኩ፤ በኋለኛው የመለካትን ድምፅ የሚመስል ታላቅ ድምፅ ሰግሁ፤ የሚናገረኝንም ድምፅ ለግደት ዘወር አልሁ፤ ዘወርም ብዬ ለባት የወርቅ መቅረቢያ አየሁ። በመቅረቢያው መካከል የሰው ልጅ የሚመስለውን አየሁ፤ እርሱም እስከ እገሩ ድረስ ልብስ የለበሰው ደረቀኝም በወርቅ መታጠቂያ የታጠቀ ነበር። ብሎ ተናግሯል። ራእ.፩+፱-፲፫። ይህ «የሰውን ልጅ የሚመስለው» ማንው?» አልፋና ሥጋጋ ፈተኛውና ሕላኛው እኔ ነኝ። በማለት የተናገረው ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ይህንም ሲያብራራ ሐዋርያው ባለፈለይ ትፋስ የሐንሰ «ባየሁትም ጊዜ እንደ ሞተ ሰው ሆኜ ከእገሩ በታች ወደቅሁ፤ ቀኝ እጄንም ጫብኝ፤ እንዲሁም አለኝ፤ አትፍራ፤ ፈተኛውና መጨረሻው ሕያውም እኔ ነኝ፤ ሞቴም ነበርሁ፤ እነሆም ከዘለዓለም እስከ ዘለዓለም ድረስ ሕያው ነኝ። አለኝ ብሏል። ራእ.፩+፲፮። ሕያው የሆነ ሞቱም የነበረ ከሙታንም የተነሣ ለዘለዓለምም የሚኖር ከኢየሱስ ክርስቶስ በቀር ማንው? ለዚህ ማረጋገጫና ምላሽ የሚሆነው «እነሆ በተሉ እመጣለሁ፤ ለእያንዳንዱም እንደሥራው መጠን እከፍል ዘንድ ሞጋዩ ከእኔ ጋር አለ። አልፋና ሥጋጋ፤ ፈተኛውና ሕላኛው፤ መጀመሪያውና መጨረሻው እኔ ነኝ...እኔ ኢየሱስ...» ሲል መድኃኒታችን ራሱ የተናገረው ቃሉ ነው። ራእ.፩፻፲፮-፲፮።

እግዚአብሔር በኢሳይያስ «እኔ ነኝ + እኔ ፈተኛው ነኝ፤ እኔም ሕላኛው ነኝ» በማለት በመጀመሪያም እንደተናገረ ተመልክተናል። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም «አልፋና ሥጋጋ፤ ፈተኛውና ሕላኛው፤ መጀመሪያውና መጨረሻው እኔ ነኝ» በማለት የተናገረውን አንብበናል። ክርስቶስ እግዚአብሔር ካልሆነ ከላይ የጠቀስነውን ባልተናገረውም ነበር። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አልፋ - መጀመሪያ፣ እርሱ እንደሆነ ተናግሯል። ይህም ከእርሱ በፊት ማንም ያልነበረ መሆኑን የሚያስረዳ ነው። እርሱ ክርስቶስ እግዚአብሔር ካልሆነ ይህ «እኔ አልፋ - መጀመሪያ ነኝ ሲል የተናገረው ቃል ሊተረጎም አይችልም። እርሱ እግዚአብሔር ካልሆነና ከእርሱ በፊትም ማንም ካልነበረ እግዚአብሔር አልነበረም ወደሚል የተላላተ መደምደሚያ መድረስን ያመጣል። ከመጀመሪያውና ከቀዳማዊው በፊት ማንም አልነበረምና። ክርስቶስ ደግሞ መጀመሪያው ከሆነ ፍጡር አይደለም። እርሱን ፈጠረው ይባል ዘንድ ከእርሱ በፊት ማንም አልነበረምና። ስለዚህም እርሱ ከሁሉ በፊት የነበረ + ሁሉን አሳልፎ ለዘለዓለም የሚኖር ቀዳማዊና ደኃራዊ በመሆኑ አምላክ ነው።

ሸ. የሚመለከ (የሚታመንበት) በመሆኑ አምላክ ነው

ማመን በእግዚአብሔር ብቻ ነው። የሰው ልጅ ፍጹሚውና የዘለዓለም ሕይወቱም በዚህ እምነት ላይ የተመሠረተ ነው። በቅዱስ መጽሐፍ እንደተመዘገበው መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «በእግዚአብሔር እመኑ፤ በእኔም ደግሞ እመኑ» በማለት የተናገረው ለዚህ ነው። የሐ.፲፩+፩። በዚህ ንግግ መድኃኒታችን እርሱን ማመን እግዚአብሔርን ማመን መሆኑን፤ እርሱና አብ በእንዲት መንግሥት፤ በእንዲት መለኮት፤ በእንዲት ሕልውና በማይበላለጥ በማይቀዳደም ክብር ሊታመንባቸው የሚገባ መሆኑን አስረድቷል።

በክርስቶስ ማመን ለዘለዓለም ሕይወት የሚያበቃ መሆኑን በየሐ.፫+፲፮ ሲገልጥ የማያምንበት ደግሞ የሚፈረድበትና የዘለዓለም ሞትን እንደሚቀበል በዚሁ ምዕራፍ ቁጥር ፲፭ ተገልጧል። እንግዲህ በክርስቶስ ማመን ሕይወት ሲሆን በእርሱ አለማመን ደግሞ ሞትና ንፃህ መላት ነው። ስለሆነም ጌታ ራሱ በቃሉ ያስተምር በነበረበት ጊዜ «እኔ እንደሆንሁ ባታምኑ በኃጢአታችሁ ትሞታላችሁ» በማለት ተናግሮ ነበር። የሐ.፳+፳፱። ይህም ማለት እኔ የባሕርይ አምላክ እንደሆንኩ ካላመናችሁ በኃጢአት ትሞታላችሁ ማለት ነው። ከዚህም ሌላ አልዓዛርን ከሞት ባስነሣው ጊዜ በእርሱ ስለ ማመንና በማመን ስለሚገኘው ሕይወት ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «የሚያምንብኝ ቢሞትም እንኳ ሕያው ይሆናል፤ ሕያው የሆነም የሚያምንብኝ ሁሉ ለዘለዓለም አይሞትም» ብሎ ነበር። የሐ.፲፩+፳፭-፳፮።

በክርስቶስ ከማመን ጋራ ተያይዞ የሚነሣው ነጥብ የመዳን ጉዳይ ነው። የሰው መዳን የተመሠረተው በክርስቶስ የባሕርይ አምላክነት በማመን ላይ ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስና ሲላስ የወገኘውን ጠባቂ «በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ እመን አንተና ቤተሰቦችህም ትድናላችሁ» ያሉት ለዚህ ነው። መዳንን ለማግኘት የሚወድ ማንም ቢሆን ክርስቶስ የባሕርይ አምላክ ፤ ፈጣሪ እንደሆነ ማመን አለበት፤ የዘለዓለም ሕይወት የሚገኝበት ሥጋና ደም የክርስቶስ ሥጋና ደም ነውና። የሐዋ.፲፮+፴፩። በመሠረቱ በክርስቶስ በማመን የሚገኘው ድንክት ፍጹም የሚሆነው ከማመን ጋራ አብረው ሊሟሉ የሚገባቸው መሥረቶች የተሟሉ እንደሆነ ነው። «ያመን የተጠመቀም ይድናል» የተባለው ለዚህ ነውና። ማር.፲፮+፲፮።

በእርሱ (በክርስቶስ) ያመነ ሁሉ የኃጢአት ሥርየት የሚያገኝ እንደሆነ በመጽሐፍ ተመዝግቦአል። ቆርነሌዎስ ከአረግዊነት ተመልሶ በእግዚአብሔር ባመነና በተጠመቀ ጊዜ ቅዱስ ጴጥርስ «በእርሱ የሚያምን ሁሉ በሰሙ የኃጢአትን ሥርየት እንዲቀበል ነጢያት ሁሉ ይመሰክሩለታል» በማለት ተናግሮአል። የሐዋ.፲፩፡፱፻ «ቅዱስ ጳውሎስም ደግሞ በእንጾኪያ ለተሰበሰበው ጉባኤ «እንግዲህ ወንድሞች ሆይ በእርሱ በኩል የኃጢአት ሥርየት እንዲነገርላችሁ፤ በሙሴም ሕግ ትጸድቁበት ዘንድ ከማይቻላችሁ ሁሉ ያመነ ሁሉ በእርሱ እንዲጸድቅ በእናንተ ዘንድ የታወቀ ይሁን» ብሏል። የሐዋ.፲፫፡፱፻»

ስለዚህ እምነት ቅዱስ ጴጥርስ በዕለተ ጳንጠቆስጤ ለአይሁድ የተናገረውን ጫምረን እንመልከት። ከትምህርቱ ጥልቀት የተነሣ ልባቸው በተነካ ጊዜ አመኑና ምን እናድርግ ብለው የሚድኑበትን መንገድ ጠየቁ፤ ቅዱስ ጴጥርስም «ንስሐ ግቡ ኃጢአታችሁም ይሠረይ ዘንድ እያንጻገዳችሁ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ተጠመቁ፤ የመንፈስ ቅዱስንም ስጦታ ትቀበላላችሁ።» በማለት መንገዱን አሳይቷቸዋል። የሐዋ.፲፩፡፱፻ ስለሆነም ግመን ወደመጠመቅ፤ ጥምቀትም ለሥርየተ ኃጢአት፤ የኃጢአት ሥርየትም በክርስቶስ ደም ወደመዳን እርግጠኝነት ያደርሳል።

ስለ ግመንና መዳን፤ የመንፈስ ቅዱስንም ስጦታ ለመቀበል ስለሚያበቃው ጥምቀት ብዙ ምንባቦችን ከቅዱስ መጽሐፍ መጥቀስ ይቻላል። በክርስቶስ በግመንና የመንፈስ ቅዱስን ስጦታ በመቀበል መካከል ግንኙነት አለ። በክርስቶስ ያመነ ሰው የመንፈስ ቅዱስን ስጦታ ለመቀበል የተገባው ነው። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ይህንኑ ሲያረጋግጥ «በእኔ የሚያምን መጽሐፍ እንዳለ የሕይወት ውጋ ወንዝ ከሆዱ ይፈልቃል፤ ይህን ግን በእርሱ የሚያምኑ ሊቀበሉት ስላላቸው ስለ መንፈስ ቅዱስ ተናገረ፤ መንፈስ ቅዱስ ገና አልወረደም ነበርና» በማለት ተናግሯል። የሐ.፲፩፡፱፻-፱፻ የእግዚአብሔርን ስም የሚጠራ ሁሉ ይድናል እንዳሉ መጻሕፍት በእኔ ያመነ ሀብታት ምሥጢራት ከእርሱ ይገኛሉ፤ አንድም የተጠማ በእኔ ይመን ልጅነትንም ያግኛ፤ ሀብታት ምሥጢራት ከእኔ ይገኛሉና ሲሏቸው። ይህንንም በእርሱ ያመኑ ምእመናን ይቀበሉት ዘንድ ስላላቸው ስለ መንፈስ ቅዱስ ተናገረ፤ ጌታ ገና ስላልተሰቀለ መንፈስ ቅዱስ ገና አልተሰጠምና።

በክርስቶስ የባሕርይ አምላክነት ግመንን የመንፈስ ቅዱስ ስጦታ ይከተለዋል። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም «በመንፈስ ቅዱስ ካልሆነ በቀር ኢየሱስ ክርስቶስ የባሕርይ ጌታ ነው ብሎ ሊናገር አንድ ስንኳ የሚችል ዝንግዳላ አስታውቃችኋለሁ» በማለት የተናገረው የዚህ ግረጋገጫ ነው። ፩ቀር.፲፪፡፫፻ ይህ እውነት ቆርነሌዎስና አብረውት የነበሩት ሁሉ ከመጠመቃቸው በፊት መንፈስ ቅዱስ ለምን እንደ መጣ የሚያብራራ ነው።

በሌላ ሥፍራ ደግሞ «በእርሱ የሚያምን አያፍርም» ተብሎ ተጽፎአል። ሮሜ.፱፡፱፻ ሮሜ.፲፩፡፲፩። ፩ኢተ.፪፡፯። ይህም በክርስቶስ የሚያምን ሰው በፍርድ ቀን በመጨረሻው ቀን አያፍርም ተጽፎአል። በትም ግለት ነው። በክርስቶስ የባሕርይ አምላክነት የመግን ውጤት ከዘላለም የፍርድ ቀን ፍጻሌ እስከ መዳን ድረስ ነው። ስለሆነም በክርስቶስ ግመን የለው ዘላለማዊ ሕይወት ምሠረት እንጂ እንደ ቀላል ነገር የሚታይ አይደለም። ይህን በተመለከተ ሐዋርያው የተናገራቸው ቃላት ራሳቸው ከፃዶች ናቸው፤ «በልጁ የሚያምን የዘላለም ሕይወት አለው፤ በልጁ የማያምን ግን የእግዚአብሔር ቀጣ በእርሱ ላይ ይኖራል እንጂ ሕይወትን አያይዝም» ብሏልና። የሐ.፲፩፡፱፻፲፩። ቀደም ብለን እንዳወሳነው ሁሉ በክርስቶስ ግመን ከመዳን፤ ከኃጢአት ሥርየትና የመንፈስ ቅዱስን ስጦታ ከመቀበል ጋር የተያያዘ ነው። ይህን በምንልበት ጊዜም በእጠቃላይ ከግመን ጋር ከሚሄዱት ምሥጢራትና ምግባራት ሁሉ ጋር ፤ ለምሳሌ ምጥምቀትን፤ ንስሐን፤ መንፈሳዊያን ምግባራትን ግለታችን ነው። እነዚህ እምነትን ፍጹም ፍራ ወደግፍራት ያደርሱታል።

ምሥጢረ ጥምቀት ከመንፈሳዊያን ውጤቶች ሁሉ ጋር በእምነት ላይ የተመሠረተ ነው። እምነት ከሌለ መጠመቅ አይቻልምና። ኢትዮጵያዊው ጳጳረጳ ረዳሳስ እንዲያጠምቀው በጠየቀው ጊዜ ረዳሳስ «በፍጹም ልብህ ብታምን ተፈትዷል» ብሎ የመለለት ለዚህ ነው። ጳጳረጳውም «ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ አምናለሁ» በማለት መልሶ ለመጠመቅ ችሏል። የሐዋ.፩፡፱፻፲፩።

ወንጌል የተጻፈበት ዓላማም ሰዎች በክርስቶስ በግመን እንዲድኑ ለማስቻል ነው። ይህን በተመለከተ ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስ «...ነገር ግን ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ ታምኑ ዘንድ

አምናችሁም በሰሙ ሕይወት ይሆንላችሁ ዘንድ ይህ ተጽፏል። በግለት እርሱ ስለ ጻፈው ወንጌል ተናግሯል። የሐ.፩+፱፩ ይህ እምነት ያመኑትን ሁሉ ከውጋና ከመንፈስ በመወለድ የእግዚአብሔር ልጆች እንዲሆኑ ያደርጋቸዋል። የሐ.፪+፩። በወንጌልም «ለተቀበሉት ሁሉ ግን በሰሙ ለጌያምነት ለእነርሱ የእግዚአብሔር ልጆች ይሆኑ ዘንድ ሥልጣንን ሰጣቸው» ያለው ለዚህ ነው። የሐ.፩+፲፪።

እንግዲህ ከሰው ወይም ከፍጡራን ወገን ሰዎች በእርሱ በማመናቸው፤ ከዚህ ቀደም ብለን ከጠቀስናቸው መንፈሳውያን ሰውታዎች ግለትም የዘለዓለም ሕይወትን፤ የእግዚአብሔር ልጅነትን፤ በእምነትና በጥያቄ ተባብረው ያሉትን አባል መሆንን መስጠት የተቻለው፤ የሚቻለውም የለም።

በክርስቶስ ማመን ግለትም እርሱ ክርስቶስ ተሰው የሆነ አምላክ መሆኑን፤ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆኑት የሐ.፩+፲፫፤ የአብ የባሕርይ ልጅ መሆኑን ተረጋግጧል። የሐ.፲፩+፲፫-፲፭፤ እርሱ በአብ ያለ አብም በእርሱ ያለ መሆኑን፤ የሐ.፲፩+፲፫-፲፭፤ ክርስቶስን ያየ አብን ያየ መሆኑን፤ የሐ.፲፩+፲፫፤ በእርሱ ሕይወት መኖሩን ተረጋግጧል። የሐ.፩+፲፫፤ እርሱ የዓለም መድኃኒት መሆኑን፤ ፩+፲፫፤ እርሱ ጋጢአትን የሚታስተወር መሆኑን፤ ፩+፲፫፤ ፩+፲፫፤ በእርሱም ቃል ማመን ነው። እነዚህ ሁሉ የአምላክነቱ መግለጫዎች፤ መለኮታዊ ጠባይዓቱ ናቸው። ያመነበት የሚድን ፤ ሕይወትን የሚያገኝ ከዘለዓለም ፍርድ የሚድን ከሆነ እርሱ ክርስቶስ አምላክ ነው።

ቀ. የሚሰገድለትና ጸሎትን የሚቀበል በመሆኑ አምላክ ነው።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ካደረገላቸው ተአምራት የተነሣ ብዙ ሰዎች የባሕርይ አምላክነቱን በማመን የአምልኮት ሰግደት እንደ ሰገዱት በመጽሐፍ ተመዝግቦልናል። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ፅድቅ ሆኖ የተወለደውን ሰው ዓይኑን በአበራለት ጊዜ በእግዚአብሔር ልጅ ታምናለህን? ብሎ ሲጠይቀው ዕውሩ «ጌታ ሆይ አምናለሁ አለ! ሰገደለትም።» የሐ.፱+፱፩። በባሕር ላይ እየጻደ ሳለ በየው ጊዜ በባሕር ላይ እንዲጻድ ይፈቅድለት ዘንድ የጠየቀውን ደቀመዝሙሩን ቅዱስ ጴጥሮስን በባሕር ላይ እንዲጻድ ከአደረገው በኋላ «በታንኳይቱ የነበሩት እውነት የእግዚአብሔር ልጅ ነህ ብለው ሰገዱለት» ማቴ.፲፱+፱፫።

በሥጋ የተገለጠውን እርሱን በእውነት የአብ የባሕርይ ልጅ ነህ ብለው በማመን የአምልኮ ሰግደት ሰገዱለት ሲል ነው። በሌላ ምንጣብ ጸዋዎ ደቀመዝሙርቱ እጅግ ብዙ ዓሳ ከአጠመዱበት ተአምር በኋላ ቅዱስ ጴጥሮስ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ እግር ላይ ወደቀ በመሰገድ «ጌታ ሆይ እኔ ጋጢአተኝ ነኝና ከእኔ ተለይ» ብሎ ታልፎ ለቃ.፩+፩። ጋጢአት ከሚሰጣቸው የሥጋ ባሕርይ የተገኘሁ ጋጢአተኝ ስሆን ጋጢአት ከማይሰጣቸው መለኮታዊ ባሕርይ ከተገኘህ አምላክ ከአንተ ጋር መኖር የማይገባኝ ነኝና ከእኔ ተለይ ብሎ በአምልኮት ሰግደት በእግሩ ሥር ተደፍቶ በመሰገድ ተናገረ። ቅዱስ ጴጥሮስ ያቀረበለትን ሰግደት ላይን ቅጽ «ጌታ ሆይ» መግለጽም ሳይቃወም እርሱ ነጻሳትን ለማጥመድ የተመረጠ መሆኑን ገልጾለታል።

ደም ይፈላት የነበረችው ሴትም ካደረባት ክፉ ደፄ ከአፋናት በኋላ ለጌታችን ለኢየሱስ ክርስቶስ የሚገባውን ሰግደት ሰግዳለታለች። ማቴ.፩+፱፩። ኢየሱስም «በጌታ በእግሩ ላይ ወደቀና ታናሽቱ ልጄ ልትሞት ቀርባለችና እንድትድንና በሕይወት እንድትኖር መጥተህ እጅህን ማንባት አለው።» ማቴ.፩+፱፫። ኢየሱስ ሰግደት ክርስቶስ እጅን በመዳን ብቻ የጥተውን ማዳን እንደሚችል በማመን ላይ የተመሠረተ ሰግደት ነው። ክርስቶስም ከሰግደት ጋር ተስማምቶ የቀረበለትን ልመና ተቀብሎ ልጅቱን ከሙታን አስነሣት። ማቴ.፩+፱፩-፱፫።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከሙታን ከተነሣ በኋላ መግደላዊት ማርያምና ሌላዬቱ ማርያም የሰገዱለት መሆኑ ተመዝግቧል። ማቴ.፩+፱፩። አሥራ አንዱ ደቀመዝሙርትም ከትንሣኤ በኋላ ባቶት ጊዜ ሰግደውለታል። ማቴ.፩+፲፯። የጌታችን ትንሣኤ እጅግ የሚያስደንቅና ግሩም ተአምር በመሆኑ ትንሣኤውን ያመኑና እርሱን ያቆት ሐዋርያትና ሁለቱ ሴቶች ሰግደውለታል፤ እንደተናገረ መግነዝ ፍቱልኝ መታብር ከፈቱልኝ ሳይል በአምላክነቱ ሥልጣን ተነሥቷልና።

ለጌታችን ለኢየሱስ ክርስቶስ ሰብአሳገልም በሕፃንነቱ በጎላ እንስሳ በድንግል እናቱ እቅፍ ሳለ ሰግደውለት ነበር። ማቴ.፩+፲፭። ከዚህ ሌላም ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «ይህም በሰማይና በምድር ከምድርም በታች ያሉት ሁሉ በኢየሱስ ስም ይገደላሉ ዘንድ ምላሰም ሁሉ በእግዚአብሔር አብ ክብር ኢየሱስ ክርስቶስ ጌታ እንደሆነ ይመሰክር ዘንድ ነው።»

በግለት ክርስቶስ ስጋደት የሚገባው የባሕርይ አምላክ መሆኑን አስረድቷል። ፋ.፪፡፲-፲፩።

እኩትን የሚቀበል ስለመሆኑ ብዙዎች ጌታ ሆይ ጌታ ሆይ እንደ ግለት በቅዱስ ወንጌል ተነግሯል። ግቴ.፪፡፩። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሰሙ ወደባሕርይ እባቱ ወደ አባቱ የሚቀርብ ልመና ተሰጧ መሆኑን ለደቀመዛሙርቱ ሲናገር ፦ «እውነት እውነት እላችኋለሁ አብ በሰሜ የምትለምኑትን ሆሉ ይሰጣችኋል፤ ደስታችሁ ፍጹም እንዲሆን ለምኑ ትቀበሉ ግፋችሁ» ብሏቸዋል። የሐ.፲፯፡፩። ምዕ.፩። ከዚህም ሌላ «አብ ስለ ወልድ እንዲከብር በሰሜ የምትለምኑትን ሆሉ እደርገዋለሁ፤ ግናቸውንም ነገር በሰሜ ብትለምኑ እኔ እደርገዋለሁ» ብሉአል። የሐ.፲፯፡፲፫-፲፱። በተሰቀለው ተለኝ ብሎ በምትወክል የባሕርይ ልጅህ በኢየሱስ ክርስቶስ ስለ ገለጥክልን ፍቅርህና ፍርኅቱህ ብላችሁ አብን ብትለምኑ በእርሱ ሕልው ሆኜ የምኖር እኔ ከአብ ጋር ባለኝ እንድንት (እኩልነት) እደርግላችኋለሁ ሲል ነው። ይህ ከፍ ብሎ የተጠቀሰው ምንባብ የአብንና የወልድን የባሕርይ እንድንትና ሥልጣን የሚገልጽ ተለኝ የቀረበ ልመና በወልድ ምላሽ የሚሰጠው መሆኑም ይህንኑ በባሕርይ እንደ በክብርም ትክክል መሆናቸውን የሚያስረዳ ረቂቅ ግፋቸዋል። የሚጠይቅ ምሥጢር ነው። «በሰሜ የምትለምኑትን» ካለ በኋላ «እኔ እደርገዋለሁ» ግለቀ ከአብ ጋር ባለው እንድንት ወይም የባሕርይ ሕልውና ልመናን የሚቀበል ጸሎትን የሚሰማ ከአብ ጋር ትክክል በሚሆን ሥልጣኑ ደግሞ የጸሎቱን ምላሽ የልመናውን ዋጋ የሚሰጥ መሆኑን የሚያመለክት ነው። የተቸገሩትን ሁሉ ልመና የሚሰማ መልሰንም የሚሰጣቸው እርሱ ክርስቶስ በባሕርይ ያመኑትን የሚያድን የለመኑትን የሚታደግ ጸሎትንም የሚቀበል አምላክ ነው። ከዚህ በላይ የተመለከትናቸው ምንባቦችም የዚህ ማረጋገጫዎች ናቸው።

በ. ክብሩ ዘለዓለማዊ በመሆኑ አምላክ ነው።

ክቡር አምላክ ፈጥሮ የሚገዛ እግዚአብሔር ብቻ ነው። በነቢዩ ኢሳይያስ እንደተነገረ «ለእርሱ ክብርና የዘለዓለም ግዛት ይሁን» የሚለው ሐረግ የዘለዓለም ክብር ለእግዚአብሔር ብቻ የሚገባ መሆኑን የሚያመለክት ነው። ሱፋራልም በአመሰግኑት ጊዜ «ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር ምድር ሁሉ ከክብሩ ተሞልታለች»

በግለት ክብር የባሕርይ መሆኑን ከምስጋናቸው ጋራ አስተባብረው ተናግረዋል። ኢ.ሳ.፱፡፩።

ዘለዓለማዊ ክብር ለእግዚአብሔር አምላክ የሚገባው ሆኖ ሳለ ቅዱስ መጽሐፍ ደግሞ ይህንኑ ክብር መድጋጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም እንዳለው፤ በአምላክነቱም ክብር የሚገባው መሆኑን ይገልጻል። ስለዚህ ነገር ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ «የሰው ልጅ በክብሩ በሚመጣበት ጊዜ ከእርሱም ጋር ቅዱሳን መላእክቱ ሁሉ፤ በዚያን ጊዜ በክብሩ ዙፋን ይቀመጣል፤ አሕዛብም ሁሉ በፊት ይሰበሰባሉ» በግለት ተናግሯል። ግቴ.፩፡፩። ምዕ.፩። በሌላም ሥፍራ «የሰው ልጅ ከመላእክቱ ጋር በአባቱ ክብር ይመጣ ዘንድ አለውና፤ ያንጊዜም ለሁሉ እንደ ሥራው ያስረክበዋል» ብሏል። ግቴ.፲፯፡፩። በሌላ ምንባብም «በእኔና በቃሌ የሚያፍር ሁሉ የሰው ልጅ በክብሩ በአባቱና በቅዱሳን መላእክቱ ክብርም ሊመጣ በእርሱ ያፍርበታል» ይላል። ሱፋ.፱፡፩። እነዚህ ምንባቦች የሰው ልጅ የተባለው ኢየሱስ ክርስቶስ በባሕርይ ክብሩ ከባሕርይ አባቱ ከአብ ጋር የሚተካከል፤ በቅዱሳን መላእክትም ምስጋና በአባቱ ጌታነት ለሁሉ እንደ ሥራው ለመፍረድ የሚመጣ አምላክ መሆኑን የሚገልጹ ናቸው። እርሱ ክርስቶስ የባሕርይ አምላክ ካልሆነ የአብ ክብር እንዴት ሊናረው ይችላል? በአብ ምስጋናስ እንዴት ሊመሸገን ይችላል? ይህ የተባለውም እርሱ በመልክ ከሚመለው በባሕርይ በክብር ከሚተካከለው ከባሕርይ አባቱ ከአብ ጋር በአንዲት ሕልውና በአንዲት ክብር የሚመሸገን የሚመለከት እግዚአብሔር ስለሆነ ነው። እግዚአብሔር ራሱ በነቢዩ «እኔ እግዚአብሔር ነኝ ፤ ሰሜም ይህ ነው፤ ከብረግ ለሌላ... አልሰጥም» በግለት የተናገረው ቃል በራሱ በአብ ክብር የሚመሸገን ወልድ ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር መሆኑን የሚገልጽ ነው። ወልድ ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር ባይሆን ኖሮ «ክብረን ለሌላ አልሰጥም» በግለት በተናገረ በእግዚአብሔር ኩባኔ ባልተመለከንም ነበርና። ኢ.ሳ.፱፡፩።

በራእይ «በዙፋኑ መካከል ያለው» ሲል የተነገረው ቃል ወልድ ኢየሱስ ክርስቶስ በክብር ከባሕርይ አባቱ ከአብ ጋር ትክክል መሆኑን ያረዳል። ራእ.፪፡፲፯። በተጨማሪም ባለራእዩ «በረከትና ክብር፤ ምስጋናም ጋይልም፤ ከዘለዓለም እስከ ዘለዓለም በዙፋኑ ላይ ለተቀመጠው ለባንም ይሁን» ሲል በሰማይም በምድርም ካሉ ፍጥረታት

ሁሉ የሰማው የምስጋና ቃል ይህንኑ የሚገልጽ ነው። ራእ.፩+፲፱፥ «በጉ» የተባለ በተራንዮ ለቤዛ ዓለም በመስቀል ላይ የተሰየው መድኃኔዓለም ክርስቶስ ነው። የበጉ ክብር ከዘላለም እስከዘላለም ድረስ መሆኑ ክርስቶስ ዘላለማዊ እምነት መሆኑን የሚያረጋግጥ ነው። በዚህም በክብር ከባሕርይ አባቱ ከእብ ጋር ትክክል መሆኑን እንገነዘባለን። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስ በራእይ በተገለጠ ጊዜ ስለዚህ ክብር፤ «እኔ...ከአባቴም ጋር በዙፋኔ ላይ እንደ ተቀመጥሁ» ብሏል። ራእ.፫+፩። ከዚህም ሌላ ክርስቶስ ዓለም ሳይፈጠር በፊት ከአባቱ ጋር በዚህ ክብር እንደነበረ «አባት ሆይ፤ ዓለም ሳይፈጠር በእንተ ዘንድ በነበረኝ ክብር አንተ በራስህ ዘንድ አክብረኝ» ቢል ተናግሯል። ዮሐ.፲፯+፩-፩። እንተ ዓለም ሳይፈጠር ካንተ ዘንድ ባለኝ ረታኝ ግለጻኝ፤ ቅድመ ዓለም አንድም ዓለም ሳይፈጠር ከእኔ ዘንድ ባለ ጌትነትህ ግለጻኝ ቢል ነው። ይህም የባሕርይ አንድነታቸውን የሚገልጽ ነው።

ከዚህ የባሕርይ ጌትነት የተነሣ መምህራችን ቅዱስ ጲጦርስ «ነገር ግን በጌታችንና በመድኃኔታችን ዐሊየሱስ ክርስቶስ ጸጋና ዕውቀት እደጉ፤ ለእርሱ አሁንም እስከ ዘላለምም ቀን ድረስ ክብር ይሁን» በማለት አስተምሯል። ዪሊፒ.፫+፲፩። በዚህ ምንባብ ውስጥ «ጌታችን» የሚለውና «እስከዘላለም ቀን ድረስ ለእርሱ ክብር ይሁን» የሚለት ኃይልቃላት የክርስቶስን እምነት የሚያረጋግጡ ግልጽ ጥበረጃዎች ናቸው። ይኸው ሐዋርያ በሌላ ሥፍራ ደግሞ «ክብርና ሥልጣን እስከ ዘላለም ድረስ ለእርሱ በሚሆነው በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል እግዚአብሔር በነገር ሁሉ ይክብር ዘንድ አሟን» በማለት ክብርና ሥልጣን እስከዘላለም ድረስ በሆነው የባሕርይ እምነት በወልደአብ ኢየሱስ ክርስቶስ የባሕርይ አባቱ አብም የሚከብር መሆኑን - በዚህም አብና ወልድ በክብር ትክክል መሆናቸውን አረጋግጦ ተናግሯል። ዪሊፒ.፱+፲፩። ከዚህ ቀደም ብለን የተመለከትናቸውን ጥቅሶች ሁሉ አንድ አድርጎ የሚያጠቃልላቸውን ምንባብ ከሐዋርያው ይሁዳ ቃል እናናለን፤ «ብቻውን ለሆነ እምነትና መድኃኔታችን፤ ከዘመን ሁሉ በፊት፤ አሁንም እስከዘላለምም ድረስ ክብርና ግርግ፤ ኃይልም ሥልጣንም ይሁን አሟን» በማለት የክርስቶስን የባሕርይ እምነት በጎላ በተረዳነገር መሸጠር አልፎ ይሁ.፩፩። እንግዲህ ክርስቶስ ከባሕርይ አባቱ ከእብ ጋር በሚተካክል ዘላለማዊ ክብር የሚኖር እምነት ነው።

ተ. ደግ መልካምና ቅዱስ በመሆኑ እምነት ነው

በመጽሐፍ እንደተነገረ «መልካም የሆነ አንድ ነው» ግቴ.፲፱+፲፯። ከእግዚአብሔር ብቻ በቀር መልካም የለም፤ በመዝሙርም «ሁሉ ዐመፁ በአንድነትም ረከሱ፤ መልካም ነገርን የሚሠራ የለም አንድ ስንኳ የለም» ተብሎ ተጽፏል። መዝ.፶፪+፫። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም በርም መልእክት «ሁሉም ተካክሎ አንድ ሆኖ በደለ በጎን ነገር ብዙውስ ይቅርና አንድ ሰውስ እንኳ የሚፈጽማት የለም» በማለት ተናግሮአል። ሮሜ.፫+፲፪። ፍቁረ እግዚአብሔር ቅዱስ ዮሐንስም ይህንኑ አባባል ሲያረጋግጥ «ኃጢአት የለብንም ብንል ራሳችንን እናስታለን፤ እውነትም በእኛ ውስጥ የለም» ብሏል። ፊዮሐ.፩+፩። ቅዱሳን ከገድልና ትፋት የተነሣ ለቅድስና ግዕረግ ደርሰው ሳሉ ኃጢአተኞች ነን የሚሉት ለዚህ ነው። እስከ ሦስተኛው ሰማይ ተነጥቶ የነበረው ቅዱስ ጳውሎስም «ከኃጢአተኞችም ዋነኛ እኔ ነኝ» ብሎአል። ፪ጢዮ.፩+፲፩። በሌላ ምንባብም «ሕግ መገረፋዊ እንደሆነ እናውቃለንና፤ እኔ ግን ከኃጢአት በታች ልሆን የተሸጥሁ የሥጋ ነኝ፤ በእኔ (ማለት በሥጋዬ) በጎ ነገር እንዳይኖር አውቃለሁና» በማለት ተናግሯል። ሮሜ.፯+፲፱-፲፭።

ከእነዚህ ሁሉ የመጽሐፍ ክፍሎች የምንረዳው አንድ ዐቢይ እውነታ አለ፤ ሰው ሁሉ በድህል፤ ነገር ግን መልካምን የሚያደርግ መልካም የሆነ አንድ እግዚአብሔር ብቻ ነው። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ «አንድ ስንኳ መልካም የለም፤ መልካም አንድ ነው ፤ እግዚአብሔር» በማለት አስተምሮአል። ግቴ.፲፱+፲፯።

እግዚአብሔር መልካምና በጎ ብቻ ሳይሆን ቅዱስም ነው። እግዚአብሔርን ያለእረፍት የሚያመለካት ቅዱሳን መላእክት ሱራፊልም እየሮኹ «ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ» በማለት ኢሳ.፯+፫። በምስጋናቸው የእግዚአብሔርን ቅድስና መስከረዋል። ቅድስት ድንግል ግርያምም «ብርቱ የሚሆን ታላቅ ሥራን ለእኔ አድርጓልና ስሙም ቅዱስ ነው» ብላለች። ሉቃ.፩+፵፱። በራእይም ደግሞ ቅዱስነት ለእግዚአብሔር ብቻ ተቀጽሎ እናገኛለን። «ሁሉን የምትዝ ጌታ እምነት ሆይ፤ ሥራህ ታላቅና ድንቅ ነው፤ የአሕዛብ ንጉሥ ሆይ መንገድህ ድህጻኖችና እውነተኛ ነው፤ ጌታ ሆይ የማይፈራህና ስምህን የማያከብር

ማነው? አንተ ብቻ ቅዱስ ነህና የጽድቅም ሥራህ ስለ ተገለጠ አሕዛብ ሁሉ ይመጣሉ በፊትህም ይሰግዳሉ።» የሚል ምንባብ አለ። ራእ.፲፭፡፫-፱። የእግዚአብሔርን በገነት (መልካምነት) እና ቅዱስ መሆኑን አየን። አሁን ደግሞ ክርስቶስ መልካምና ቅዱስ መሆኑን እንመልከት።

መልአኩ ቅዱስ ገብርኤል የክርስቶስን ልደት ለድንግል በአቤሠራት ጊዜ «መንፈስ ቅዱስ በአንቺ ላይ ይመጣል» የልዑል ጋደል ይጻልልሃል፤ ስለዚህ ደግሞ ከአንቺ የሚወለደው ቅዱስ የእግዚአብሔር ልጅ ይባላል» አላት። ሉቃ.፩፡፱፭። ቅዱስ ጲጥርስ በቤተመቅደሱ ደጃፍ ወድቆ የነበረውን ሽባ ሰው ከፈወሰ በኋላ አይሁድ ክርስቶስን ስለመቃወማቸው ሲነገራቸው «እናንተ ግን ቅዱሱን ጻድቁንም ከጻችሁ ነፍሱ ገዳዩን ሰው እንዲሰጣችሁ ለመናችሁ» በማለት በሥጋ የተገለጠውን የክርስቶስን ቅዱስነት ተናገረ። የሐዋ.፫፡፲፱። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም ክርስቶስን «ቅዱስና ያለተንኮል ነውርም የሌለበት፤ ከኃጢአተኞችም የተለየ ከሰማያትም ከፍ ከፍ ያለ» ይለዋል፤ ዕብ.፯፡፳፮። ጻድቅ ላለው እውነተኛ ምግባር ትሩፋት ሠርቶ የሚያሠራ

የሚሠሩትን የሚቀድስ፤ የዋህ ላለው ቅን ተከታይነት ሁሉ ፈጽሞ የራቀ የተለየ ተገንዶ ሰውነቱ በንጽሐ ባሕርይ (ጠባይዕ) ጸንቷልና ብሎ እንደ አምላክነቱ የእግዚአብሔር ጠባይዕነት ነውር የሌለባቸው ንጹሐት ናቸውና ሲል ነው።

ሐዋርያው ቅዱስ ጲጥርስና ቅዱስ ዮሐንስ ከታሠሩበት ከተፈቱ በኋላ መላዋ ቤተክርስቲያን «አሁንም ጌታ ሆይ ወደዛቻቸው ተመልከት፤ ለመፈወስም እጅህን ስትዘረጋ በቅዱስ ልጅህ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ምልክትና ድንቅ ሊደረግ ባረያዎችህ በፍጹም ግልጽነት ቃልህን እንዲናገሩ ሰጣቸው» እያለች ትጸልያለች። የሐዋ.፱፡፱። የሐዋ.፱፡፳፯። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም እንኳ ለፈልደልፊያ ቤተክርስቲያን መልአክ በላከው መልአክት ላይ «የጻዊት መክፈቻ ያለው የሚከፍት፤ የሚዘጋም የሌለ የሚዘጋ፤ የሚከፍትም የሌለ ቅዱስና እውነተኛ የሆነው እርሱ እንዲህ ይላል» በማለት ስለ ራሱ ተናግሯል። ራእ.፫፡፯። ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ቅድስና ስንናገር እርሱ ከኃጢአት የተለየ ብቻውን መልካምና በገ መሆኑ የታወቀ ነው። ለአይሁድም «ከእናንተ ስለ ኃጢአት የሚወቅስኝ ማነው?» እንዲሁም «የዚህ ዓለም

ንክ ይመጣልና በእኔ ላይ አንጻች የለውም» ማለቱ ለዚሁ ነው። የሐ.፩፡፱፻፲ የሐ.፲፱፡፱።

ሐዋርያት ስለ ክርስቶስ ሲናገሩ «እርሱ ከኃጢአት በቀር በነገር ሁሉ እንደ እኛ የተፈተነ ነው» ዕብ.፱፡፲፭፤ «ኃጢአት ያላወቀውን እርሱን» ፪ቀር.፩፡፳፩ «በእርሱም ኃጢአት የለም» ጆዮሐ.፫፡፩፤ «እርሱ ኃጢአት አላደረገም ተንኮልም በእፉ አልተገኘበትም» ፩ጲ.፲፡፳፪። እያሉ ቅዱስ ስለ መሆኑ ምስክርነታቸውን ሰጥተዋል።

ስለ ክርስቶስ የባሕርይ ቅድስና የሚያውቁትና የማያመልኩት ጠላቶቹ እንኳ ሳይቀሩ በተመሳሳይ ቃል መስክረውለታል። አሳልፎ የሰጠው ይሁዳም «ንጹሕ ደም አሳልፈ በመስጠቴ በድያላሁ» አለ። ማቴ.፳፯፡፱። የሞት ቅጣት የፈረደበት ጲላሞስም «እኔስ ከዚህ ጻድቅ ሰው ደም ንጹሕ ነኝ» ብሏል። ሚስቱም ደግሞ «በዚያ ጻድቅ ሰው ምንም አታድርግ» ብላ ወደ ንጉሡ ላከች። ማቴ.፳፯፡፳፱፤ ፲፱። ሁሉም ቢሆኑ የተናገሩት ቃል ክርስቶስ ሊፈረድበትም የማይገባ በደልም የሌለበት ንጹሕና ጻድቅ ቅዱስም መሆኑን ነው።

ዲያብሎስ እንኳ ስለ ክርስቶስ «ማን እንደ ሆነክ ዐውቄአለሁ - የእግዚአብሔር ቅዱሱ» በማለት ሳይወድ በግድ መስክሯል። ማገር.፩፡፳፱። ሉቃ.፱፡፱፱። በባሕርዩ መልካምና ቅዱስ ከአንዱ በቀር የለም፤ እርሱም እግዚአብሔር ነው፤ ክርስቶስ ደግሞ መልካም ቅዱስም መሆኑን መጻሕፍት አረጋግጠውልናል፤ የእርሱ ቅድስናና መልካምነት በሃይማኖት በገድል በትሩፋት የተገኘ ሳይሆን የባሕርይ መልካምነትና ቅድስና መሆኑም የተረጋገጠ ነው። ቅዱስና መልካም እግዚአብሔር ብቻ ከሆነ ክርስቶስም መልካምና ቅዱስ በመሆኑ አምላክ ነው። ስለዚህ ነገር አንድ ነጥብ እናንሳ፤ አንድ ሰው ወደ ጌታ ቀርቦ «መምህር ሆይ የዘለዓለምን ሕይወት እንዳገኝምን መልካም ነገር ላድርገኝ?» ባለው ጊዜ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሲመልስ «ለምን ስለ መልካም ነገር ትጠይቀኛለህ? መልካም የሆነ አንድ ነው» ብሎት ነበር። ማቴ.፲፱፡፲፯-፲፮። ይህን ምንባብ ስንመረምር የሚከተለውን ምሥጢር እናገኛለን፤ ጠያቂው ለምን መምህር አለ? ጌታስ ለምን እንዲህ መለሰ? ቢሉ፤ ስለአይሁድ መምህራንናቸውን መልካም ማለት ልማታቸው ነውና ሰውየው መልካም መምህር ቢሆን ጌታ እንደልማታችሁ፤ በልማታችሁ እንደምታደርጉት ሁሉ አግናዊ መምህርነቱን ሳትቀበለው በልማድ

መልካም ሰለምን ትለኛለህ? ሲለው፤ አንድም አምላክ ብቻ መልካም ሆኖ ሳለ በአምላክነቱ ሳታምንብኝ፤ አንድም መልካም ብለው መልካም ይለኛል ብለህ በሽንገላ ለምን መልካም ትለኛለህ? መልካምስ አንድ አምላክ እግዚአብሔር ነው ሲል ነው። መልካም መምህር አንድ ነው፤ ግልት በእናንተ ዘንድ አንድም አማካኝ መምህር የለም ሲላቸው ነው። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እኔ መልካም አይደለሁም አላለም፤ ይልቁኑ በሌላ ሥፍራ «መልካም እረኛ እኔ ነኝ» በማለት መልካም መሆኑን ÷ አንድ መልካም አምላክ መሆኑን በግልጽ አስተምሯል። የሐ.፲+፲፪። ስለዚህ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ መልካምና ቅዱስ የባሕርይ አምላክ ነው።

ቸ. ኃጢአትን ይቅር የሚል በመሆኑ አምላክ ነው

ኃጢአትን ይቅር በማለት ለሰው ልጆች ነፍሳት ሥርየትን የሚሰጥ አንድ እግዚአብሔር ብቻ መሆኑ የታወቀ ነው። ስለዚህ ነገር ነቢዩ እግዚአብሔር ቅዱስ ዳዊት «ነፍሴ ሆይ እግዚአብሔርን ባርኪ፤ አጥንቶቼም ሁሉ የተቀደሰሰሙን፤ ነፍሴ ሆይ ኃጢአትሽን ይቅር የሚል እግዚአብሔርን ባርኪ» በማለት እግዚአብሔር ኃጢአትን ይቅር የሚል መሆኑን አመልክቷል። መዝ.፩፻፪+፩-፪። በሌላ ሥፍራ ደግሞ «አቤቱ ኃጢአትንስ ብትጠባበቅ አቤቱ ግን ይቆማል? ይቅርታ ከአንተ ዘንድ ነውና» በማለት የእግዚአብሔርን ኃጢአትን ይቅር ባይነት ያስረዳል። መዝ.፩፻፳፱+፫-፪። ቀደም ብሎ በአፅንዖት ዘጸአት «እግዚአብሔር + እግዚአብሔር + መሐሪ + ሞገስ ያለው፤ ታጋሽም...አበሳንና መተላለፍን ኃጢአትንም ይቅር የሚል አምላክ ነው» ሲል የተነገረው ይህንኑ የሚያረጋግጥ ነው። ዘጸ.፴፱+፮-፯።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም በምንጸልይበት ጊዜ «በደላችንን ይቅር በለን እኛም የበደሉንን ይቅር እንድንል» በማለት ከእግዚአብሔር ስለ ኃጢአት ይቅርታን እንድንጠይቅ እኛም ደግሞ ይቅር እንድንል አስተምርናል። ማቴ.፮+፲፪-፲፱። ሰው ይቅር ግለቱ እግዚአብሔር እኔንም ይቅር ይለኛል ብሎ ነውና። ከእግዚአብሔር በቀር ግንም ኃጢአትን ይቅር ለማለት እንደማይቻለው ከእነዚህ የመጽሐፍ ቅዱስ ግስረጃዎች ተምረናል።

ኃጢአትን ይቅር የማለት ሥልጣን የእግዚአብሔር የባሕርይ ገንዘቡ ነው፤ ኃጢአት በእግዚአብሔር ላይ በማመል የሚፈጸም ክፉ ሥራ ነውና የበደሉትን ሁሉ ይቅር ብሎ ለመማር የሚቻለው የተበደለ እግዚአብሔር ነውና። ኃጢአት የእግዚአብሔርን ትእዛዙን መጣበ፤ ሕጉን መተላለፍ፤ ቃሉን አለመፈጸምና በእርሱም መንግሥት ላይ ማመል ነው። በተጨማሪም ኃጢአት ፍቅረ እግዚአብሔርን ማጣት ነው። ኃጢአት ከመልካሙ እግዚአብሔር ይልቅ ክፉን መምረጥ እግዚአብሔርንም መቃወም ነው። ስለዚህ ጌታ እግዚአብሔር ጌቱ ሲናገር «ልጆቼ ወለድሁ፤ አላደግሁም፤ እነርሱ ግን አመፁብኝ...የእሥራኤልንም ቅዱስ አቃልለዋል» ብሎአል። ኢሳ.፩+፪-፱። ይህም ኃጢአት እግዚአብሔርን ካለማክበር የተነሣ ማመል መሆኑን የሚያስረዳ ነው። ሌላው ቀርቶ አንዱ ሰው በሌላው ላይ የሚፈጽመው በደልና ኃጢአት ራሱ እንኳ የእግዚአብሔር ሕግ ተግራሪ፤ የትእዛዛቱ ተቃራኒ ነው። የእግዚአብሔር ሕግ የፍቅርና የይቅርታ ሕግ ነውና። ቅዱስ ዳዊት በንስሐ መዝሙሩ «አንተን ብቻ በደልሁ፤ በፈትህም ክፋትን አደረግሁ» ማለቱ ለዚህ ነው። በእግዚአብሔር ፊት በወንድም ላይ በደል መፈጸም እግዚአብሔርን መበደል ነውና። መዝ.፱+፱። ሚስቱን አስነውርክት አርዮን ከአስገደለ በኋላ በዚህ ሰው ላይ ስለ ሠራው በደል ነቢዩ ናታን በነገረው ጊዜ «እግዚአብሔርን በድያለሁ» አለ። ነቢዩም መልሶ «እግዚአብሔር ደግሞ ኃጢአትህን አርቆልሃል አትሞትም» ሲል የቱናገረው ቃል ወንድምን መበደል እግዚአብሔርን መበደል መሆኑንና በደልን ሁሉ ይቅር ለማለት ሥልጣኑ የእግዚአብሔር ብቻ መሆኑን የሚገልጥ ነው። ፪ሳጢ.፲፪+፲፫-፲፱። ከዚህ በተጨማሪም ኃጢአትን የሚሠራ ሁሉ በማንም ፍጥረት ላይ ኃጢአትን ቢሠራ የተላለፈው የእግዚአብሔርን ሕግ የቃሉንም ትእዛዛት ነውና የበደለው እግዚአብሔርን ለመሆኑ፤ በሚክ.፮+፱፤ ኢሳ.፵፪+፳፱፤ ፩ነገ.፩+፵፭-፵፮ እንዲሁም በዘዳ.፩+፵፩ የተጻፉትን ማንበብ በቂ ማስረጃ ይሆናል።

በቅዱስ መጽሐፍ የተመዘገቡት ታሪኮችና ተአምራት ደግሞ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ኃጢአትን ይቅር ባይ መሆኑን የሚያረጋግጡ ሆነው እናገኛቸዋለን። በቅዱስ ወንጌል እንደ ተጻፈውም ሽባ የነበረውን ሰው ከፈወሰው በኋላ በግልጽ ቃል «ኃጢአትህ ተሠርዮልሃል» ብሎታል። ማቴ.፱+፪። ማር.፪+፭። ሉቃ.፭+፳። ይህን

የተመለከቱ ጸድችም በልባቸው «ይህ ሰው ስለምን እንደዚህ ያለ ሰድብ ይናገራል? ከአንዱ ከእግዚአብሔር በቀር ኃጢአትን ሊያስተሥርይ ግን ይችላል?» ብለው በአለቡ ጊዜ ጌታችን «በልባችሁ ይህን ስለምን ታስባላችሁ...ነገር ግን የሰው ልጅ በምድር ላይ ኃጢአትን ሊያስተሥርይ ሥልጣን እንዳለው እንድታውቁ፤ ሽባውንም አንተን እልሃለሁ ተነሣና አልጋህን ተሸክመህ ወደቤትህ ግባ አለው»። ማቴ. 23፡1-14 ይህን ባለ ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እርሱ ኃጢአትን ለማስተሰረይ ሥልጣን ያለው መሆኑን እንደተናገረ ፥ ስለዚህ ሌላ ምስክርም እንዳላሰረዘው ያስረዳል። በሌላ የቅዱስ ወንጌል ምንባባት በወደጋገም ወደእርሱ የሚመጡትን ድውያን ሁሉ ከፈወሰ በኋላ «ኃጢአትህ(ሽ) ተሠርዮልሽ(ሽ)ል» እያለ ሲናገር ታይቷል። ተሰምቷል። የእርሱን አምላክነት ያልተረዱ አይሁድ ግን በዚህ ንግግ ማንን ራሳቸው አልቀረም ነበር። ቢሆንም እርሱ ኃጢአትን እያስተሠረየ ድውያንን መፈወሱን ያቋረጠባት ጊዜ የለም። በእንባዋ እግሩን ያጠበቅውን ያችን ሴት ያደረባትን ደዌ ኃጢአት ከአራቀላት በኋላ «ኃጢአትሽ ተሰርዮልሽል» ያሳት ላዚሁ ነው። ሉቃ. 11፡29።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አብሮት በሸተቀኙ የተሰቀለው ወንበደ በመንግሥትህ በመጣህ ጊዜ አስበኝ ባለው ጊዜ የቀደመ በደሉን ሁሉ ሳይቆጥርበት «ዛሬ በገነት ከእኔ ጋር ትሆናለህ» በማለት በገነት ለመግባት የመጀመሪያ አድርጎታል። ይህ በራሱ የአምላክነቱ ግልጽ መግለጫ ነው፤ ኃጢአትን ይቅር ብሎ ለገነት የሚያበቃ ሥልጣን ያለው ከባሕርይ አምላክ ከእግዚአብሔር በቀር ግንም የለምና። ሉቃ. 11፡29። ከዚህም ሌላ የሽባውን ሰው፣ የዘማዊቱን ሴት፣ የተፈረደበትን ወንበደ፣ የሌሎችንም ሁሉ ኃጢአት ሊያስተሥርይ አንድም ጊዜ በክህናት ሥርዓት የአብን ወይም የመንፈስ ቅዱስን ወይም የእግዚአብሔርን ሰርዳታ ሲጠይቅ፣ ድውያኑንም ኃጢአታችሁን እግዚአብሔር ይቅር ብሏችኋል ሌላ አልታየም አልተሰማም። በሁሉም ጊዜያት በቃሉ እየተናገረ ኃጢአትህ (ሽ) ተሰርዮልሽ(ሽ)ል እያለ ይቅር ብሎ አቸዋል። ይህም በራሱ የአምላክነቱ ማረጋገጫ ነው። እርሱ በምድር ላይ ኃጢአትን ይቅር ይልከንድ ሥልጣን ያለው የባሕርይ አምላክ ነውና። እግዚአብሔር ብቻ ኃጢአትን ለማስተሥረይ ሥልጣን ያለው ሲሆን ክርስቶስም ኃጢአትን ለማስተሥረይ ያለውን ሥልጣን በተግባር በመተርጉም እርሱም የባሕርይ አምላክ እግዚአብሔር መሆኑን አረጋግጧል።

1. ፈራጅ በመሆኑ አምላክ ነው

በባሕርይ ኃጢአትን ይቅር የሚል ብቻ ሳይሆን በኃጢአተኞችን ንስሐ በማይገቡ ሁሉ ላይ የሚፈርድ አንድ እግዚአብሔር ነው። ቅዱሳን መጻሕፍት ይህንን ያረጋግጡልናል። አባታችን አብርሃም ስለ ሰዶም በአማለደ ጊዜ እግዚአብሔርን «የምድር ሁሉ ፈራጅ» ብሎ ታል። ዘፍ. 18፡1-32። ቅዱስ ዳዊትም በመዝሙሩ «እርሱ ዓለምን በጽድቅ ይፈርዳል አሕዛብንም በቅንነት ይፈርዳል» መዝ. 92፡1። መዝ. 96፡1። «የባሕር አምላክ ተገለጠ የምድር ፈራጅ ሆይ ከፍ ከፍ በል» «ለማያት ጽድቁን ይናገራሉ! እግዚአብሔር ፈራጅ ነውና» በማለት በተደጋጋሚ የእግዚአብሔርን ፈራጅነት መስክሯል። መዝ. 96፡8-9። መዝ. 99፡1።

ከዚህ ሌላ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም ለሮም ሰዎች በጻፈው መልእክቱ «እንዲህ ቢሆን እግዚአብሔር በዓለም እንዴት ይፈርዳል?» በማለት እግዚአብሔር ፈራጅ ቢሆንም ፈርዶ ለመቅጣት የማይወከን ቸርና ትዕግሥተኛ አምላክ መሆኑን ተናግሯል። ሮሜ. 1፡1። በዓለም መፍረድ የእግዚአብሔር የባሕርይ ገንዘቡ ነው። ምክንያቱም እርሱ በባሕርይ ልብንና ኩላሊትን የሚመረምር፣ ከመነገሩ በፊት የሰውን ሃሳብ የሚያውቅ፣ የሰው ሥራ በፊቱ የተገለጠ፣ ሁሉን የሚያይ ነውና እርሱ በጽድቅና በቅድስና ይፈርዳልና ነው።

የክርስቶስን ፈራጅነት በተናገረበት አንቀጽ ደግሞ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «መልካም ቢሆን ወይም ከቶ እንዳዳረገ፣ እያንዳንዱ በሥጋው የተሠራውን በብድራት ይቀበል ዘንድ ሁላችን በክርስቶስ በፍፁም ወንበር ፊት ልንገለጥ ይገባናል» በማለት አስቀምጯል። 2ኛ. 5፡1። ይህንም ሁላችንም ክርስቶስ በሚፈርድበት አደባባይ እንቆም ዘንድ፣ በሥጋችን እንደሠራው ዋጋችንን እንቀበል ዘንድ፣ በጎም ቢሆን የበጎ ሥራ ዋጋችንን ከፋም ቢሆን የከፋ ሥራ ፍዳችንን እንቀበል ዘንድ አለንና ሲል ነው።

በቅዱስ ወንጌልም ደግሞ «የሰው ልጅ ከመላእክቱባሕር በአባቱ ከብርም ይመጣ ዘንድ አለውና ያንላጊ ለሁሉ እንደ ሥራው ያስረከበዋል» ተብሎ ተጽፎአል። ማቴ. 13፡41። በሌላው የወንጌል ክፍልም «የሰው ልጅ በክብሩ በሚመጣበት ጊዜ ከእርሱም ጋር ቅዱሳን

መላእክቱ ሁሉ፤ በዚያን ጊዜ በክብሩ ዙፋን ይቀመጣል፤ እሕዛብም ሁሉ በፊቱ ይበሰባሉ፤ እረኛም በጎቹን ከፍተኞች እንደሚለይ እርስበርሳቸው ይለያቸዋል፤ በጎቹን በቀኙ ፍየሎቹንም በጎራው ያቆማቸዋል። ሲል ጌታችን የተናገረው ተመዝግቧል። ማቴ. 23፡13-15። ይህ እንግዲህ በፍርድ ቀን በክበብ ትስብእት በይባቢ መላእክት በግርግ መለኮቱ የሚገለጠው ወልደ እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ ፈራጅ መሆኑን የሚገልጥ ነው። ከዚህ በማያያዝ ስለ ፍርዱ ዝርዝር ሲያብራራ ኃጢአተኞች ወደዘላለም ስቃይ ጻድቃንም ወደዘላለም ደስታ ይገባሉ በማለት አስረድቷል። ከዚህ ኃር ከፍርድ በኋላ ስለሚሆነው የዓለም ፍጻሜ ሲናገር ደግሞ «የሰው ልጅ መላእክቱን ይልካል፤ ከመንግሥቱም እንቅፋትን ሁሉ፤ ዓመገንም የሚያደርጉትን ይለቅማሉ፤ ወደ እቱን እሳትም ይጥሏቸዋል» ብሏል። ማቴ. 23፡35-36። በዚህም በፍጻሜው ቅጣታቸውን ለመቀበል ወደተፈረደባቸው ቅዱሳን መላእክትን የሚልክ የሰው ልጅ የተባለ ሥጋን ሥፋት ሰው የሆነ ሥግው ቃል ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ ፈራጅ መሆኑን የሚያስረዳ ነው።

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም ለደቀመዝሙሩ ለቅዱስ ጢሞቴዎስ በጻፈው መልእክቱ «በእግዚአብሔር ፊት በሕያዋንና በመታንም ሊፈርድ ባለው በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ፊት በመገለጡና በመንግሥቱም እመክርሃለሁ» በማለት ሲያስተምር የክርስቶስን ፈራጅነት አስረድቶአል። ዪጢሞ. 2፡15። ይህ ሐዋርያ ስለ እርሱ ፈራጅነት ከመስከረው ሌላ በራላይ ለሚወደው ደቀመዝሙሩ ለዮሐንስ ፍቁረ እግዚአብሔር በተገለጠ ጊዜ «እነሆ በቶሎ እመጣለሁ ለእያንዳንዱም እንደ ሥራው መጠን እከፍል ዘንድ ዋጋዬ ከእኔ ጋር አለ» ሲል መድኃኒታችን ራሱ እማናዊ ፈራጅነቱን አረጋግጧል። ራእ. 21፡3። ክርስቶስ ፈራጅ ከሆነበት ምክንያት አንዱ በባሕርዩ ሁሉን የሚያውቅ በመሆኑ ነው። በእስያ ላሉት ለሰባቱ አብያተ ክርስቲያናት መላእክት በላከው መልእክቱ «ሥራህን... ዕውቁ አለሁ» ብሏል። ራእ. 2፡2።

እንግዲህ በባሕርዩ ፈራጅ እግዚአብሔር መሆኑን ክርስቶስም ደግሞ በሚጠራቸው ቀን በፍርድ ወንበር ተገልጦ በኃጥአንና በጻድቃን እንደሥራቸው ዋጋቸውን ለመስጠት የሚፈርድ መሆኑን በቅዱሳት መጻሕፍት ምስክርነት አረጋገጥን። ክርስቶስም የባሕርይ እምላክ ነውና በሰው ሥራ ይፈርዳል፤ እርሱ ሥራቸውን ያውቃልና፤ እንዲሁም እርሱ

ራሱ «አብያተ ክርስቲያናትም ሁሉ ኩላሊትንና ልብን የምመረምር እኔ እንደሆንሁ ያውቃሉ፤ ለእያንዳንዳችሁም እንደ ሥራችሁ እስጣችኋለሁ» በማለት የተናገረው ቃል ይህንን የሚያረጋግጥ ነው። ራእ. 2፡23። ስለሆነም እርሱ የሰዎችን ሥራ የሚያውቅ ብቻ ሳይሆን ልባቸውንና ኩላሊታቸውን የሚመረምር እንደሥራቸውም የሚፈርድ የባሕርይ እምላክ - እግዚአብሔር መሆኑን በዚህ እናውቃለን።

ፕ. ልብንና ኩላሊትን የሚመረምር በመሆኑ እምላክ ነው

ከእግዚአብሔር በቀር የሰውን ልብ የሚመረምር፤ ሃላቡንም የሚያውቅ ምሥጢሩንም የሚያይ የለም። ምክንያቱም ይህ የእግዚአብሔር የባሕርይ ገንዘብና የማይመረመር ዘላለማዊ ዕውቀት ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ሁሉን መመርመርና ማወቅ የእግዚአብሔር የባሕርይ ገንዘብ መሆኑን ሲያረጋግጥ «በማደሪያህ በሰማይ ስግ፤ ይቅርም በል፤ አንተ ባቻ የሰውን ልጆች ሁሉ ልብ ታውቃለህና፤ ልቡን ለምታውቀው ሰው ሁሉ እንደ መንገዱ ሁሉ መጠን ከፈለውና ሰጠው» ይላል። ያነገ. 3፡1። የጠቢቡ የሰሎሞን ምሳሌዎችም ይህን በመሰሉ አባባሎች የተሞሉ ናቸው፤ እርሱም «እግዚአብሔር ግን ልብን ይመዝናል ልብንም ይፈትናል» ሲል ተናግሯል። ምሳ. 2፡13። ነቢዩ እግዚአብሔር ቅዱስ ጻዊትም በመዝሙሩ «እግዚአብሔር ልብንና ኩላሊትን ይመረምራል፤ ልብ የሰወረውን ያውቃልና» በማለት የተናገረው ይህንን የሚያረጋግጥ ነው። መዝ. 139፡6።

በነቢዩ ኤርምያስ ቅንብትም «የሰው ልብ ከሁሉ ይልቅ ተንኮለኛ፤ እጅግም ከፋ ነው፤ ማንስ ያውቀዋል? እኔ እግዚአብሔር ለሰው ሁሉ እንደ መንገዱ፤ እንደ ሥራው ፍሬ እስከ ዘንድ ልብን እመረምራለሁ፤ ኩላሊትንም እፈትናለሁ» በማለት እግዚአብሔር ራሱ ተናግሯል። ኤር. 32፡7-8። ነቢዩ ኤርምያስም በበኩሉ ደግሞ «ኩላሊትንና ልብን የምትፈትን በቅንም የምትፈርድ አቤቱ የሠራዊት ጌታ ሆይ» ሲል የሚያውቀውን ተናግሯል። ኤር. 33፡3። ነቢዩ አሞጽም «የሰውን የልቡን ሃላብ ለሰው የሚነግር ሰው የሠራዊት እምላክ እግዚአብሔር ነው» ብሏል። አሞ. 3፡1።

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም፤ «ልመናችን ልባችንን የሚመረምር እግዚአብሔርን እንጂ ሰውን ደስ እንደምናሰኝ አይደለም» በማለት

ለተሰሩት ክርስቲያኖች እግዚአብሔር ልብን የሚመረምር አምላክ መሆኑን አስተምሯል። ልብህ ይህም ማስተማራችን ሰውን ደስ ለማሰናት አይደለም፤ የልቡናችንን መርምሮ የሚያውቅ እግዚአብሔርን ደስ ለማሰናት ነው እንጂ ሲል ነው።

እነዚህ ከዚህ በላይ በየተራ የተመለከትናቸው ምንጣባት ልብን የሚመረምር፤ የሚፈትንና የልብን ምሥጢር እርሱም ልብ የሰወረውን የሚያውቅ እግዚአብሔር ብቻ መሆኑን የሚያስገነዝቡ ናቸው። ለራሱ ማንም የማያውቅበት ለሚመስለው ሰው የልቡ ሃሳብ ምን እንደሆነ የሚነግረውም እርሱ ነው። የሰውን ልብ ያውቃል፤ ልብንና ኩላሊትንም የሚመረምር እርሱ ብቻ ነው።

ይሁን እንጂ ባለፈው ምዕራፍ እንዳወሳነው ሁሉ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «አብያተ ክርስቲያናት ሁሉ እኔ ልብንና ኩላሊትን የምመረምር እንደሆንሁ ያውቃሉ» ሲል የተናገረውን እናንኛለን። ራእ.፪.፳፫። ይኸም የመድኃኒታችን ዕውቀት የጸጋ ዕውቀትና ውሉን ሳይሆን ፍጹምና የባሕርይ ዕውቀት መሆኑን የሚያስረዳ ነው። በቅዱስ ወንጌልም መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የብዙ ሰዎችን የልባቸውን ሃሳብ እያወቀባቸው ለተያቂዎቻቸውም መልስ እንደሰጣቸው ተጽፎ እናንኛለን። ለምሳሌም - «ደቀ መዛሙርቱ እንጂራ ባንደዝ ነው ብለው እርስ በርሳቸው በተነጋገሩ ጊዜ፤ ጌታ ኢየሱስም ዐውቆ እንዲህ አላቸው፤ እናንተ እምነት የሳታችሁ፤ እንጂራ ስለ ሌላችሁ ስለምን እርስ በርሳችሁ ትነጋገራላችሁ? አላቸው» የሚለው አንዱ ነው። ማቴ.፲፮.፳፭። ማር.፳፭.፲፮-፲፯። ከዚህም ሌላ ሽባውን ፈውሶ «ጋጢአትህ ተሠረየችልህ» ባለው ጊዜ ጸፎች በልባቸው «ይህስ ይላደባል» እያሉ አለቡ። ጌታም «ይህን ሃሳባቸውን ዐውቆ ስልምን በልባችሁ ክፉ ታስባላችሁ?» ብሏቸዋል። ማቴ.፱.፫። ሉቃ.፳፭-፳፮። ጋኔን ያደረጋበትን ዕውርም ከፈወሰው በኋላ «ሕዝቡ ሁሉ ተገረሙ፤...ፈረሰውያን ግን ሰምተው ይህ በብዴል ዜቡል በአጋጃግት አለቃ ካልሆነ አጋንንትን አያወጣም አሉ፤ ጌታ ኢየሱስ ግን ሃሳባቸውን ዐውቆ እፎስ በርሷ የምትለያይ መንግሥት ሁሉ ትጠፋለች» አላቸው። «ማቴ.፲፱.፳፱-፳፭» ሉቃ.፲፩.፲፯። እጁ የሰለለችውን ሰው በፈወሰው ጊዜም የሆነውን «ጸፎችና ፈረሰውያንም መከላከል ሊያገኙበት በሰንበት ይፈውሰ እንደሆነ ይጠባበቁት ነበር፤ እርሱ ግን ሃሳባቸውን ዐውቆ እጁ

የሰለለችውን ሰው...እነርሱንም እጠይቃችኋለሁ። በሰንበት በጎ ማድረግ ተፈቅዷል? ወይስ ከፋ አላቸው?» በማለት በወንጌል ተመዝግቦልናል። ሉቃ.፲፭.፳፭-፳፱። ቆይታውም ለሁሉም «ከእነርሱ ማን እንደሚበልጥ ክርክር ተነሣባቸው፤ ጌታ ኢየሱስም የልባቸውን ሃሳብ ዐውቆ ሕፃንን ያዘ በአጠገቡም አቆመው፤ ማንም ይህን ሕፃን በሰሜ የሚቀበል እኔን ይቀበላል ከሁላችሁ ይሚያንስ እርሱ ታላቅ ነውና አላቸው» ይላል። ሉቃ.፱.፱። ማቴ.፱.፱። በተጨማሪም ጋጢአትኛዋ ሴት በእንጻዋ የክርስቶስን እግር ባጠበች ጊዜ ለሰውያን የልቡና ሃሳብ ጌታ የሰጠውን መልስ ቅዱስ ወንጌል መዝግቦታል፤ «የጠራው ፈረሰዊም አይቶ እጁ ይህስ ዘይቤ ሲሆን ይህች የምትዳስሰው ሴት ማን እንደሆነች፤ እንዴትስ እንደነበረች ባወቀ ነበር፤ ጋጢአትኛ ናትና ብሎ በልቡ አሰበ፤ ኢየሱስም መልሶ አለው» ካለ በኋላ በልቡ ለነበረው ሃሳብ በምሳሌ የሰጠውን መልስ እናንኛለን። ሉቃ.፲፭.፱። ማቴ.፱.፱።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የማይታየውንም የሚያውቅ፤ ረቂቁን የሚገልጥ መሆኑንም ቅዱስ መጽሐፍ ያስረዳናል። ለቅዱስ ዴጥሮስ ስለ ዳዊትና በውስጡ ሰላላው ስቲታር የነገረው ቃል፤ ማቴ.፲፮.፳፭። የአልዓዘርን መሞት ማወቁን መናገሩ፤ ዮሐ.፲፩.፲፩። ሐዋርያው ተማስ መጠራጠሩንና ከሌሎቹ ደቀመዛሙርቱ ጋር መክራከሩን ማወቁ የሐ.፳፭.፱። የሃምራዊቱን ሴት ያለፈ የሕይወት ታሪክ ማወቁ፤ ዮሐ.፩.፱። የሚያረጋግጡት እርሱ በሰው ዘንድ የማይቻለውን የማይታየውን የማየትና የማወቅ ሥልጣን እንዳለው ነው።

መድኃኒታችን የማይታየውን ብቻ ሳይሆን የሰውንም ልብና ሃሳብ የሚያውቅ በመሆኑ «አብያተ ክርስቲያናት ሁሉ እኔ ልብንና ኩላሊትን የምመረምር እንደሆንሁ ያውቃሉ» ሲል በራእ.፪.፳፫ የተናገረው ቃል ቅዱስ ዳዊት «እግዚአብሔር ልቡናችንና ኩላሊትን ይመረምራል» በሚለት በመዝሙር ፯።፱ ከተናገረው ጋር አንድ መሆኑ የክርስቶስን አምላክነት የሚያረጋግጥ ነው። የእግዚአብሔር ብቻ የባሕርይ ገንዘብ የሆነውን ፍጹም ዕውቀትና ሥልጣን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ገንዘብ አድርጎ መገኘቱ እርሱም በተለየ አካሉ ሥጋን ተዋሕዶ ሰው የሆነ የባሕርይ አምላክ መሆኑን የሚያስረዳ ነውና ሁሉን በማወቁ ፤ ልብና ኩላሊትን በመመርመሩ ክርስቶስ አምላክ ነው።

ገ. አዳኝና ነፃ አውጭ በመሆኑ አምላክ ነው

በቅዱሳት መጻሕፍት እንደተረጋገጠው ሁሉ የሰውን ልጅ ፈጽሞ የሚያድነውና ነፃም የሚያወጣው እግዚአብሔር ብቻ ነው። ስለዚህ ነገር ሲናገር ቅዱስ ዳዊት - «ወንድም ወንድሙን አያድንም፤ ሰውም አያድንም፤ ቢዛውን ለእግዚአብሔር አይሰጥም? ነገር ግን እግዚአብሔር ይቀበላልና ነፍሴን ከሲኦል እጅ ይቤሃታል» ብሏል። መዝ. 92፡1፤ 1፤ በሌላ ጊዜ ደግሞ «ነፍሴ ሆይ ኃጢአትሽን ሁሉ ይቅር የሚል፤ ሕይወትሽን ከተፋት የሚያድናት እግዚአብሔርን ባርኪ አጥንቶቼም ሁሉ የተቀደሰ ሰሙን» በማለት የእግዚአብሔርን አዳኝነት ተናግሯል። መዝ. 86፡1፤ 5-6።

ነቢዩ እግዚአብሔር ኢሳይያስም «የእሥራኤል ንጉሥ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ እኔ ፈተኝ ነኝ እኔም ሕላኝ ነኝ፤ ከእኔ ሌላ አምላክ የለም» ካለ በኋላ በሌላ ምንባብ «ታዳጊዎችን ስሙ የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር የእሥራኤል ቅዱስ ነው» ይልና በሌላው ምንባብ ደግሞ «ታዳጊህ የእሥራኤል ቅዱስ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ እኔ አምላክህ እግዚአብሔር ነኝ» በማለት ደጋግሞ የእግዚአብሔርን አዳኝነት ተናግሯል። ኢሳ. 43፡1፤ 44፡1፤ 45፡1፤ 46፡1፤ 47፡1፤ 48፡1፤ 49፡1፤ 50፡1፤ 52፡1፤ 54፡1፤ 55፡1፤ 56፡1፤ 57፡1፤ 58፡1፤ 59፡1፤ 60፡1፤ 61፡1፤ 62፡1፤ 63፡1፤ 64፡1፤ 65፡1፤ 66፡1፤ 67፡1፤ 68፡1፤ 69፡1፤ 70፡1፤ 71፡1፤ 72፡1፤ 73፡1፤ 74፡1፤ 75፡1፤ 76፡1፤ 77፡1፤ 78፡1፤ 79፡1፤ 80፡1፤ 81፡1፤ 82፡1፤ 83፡1፤ 84፡1፤ 85፡1፤ 86፡1፤ 87፡1፤ 88፡1፤ 89፡1፤ 90፡1፤ 91፡1፤ 92፡1፤ 93፡1፤ 94፡1፤ 95፡1፤ 96፡1፤ 97፡1፤ 98፡1፤ 99፡1፤ 100፡1፤

እመቤታችን ቅድስት ድንግል ግርድምም በጸሎቷ ማዳንን ለእግዚአብሔር ሰጥታ «ነፍሴ ጌታዬን ታከብረዋለች፤ መንፈሴም በመድኃኒቱ በእግዚአብሔር ደስ ይላታል» ብላለች ሉቃ. 8፡4፤ 9፡1፤ 10፡1፤ 11፡1፤ 12፡1፤ 13፡1፤ 14፡1፤ 15፡1፤ 16፡1፤ 17፡1፤ 18፡1፤ 19፡1፤ 20፡1፤ 21፡1፤ 22፡1፤ 23፡1፤ 24፡1፤ 25፡1፤ 26፡1፤ 27፡1፤ 28፡1፤ 29፡1፤ 30፡1፤ 31፡1፤ 32፡1፤ 33፡1፤ 34፡1፤ 35፡1፤ 36፡1፤ 37፡1፤ 38፡1፤ 39፡1፤ 40፡1፤ 41፡1፤ 42፡1፤ 43፡1፤ 44፡1፤ 45፡1፤ 46፡1፤ 47፡1፤ 48፡1፤ 49፡1፤ 50፡1፤ 51፡1፤ 52፡1፤ 53፡1፤ 54፡1፤ 55፡1፤ 56፡1፤ 57፡1፤ 58፡1፤ 59፡1፤ 60፡1፤ 61፡1፤ 62፡1፤ 63፡1፤ 64፡1፤ 65፡1፤ 66፡1፤ 67፡1፤ 68፡1፤ 69፡1፤ 70፡1፤ 71፡1፤ 72፡1፤ 73፡1፤ 74፡1፤ 75፡1፤ 76፡1፤ 77፡1፤ 78፡1፤ 79፡1፤ 80፡1፤ 81፡1፤ 82፡1፤ 83፡1፤ 84፡1፤ 85፡1፤ 86፡1፤ 87፡1፤ 88፡1፤ 89፡1፤ 90፡1፤ 91፡1፤ 92፡1፤ 93፡1፤ 94፡1፤ 95፡1፤ 96፡1፤ 97፡1፤ 98፡1፤ 99፡1፤ 100፡1፤

እነዚህ ሁሉ የእግዚአብሔርን አዳኝነት የሚመሠክሩ ሲሆኑ እርሱ ራሱ ደግሞ «ከእኔም በቀር ሌላ አምላክ አታውቁም፤ ከእኔም በቀር ሌላ መድኃኒት የለም» በማለት አዳኝነትን እርሱ መሆኑን አረጋግጦልናል። ሆሴ. 11፡1፤ በኢሳይያስም ደግሞ «እኔ እግዚአብሔር አይደለሁምን? ከእኔም በቀር ሌላ አምላክ የለም፤ እኔ ጻድቅ አምላክና መድኃኒት ነኝ» ከማለቱም በላይ «ሥጋ ለባሹም ሁሉ እኔ እግዚአብሔር መድኃኒትና ታዳጊ የያዕቆብ ኃያልም እንደ ሆንሁ ያውቃል» ሲል አዳኝነቱን ደጋግሞ ነግሮናል። ኢሳ. 43፡1፤ 44፡1፤ 45፡1፤ 46፡1፤ 47፡1፤ 48፡1፤ 49፡1፤ 50፡1፤ 52፡1፤ 54፡1፤ 55፡1፤ 56፡1፤ 57፡1፤ 58፡1፤ 59፡1፤ 60፡1፤ 61፡1፤ 62፡1፤ 63፡1፤ 64፡1፤ 65፡1፤ 66፡1፤ 67፡1፤ 68፡1፤ 69፡1፤ 70፡1፤ 71፡1፤ 72፡1፤ 73፡1፤ 74፡1፤ 75፡1፤ 76፡1፤ 77፡1፤ 78፡1፤ 79፡1፤ 80፡1፤ 81፡1፤ 82፡1፤ 83፡1፤ 84፡1፤ 85፡1፤ 86፡1፤ 87፡1፤ 88፡1፤ 89፡1፤ 90፡1፤ 91፡1፤ 92፡1፤ 93፡1፤ 94፡1፤ 95፡1፤ 96፡1፤ 97፡1፤ 98፡1፤ 99፡1፤ 100፡1፤

የዚህን መሠረታዊ ነጥብ ÷ የእግዚአብሔርን አዳኝነት በነገረ መለኮት ትምህርት አንፃርም ልንመለከተውና እውነታውን ልናውቅ እንችላለን። ከዚህም አንፃር ስንመረምረው ግንም እንደሚያውቀው ሁሉ የመጀመሪያው ሰው የወደቀበት በኋላም ለሰው ሁሉ መከራ መሠረት የሆነው ኃጢአት እግዚአብሔርን በመበደል የመጣ ነው። ምክንያቱም ለእግዚአብሔር አለመታዘዝ፤ እግዚአብሔርን አለማቆርና ቃሉንም አለማከበር፤ በሌላም በኩል በእግዚአብሔር መንግሥት ላይ ግመፅ የጸጋውን ሥራና መንፈስ ቅዱስን መቃወም በእርሱም ላይ እምነትን ግጣትም ጭምር ነውና። ነቢዩ ዳዊት «አንተን ብቻ በደልሁ፤ በፊትህም ከፋትን አደረግሁ» በማለት የዘመረው ለዚህ ነው። መዝ. 9፡1፤ ጻድቁ የሴፍም «በእግዚአብሔር ፊት እንዴት ኃጢአትን እሠራለሁ» በማለት ከኃጢአት የተከለከለው እግዚአብሔርን እንዳይበድል ነው። ዘፍ. 22፡1፤ 2።

የሰው ልጆች ሁሉ በደሉ፤ ዳዊትም «ሁሉ ዐመፁ በአንድነትም ረከሱ፤ በነፃነት የሚሠራ የለም፤ አንድ ሰንኳ የለም» በማለት ይህንኑ ሲያረጋግጥ መዝ. 11፡1፤ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ደግሞ «ሁሉ ኃጢአትን ስለ አደረጉ ሞት ለሰው ሁሉ ደረሰ» «የኃጢአት ደመወዝ ሞት ነውና» ብሏል። ሮሜ. 8፡1፤ 9፡1፤ 10፡1፤ 11፡1፤ 12፡1፤ 13፡1፤ 14፡1፤ 15፡1፤ 16፡1፤ 17፡1፤ 18፡1፤ 19፡1፤ 20፡1፤ 21፡1፤ 22፡1፤ 23፡1፤ 24፡1፤ 25፡1፤ 26፡1፤ 27፡1፤ 28፡1፤ 29፡1፤ 30፡1፤ 31፡1፤ 32፡1፤ 33፡1፤ 34፡1፤ 35፡1፤ 36፡1፤ 37፡1፤ 38፡1፤ 39፡1፤ 40፡1፤ 41፡1፤ 42፡1፤ 43፡1፤ 44፡1፤ 45፡1፤ 46፡1፤ 47፡1፤ 48፡1፤ 49፡1፤ 50፡1፤ 51፡1፤ 52፡1፤ 53፡1፤ 54፡1፤ 55፡1፤ 56፡1፤ 57፡1፤ 58፡1፤ 59፡1፤ 60፡1፤ 61፡1፤ 62፡1፤ 63፡1፤ 64፡1፤ 65፡1፤ 66፡1፤ 67፡1፤ 68፡1፤ 69፡1፤ 70፡1፤ 71፡1፤ 72፡1፤ 73፡1፤ 74፡1፤ 75፡1፤ 76፡1፤ 77፡1፤ 78፡1፤ 79፡1፤ 80፡1፤ 81፡1፤ 82፡1፤ 83፡1፤ 84፡1፤ 85፡1፤ 86፡1፤ 87፡1፤ 88፡1፤ 89፡1፤ 90፡1፤ 91፡1፤ 92፡1፤ 93፡1፤ 94፡1፤ 95፡1፤ 96፡1፤ 97፡1፤ 98፡1፤ 99፡1፤ 100፡1፤

ልዓለም ሁሉ ኃጢአት ማስተሥረድ ራሱን በመስቀል ላይ ቢዛ አድርጎ የሰጠ የዓለም መድኃኒት ነው። ኃጢአትን ማስተሥረድ መቻሉ ከባሕርይ በተገኘ መለኮታዊ ሥልጣን ት በእግዚአብሔርነቱ የተነሣ ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «በእርሱ የመልኮት ሙላት ሁሉ በሰውነት ተፃልጦ ይኖራል» እንዳለ። ጳሊጂ፣፱።

የዓለም መድኃኒትና ነፃ አውጭ ሥጋን ተዋሕዶ ሰው የሆነው አምላክ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ መሆኑን መልክቱ ብሥራት ቅዱስ ንብረኤል ፅንሰቱን ለእመቤታችን በተናገረ ጊዜ «እርሱ ሕዝቡን ከኃጢአታቸው ያድናቸዋልና ስሙ ኢየሱስ ይባላል» ብሎ ነበር። ማቴ.፩፥፳፩። ይህ እንግዲህ ከኃጢአት የሚያድን መሆኑን የሚያስረዳ ነው። ይሁን እንጂ ማዳኑ ለሕዝቡ ብቻ አልነበረም፤ እርሱም ራሱ በታላቅ «ዓለምን ላድን እንጂ በዓለም ልፈርድ አልመጣሁምና» ቢል ተናግሮአል። ዮሐ.፲፪፥፱። ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስም ስለ እርሱ ሲመሰክር «እርሱም በእውነት ክርስቶስ የዓለም መድኃኒት እንደሆነ እናውቃለን» ብሏል። ዮሐ.፱፥፱። እርሱ መድኃኒታችን በሚያልተምርበት ጊዜ «የሰው ልጅ የጠፋውን ለሚዳን መጥቷልና» በማለት ስለ ራሱ የተናገረው ቃልም የዓለም መድኃኒት ለመሆኑ ማስረጃ ነው። ማቴ.፲፩፥፲፩።

ክርስቶስ የመጣው በኃጢአት የተነሣ የዋት ፍርድ የተፈረደበትን የሰው ልጅ ሁሉ ከኃጢአት ለማዳን ነው። በመጽሐፍም «ሕዝቡን ከኃጢአታቸው ያድናቸዋል» ተብሎ ተጽፏልና። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም «ኃጢአተኞችን ሊያድን ኢየሱስ ክርስቶስ ወደዓለም መጣ... ከኃጢአተኞችም ዋና እኔ ነኝ» ጆሚ.፩፥፩፤ እርሱ «መድኃኒታችን ከዐመፅ ሁሉ እንዲበገርን፤ መልካሙንም ለማድረግ፤ ስለ እኛ ነፍሱን ሰጥቷል» ቴቶ.፪፥፲፱፤ በዚህም «ክርስቶስ ስለ እኛ እርግጫን ሆኖ ከሕግ እርግጫን ዋጀን» ብሏል። ገላ.፫፥፲፫።

በክርስቶስ ያገኘው ፍጹምና ዘለዓለማዊ ድኅነት ነው። ስለዚህ ነገር ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ሊቀ ካህናቱ ክርስቶስ «ወደ እግዚአብሔር የሚመለሱትን ፈጽሞ ሊያድናቸው ይችላል» ፅብ.፯፥፳፩ «ለሚታዘ ዙለት ሁሉ ደግሞ የዘለዓለም መዳን ምክንያት ሆነላቸው» ብሏል። ዕብ.፭፥፱። ከዚህ በማያያዝ ደግሞ «እኛስ እንዲህ ያለውን ታላቅ መዳን

ቸል ብንለው እንዴት እናመልጣለን?» በማለት ለድንፋ የተናገረው ለዚህ ነው ዕብ.፪፥፫።

በጠቅላላው ክርስቶስ ሰውን ሁሉ ለማዳን፤ ለሰውም ልጆች ሁሉ ቢዛ ሊሆን የዓለሙን ሁሉ ኃጢአት ሊያስተሥርድ፤ ከበደልም ሊያነፃ፤ ከሕግም እርግጥን ሊያድን መጥቷል። ፍጹምና ዘለዓለማዊ የሆነውን ድኅነትም ለሰው ዘር ሁሉ ሰጥቷል። በኃጢአት የተነሣ መከራ ሞት ለተፈረደበት የአዳም ዘር ሁሉ አዳኙ በመስቀል ላይ ቢዛ የሆነው ክርስቶስ ብቻ ነው። ስለዚህም ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «መዳንም በሌላ በማንም የለም እንድንበት ዘንድ እንዲገባን ሰጥቶ የተሰጠ ስም ከሰማይ በታዩ ሌላ የለምና» በማለት ተናግሯል። ዮሐ.፫፥፲፪።

ከፍብለን እንደገልጥነው ሁሉ ዓለም ከኃጢአት እንዲነጻፍ እንዲድን ዘለዓለማዊ የኃጢአት ሥርየት ያስፈልጋል። ይህን ዘለዓለማዊ ሥርየት መስጠት የሚችለው ደግሞ እግዚአብሔር ብቻ ነው። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ደግሞ ራሱን ኃጢአት ማስተሥረድ አድርጎ ስልሰጠ፤ በዚህም ሕዝቡ ሁሉ ፈጽሞ ከኃጢአት ስለ አነጻቸውና ለዘለዓለም ከሕግ እርግጥን ካዳናቸው ለእግዚአብሔር ብቻ የባሕርይ ገንዘቡ የሆነውን የማዳን ሥራ በመፈጸሙ እርሱም አምላክ መሆኑን በዚህ እናረጋግጣለን። እርሱ ከሦስቱ አካላት እንዴት በተለየ አካሉ በቃልነቱ ከዊን ሥጋን ተዋሕዶ ሰው የሆነ አምላክ ክርስቶስ ነውና።

በሥጋዊ ራሱን ገልጦ የፈጸማቸው የማዳን ሥራዎቹ የአምላክነቱ ግልጽ ማስረጃዎች ናቸው፤ እርሱ አምላክ በይዘንማ ኖሮ የዓለምን ኃጢአት ሁሉ ለማስተሥረድና ፍጹም ዘለዓለማዊ ድኅነት ለመስጠት የእርሱ ቢዛት በቂ አይሆንም ነበር። ክርስቶስ አምላክ ካልሆነ በመጽሐፍ «አምላክህ እግዚአብሔር እኔ ነኝ» ከአፄም በቀር ሌላ አምላክ አታውቅም» ያለው፤ ሆሌ.፲፱፥፱። በኢሳይያስ ደግሞ «ከእኔ በቀር ሌላ አምላክ የለም፤ እኔ ጻድቅ አምላክና መድኃኒት ነኝ» ሊሳ.፱፩፥፳፩። ያለውና በሐዋርያት ሥራ ማዳን በእርሱ ብቻ የሆነ ለማዳን ከሰማይ በታች ሌላ ስም የሌለ መድኃኒት ኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ እንደሆነ የሐዋ.፱፥፲፪። የተጻፉትን እንደምን ማጣጣም ይቻላል? በመጽሐፍ የተጻፈውና እግዚአብሔርም በዚሁ መጽሐፍ የተናገረው እውነት አይደለምን? እግዚአብሔር አንድ አምላክ ክርስቶስ ደግሞ ሌላ አምላክ መሆኑ አይደለምን? ከዚህስ እንራቅ፤ እንዲህ ከመናገርና ከማሰብም

እንጠበቅ። ከሁሉ በላይ እግዚአብሔር ፈጽሞ እውነተኛ ተጠቅሞ እውነት ነው። ክርስቶስም እኔ «እውነት ሕይወትም መንገድም ነኝ» ብሏል፤ ዮሐ.፲፱፥፮። እርሱ እውነተኛው እግዚአብሔር በሥጋ የተገለጠውና አርአያ ገብርን ነሥቶ ሰው የሆነው፤ ሰው በወደቀበት መብል አማካኝ የሕይወት መብል አጽድቅ በመሆን ለማዳንና ከባርነት ነፃ ለማውጣት ነው። ይህ ሁሉ ሰው በሆነው አምላክ በክርስቶስ መፈጸሙ ክርስቶስ እግዚአብሔር ስለሆነ ነው።

ክርስቶስ አምላክ ካልሆነና ሰውን በመውደድ ራሱን በመስቀል ላይ አሳልፎ መስጠቱ የአምላክነቱ የቸርነት ሥራ (የማዳን ሥራ) ካልሆነ ክርስቶስ ከእግዚአብሔር የበለጠ ሰውን የሚወድ ፍጡር ነው ማለት ነዋ፤ (ሉቃ ስብሐት) ለእርሱ ክብር ይገባውና። ለመሆኑ ከፍጡራን ወገን ሰውን እንደ እግዚአብሔር የሚወድ ማን አለ? ማንም ከቶ ሊኖር አይችልም። ክርስቶስን አምላክ አይደለም ማለት እርሱ የፈጸመው የማዳን ሥራ በተልእኮ የተፈጸመና ዓላማውን የሳተ ነው ወደግለት ያደርሳል። በእጭር ቃል የሞተልን ፍጡር ነውና አልዳንም ማለትን ያስተረጉማል። ከዚህም ሌላ በመጽሐፍ «ነፍሱን ስለወዳጆቹ ከመስጠት ይልቅ ከዚህ የሚበልጥ ፍቅር ለማንም የለውም» ዮሐ.፲፩፥፲፫። ከሚለው የክርስቶስ ቃልና «ከዓመፅ ሁሉ እንዲቤዣን ስለ እኛ ነፍሱን ሰጥቷል» ከሚለው የቅዱስ ጳውሎስ ቃል ጋር የሚቃረን ሆኖ እናገኘዋለን። እርሱ አምላክ ካልሆነ አምላክ ብቻ ሰውን ሊወድ በሚችልበት ፍጹም ፍቅር ሊወደን ከዓመፅም ሁሉ ሊቤዣን አይችልምና።

ክርስቶስ እግዚአብሔር ካልሆነ «እግዚአብሔር አንድያ ልጁን እስኪሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲሁ ወዷልና» የሚለው ምንግብ እግዚአብሔር ዓለሙን የወደደው በሌላ ነው ተብሎ የሚተረጉም አይሆንም? ለዓለም ቤዛት የመጣው የእግዚአብሔር ልጅ የተባለ ክርስቶስ «እኔና አብ አንድ ነን» ዮሐ.፲፥፱፡፳፫። ከተናገረው ጋር ፈጽሞ የሚቃረን አይሆንም? እንዲህስ አይሁን።

የክርስቶስን የባሕርይ አምላክነት የማያምን ሰው የመጽሐፍ ቅዱስን ዓላማና ይዘት ሊረዳው ካለመቻሉም በላይ አንዱን ክፍል ከሌላው ክፍል ጋር ያለወገኑ እያጋጩ ሲቸገርና ሲያስቸግር ይኖራል። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «እኔና አብ አንድ ነን» ብሏልና ከዚህም የተነሣ በነቢዩ ዳዊት «ወንድም ወንድሙን አያድንም ሰውም አያድንም ቢሳውን

ለእግዚአብሔር አይሰጥም፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ይተበለኛልና ነፍሴን ከሲኦል እጅ ይቤዣታል። ተብሎ የተነገረውን ቃል ከሥጋው ቃል ከጌታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር በባሕርይ አንድ የሆነው እግዚአብሔር አብ የፈጸመው መሆኑን እንረዳለን መዝ.፱፩፥፯፤ ፲፩። ዮሐ.፲፥፱። ይህም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር አምላክ መሆኑን የሚያረጋግጥ ነው። በዚህም መሠረት ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «ይህም ሰውን ሁሉ ይልቁንም የሚያምኑበትን በሚያድን በሕያው አምላክ ተስፋ ስለምናደርግ ነው» በማለት የተናገረው ቃል እውነት ነው። ፩ጢሞ.፱፥፲።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመለኮታዊ ባሕርይ ሥጋ የተዋሕዶ ሰው የሆነ አምላክ ፤ እግዚአብሔር በመሆኑ ስለ ተደረገላቸው ብዙ ድንቅ ነገር በፈቀደ እየተደፉ የሰንዱለት ሁሉ የሚገባውን የአምልኮ ሰገደት ሰግደውለታልና አልተሳሳቱም፤ ምክንያቱም በመጽሐፍ ፦ «ሁሉ በእርሱ ሆነ ከሆነውም አንዳች ሰንኳ ያለ እርሱ አልሆነም፤ ዓለሙም በእርሱ ሆነ» የሚል የክርስቶስን ፈጣሪነትና አምላክነትን የሚገልጽ ማስረጃ ተጽፏልና። ዮሐ.፩፥፫፤ ፲። እንግዲህ ከዚህ ሁሉ መረጃ ተነሥቶ ክርስቶስን የሚያመልከውን ሕዝብ ማን ሊኩንነው ይችላል፤ አምልኮትህ ስህተት ነው የሚለው ማንው? ምንስ ይዘ?

እንግዲህ እኛም የፈጠረን እግዚአብሔር በኃጢአት የተነሣ ከተፈረደብን የሲኦል አሥራት «ከሲኦል እጅ እታደጋቸዋለሁ፤ ከሞትም እቤዣቸዋለሁ» ሲል በሆሴዕ ፲፫፥፲፱ የገባውን ቃል ኪዳን በመፈጸም ያዳንን «ቃልም እግዚአብሔር ነበር...ቃልም ሥጋ ሆነ» ተብሎ በቅዱስ ዮሐንስ እንደተመሠከረው ሁሉ «እኔና አብ አንድ ነን» በማለት አምላክነቱን በገለጠው መድኃኔዓለም ክርስቶስ ነውና ፈጣሪነቱን አምላካችን እርሱ መሆኑን በተረዳ ነገር እናምናለን።

የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ፍጹምና

መለኮታዊ ሥልጣን

ሀ. በተፈጥሮ ላይ ባለው ሥልጣን አምላክ ነው

በማንኛውም አኳያ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በተፈጥሮ ላይ ሥልጣን አለው። ሥልጣኑም በባሕር በነፋስ፣ በምገድ፣ በእንስሳትና ዕፅዋት፣ በብርሃን፣ በመሬት፣ በተራራ፣ በተዘጋ በር፣ በተፈጥሮ ሕግ፣ በታተመ መቃብር ሁሉ ላይ ነው። እነዚህን ፍጥረታት ሁሉ እንደ ባለሥልጣንነቱ ያዘዘ፣ እነርሱም ትእዛዙን ይሰሙት ነበር። ሁኑ ያላቸውን በቅጽበት ይሆኑ ነበር። ይህ የአምላክነቱ መግለጫ ነው። ቅዱስ መጽሐፍም ስለዚሁ የክርስቶስ አምላካዊ ሥልጣን የሰጠውን ማረጋገጫና የመዘገበውን ማስረጃ ከዚህ ቀጥለን እንደየወገኑ እንመለከተዋለን።

አስቀድሞ ከክርስቶስ ልደት በፊት የነበረው ነቢዩ እግዚአብሔር ቅዱስ ዳዊት «አቤቱ የሠራዊት አምላክ እንደአንተ ያለ ማንው? አቤቱ የባሕርን ኃይል አንተ ትገዛለህ፤ የምገዳንም መናወጥ አንቱ ዝም ታሰኘዋለህ» በማለት ይህ ሥልጣን የእግዚአብሔር መሆኑን ተናግሮ ነበር። መዝ. ፱፩፥፩-፱። በቅዱስ ወንጌል ተመዝግበው በምናገኛቸው የተለያዩ ተአምራት ደግሞ ይህ ሥልጣን የክርስቶስም ሆኖ ማግኘታችን በእርግጥ አምላክ መሆኑን የሚያስረዳ ነው። ከሰባ ሁለቱ አርድዕት አንዱ የሆነው ሰማዕቱ ወንጌላዊ ቅዱስ ማርቆስ በመዘገበው ታሪክ «ብርቱ ዐውሎ ንፋስም ተነሣና ውኃ በታንኳይቱ እስኪሞላ ድረስ ማዕበሉ በታንኳይቱ ይገባ ነበር ፤ አንቅተውም ፤ መምህር ሆይ ስንጠፋ አይገድህምን? አሉት ነቅተም ንፋሱን ገሠዐው፤ ባሕሩንም ዝም በል፤

፩፻ በል አለው፤ ንፋሱም ተወሰነ ታላቅ ፀጥታም ሆነ» ይላል። ማር. ፩፥፱፯-፱፱። ከዚህም የተነሣ በታንኳይቱ ውስጥ የነበሩት ሰዎች «እንግዲህ ንፋስም ባሕርም የሚታዘዙለት ይህ ማንው?» በማለት አድናቆታቸውን እንደተናገሩ ይገልጻል። ማር. ፩፥፱፩። ይህ እንግዲህ ክርስቶስ በባሕር፣ በነፋስና በማዕበል ላይ የማዘዝ የመገሠፅም ሥልጣን ያለው መሆኑን ያስረዳል።

ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስም «አሁንም ጩልሞ ነበር፤ ጌታ ኢየሱስም ወደ እነርሱ አልመጣም ነበር፤ ብርቱ ንፋስም ስለ ነፈሰ ባሕሩ ተናወጠ፤ ሃያ አምስት ወይም ሰላስ ምዕራፍ ከቀዘቀ በኋላም ጌታ ኢየሱስ በባሕር ላይ እየሄደ ወደታንኳይቱ ሲቀርብ አይተው ፈሩ» ሲል ስለ ጻፈው ታሪክ ዮሐ. ፮፥፱፯-፲፱። ቅዱስ ማርቆስ ደግሞ «በመሸም ጊዜ ታንኳይቱ በባሕር መካከል ሳለች እርሱ ብቻውን በምድር ላይ ነበር። ንፋስም ከወደፈታቸው ነባርና እየቀዘቀ ሲጩቅ አይቶ ከሌሊቱ በአራተኛው ክፍል በባሕር ላይ እየሄደ ወደ እነርሱ መጣ፤ ሊያልፋቸውም ይወድ ነበር። ወደ እነርሱም ወደታንኳይቱ ገባ፤ ንፋሱም ተወ በራሳቸውም ያለመጠን እጅግ ተገረመ።» በማለት የክርስቶስን ሥልጣን በባሕር ላይ በማዕበሉና በንፋሱም ላይ ያደረገውን ተናግረዋል። ማር. ፮፥፱፯-፱፩።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ ብቻ ሳይሆን ከደቀ መዛሙርቱ እንዲሁም ቅዱስ ጴጥሮስ በባሕር ላይ እንዲሄድ ሥልጣን የሰጠው መሆኑን በወንጌል ተመዝግቦ እናገኘዋለን። ማቴ. ፲፬፥፳፭-፴፪። ይህ ሁሉ የሆነውና የተደረገው በክርስቶስ አምላካዊ ሥልጣን መሆኑ እርግጥ ነው። እርሱ በውኃ ላይ ከሄደ፣ ሰዎችም በውኃ ላይ እንዲሄዱ ከአደረገ፣ በፍጥረት ላይ ሁሉ ሕግ ነው በማለት ስለ ሰበት ሕግ የሚናገሩ የሳይንስ ሰዎች ለዚህ ክስተት የሚሰጡት ምክንያት ምን ይሆን? ክርስቶስ ይህን ማድረግ በአምላክነቱ ባይሆን ኖሮ ቅዱስ ጴጥሮስ በባሕር ላይ ለመሄድ የክርስቶስ ፈቃድ ባለስፈለገውም ነበር፤ ለመሰጠም በጀመረም ጊዜ የክርስቶስ ዕርዳታ አስፈላጊነት ባልሮሽም ነበር። ስለዚህ በባሕርና በማዕበሉ በንፋሱም ላይ የተገለጠው የክርስቶስ ሥልጣን እርሱ አምላክ በመሆኑ ነው። «ሁሉ በእርሱ ተፈጥረዋልና» ዮሐ. ፩፥፫።

በዮሐንስ ወንጌል ፫፥፲፫ እንደ ተጻፈው የማዳን ሥራውን ፈጽሞ ወደመጣበት ለመመለሥ ከሰማይ የወረደው አምላክ የመጣበትን ፈጽሞ

በሐዋርያት ሥራ ፩+፱ እንደ ተጻፈው በክበበ ትስብእት በይባቢ መላእክት ወደመጣበት ባረገ ጊዜ የሰበት ኃይል እንዴት ሳያስቀረው ቀረ? ያለምንም ምክንያት አምላክ ስለሆነ ብቻ ነው።

ክርስቶስ በዕለተ ዓርብ በአሥራ አንድ ሰዓት በተቀበረ ጊዜ መቃብሩ የታተመ! መግቢያውም በትልቅ ድንጋይ የተገጠመ ሲሆን በትንሣኤው ቀን መገንዘፍ ተቆልኝ! መቃብር ከፈቱልኝ ሳይል ከሕቱም መቃብር መነሣቱን ከትንሣኤው በኋላም ደቀመዛሙርቱ በተዘጋ ቤት ላሉ በር ከፈቱልኝ ሳይል የተገለጠላቸውና በላም ለእናንተ ይሁን ማለቱ በአምላክነቱ ሥልጣን የተደረጉ ናቸው።

ጌታችን በተሰቀለበት ዕለተ ዓርብ በፍጥረታት የሆነውን ልንዘነጋው አይገባም! በዚያች ቀን ምድር ተናወጠች! አለቶች ተሰነጣጠቁ! የቤተ መቅደስ መጋረጃም ለሁለት ተከፈለ! ከስድስት እስከ ዘጠኝ ሰዓትም በምድር ላይ ሁሉ ጨለማ ሆነ» ማቴ.፳፯+፶፩» ማር.፲፭+፴፫» ሉቃ.፳፫+፴፱-፵፭» ይህን የመሰሉ ድንቅና አስገራሚ ተአምራት ማንም ሰው ሊሞት አልተከሰቱም። ክርስቶስ አምላክ ባይሆን ኖሮ እነዚህ ሁሉ ባልተከሰቱም ነበር። በእርሱ ላይ ስለ ተፈጸመው ግፍና መከራ ይልቁንም እነርሱን ሁሉ የፈጠረው አምላክ በመስቀል ላይ ተሰቅሎ ባዩ ጊዜ ሐዘናቸውን የገለጡት የእርሱን ፈጣሪነት በሚያስገነዝቡ ተአምራት ነበር።

ወደ ቅዱስ ወንጌል ይዘት ስንመለስ ፤ በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ ፳፩+፲፱ ላይ ፍሬ ሳታፈራ በመገኘቷ ጌታችን የረገማት ዕፀ በለስ ወዲያውኑ መድረጃ በራሱ በዕፅዋት ላይም እርሱ ሥልጣን እንዳለው የሚገልጥ ነው። እን ቅዱስ ጲጥሮስ ሰዎችን ለሕይወት እንዲያጠምዱ በተጠሩ ጊዜ ቀድሞ ሊይዙ ተስናላቸው የነበረ በጌታችን ትእዛዝ ግን ቁጥሩ እጅግ ብዙ የሆነ ዓሣ ማጥመዳቸው በእንስሳት ላይ ያለውን ሥልጣን የሚያረጋግጥ ነው። ሉቃ.፳፯+፱-፺» ከትንሣኤው በኋላም ለደቀመዛሙርቱ በጥብርያዶስ ባሕር ተገልጦ አንዳች የሚበላ ከጠየቃቸው በኋላ በእርሱ ትእዛዝ ያጠመዱት ብዙ ዓሣ ይህንኑ ሥልጣንን የሚያመለክት ነው። ዮሐ.፳፩+፭-፲፩»

ከዚህም ሌላ በቃሉ ብቻ በመናገርና በእጁ በመዳሰስ ሽባውን መተርተሩ! ዕውሩን ማብራቱ! ድዳውን ማናገሩ! ደንቅሮውን

ማሰማቱ! የሰለለውን ግበርታቱ! ለምግሙን ማንዳቱ ሁሉ በተፈጥሮ ላይ ያለውን ሥልጣን የሚያረጋግጡ ተአምራት ናቸው።

ቀደም ብሎ በነቢያት በተነገረው ትንቢት በተመለከተ ምሳሌ መሠረት ከድንግል መፅነሱ! በበረት መወለዱ! ልደቱ በቤተልሔም መሆኑ! የተወለደበትን ሥፍራ ያመለከተው ከክብ መሆኑ ፤ ይህ ሁሉ የክርስቶስን መለኮታዊ ሥልጣን የሚያስታውቅ ነው። በእነዚህ ከላይ በተመለከትናቸው ፍጥረታት ሁሉ ላይ የተገልጠው የክርስቶስ ሥልጣን በቃሉና በፈታዱ መሠረት ነው። ይህ ሁሉ በሰው ተደርጎም አያውቅ! ሊደረግም አይችልም! ሥልጣኑ የመለኮታዊው ኃይል የእግ ዚአብሔር ብቻ ነውና። ክርስቶስም ይህን በማድረጉ አምላክነቱ የታወቀ ሆኗል።

ለ. በመላእክት ላይ ባለው ሥልጣን አምላክ ነው

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ለዕብራውያን በግፈው መልእክት በመጀመሪያውና በሁለተኛው ምዕራፍ ክርስቶስ ከመላእክት የላቀ መሆኑን! በአምላክነቱ ክብር በአብ ቀኝ የሚቀመጥ ልዑል አምላክ መሆኑን መግለጡን አብራርተዋል። ዕብ.፩+፱» እንዲሁም ደግሞ ከዚህ ጋር አያይዞ በመጽሐፍ የእግዚአብሔር ዙፋን ከዘለዓለም እስከ ዘለዓለም የሆነና ሁሉም ነገር የእግሩ መረገጫ መሆኑም ተነግሯል። ስለ ክርስቶስም «የእግዚአብሔር መላእክት ሁሉ ለእርሱ ይሰገዱ» ሲል ተነግሯል። ዕብ.፩+፯» እንዲሁም «በሰማይ ያሉ ሁሉ በኢየሱስ ስም ይንበረከኩ ዘንድ» ሲል ቅዱሳን መላእክትን ማለቱ ግልጽ ነው። ፊል.፯+፲» መላእክት ለእግዚአብሔር ካልሆነ በቀር ለማንም ወድቀው የአምልኮት ስግደት አይሰግዱም። በራእይም እርባዕቱ እንስሳና ሃያ አራቱ ካህናት ሰማይ በፊቱ ወድቀው «መጽሐፉን ትወስድ ዘንድ ማገተሞቹንም ትፈታ ዘንድ ይገባኻል» እያሉ እንደዘመሩ ተጽፏል። ራእ.፭+፱»

በገዳሙ ቅርንታስ ከሰይጣን በተፈተነ ጊዜ ፈተናውን በትዕግሥት ድል ከነሣና ሰይጣንን አሳፍሮ ከሰደደው በኋላ «ቅዱሳን መላእክት ቀርበው አገለገሉት» በማለት ወንጌላዊው ማርቆስ የዘገበ ሊሆን ማር.፩+፲፫ ቅዱስ ማቴዎስ ደግሞ «መላእክት መጥተው ያገለገሉት ነበር» ብሏል ማቴ.፱+፲፩» ይህንም እርባ ቀን በትሕርምት ኖሯልና መላእክት ኅብስት ሰማያዊ ጽዋዕ ሰማያዊ ይዘው መጡ! አንድም ድል

ነሥቷልና ለከኃይላ ለከጽግዕ እያሉ እያመሰገኑ ቀረቡ፤ ድል ነሥቷልና ሠራዊቱ ደስ ብሏቸው አገለገሉት ሲል ነው በማለት ትርጓሜ ወንጌል ያብራራዋል። መላእክት ይህን በመሰል ሁኔታ የሚያገለግሉት ለእርሱ በእነርሱ ላይ ሥልጣን ያለው በመሆኑ ነው።

መላእክት ለክርስቶስ ስለ መግዛታቸው ሲያስተምር ሐዋርያው ቅዱስ ዴፕሮስ «እርሱም (ኢየሱስ ክርስቶስ) መላእክትና ሥልጣናት፤ ኃይላትም ከቀገዙለት በኋላ ወደ ሰማይ ሄዶ በእግዚአብሔር ቀኝ አለ» ብሎአል። በእግዚአብሔር ቀኝ ሲልም በአብና በመንፈስ ቅዱስ ዕሪና ማሉቱ መሆኑ ግልጽ ነው። ጆሴፕ.፫+፳፩-፳፪» መላእክት ሥልጣናትና ኃይላት የሚገዙለት ከእግዚአብሔር በቀር ማንው? እንግዲያው ክርስቶስ መላእክትን በማዘዙና የሚገዙለትም ከሆነ አምላክ ነው።

መላእክት በክርስቶስ የሚታዘዙ መሆናቸውን ሲገልጽ ቅዱስ ማቴዎስ «የሰው ልጅ መላእክቱን ይልካል፤ ከመንግሥቱም ዕንቅ ፋትን ሁሉ ዓመጥንም የሚያደርጉትን ይለቅማሉ፤ ወደ እቶኒ እሳትም ይጥሉአቸዋል» ብሏል። ማቴ.፲፫+፵፩-፵፪» በፍርድ ቀን ቅዱሳንን ለመላክ ሥልጣን ያለው ከአምላካቸው ፤ ከፈጣሪያቸው ከእግዚአብሔር በቀር ማን ሊሆን ይችላል? እንዲህስ ከሆነ የመላእክት አዛዥ ኢየሱስ ክርስቶስ አምላክ ነው። በዚሁ በማቴዎስ ወንጌል «የሰው ልጅንም በኃይልና በብዙ ክብር በሰማይ ደመና ሲመጣ ያዩታል፤ መላእክቱንም ከታላቅ የመለኮት ድምፅ ጋር ይልካቸዋል ከሰማያትም ዳርቻ እስከ ዳርቻው ከአራቱ ነፋሳት ለእርሱ የተመረጡትን ይሰበስባሉ» የሚለውም ቢሆን በዓለም መጨረሻ ቅዱሳን መላእክት በክርስቶስ ተእዛዝ ለተልእኮ የሚመጡ መሆኑን የሚያመለክት ነው። ማቴ.፳፱+፴-፴፩» በዚህ ምንባብ መላእክትም መንግሥትም፤ የተመረጡትም የእርሱ ገንዘቦች መሆናቸውን እንገነዘባለን። በቅዱስ መጽሐፍ «መላእክቱ ሁሉ እግዚአብሔርን ባርኩ» መዝ.፩፻፪+፳» ተብሎ የተነገረው በተጨማሪም «መላእክቱን መንፈስ የሚያደርግ፤ አገልጋዮቹንም የእሳት ነበልባል» መዝ.፩፻፫+፱ የሚለው መላእክት የእግዚአብሔር ገንዘቦች መሆናቸውን የሚያስረዱ ምንባባት ናቸው። ገንዘቡ ወይም አገልጋዮቹ የሚሆኑ እነዚህን መላእክት እግዚአብሔር የሚልካቸው መሆኑን ሲገልጥ ነቢዩ ዳዊት «በመንገድህ ሁሉ ይጠብቁህ ዘንድ መላእክቱን ስለ አንተ ያዝዛቸዋልና በእጆቻቸው ያነሡኻል» ብሏል። መዝ.፺+፲፩-፲፪»

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ ደግሞ «ድል የነሣው እንዲሁ በነጭ ልብስ ይጎናጸፋል፤ በአባቲያ በመላእክቱም ፊት ለሰሙ እመስክርለታለሁ» በማለት መላእክት የእግዚአብሔር ገንዘቦች መሆናቸውን ያረጋገጠ ሲሆን፤ ራእ.፫+፭» ነቢዩ ዳንኤል ደግሞ «አምላኬ መልእክትን ልክ የአገበሰችን ሐፍ ዘጋ» በማለት መላእክት ከእግዚአብሔር ዘንድ የሚላኩ አገልጋዮቹ መሆናቸውን አረጋግጠዋል። ዳን.፮+፳፻»

ክርስቶስ አምላክ ካልሆነ ቅዱሳን መላእክት የእግዚአብሔርም የክርስቶስም ታዛዦች እንዴት ሊሆኑ ይችላሉ? በራእይ.፩+፩ «ተሎ ይሆን ዘንድ የሚገባውን ነገር ለባሪያዎቹ ያሳይ ዘንድ እግዚአብሔር ለኢየሱስ ክርስቶስ የሰጠው በእርሱም የተገለጠው ይህ ነው፤ ኢየሱስም በመልእኩ ልኮ ለባልያው ለየሐንስ እመለከተ» በማለት የእግዚአብሔርን ፈቃድ ኢየሱስ ክርስቶስ በመልእኩ ታዛዥነት ለየሐንስ ገለጠ ይላል፤ በዚህ የእግዚአብሔርና የክርስቶስ ፈቃድ አንድ መሆኑንና መልእኩም ይኸንኑ ለመግለጥ ወደ የሐንስ መላኩን እንረዳለን። በዚሁ መጽሐፍ የመጨረሻ ምዕራፍ ላይ «ጌታ አምላክ በተሎ ሊሆን የሚገባውን ነገር ለባሪያዎቹ እንዲያሳይ መልእኩን ሰደደ» በማለት መላእክት የአምላክ አገልጋዮች መሆናቸውን የሚገልጥ ምንባብ አለ። ራእ.፳፪+፮» በሌላ ምንባብ ደግሞ መድኃኒታችን «እኔ ኢየሱስ በአብያተ ክርስቲያናት ዘንድ ይህን እንዲመሰክርላችሁ መልእኬን ልኬላለሁ» በማለት የተናገረው በመላእክት አገልግሎትና ተልእኮ ላይ የግዝዝ ሥልጣን ያለው አምላክ መሆኑን የሚያረጋግጥ ከመሆኑም በላይ ክርስቶስ እግዚአብሔር ለመሆኑ በቂና ፍጹም መረጃ ነው።

ሐ. የመንግሥተ ሰማይ ባለቤት በመሆኑ አምላክ ነው

ይህ የሰማይ መንግሥት የእግዚአብሔር መንግሥት ነው። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ባስተማረን ጸሎትም «መንግሥትህ ትምግ» በማለት አባታችንን እግዚአብሔርን የምንለምን መሆኑ የታወቀ ነው፤ በዚህ ጸሎት መጨረሻም «መንግሥት የአንተ ናትና» በማለት እርሱ እግዚአብሔር የመንግሥተ ሰማይ ባለቤት መሆኑን እንድንናገር አስተምረናል። ማቴ.፮+፲፫ ፲፫» ሐዋርያው ቅዱስ ዳውሎስም «ወደመንግሥቱ ወደክብሩም ለጠራችሁ ለእግዚአብሔር» ሲል መንግሥት

የእግዚአብሔር መሆኑን ተናግሮአል። ፩ተሰ.፪፥፲፪ ይህንም በጌትነት ወደሚያወርሳት ወደ መንግሥተ ሰማያት ወደጠራችሁ ወደ እግዚአብሔር» ሲል መሆኑ በተርጓሚው ተመልክቷል። ከዚህም በተጨማሪ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም «በአባቴ መንግሥት» በማለት መንግሥት የእግዚአብሔር አብ መሆኗን ተናግሯል። ማቴ.፩፥፩፻፲፱፤ ማቴ.፲፫፥፱፻፲፱፤ በቅዱስ ወንጌል በብዙ ሥፍራዎች «የእግዚአብሔር መንግሥት» ተብሎ መነገሩ የሰማያዊው መንግሥት ባለቤት እግዚአብሔር መሆኑን የሚያስረዳ ነው። ሉቃ.፲፫፥፲፭፤ ሉቃ.፳፥፩፱-፱።

ይህ በእንዲህ እንዳለ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ መንግሥት የእርሱ መሆኑን ሲገልጽ «እውነት እላችኋለሁ የሰው ልጅ በመንግሥቱ ሲመጣ እስኪያድርሰ እዚህ ከሚቆሙት ሞትን የማይቀምሱ እንዳንድ አሉ» ብሏል። የሰው ልጅ የተባለው እርሱ መድኃኒታችን ካልሆነ በሰማያዊ መንግሥት በመንግሥተ ሰማይ የሚያዝዝ ሰው ግንዛቤ ስለሆነም ሥጋን የተቀረፀው አምላክ ክርስቶስ በአምላክነቱ መንግሥት ሲመጣ ግልጽ ግልጽ ነው ማቴ.፲፮፥፩፭። ስለ ዓለም ፍጻሜም «የሰው ልጅ መላእክትን ይልካል፤ ከመንግሥቱም እንቅፋትን ሁሉ ዓመጥንም የሚያደርጉትን ሁሉ ይለቅማሉ፤ ወደ እቶን እሳትም ይጥሉአቸዋል» ሲል የተነገረው የክርስቶስን የመንግሥተ ሰማይ ባለቤትነት የሚያስረዳ ነው። ማቴ.፲፫፥፱-፱፻፲፱።

ይህ የክርስቶስ መንግሥት ሰማያዊ ስለመሆኑ ቅዱስ ጳውሎስ «በእግዚአብሔር ፊት በሕያዋንና በመታንም ሊፈርድ ባለው በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ፊት በመገለጡና በመንግሥቱም እመክርሃለሁ» ሲል ለደቀመዝሙሩ ለጢሞቴዎስ በጣፈው መልእክት ተናግሮአል ፪ጢሞ.፪፥፩። ፈያታዊ ዘየማን (በቀኙ የተሰቀለው ወንበዴም) «ጌታህን በመንግሥትህ በመጣህ ጊዜ አስበኝ» ሲል የለመነው ስለ መንግሥተ ሰማይ ነው። ሉቃ.፳፫፥፱፻፲፱፤ ነቢዩ ዳንኤልም «ግዛቱም የማያልፍ የዘለዓለም ግዛት ነው፤ መንግሥቱም የማይጠፋ ነው» በማለት የተናገረው ስለ ክርስቶስ ሰማያዊ መንግሥት መሆኑ ግልጽ ነው። ዳን.፯፥፲፱። በዚህ የዳንኤል ቃለ ትንቢት የተነገሩት ለእግዚአብሔር ብቻ የሚነገሩ ናቸው፤ ግዛቱ የማያልፍ መንግሥቱ የማይጠፋ ዘለዓለማዊ እግዚአብሔር ብቻ ነውና። «ለዘለዓለም የሚናፈው እግዚአብሔር» «ልዑል እግዚአብሔር» እንዳለው ዓይነት። ዳን.፪፥፫፤ ፴፪።

ዳን.፪፥፳፮። እንግዲህ ከእግዚአብሔር በቀር ስለ መንግሥቱ ዘለዓለ ግዛት የሚነገርለት ግንዛቤ? ከምድራውያን ዘለዓለማዊ፤ የማይጠፋ፤ መላእክትና የተመረጡት ሁሉ በተልእኮ የሚያገለግሉት የእነዚህ መንግሥት ነው? ፈጽሞ አንድ ስንዩ የለም። ይህ ሁሉ የእግዚአብሔር የባሕርይ ነገዘቡ ነውና። ስለዚህም መንግሥቱ የማያልፈው፤ መላእክትም በሰማይ መንግሥቱ የሚያገለግሉት ክርስቶስ አምላክ ነው።

መ. በአጋንንት ላይ ባለው ሥልጣን አምላክ ነው

አጋንንት ክርስቶስን ባዩት ጊዜ ሁሉ ያጠፋል ያስቃየል ብለው በመፍራትና በመንቀጥቀጥ እንደሚሆኑ በወንጌል ተመዝግቧል። የተወሰኑ ምሳሌዎችን በመጥቀስ ይህን ማረጋገጥ ይቻላል።

በቅፍርናሆም ምክራብ ርኩስ መንፈስ ያደረበት ሰው ወደጌታ በመጣ ጊዜ ያደረበት ጋኔን «የናዝሬት ኢየሱስ ሆይ! ከአንተ ጋር ምን አለን? ልታጠፋን መጣህን? ማን እንደሆነክ ዐውቀኋለሁ የእግዚአብሔር ቅዱሱ ቤተ መቅደስ» ማር.፩፥፳፪-፳፫፤ ማር.፫፥፩። ይህም አጋንንት ከመለኮታዊ ባሕርይ የተነሣ በክርስቶስ ፊት የሚርዱና የሚጨነቁ መሆኑን ያስረዳል። በተጨማሪም ብዙ አጋንንት ስላ ሠፈሩበት በሰንሰለትና በእግር ብረት ታሥሮ ይጠበቅ የነበረው ሌጌዎን

ጌታን በየው ጊዜ ከፊቱ ወድቆ «የልዑል እግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ሆይ! ከአንተ ጋር ምን አለን? እንዳታሰቃየን እለምንኸለሁ» በማለት መናገሩም አጋንንት በክርስቶስ ፊት ለመቆም የማይቻላቸው መሆኑን የሚያረጋግጥ ነው ሉቃ.፳፥፩፭። ከዚህም ሌላ በጌርጌሴናን ሰው፤ በመንገድ አላሳልፍ ብለው ያልቸገሩት ሁለቱ በመቃብር ሥፍራ የሚኖሩ አጋንንት ያደረባቸው ሰዎች ጌታን ባዩት ጊዜ «ኢየሱስ ሆይ! የእግዚአብሔር ልጅ! ከአንተ ጋር ምን አለን? ጊዜው ሳይደርስ ልታሰቃየን ወደዚህ መጣህን እያሉ መቼ?» የሚለው ታሪክ ከፍ-ባለን እንደጠቀስ ነው ሁሉ መድኃኒታችን በአጋንንት ላይ ሥልጣን ያለው መሆኑን የሚያስረዳ ነው። ማቴ.፳፥፩፱።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በቃሉ አጋንንትን ዐጥ ያደርጋቸዋል፤ ካደሩበትም ሰው ያስወጣቸዋል። በቅፍርናሆም በሚሰቃየው ሰው ያደረውን ርኩስ መንፈስ «ዝም በል! ከእርሱም ውጣ ብሉ ነህዐው» ማር.፩፥፳፭። እንዲሁም ስለ ሌጌዎን «ርኩሱን መንፈስ

ከሰውየው እንዲወጣ ያዘዘው ነበር» ሉቃ.፩፥፩፱፡በግሰት በወንጌል የቀረበው ታሪክ ይህን እውነት የሚያረጋግጥ ነው።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ዱዳውን መንፈስ «አንተ ዱዳ ደንቁሮም መንፈስ እኔ አዝዝሃለሁ፤ ከእርሱ ውጣ፤ ከእንግዲህም አቅዳለሁ» ሲል የተናገረው ማር.፱፥፩፭። እንዲሁም ደግሞ አረፋ እያስደፈቀ እየጣለውና እያንፈራገጠው የሚያስቸግረውን ጋኔን ያደረበት ልጅ በተመለከተው ጊዜ ጌታችን «ርኩሱን መንፈስ ገሥዖ ብላቴናውን በመፈወስ ለአባቱ መልሶታል።» ሉቃ.፱፥፵፩-፵፫። በእዚህ ምሳሌዎች ያረጋገጥነው አጋንንት የጌታን ትእዛዝ በሰሙ ጊዜ ከቃሉ የተነሣ ካደሩባቸው ሰዎች ወዲያውኑ የሚወጡ መሆኑን ነው። ይህም ሥልጣን የእግዚአብሔር ነው።

ርኩሱ መንፈስ በእርሱ ትእዛዝ ብቻ ሳይሆን ሰሙ በተጠራበት ጊዜም እንኳ ይወጣል። በቅዱስ ወንጌል እንደ ተጻፈው የጌታ ደቀመዛሙርት «ጌታ ሆይ መናፍስት እንኳ በሰምህ ተገዙልን» በማለት የነገሩት እርሱ ሥልጣንን ስለ ሰጣቸው ይሁን እንጂ በእርሱ ስም መውጣታቸው የእርሱን ሥልጣን የሚያረጋግጥ ነው። ሉቃ.፲፥፯። አጋንንትን በማውጣት የሰዎችና የጌታችን ልዩነትም በዚህ ታውቋል። እርሱ በሥልጣኑ ያስወጣቸዋል፤ ሰዎች ግን በእርሱ ሥልጣን ካልሆነ በቀር በራሳቸው አጋንንትን የማውጣት ሥልጣን የላቸውም። በመሆኑም መድኃኒታችን በእርሱ ስለሚያምኑት ሰዎች ሲናገር «በሰሜ አጋንንትን ያወጣሉ» ማር.፲፯፥፲፯ በማለት መስከሮላቸዋል። የጌታችን አጋንንትን የማውጣት ሥልጣኑ ከባሕርይ የተገኘ የአምላክነቱ ገንዘብ ሲሆን የሰዎች አጋንንትን የማውጣት ሥልጣን ግን ከእግዚአብሔር የተገኘ የጸጋ ሥልጣን ነው። ለዚህም ምሳሌ የሚሆነው በሐዋርያት ሥራ ታሪክ የተመዘገበው ምትሐት በማድረግ ጌታቸውን በምታገለግለው ሴት የሆነው ነው። በዚህ የመጽሐፍ ክፍል እንደ ተጻፈው ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «ዘወር ብሎ መንፈሱን ከእርሷ እንድትወጣ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም አዝዝሃለሁ አለው። በዚያም ሰዓት ወጣ» ይላል። ጥሐዋ.፲፯፥፲፭። ሐዋርያው በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም እንዲወጣ ያዘዘው ሲሆን በማር.፱፥፩፭ እንደ ተጻፈው ደግሞ ጌታችን «...እኔ አዝዝሃለሁ፤ ከእርሱም ውጣ» በማለት በቀጥታ የሰጠውን ትእዛዝ እንመለከታለን፤ ይህም የባሕርይ ሥልጣኑን የሚያመለክት ነውና ክርስቶስ አምላክ ነው።

ሠ. በሕግ ላይ ባለው ሥልጣን አምላክ ነው

በብሉይ ኪዳን መጻሕፍት እንደ ተመዘገበው ከመጀመሪያው አንሥቶ የሕግ ምንጭና የሕግ ባለቤት እግዚአብሔር ነው። በንቅጥ ለአዳምና ለሐዋን ከሞት የምታድንዋን የመጀመሪያ ሕግ፤ በኋላም በነቢዩ ሙሴ አማካኝነት ሕግጋት አረትን ለእሥራኤል የሰጠ እግዚአብሔር ነው። ከዚህ የተነሣም ሕግጋቱ የእግዚአብሔር ሕግጋት፤ ትእዛዛቱም የእግዚአብሔር ትእዛዛት በመሆን ይታወቃሉ። ዘፍ.፪፥፲፮-፲፯። ዘጸ.፩፥፩-፲፯።

ለደቀመዛሙርቱ «አዲስ ትእዛዝ እሰጣችኋለሁ» እንዳለ የሐዲስ ኪዳንን ሕግ የሠራልን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። የሐ.፲፫፥፴፱። በወንጌልም «እንደ ባለሥልጣንም ያስተምራቸው ነበር» እንደ ተባለ ይህን የሐዲስ ኪዳን ጸሐፊው በተራራው ስብከቱ ነው። ማቴ.፯፥፩፭። በዚህ የተራራ ስብከቱ በሚያስደንቅ አገላለጥ «ለቀጽመት እንዲህ እንደ ተባለ ሰዎታችኋል፤ እኔ ግን አላችኋለሁ» እያለ ስለ ብሉይ ኪዳን ሕግ በመጥቀስ የሐዲስ ኪዳንን ሕግ በሰፈው በማብራራት አስቸምጉል። ማቴ.፭፥፩፪-፫። ከባለቤቱ በስተቀር በእግዚአብሔር ሕግ ላይ ማንም ሃሳብ ሊሰጥ፤ ሊያሻብልና ሊያጠብቀው አይችልም። የመድኃኒታችን ትምህርት ግን ይህን ለማድረግ ሥልጣን ያለው አምላክ መሆኑን የሚያልጥ ነበር። እንግዲህ ሕርሱ ክርስቶስ ሕግ ለመሥራት ሥልጣን እንዳለው አየን። ስሉ ሰንበት ÷ «በሰንበት መልካምን መሥራት ተፈቅዷል» ፤ ስለ ምጽዋትም ÷ «ለሚለምንህ ሁሉ ሰጥ» በማለት ሕግ ሠርቷል። ማቴ.፭፥፵፪። ስለ ጋብቻና ፍችም ሕግ ለመደንገግ ሥልጣን እንዳለው በወንጌል ተጽፎአል። ማቴ.፭፥፵፪። ከዚህም ሌላ ለፍጹምነት የሚያበቁ የክርስትና ሕጎችን ሁሉ የመደብዳግ ሥልጣን የእርሱ ነው።

በሕግ ላይ ክርስቶስ ለላለው ሥልጣን ከሚገልጡት ምንጣባት መካከል አንዱ መድኃኒታችን ራሱ «የሰው ልጅ ለሰንበት እንኳ ጌታዋ ነው» ሲል ስለ ሰንበት አከባበር የተናገረው ነው። ማር.፪፥፩፭። ሉቃ.፯፥፩። በዚህ ምንባብ የጌታ ቀን የተባለች ለንበትን የሚያከብሩ ጌታዋን የሚያከብር መሆኑን፤ ጌታ የተባለ እግዚአብሔር መሆኑንና ክርስቶስ የሰንበት ጌታዋ ከሆነ እርሱም አምላክ ፤ እግዚአብሔር መሆኑን እንረዳለን። ማንም ሰው ቢሆን ስለ ሕግ «እኔ ግን አላችኋለሁ» ባሉ

ለመናገር የደረሰ የለም። መሴና ነቢያት ሁሉ «እግዚአብሔር እንዲህ ይላል» እያሉ ሕትንና ትእዛዙን የሚያውቁት የሕግ ባለቤትና በሕግም ላይ ሥልጣን ያለው እግዚአብሔር ስለሆነ ነው። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም አምላክ ባይሆን ኖሮ «እኔ ግን እላችኋለሁ» አያለ አይናገርም ነበርና ይህን በማድረጉ አምላክነቱ በተረዳ ነገር ታወቀ።

ረ. በሞትና በሕይወት ላይ ባለው ሥልጣን አምላክ ነው

ሞትና ሕይወት በእግዚአብሔር ሥልጣን ብቻ የሚሆኑ የተፈጥሮ ሕግጋት ናቸው። የመገደል፣ በሕይወትም የሚኖር ሥልጣን የእግዚአብሔር ብቻ ነው። ፍጥረትን ካለመኖር ወደመኖር ያመጣ፣ ከመኖር ወደአለመኖር የሚወስድ፣ የሚያሳልፍ እግዚአብሔር ነው። ይህንኑ ሲያረጋግጥ በመጽሐፍ «አሁንም እኔ ብቻዬን እንደሆንሁ፣ ከእኔም በቀር አምላክ እንደሌለ እቶ፣ እኔ እንድላለሁ አድንግለሁ» በማለት እግዚአብሔር በመሴ ተናግሮናል ዘዳ.፴፪+፴፱። በተጨማሪም በመጽሐፈ ሳሙኤል «እግዚአብሔር ይገድላል፣ ያድናልም ወደሲኦል ያወርዳል ያወጣልም» ሲል የተነገረው ማናርና መገደል + ሕይወትና ሞት በእግዚአብሔር እጅ የተያዙ መሆኑን የሚያረጋግጥ ነው። ፩ሳሙ.፪+፮።

ከዚህ በፊት በነበሩት ምዕራፎች ክርስቶስ ሕይወትን የሚሰጥ መሆኑን ተመልክተናል። ስለዚህ ነጥብም መድኃኒታችን ራሱ «ትንሣኤና ሕይወት እኔ ነኝ፣ የሚያምንብኝ ቢሞት እንኳ ሕያው ይሆናል፣ ሕያው የሆነም የሚያምንብኝ ሁሉ ለዘለዓለም አይሞትም።» በማለት ተናግሯል። ዮሐ.፲፩+፳፭-፳፮። በሌላም ሥፍራ «መንገድና እውነት ሕይወትም እኔ ነኝ» ብሏል። ዮሐ.፲፩+፯። ከሰው ወገን እኔ ሕይወት፣ ትንሣኤ፣ እውነትም ነኝ ለማለት የሚቻለው ማን አለ? ሕይወቱ በእግዚአብሔር የተያዘች ናትና ማንም ከአምላክ በቀር እንዲህ ሲል የሚችል የለም።

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሞት ላይ ያለውን ሥልጣን አስመልክቶ ለጢሞቴዎስ በጻፈው መልእክት «እርሱ ሞትን ሽሯልና፣ በወንጌል ሕይወትንና አለመጥፋትን ወደ ብርሃን አውጥቷል» ይህም ክርስቶስ በትምህርተ ወንጌሉ ሞትን እጥፍቶ ትንሣኤን፣ የዘለዓለም ሕይወትን ገለጠ ሲል አስትምሯል።

፪ጢሞ.፩+፲፱። ከዚህ ሐዋርያዊ ምስክርነት ሌላ ጌታችን ራሱ በሞት ላይ ያለውን ሥልጣን ሲገልጥ «የሞትና የሲኦልም መከፈቻ አለኝ» ብሎአል። ጩምሮም «ቃሌን የሚጠብቅ ቢኖር ለዘለዓለም ሞትን አያይም» ሲል ተናግሮአል። ራእ.፩+፲፭። ዮሐ.፩+፶፩።

ተፈጥሮአዊው የሰው ልጅ ሁሉ በኃጢአት የተነሣ የሞት በሪያ መሆኑን ሲገልጥ ቅዱስ ጳውሎስ - «ኃጢአት በአንድ ሰው ወደ ዓለም ገባ፣ በኃጢአትም ሞት፣ እንዲሁም ሁሉ ኃጢአትን ስለ አደረጉ ሞት ለሰው ሁሉ ደረሰ» ብሎአል። ሮሜ.፭+፲፪። ይህን በኃጢአት የመጣ ሞት ድል ነሥቶ ለሰዎች ሕይወትን የሰጠው መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ይህንም ሲገልጽ ቅዱስ ጳውሎስ - «እንግዲህ በአንድ በደል ምክንያት ፍርድ ለኩነኔ ወደሰው ሁሉ እንደመጣ፣ እንዲሁም በአንድ ጽድቅ (በኢየሱስ ክርስቶስ) ምክንያት ስጦታው ሕይወትን ለማጽደቅ ወደሰው ሁሉ መጣ» ብሏል። ሮሜ.፭+፲፭። ይህም ተዳማዊ አዳም በበደለ በሰው የተፈረደውን ሞት ኩነኔ ዳግማዊ አዳም ኢየሱስ ክርስቶስ በሞቱ ሽሮ ወደሕይወት ጭትንሣኤ ለወጠው ማለት ነው። ስለ ክርስቶስ ሕይወትን የመሸጠት ሥልጣንም በወንጌል «አብ ሙታንን እንደሚያነሣ ሕይወትንም እንደሚሰጣቸው እንዲሁ ወልድ ደግሞ ለሚወዳቸው ሕይወትን ይሰጣቸዋል» ይላል። ዮሐ.፩+፳፩። ይህ ምንባብ ክርስቶስ የተባለው ወልድ በባሕርዩ ከአብ ጋራ ትክክል ሆኖ ሕይወትን በመሥጠት ሥልጣን ያለው መሆኑን የሚያረጋግጥ ነው። እንግዲህ ክርስቶስ መገደልም ሕይወትን መስጠትም የሚችልና በሞትና ሕይወት ላይ ሥልጣን ያለው በመሆኑ አምላክ ነው።

ሰ. በራሱ ላይ ስላለው ሥልጣን አምላክ ነው

ማንም ፍጥረት ቢሆን በራሱ ላይ ሥልጣን የለውም። በሥጋውም ሆነ በነፍሱ ላይ ለማዘዝም አይችልም። «የሥጋ ሁሉ አምላክ እግዚአብሔር ነውና» እርሱም ደግሞ «እነሆ ነፍሳት ሁሉ የእኔ ናቸው» ብሎ ተናግሯልና ሕዝ.፲፭+፪። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም የእግዚአብሔርን የነፍሳት ሁሉ አባት መሆኑን ሲገልጥ - «እንደትስ ይልቅ ለመኖሩበት አባት አብልጠን ልንገዛና በሕይወት ልንኖር በተገባንን»፤ በሀብት ለሚወልደን፣ በመንፈስ ቅዱስ ለሚያጸልየን፣ በጥባቂ መልአክ ለሚያስጠብቀን ለሰማያዊ አባታችንን መገዝት በመገዛትም እንቶ መኖር እንደምን አይገባን ሲል ተናግሮአል።

ዕብ.፲፪+፱። ሰማያዊ አባታችን ሲል አብንም ቢሆን ወልድንም ቢሆን አንድ ነው። «እኔን ያየ አብን እየተከሰኝ አብ አንድ ነን» እያለ ያስተማረ ወልድ በነፍሳት ሁሉ ላይ ባለው ሥልጣን ከአብ ጋራ ትክክል ነውና።

በራሱ ላይ ሰላላው ሥልጣን ግን መድኃኒታችን ሲናገር «ነፍሴን ዳግም አዋሳችኋል፤ አፍራሰሁና ተክረክረኋል፤ አፍራሰሁ እንጂ ከእኔ ግንም አይወሰዳትም፤ ላኖራት ሥልጣን አለኝ፤ ደግሞም ላነሳችኋል፤ ሥልጣን አለኝ» በማለት ተናግሮአል። ይህም ዳግመኛ አስነሳት ዘንድ በውነቱን ለሕግም ለሞት አሳልፎ እሰጣለሁና፤ ያለእኔ ፈቃድ ነፍሴን ከሥጋዬ የሚለያት የለም፤ እኔ ወድጄ እለያታለሁ እንጂ፤ አንድም - ነፍሴን ከሥጋዬ ላይኛ ባገኝት፤ ሥጋዬን ከነፍሴ ላይኛ በመቃብር አፍራት ዘንድ ደግሞም አነሳት ዘንድ ይቻላል፤ አንድም-ሥጋዬን ከነፍሴ ላይኛ በመስቀል፤ በመቃብር፤ ነፍሴን ከሥጋዬ ላይኛ በገኝት፤ በየግን አብ (በአብ ቀኝ) በዛባን ኪሩብ አፍራት ዘንድ ይቻላል ለማለት ነው። ዮሐ.፲+፲፮+፲፱። ከሰው ወገን ይህን ሥልጣን አላኝ ለማለት የሚችል ግንዛቤ ግንም ይህን የተናገረ መድኃኒታችን በራሱ ላይ ይህን ሥልጣን አለው፤ እኔም ላክ ነውና።

ሸ. ከተአምራቱ የተነሣ አምላክ ነው

ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በዘመኑ ሥጋዊው ያደረጋቸው ተአምራት ተቀጥረው አያልቁም። ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስም በወንጌሉ ማጠቃለያ «ጌታ ኢየሱስም ያደረገው ብዙ ሌላ ነገር ደግሞ አለ፤ ሁሉ በእያንዳንዱ ቢጻፍ ለተጻፉት መጻሕፍት ዓለም ራሱ ባልበቃቸውም ይመስለኛል» በማለት የተናገረው ይህን የሚያረጋግጥ ነው ዮሐ.፩፩+፩፩። ከዚህም ሌላ በሁሉም ወንጌሎች ውስጥ በተቅል በተቅል የተፈጸሙ ተአምራትም ተመዝግበው መገኘታቸው ብዙውን እንደ አንድ አድርገው የሚያቀርቡ ከመሆናቸው በቀር የተአምራቱን ብዛትና የቁጥራቸውን ልክ አይናገሩም። አምላኬም በሉቃስ ወንጌል «ፀሐይም በገባ ጊዜ በልዩ ልዩ ደዌ የተያዙ በሽተኞችን ሁሉ ወደ እርሱ እመጡአቸው፤ እርሱም በእያንዳንዳቸው ላይ እጁን ጥፍ ፈወሳቸው» ሲል በመዘገበው ታሪክ ተአምራቱን እንጂ የተፈወሱትን ሰዎች ብዛት አልገለጠውም። ሉቃ.፩+፩።

ሐዋርያው ቅዱስ ማቴዎስም «ኢየሱስም በምክራቦቻቸው እያስተማረ፤ የመንግሥትንም ወንጌል እየሰበከ በሕዝብም ያለውን ደዌ ሕግም ሁሉ እየፈወሰ በገሊላ ሁሉ ይዞር ነበር» ያለ በኋላ በመቀጠልም «በልዩ ልዩ ደዌና ስቃይም ተይዘው የታመሙትን ሁሉ አጋንንትም ያደሩባቸውን፤ በጫረዎችም የሚነሣባቸውን፤ ሽባዎችንም ወደእርሱ እመጡ፤ ፈወሳቸውም» በማለት በመዘገበው ታሪክ የተፈወሱት ድውያን ቁጥራቸውም ያህል መሆኑን የሚያመለክት/ግንር የለም። ማቴ.፩፥፩፻፲፩። የታመሙትን ሁሉ ግን መፈወሱን ያስረዳል እንጂ የቁጥሩን ልክ አይገልጽም። ስለሆነም የክርስቶስን አምላክነት ለማረጋገጥ ከተጻፉት የተወሰኑ ተአምራት መካከል በጥቂቶቹ ላይ እናተኩራለን።

ክርስቶስ ያደረጋቸው ተአምራት ብዙ ዓይነት ናቸው። ከእነዚህም የመፍጠር ተአምራት፤ ሙት የማንሳት፤ በባሕር ላይ መሄድ፤ ንፋሳትንና ማዕበላትን መቆጣጠል፤ ወደሰማይ ማረጋገጥ፤ ከሰማይ መውሰድ፤ በተዘጋ ደጅ መግባት፤ ከድንግል መወለድ፤ አጋንንትን ማውጣት፤ ዕውሩን ማብራት፤ ረጅም ዘመን አልድን ያለውን ደዌ መፈወስ፤ ለምሳሌ፡-ለም። ማንጸት፤ ዱዳ ማናገር፤ ሽባ መተርተር፤ ወዘተ፤ የሚጠቀሱ ሲሆኑ በአጭሩ ግን ቅዱስ ማቴዎስ ወንጌላዊ «ደዌና ሕግም ሁሉ» በማለት ጎልጧቸዋል።

ደዌያትን ሁሉ ለመፈወስ ማን ይችላል? በፍቅረትና በአጋንንት ሁሉ ላይ ልዕልና ያለው ሥልጣን ከፍጥረታችን ፈጣሪ ከእግዚአብሔር በቀር ለማን አለው?

ክርስቶስ ያደረጋቸው ተአምራት ሁሉ በትእዛዙና በተግዛው ብቻ የተደረጉ ናቸው። በብርቱ ንዳድ ታማ የነበረችውን የስምዖንን አማት በፈወሳት ጊዜ «ንዳዱን ገሠፀውና ለቀቃት፤ ያንጊዜውንም ተነሥታ አገለገለቻቸው» ማቴ.፩፥፩፱። በዚህ ምንባብ የምንረዳው ንዳዱን በገሠፀው ተግዛ፤ ብቻ ደዌው የለቀቃት መሆኑን ነው። ሽባውንም በፈወሰው ጊዜ «ተነሣ፤ አልጋህን ተሸከምና ወደቤትህ ጎድ» ነው ያለው። ማር.፩፥፲፩። ይህ ትእዛዙ ብቻ ሰውየውን ጤናማ ስለ አደረገው ተነሥቶ አልጋውንም ተሸከም ሄደ። እጁ የሰለለቸውን ሰው በፈወሰው ጊዜም «ሰውየውን እጅህን ዘርጋ አለው፤ እርሱም እንዲሁ አደረገ፤ እጁም እንደ ሁለተኛዬቱ ዳነች» ሉቃ.፩፥፲፱። በእነዚህም መድኃኒት

ተጠቅሞ እንኳ የማይገባበት ወቅት ሲኖር ክርስቶስ ግን በግዝዝብ ብቻ እነዚያን ሁሉ ተአምራት ያደርግ ነበር።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሰዎች ያደሩትን ርኩሳን መናፍቅ ለማውጣት በሥልጣኑ ይጠቀም ነበር፤ እነርሱም ይወጡ ነበር። ለዚህ ነበር ጽበሥልጣን ርኩሳን መናፍቅ ለታችኛው ያዝዛል፤ እነርሱም ይታዘዙለታል። በግላት አድናቆታቸውን የገለጡት ማር.፩+፩፮። ጌታችን ማዕበሉን ፀጥ ለማድረግና ባሕሩን ዝም ለማሰናኘት ሥልጣኑን ተጠቅሟል። «ነቅቶም ነፋሱን የሠፀው ባሕሩንም ዝም በል ፀጥ በል አለው። ነፋሱም ተወ፤ ታላቅ ፀጥታም ሆነ። ተብሎ እንደ ተጻፈ። ማር.፩+፱፱።

በሰው ልጆች አቅም ከእግዚአብሔር ካልተሰጠ በቀር ተፈጥሮን፤ ደጃጌና ዳሽታን ማዘዝ አይቻልም። ቀደም ብለን እንደጠቀስነው ሁሉ ክርስቶስን ባዩት ጊዜ አምላክነቱን እንዲመሰክሩ የሚያደርጋቸው መለኮታዊ ኃይል ነው። ሙት በማንሳትም እንኳ ትእዛዝ መስጠቱን እንመልከታለን። ቀዳሚያው ልጅ ባነሣት ጊዜ ጌታ «ጣቢታ ተሚ አሳት፤ ወዲያውም ቆማ ተመላለሰች» ማር.፩+፱፩፤ ፱፪። ጌታችን በትእዛዙ ሞትን ሻረው ÷ ለብላቴናይቱም በትእዛዙ ሕይወትን ሰጣት።

በናይን የሞተውን የመበለቲቱን ልጅ ባነሣበት ተአምርም «እንተ ትበዝ እልቸለሁ፤ ተነሣ፤ የሞተውም ቀና ብሎ ተቀመጠ ሲናገርም ጀመረ» የሚል ተጽፎአል። ሉቃ.፯+፲፱-፲፭። እንዲሁም ደግሞ አልዓዛር በተነሣበት ተአምር «አልዓዛር ሆይ ወደውጭ ና፤ ብሎ ሮሽ የሞተውም እጆቹና እግሮቹ በመግነዝ እንደተገነዙ ወጣ» የሚል ተጽፎ እናነባለን ዮሐ.፲፩+፱፫-፱፪።

በእነዚህ ከዚህ በላይ በተመለከትናቸው ምንጣባት የተመዘገቡት ተአምራት በሙሉ ክርስቶስ በግዝዝብ ብቻ የፈጸማቸው ሲሆኑ አምላክነቱን የሚያሰረዱ በቂ ማረጋገጫዎች ናቸው። ፍጡር ከእግዚአብሔር ካልተሰጠው በቀር በራሱ ባሕርይ ይህን የመሰለ ተአምራትን የማድረግ ሥልጣን የለውምና።

አንዳንድ ጊዜ ጌታ ያደረጋቸው ተአምራት በሽተኛውን በመንካትና እጅን በመጫን ብቻ ተፈጽመው እናገኛቸዋለን። በመጽሐፍም «እነርሱም በእያንዳንዳቸው ላይ እጁን ጭና ፈወሳቸው» የሚል ተጽፎአል። ሉቃ.፱+፱፱ የሊቀ ካህናቱ ባሪያ (አገልጋይ) የሚሆን

የማልኮስ ጆሮ በተቆረጠ ጊዜ «ጆሮውንም ጻስሶ ፈወሰው»። ሉቃ.፳፪+፱፩። ሁለቱን ዓይነትው ራን በፈወሰ ጊዜም «ዓይኖቻቸውን ጻሰሰ ወዲያውም አዩና ተከተሉት» ማቴ.፳፩+፱፩። ጌታችን በቤተላይዳ ባገኘው ዓይነት ሰው ዓይን ላይ እጁን በሚነበት ጊዜ ሰውየው አጥርቶ ማየት ቻለ። ማር.፳፩+፳፩። በተጨማሪም ደም ይፈላት የነበረች ከብዙ ባለመድኃኒቶችም ዘንድ እየሄደች የተሰቃየችና ምንም ያልተጠቀ መቸው ሴት ልብሱን በጻሰሰች ጊዜ «ወዲያው የደምዋ ምንጭ ደረቀ ከስቃይዋም እንደዳነች በሰውነቷ ፀወቀች» ማር.፳፩+፳፱።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ምንም ቃል ሳይናገርና ትእዛዝ ሳይሰጥ በፈቃዱ ብቻ ብዙ ተአምራት ተደርገዋል። «እነሆም ለምፃም ቀርቦ፤ ጌታ ሆይ፤ ብትወድስ ልታነጻኝ ትችላለህ እያለ ሰንደለት፤ እጁንም ዘር ግቶ ጻሰሰውና እወዳለሁ፤ ገን አለው። ወዲያውም ለምፁ ነጻ» ማቴ. ፳፩+፫-፫። በቃና ዘገሊላ ውኃውን ወደ ወይን በለወጠበት ተአምር ቃል ሳይናገር ÷ በእጁም ሳይነካት እዛዝም ሳይሰጥ በፈቃዱ ብቻ ውኃውን ወደወይን ለውጧል ዮሐ.፪+፯-፱። ይህም ሁሉ ማንም ፍጡር ሊያደርገው የማይችል በመሆኑ የክርስቶስን አምላክነት የሚያረጋግጥ ነው።

ክርስቶስ ያደረጋቸው ተአምራት ሁሉ የተፈጸሙት ያለ ጸሎት ነው። ተአምራቱን ያደረጋቸው በራሱ ሥልጣን ነው። ይህም ሥልጣን የአምላክነቱ ሥልጣን ነው። ብቸኛው ክርስቶስ ወደአብ የጸለየበት ተአምር አልዓዛርን ከመቃብር ባነሣው ጊዜ ነው፤ የዚህ ምክንያቱ ገና በመስቀል አልከበረም ነበርና አምላክነቱን ለመሰወር አንድም መጸለይን ለማስተማርና በአጋንንት አለቃ አጋንንትን ያወጣል የሚሉትን ለማሳፈር ነው። በእርግጥ ቀደም ብለን እንዳየነው አልዓዛርን ከሞት ባነሣው ጊዜም «አልዓዛር ሆይ ወደውጭ ና፤» በማለት አገዝ ነበር ዮሐ.፲፩+፱፫።

በብዙ ጊህ የሚቆጠሩትን በመገበበት የበረከቱ ጎብስት ተአምር ወደላይ ተመለከተ፤ አመሰግንም፤ ባርኮም እንጀራውን ሰጠ ተብሎ ተመዝግቧል - ማቴ.፲፩+፱፩። ማር.፯+፱፩። ከሁለቱ ተአምራት በአንደኛውም ጌታ እንደ ጸለየ አልተገለጠም። ወደላይ ተመልከቶ ምግቡን መባረኩም ከማዕድ በፊት መባረኩን ሊያስተምረን ሽቶ ነው።

በሐዲስ ኪዳን እርሱ ካደረጋቸው ሌላ በክርስቶስ ስም የተደረጉት ተአምራት እጅግ ብዙ ናቸው። መልካም በሚሉት የመቅደስ ደጅ

ተቀምጦ የነበረውን ሽባ በፈወሰበት ተአምር ቅዱስ ጲጦርስ «በርግ ወርቅ የለኝም ይህን ያለኝን ግን እስጥኸለሁ፤ በናዝሬቱ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ተነሣና ተመላለስ አለው» የሐዋ.፫፡፮። ይህም በጌታ ቃል አስቀድሞ ተነግሮ ነበር፤ «ያመኑትንም እነዚህ ምልክቶች ይከተሏቸዋል፤ በሰሜ አጋንንትን ያወጣሉ» ማር.፲፮፡፲፮።

ይህም በክርስቶስናቅዱሳን በሚደረጉት ተአምራት መካከል ያለውን ልዩነት የሚገልጥ ነው። ክርስቶስ በሥልጣኑ ተአምራትን ሲያደርግ ቅዱሳኑ ግን በእርሱ ስም ወይም እርሱ በሚሰጣቸው ሥልጣን ተአምራትን ያደርጋሉ እንጂ ከራሳቸው ተአምራት ለማድረግ የሚያስችል ሥልጣኑ የላቸውም። እነዚህ ተአምራት በቅዱሳን ቢደረጉም ሥልጣኑ የክርስቶስ ነው። ሐዋርያውም «ኃይልን በሚሰጠኝ በክርስቶስ ሁሉን እችላለሁ» ያለው ለዚህ ነው። ፊል.፪፡፲፫።

ይህን ሥልጣንና ኃይል ጌታችን ለደቀመዛሙርቱ ሰጥቷቸዋል፤ እንዲህ ሲል «እንዲያወጡአቸው በርኩሳን መናፍስት ላይ ደዌንና ሕግምንም ሁሉ እንዲፈውሱ ሥልጣን ሰጣቸው» ማቴ.፲፡፩። ለአሥራ ሁለቱ ሐዋርያትም «ድውያንን ፈውሱ፤ ሙታንን አስነሡ፤ ለምፃሞችን አገጹ፤ አጋንንትን አውጡ» በማለት ሥልጣንን ሰጥቷቸዋል። ማቴ.፲፡፭። ለሰባሁለቱ አርድዕትም «እነሆ እባክንና ጌንጡን ትረግጡ ዘንጁ በጠላትም ኃይል ሁሉ ላይ ሥልጣን ሰጥቻችኋለሁ» ብሎአቸዋል ሉቃ.፲፡፲፱። እነዚህ ምንባባት ቅዱሳን ተአምራት የሚያደርጉበትን ኃይልና ሥልጣን ከእግዚአብሔር የሚያገኙ መሆኑን በሚገባ የሚያረጋግጡ ናቸው።

ክርስቶስ ያደረጋቸውን ተአምራት በእርሱ ለማመን እንደ ማስረጃና እንደ አምላክነቱ ማረጋገጫ አድርጎ አቅርቧል። በዚህ ረገድም «እኔ በአብ እንዳለሁ፤ አብም በእኔ እንዳለ እመኑኝ፤ ባይሆንስ ስለ ራሱ ስለ ሥራው እመኑኝ» ሲል ተናግሯል የሐ.፲፱፡፲፩። ለአይሁድም «እኔ የአባቴን ሥራ ባደርግ አትመኑኝ፤ ባደርገው ግን እኔን ስንኳ ባታቃኑ አብ በእኔ እንደሆነ እኔም በአብ እንደሆንሁ ታውቁና ታስተውሉ ዘንድ ሥራውን እመኑ» በማለት ተናግሯቸዋል የሐ.፲፡፱፩-፱፩። ክርስቶስ «እኔ የአባቴን ሥራ ባደርገው» ሲል የተናገረው ቃል እርሱ የአምላክን ሥራ የሚሠራ መሆኑን የሚገልጥና ለአምላክነቱም ግልጽ ማረጋገጫ ነው። አይሁድን ሲገምፃቸው «ሌላ ሰው ያላደረገውን ሥራ በመካከል

ከላቸው ባላደረግሁ ኃጢአት ባልሆነባቸውም ነበር» በማለት የተናገረው ለዚህ ነው። የሐ.፲፩፡፳፱። እነዚህ ሌላ ሰው ሊያደርጋቸው ያልቻለው ሥራዎች «እኔ የአባቴን ሥራ እሠራለሁ» ሲል የተናገረላቸው አምላክ ብቻ የሚሠራቸው ሥራዎች ናቸው። የሐ.፲፡፱፩። ክርስቶስ ያደረጋቸው ተአምራት የአምላክነቱ ማረጋገጫ መሆናቸውን በዚህ መንገድ ነው የገለጠው።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከተአምራቱ የተነሣ በእርሱ ያመኑትን ባርኮአቸዋል፤ ሰዎችም ደግሞ በዚሁ ዓይነት ተአምራቱን እያዩ እንዲያምኑበት ጥሪውን አስተላልፏል። ልጁ ሽባ ሆኖ አጅግ እየተሰቃየ በቤት ተኝቶ ላለ «ነገር ግን ቃል ብቻ ተናገሮ ብላቴናይም ይፈወሳል» ያለውን የመቶ አለቃ እምነት በማድነቅ ልጁ እንደሚድን ነገረው፤ ብላቴናውም በዚያች ሰዓት ተፈወሰ ማቴ.፳፡፳፱። ለመቶ አለቃውና በዚያ ለነበሩት «እውነት እላችኋለሁ፤ በእሥራኤል አንኳ እንዲህ ያለትልቅ እምነት አላገኘሁም አላቸው» ማቴ.፳፡፲።

በእርግጥም የመቶ አለቃው እምነት የሚደነቅ ነው። የክርስቶስ ቃል ልጁን ካደረበት ደዌ ሊፈውስለት እንደሚችል አመነ፤ ሳይነካው፤ እጁንም ጭኖ ሳይሰርከው በትእዛዙ ብቻ ልጁን ሊያድንለት እንደሚችለው አመነ። ክርስቶስም የዚህን ሰው እምነት አደነቀ ልጁንም በመፈወስ አድናቆቱን በተግባር ገለጠው።

ክርስቶስ ያደረጋቸው ተአምራት ስለ አምላክነቱ ለተነገረው ቃል እውነተኛነት ማረጋገጫዎች ናቸው። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ፍጹም ልዩ የሆኑ ተአምራትን ከማድረጉም በላይ «እኔና አብ አንድ ነን» (የሐ.፲፡፱) - «እኔን ያየ አብን አየ» የሐ.፲፱፡፱ - «የሰው ልጅ በምድር ላይ ኃጢአትን ሊያስተሥርይ ሥልጣን አለው» ማር.፪፡፲ በማለት ተናገረዋል። እርሱ የእግዚአብሔር አንድ ልጅ መሆኑን የሐ.፫፡፲፮፤፲፭ እንዲሁም ደግሞ ከሰማይ መውረዱን፤ ወደሰማይ መውጣቱንና በሰማይም የሚኖር መሆኑን የሐ.፫፡፲፫ እና ከሰማይ በደመና የሚመጣ ቅዱሳን መላእክቱንም የተመረጡትን ሁሉ ይሰበስቡ ዘንድ እንደሚልካቸው ተናግሯል። ማቴ.፳፱፡፱-፱፩።

ቃሉ እውነት፣ባይሆንኖ ፍር ከተናገረ በኋላ ተአምራቱን ባላደረገም ነበር። በዚህ ንግግፋ የማይገባውንና የሌለውን አምላክነት ለእራሱ ለጥቶ ቢሆን የተናገራቸውን ሁሉ ተአምራት በማድረግ ባላረጋገጠም ነበር። ይህ ሁሉ እንግዲህ የክርስቶስን ፍጹም አምላክነት የሚያረጋግጥ ነው።

መደምደሚያ

በመጨረሻም የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ የሥጋዊ (ሰውነትና የሳለፈው ሕይወት) ታሪክ በራሱ ልዩ ተአምር መሆኑን መዘንጋት የለብንም። በትንቢት እንደ ተነገረ ከድንግል ተወለደ ኢሊጁ፤፤ ከእርሱ በፊት ከድንግል የተወለደ አልነበረም፤ ከእርሱም በኋላ አይሆንምና ይህ በራሱ በዓለም ታሪክ ውስጥ ልዩ ክስተት ነው። መወለዱን የሚያመለክት ከዚያ በፊት ታይቶ የግያውት ኮከብ ተገለጠ ማቴ.፪፥፪-፲፯ ሰብአ ሰገልሞ ሰገራለት። በሕፃንነቱም የአይሁድን ሽግግራዎች በመጣየት ያስገርማቸው ነበር። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ መጠመቁ ማቴ.፫፤ በደብረታቦር ብርሃነ መለኮቱን በመገለጡ ሉቃ.፱፥፪-፭፤ መቃብር ከፈቀልኝ መገንዝ ፍቀልኝ ሳይል ከጎቱም መቃብር በመነሣቱና በማንም በአለመታወቅ ማቴ.፳፭፤ ከትንሣኤው በኋላ ለብሱ ሰዎች በመገለጡ መታየቱ፤ ማር.፲፮፤ በተዘጋ ቤት ውስጥ ለነበሩት ደቀመዛሙርቱ በመገለጡ የሐ.፳፥፲፱፤ እርሱ ራሱ ተአምር ነውና አምላክነቱን ይገልጣል። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ሰማይ በማረጉና በሰማያት ባለ በባሕርይ አባቱ ቀኝ መቀመጡም አምላክነቱን የሚገልጽ ተአምር ነው። ማር.፲፮፥፲፱። የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ የሰውነት ታሪክ እና በሥጋ በተገለጠበት ጊዜም የሠራው ሥራ ለዘላለም ንግዘቡ የሆነውን አምላክነቱን የሚያረጋግጥ ተከታታይነት ያለው የተአምራት መድብል ነው። ከዚህ በመነሣት ነው እንግዲህ ኦርቶዶክሳዊት ተዋሕዶ ቤተክርስቲያናችን ቅድመ ዓለም ያለእናት ከአብነ ባሕርይ ህእምባሕርይ እካል ህእምእካል የተወለደው ቃል ትድገረ ዓለም ያለአባት፤ በተለየ አካሉ ተቃልነቱ ከዊን የቅድስት ድንግል ማርያምን ሥጋ ተዋሕዶ በድንግልና የተወለደው፤ ሰውን ለማዳን ሰው የሆነው፤ በሞቱ ሞትን አጥፍቶ የሞትን ሥልጣን ሽር ሰውን ከሞት ግዙት ነፃ ያወጣው፤ ከመታን የተነሣው፤ ወደሰማይ ያረገው ሥግው ቃል ኢየሱስ ክርስቶስ አምላክ ነው በማለት ፈጽሞ የምታምነውና መናፍቃን ሁሉ በክርስቶስ የባሕርይ አምላክነት እንዲያምኑ በሰፊው የምታስተምረው። ወልደአብ - ወልደማርያም - በተዋሕዶ የከበረ እንድ እካል እንድ ባሕርይ አምላካችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በፈጣሪነቱ በአምላክነቱ ስለ እኛም በፈቃዱ በአደረገው ወሰን የሌለው ቸርነቱ በማመን ጸንተን ለመኖር እንዲያበቃን ተዋሕዶ ሃይማኖታችንን ሥርዓተ ቤተክርስቲያናችንን አጽንቶ እንዲጠብቅልን ቅዱስ ፈቃዱ ይሁን።

እንዲሁም አምላክ የሚሆኑ የአብ በረከት፤ የወልድ ፍቅር ቸርነት የመንፈስ ቅዱስም ኅብረት እንድነት ከሁላችን ጋር ይሁን አሜን።